

# BOEK I . B

## Vennootschapsbelasting

*bijgewerkt door*

An WEYN

Ben VAN VLIERDEN

Claudine BODEUX

Evelyne GALLANT

Ilke VANDENBROECK

Ivo VANDE VELDE

Luk CASSIMON

Quentin MASURE

Robin MINJAUW

### Deel I

## Algemeenheden

Hoofdstuk I

### Bibliografie

1460

Bibliografie

Naast de algemene bibliografie over inkomstenbelasting, verwijzen wij voor een diepgaande studie van deze materie naar de volgende werken:

- CENTRE D'ETUDES DES SOCIETES, *Le nouveau régime fiscal des sociétés*, Brussel, Imifi, 1964.
- CLAEYS-BOUUAERT, I., *Principes de l'imposition des sociétés en Belgique*, Brussel, Larcier, 1970, 259 p.
- MALHERBE, J., DE WOLF, M. en SCHOTTE, C., *Droit fiscal, l'impôt des sociétés*, Brussel, Larcier, 1997, 453 p.
- LAGAE, J.-P., *Vennootschapsbelasting*, Diegem, Ced.Samsom, 1998, 446 p.
- KIRKPATRICK, J. en GARABEDIAN, D., *Le régime fiscal des sociétés en Belgique*, Brussel, Bruylant, 2003, 604 p.
- CHERUY, C. en LAURENT, C., *Le régime fiscal des sociétés holdings en Belgique*, Brussel, Larcier, 2008, 1400 p.
- COPPENS, P.-F., *L'entreprise face au droit fiscal belge. Volume I: règles communes à toutes les entreprises impôts des personnes physiques, fiscalité du dirigeant d'entreprise, procédure fiscale*, Brussel, Larcier, 2009, 807 p.
- BEGHIN, P., FLAMANT, K. en VAN DE WOESTEYNE, I., *Handboek vennootschapsbelasting 2011-2012*, Antwerpen, Intersentia, 2011, 467 p.
- DEFOORT, J., DENYS, L., TIBERGHIE, A., VAN CROMBRUGGE, S., CLAEYS-BOUUAERT, L., e.a., *Vennootschap en belastingen*, Mechelen, Kluwer (losbladig).
- VAN CROMBRUGGE, S., *Beginselen van de vennootschapsbelasting*, Kalmthout, Biblio, 2012, 250 p.
- CHEVALIER, C., *Vademecum Vennootschapsbelasting – een resultaatgerichte benadering*, Brussel, Larcier, 2012, 1824 p.
- VERHOEVEN, R., *Praktijkboek voor vennootschappen*, 2 delen, Mechelen, Kluwer, 2013, 982 en 1136 p.
- VERDINGH, Y., *Vennootschapsbelasting*, in *Fiscaal Compendium*, Mechelen, Kluwer, 2013, 651 p.
- VERDINGH, Y., *Aangiftegedis Vennootschapsbelasting*, Mechelen, Kluwer, 2013, 454 p.

- MALHERBE, J. en P., “Examen de jurisprudence. Droit fiscal des sociétés (1974-1981)”, *RPS* 1983, 106-218.
- KIRKPATRICK, J., “Examen de jurisprudence. Les impôts sur les revenus et les sociétés (1968 à 1982)”, deel 1: *RCJB* 1984, 671-745, deel 2: *RCJB* 1985, 619-694, deel 3: *RCJB* 1987, 271-329, deel 4: *RCJB* 1988, 603-703.
- KIRKPATRICK, J., en GARABEDIAN, D., “Examen de jurisprudence. Les impôts sur les revenus et les sociétés” (1983 à 1990), deel 1: *RCJB* 1992, 251-311, deel 2: *RCJB* 1994, 241- 360, deel 3: *RCJB* 1996, 65-117, deel 4: *RCJB* 1997, 323-373, deel 5: *RCJB* 2001, 340-359.
- DESCHRIJVER, D., “Fiscaal recht voor vennootschappen”, *TRV* 2003, afl. 3, 345-413.
- KIRKPATRICK, J. en GARABEDIAN, D., “Examen de jurisprudence. Les impôts sur les revenus et les sociétés (1991 à 2007)”, *RCJB* 2008, 251-337.
- RENS, P. en DOORNAERT, M., “Overgang van rechtspersonen- naar vennootschapsbelasting: overzicht van toepasselijke regels”, *AFT* 2011, afl. 5, 5-16.
- DIEPVENS, N., “De groei van de economische activiteiten in een VZW: onduidelijkheid troef in de inkomstenbelastingen”, *TFR* 2013, afl. 441, 369-390.

## Hoofdstuk II

### Stelsel van de vennootschapsbelasting

**1461**

De vennootschapsbelasting treft de winst van de binnenlandse vennootschappen en van de gemeentespaarkassen.

- a. De fysieke personen zijn nooit aan vennootschapsbelasting onderworpen, zelfs niet indien tussen deze personen een vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid bestaat.
- b. In België bestaat er inzake vennootschapsbelasting geen systeem van fiscale eenheid tussen de vennootschappen van een zelfde groep: elke vennootschap met eigen rechtspersoonlijkheid wordt dus belast zonder dat rekening wordt gehouden met de resultaten van de andere vennootschappen van de groep.

Bibliografie – VAN CROMBRUGGE, S., *Juridische en Fiscale Eenheidsbehandeling van vennootschapsgroepen*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1984, 547 p.

- BIRON, H. en DAUW, C. (eds.), *De fiscaalrechtelijke erkenning van vennootschapsgroepen*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1989, 353 p.
  - DESTERBECQ, H., HENNEMANNE, J. en MOULIGNEAU, P., *La fiscalité directe des sociétés et des groupes d'entreprises*, Brussel, Bruylant, 1992, 276 p.
  - KIRKPATRICK, J., “Le régime fiscal des entreprises multinationales en Belgique”, *JDF* 1974, 5.
  - MINNE, P. en VAN LIERDE, J., “L'imposition des résultats des groupes de sociétés d'après leurs comptes consolidés”, *JDF* 1984, 193-211.
  - HAELTERMAN, A., “Fiscale consolidatie: de belasting van de vennootschappengroep naar de economische realiteit”, *Fiskofoon* 1985, 209-230.
  - Europees centrum van groepsondernemingen (ECCO), “Taxation of the Group”, *Intertax* 1985, 39-47. Dit document bevat vergelijkende tabellen van verscheidene EEG-landen.
  - MINNE, P. en BEINE, B., “La reconnaissance des groupes de sociétés en droit fiscal belge – évolutions récentes”, *RGF* 1993, 75-84.
- c. Ingeval de immigratie van een buitenlandse vennootschap, met name het overbrengen van de hoofdzetel van een buitenlandse vennootschap naar België, geschiedt conform de wetgeving van het land waaruit de zetel overgebracht werd en deze wetgeving ook het voortbestaan van de vennootschap als rechtspersoon erkent, zal deze mutatie niet kwalificeren als een ontbinding van de kwestieuze vennootschap met wederoprichting in België. De vennootschap wordt door de

overbrenging van de hoofdzetel onderworpen aan de Belgische fiscale en vennootschapsrechtelijke wetgeving.

- Parl.Vr. – Vr. nr. 234 DE CLIPPELE 22 september 1992, *Vr. & Antw.* Kamer 1992-1993, nr. 33, 2274.
- Vr. nr. 947 DUPRE 8 maart 1994, *Vr. & Antw.* Kamer 1993-1994, 18 april 1994, 10462, *Bull.Bel.*, afl. 741, 2047.
- Vr. nr. 996 DE CLIPPELE 29 maart 1994, *Vr. & Antw.* Kamer 1993-1994, 13 juni 1994, 11345.
- Vr. nr. 189 DUPRE 11 december 1995, *Vr. & Antw.* Kamer 1995-1996, 26 februari 1996, 2531.
- Vr. nr. 788 VERMEULEN 26 februari 1997, *Vr. & Antw.* Kamer 1996-1997, 14 april 1997, 10509.
- Bibliografie – LAGAE, J.P., “De migratie van vennootschappen en de Belgische inkomstenbelastingen”, in *Liber Amicorum Prof. Em. E. Krings*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1991, 1031-1050.
- JOUK, L., “Zetelverplaatsing”, in MAECKELBERGH, W. (ed.), *Fiscaal Praktijkboek Directe Belastingen 1995-1996*, Diegem, Ced.Samsom, 1996, 189-209.
- VAN DER BRUGGEN, E., “Het fiscaal regime van naar België verplaatste vennootschappen”, *TRV* 1994, 485.
- PIOT, W., “Fiscale implicaties van zetelverplaatsing naar en van België”, *AFT* 1997, 11.
- VAN GILS, M., “Zetelverplaatsing vóór en ná de wet van 11 december 2008. Deel I. Immigratie”, *TFR* 2009, afl. 369, 823-836.
- VAN GILS, M. en DE BIE, K., “Zetelverplaatsing vóór en ná de wet van 11 december 2008. Deel II Emigratie”, *TFR* 2010, afl. 389, 835-846.

d. De belastbare winst is het geheel van alle winsten samen, met inbegrip van de uitgekeerde winsten.

De uitgekeerde winsten zijn nochtans een tweede maal belastbaar in hoofde van de genietters. Maar bijzondere bepalingen beperken de dubbele belasting die uit dit systeem voortvloeit (zie randnrs. 1502 e.v.). Het belangrijkste onderscheid tussen de vennootschappen en de fysieke personen is dat alle inkomsten van de vennootschap beroepsinkomsten zijn: in tegenstelling met de fysieke persoon beschikt de vennootschap derhalve niet over private, niet-belastbare inkomsten, noch over diverse inkomsten. Zelfs het legaat dat de vennootschap ontvangt, is een belastbare winst<sup>1</sup>. De regels die van toepassing zijn op ondernemingen die aan fysieke personen toebehoren, vormen het algemene uitgangspunt voor de berekening van de belastbare winst. Er bestaan nochtans een reeks belangrijke uitzonderingen.

### Hoofdstuk III

## Aan de vennootschapsbelasting onderworpen entiteiten

Afdeling I.

### Binnenlandse vennootschappen

1462, 10

Onder ‘vennootschappen’ moet men de rechtspersonen verstaan die een onderneming exploiteren of zich bezighouden met *verrichtingen van winstgevende aard*. Deze

---

<sup>1</sup> Luik 4 maart 1971, *Rec. gén. enr. not.* 1972, nr. 21596, 260, *T. Not.* 1972, 69.

definitie omhelst meteen het belangrijkste criterium om te beoordelen of een rechtspersoon onderworpen is aan de vennootschapsbelasting dan wel aan de rechtspersonenbelasting<sup>2</sup>. Het hof van beroep van Gent besliste in 2002<sup>3</sup> dat een vennootschap die als statutair doel het louter beheer van haar patrimonium heeft, zich niet bezighoudt met een exploitatie of met verrichtingen van winstgevende aard, zodat zij aan de rechtspersonenbelasting is onderworpen. Dit arrest werd in Cassatie verbroken<sup>4</sup>, waarna het hof van beroep te Antwerpen in 2008 besliste dat dergelijke vennootschap onderworpen is aan de vennootschapsbelasting<sup>5</sup>. Het hof van beroep te Gent kwam in twee arresten tot een zelfde besluit<sup>6</sup>.

De term ‘vennootschappen’ is misleidend. Vennootschappen in de zin van het WIB92 zijn niet alleen ‘vennootschappen’ in de burgerrechtelijke en vennootschapsrechtelijke zin. In haar fiscale betekenis is een *vennootschap* enigerlei vennootschap, vereniging, inrichting of instelling die regelmatig is opgericht, rechtspersoonlijkheid bezit en een onderneming exploiteert of zich bezighoudt met verrichtingen van winstgevende aard<sup>7</sup>.

Opdat de vennootschap belastbaar zou zijn in de vennootschapsbelasting, volstaat het in beginsel dat zij een onderneming exploiteert, of zich bezighoudt met verrichtingen van winstgevende aard. Aldus heeft de fiscale wet de kwestie van onderwerping aan de vennootschaps- dan wel de rechtspersonenbelasting geobjectiveerd. Het heeft geen belang of een lichaam als subjectieve ingesteldheid gedreven wordt zonder winstoogmerk (zie randnr. 1466). Het enige criterium is het feit een onderneming te exploiteren, of zich bezig te houden met verrichtingen van winstgevende aard<sup>8</sup>.

Het woord “of” impliceert het één of het ander. Zij moeten niet samen vervuld zijn. In de rechtsleer<sup>9</sup> wordt gesteld dat het om een onderneming gaat als er sprake is van een economisch doel, een organisatie, een strategie op termijn en rationele beheersmethoden gesteund op begrippen zoals kosten, opbrengsten en rentabiliteit. Het Hof van Cassatie omschreef een onderneming als een zelfstandige economische eenheid, gericht op het produceren of het verhandelen van goederen of het verlenen van diensten<sup>10</sup>.

In een enigszins bevreemdend vonnis heeft de rechtbank van eerste aanleg van Bergen eerst deze principes bevestigd (met vaststelling dat een rusthuis *in casu* niet in aanmerking komt voor de toepassing van de vennootschapsbelasting), maar besluit zij toch tot onderwerping aan de vennootschapsbelasting gezien de vzw een abnormaal stoffelijk voordeel heeft toegekend aan haar leden wat volgens de rechtbank duidt op

---

<sup>2</sup> Gent 26 februari 2008, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. G 08/0206 en Antwerpen 8 april 2008, zoals besproken in S. VAN CROMBRUGGE, “Patrimoniumvennootschap is aan vennootschapsbelasting onderworpen”, *Fiscal oog* 2008, afl. 1132, 12; G. POPPE, “Is het beheer van een privépatrimonium een handelsactiviteit?”, *Acc. & Fisc.* 2008, afl. 33.

<sup>3</sup> Gent 29 januari 2002, *TFR* 2002, afl. 227, 813.

<sup>4</sup> Cassatie 20 mei 2005, *FJF*, No. 2005/257.

<sup>5</sup> Antwerpen 8 april 2008, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. A 08/0421, *Fiscal oog* 2008, afl. 1132, 12.

<sup>6</sup> Gent 26 februari 2008, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. G 08/0206, *Fiscal oog* 2008, afl. 1132, 12.

<sup>7</sup> Voorafg. Besliss. nr. 2011.048, 24 mei 2011 (de verwerving van een minderheidsparticipatie in een vennootschap met sociaal oogmerk door een vzw betreft in het specifieke geval geen verrichting van winstgevende aard).

<sup>8</sup> Antwerpen 23 oktober 2012, *Fiscal oog* 2012, afl. 1321, 13.

<sup>9</sup> S. VAN CROMBRUGGE, noot onder Antwerpen 29 februari 1988, *TRV* 1988, 297.

<sup>10</sup> Cass. 14 juni 1991, *RW*1991-1992, 475.

een winstoogmerk. Dit zweemt naar de toepassing van het subjectieve criterium<sup>11</sup>.

art. 2 § 2 2° WB92

Opdat een vennootschap onderworpen wordt aan de vennootschapsbelasting, moet zij een binnenlandse vennootschap (art. 2 § 2 2° WB92) zijn. Een binnenlandse vennootschap is een vennootschap die in België haar maatschappelijke zetel, haar voornaamste inrichting of haar zetel van bestuur of beheer heeft en niet van de vennootschapsbelasting is uitgesloten. De vennootschappen die in het buitenland zijn gevestigd, worden onderworpen aan de belasting der niet-inwoners (zie randnr. 1580 e.v.).

- Bibliografie
- LEVY-MORELLE, J.P., “La résidence fiscale des sociétés”, in *Cahiers de droit fiscal international*, vol. LXXII a), Rapport belge, 231.
  - HINNEKENS, L., “De basis- en brievenbusvennootschap in het Belgisch belastingrecht”, *AFT* 1983, 85-98.
  - VANDEN ABEELE, G. “Rulingcommissie over fiscaal stelsel vennootschap met sociaal oogmerk”, *Fiscoloog* 2009, afl. 1173, 3-6.

Af del i n g I I .

## Vennootschappen met een sociaal oogmerk

1462, 30

- Bibliografie
- BRESCH, D. en COECKELBERGH, D., *De vennootschap met sociaal oogmerk – Juridische, sociale en managementaspecten*, Gent, Mys & Breesch, 1995, 110 p.
  - STOLLE, L., *Vennootschap met sociaal oogmerk*, Diegem, Ced.Samsom, 1995, 99 p.
  - DENEFF, M., “De vennootschap met een sociaal oogmerk: algemeen juridisch kader en fiscaal statuut”, *AFT* 1996, 153-169.

Voor vennootschappen met een sociaal oogmerk bestaat geen afzonderlijk regime. Ze zijn onderworpen aan de gewone regels voor de bepaling van de toepassing van de vennootschaps- dan wel de rechtspersonenbelasting.

In een mededeling in het *Belgisch Staatsblad* heeft de administratie aangegeven dat de vennootschap met sociaal oogmerk in principe aan vennootschapsbelasting wordt onderworpen<sup>12</sup>.

Het fiscaal stelsel werd nader onderzocht in voorafgaande beslissing nr. 800.284 van 7 oktober 2008 en nr. 2011.554 van 10 januari 2012, wat de handhaving van het stelsel van de rechtspersonenbelasting betreft ter gelegenheid van de omzetting van een vzw in een vennootschap met sociaal oogmerk, en in beslissing nr. 900.036 van 7 april 2009, wat de toepassing van de vennootschapsbelasting betreft voor een vennootschap met sociaal oogmerk waarvan de meerderheid van de aandelen worden gehouden door een internationale vzw.

Af del i n g I I I .

## Organismen voor de financiering van

---

<sup>11</sup> Rb. Bergen 7 mei 2003, *Fisc. Koer.* 2003, 473, *Fisc. oog* 2003, afl. 899, 4; S. VAN CROMBRUGGE, “VZW rechtspersonen- of vennootschapsbelasting?”, *Fisc. oog* 2011, afl. 1258, 16.

<sup>12</sup> BS 13 juli 1996.

## pensi oenen

1462, 50  
art. 179 WB92

- Bibliografie – <http://invest.belgium.be/60241/PensionsWEB>.
- DOYEN, P., *L'institution de retraite professionnelle, mémento des nouveaux fonds de pension*, Louvain-la-Neuve, Anthemis, 2007, 221 p.
  - VANDENDIJK, M. en HENDRICKX, C., *Aanvullende pensioenen. Een fiscaal-juridische analyse vanuit Belgisch en Europees perspectief*, Gent, Larcier, 2008, 210-233.
  - ROELS, P., "OFP vervangt vzw en ovv als pensioenvehikel", *Life & Benefits* 2006, afl. 8, 1.
  - VAN GILS, M. en HINNEKENS, P., "Nieuw fiscaal regime voor pensioenfondsen", *Life & Benefits* 2007, afl. 3, 3.
  - VAN ROBBROECK, N., "Het belastingregime van een OFP: het plaatje raakt ingevuld", *Fisc.Act.* 2008, afl. 36, 6-13.

De wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen<sup>13</sup> voerde een nieuwe rechtsvorm in voor pensioenfondsen, het zogenaamde Organisme voor de Financiering van Pensioenen ('OFP').

Ingevolge artikel 179 WIB92 zijn OFP's aan de vennootschapsbelasting onderworpen. Zie ook randnr. 1482,50.

### Hoofdstuk IV

## Niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen entiteiten

Afdeling I.

### Lichamen zonder fiscale rechtspersoonlijkheid

1463  
art. 29 WB92

Lichamen met rechtspersoonlijkheid, die naar Belgisch recht zijn opgericht, maar voor de toepassing van de inkomstenbelastingen geacht worden geen rechtspersoonlijkheid te bezitten, worden niet als vennootschappen aangemerkt. Daartoe behoren onder meer de landbouwvennootschappen. De resultaten van deze vennootschappen worden in beginsel belast *c.q.* afgetrokken in hoofde van hun vennoten (art. 29 WIB92). Specifiek wat betreft de landbouwvennootschappen bestaat echter de mogelijkheid te opteren voor het stelsel van de vennootschapsbelasting, wanneer zij aan de voorwaarden voldoen die zijn opgesomd in artikel 12 tot 16 KB/WIB92<sup>14</sup>.

Ook de verenigingen van mede-eigenaars, die krachtens artikel 577-5, § 1 BW onder bepaalde voorwaarden rechtspersoonlijkheid bezitten, worden fiscaal als verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid beschouwd (art. 29 § 2 5° WIB92). Deze regel geldt voor zulke verenigingen die vanaf 1 augustus 1995 rechtspersoonlijkheid bezitten.

---

<sup>13</sup> BS 10 november 2006.

<sup>14</sup> Zie ook Circ. nr. C.RH 421/311.175, 28 maart 1980, *Bull. Bel.*, afl. 584, 756; Vr. nr. 65 CLIVIER 15 januari 1980, *Vr. & Antw. Kamer* 1979-1980, 1036; J. THILMANY, "Het fiscaal stelsel van de landbouwvennootschap", *AFT* 1980, 206-223.

## Af deling II.

### Li charren zonder rechtspersoonlijkheid

1464

art. 29 WIB92

De vennootschappen en verenigingen, die louter feitelijk zijn, of fictief, of op onregelmatige wijze zijn opgericht, bestaan niet als een rechtspersoon, noch op burgerlijk noch op fiscaal gebied. Zij zullen dus ook niet als zodanig belast worden, doch de vennoten zullen belast worden op basis van hun aandeel in de winst waarop zij recht hebben krachtens de beginselen van gemeen recht (art. 29 WIB92).

art. 80 WB92

Verliezen, geleden door dergelijke entiteiten, komen in beginsel in aftrek van het inkomen van de vennoten, ieder voor zijn aandeel. Bij gebrek aan voldoende inkomen, worden de verliezen overgedragen naar volgende belastbare tijdperken. Deze aftrek *c.q.* overdracht is slechts mogelijk in de mate dat de vennoten of leden van die vennootschappen of verenigingen zelf winsten of baten behalen en de daarop aan te rekenen verliezen uit een beroepswerkzaamheid van dezelfde aard voortspruiten, of indien de vennoten bewijzen dat de verrichtingen beantwoorden aan rechtmatige financiële of economische behoeften (art. 80 WIB92).

Tot de hierboven bedoelde vennootschappen of verenigingen behoren ook de tijdelijke en de stille handelsvennootschap.

Voor de *fictieve vennootschappen* verwijzen we naar een arrest van het hof van beroep van Brussel van 26 april 1971<sup>15</sup> en een arrest van het Hof van Cassatie van 9 maart 1971<sup>16</sup>.

Maar het is wel te verstaan dat noch politieke organisaties, vakverenigingen, parochiale werken, jeugdbewegingen, verenigingen met vermaaksdoelinden, culturele verenigingen, enz., zonder rechtspersoonlijkheid, die in stand worden gehouden d.m.v. toelagen of bijdragen, noch hun vennoten of leden, in principe belastbaar zijn op de ontvangsten-overschotten van die instellingen<sup>17</sup>. Het personeel van die instellingen is wel belastbaar op het ontvangen salaris<sup>18</sup>.

## Af deling III.

### Vennootschappen uitgesloten van de vennootschapsbelasting

1465

art. 180 WB92

Bepaalde vennootschappen worden uitdrukkelijk uitgesloten van de vennootschapsbelasting. Dat is het geval voor (art. 180 WIB92):

- intercommunales beheerst door de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, alsmede intercommunales beheerst door het decreet van het Waals Gewest van 5 december 1996 betreffende de Waalse intercommunales,

<sup>15</sup> Brussel 26 april 1971, *JDF* 1971, 119.

<sup>16</sup> Cass. 9 maart 1971, *JDF* 1971, 79.

<sup>17</sup> Vr. nr. 189 VAN IN 5 oktober 1976, *Vr. & Ant w.* Senaat 1976-1977, 2 november 1976, 124.

<sup>18</sup> A. TIBERGHIEN, "De speciale behandeling voor de landbouw", *AFT* 1993, 265.

samenwerkingsverbanden, met uitzondering van interlokale verenigingen, beheerst door het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, en de projectverenigingen beheerst door het decreet van het Waals Gewest van 19 juli 2006 tot wijziging van Boek V van het eerste deel van het Wetboek van de plaatselijke democratie en de centralisatie en betreffende de wijzen van samenwerking tussen gemeenten<sup>19</sup>;

- de nv Waterwegen en Zeekanaal, de nv De Scheepvaart, de cvba Autonome Haven “du Centre et de l’Ouest”, de Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen, de Haven van Brussel, de gemeentelijke autonome havenbedrijven van Antwerpen, Oostende en Gent en de autonome havens van Luik, Charleroi, Namen;
- de Nationale Delcrederedienst;
- de Belgische Maatschappij voor de Financiering van de Nijverheid;
- het Participatiefonds;
- de Waalse Regionale Maatschappij voor Openbaar Personenvervoer en de exploitatiemaatschappijen die eraan zijn verbonden;
- de Vlaamse Vervoermaatschappij en de autonome exploitatie-entiteiten binnen de Maatschappij;
- de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel;
- waterzuiveringsmaatschappijen beheerst door de wet van 26 maart 1971;
- de vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk Belgische technische Coöperatie;
- de nv van publiek recht Infrabel;
- de vennootschap van publiek recht met sociaal oogmerk APETRA.

Autonome gemeentebedrijven die niet expliciet worden uitgesloten van de vennootschapsbelasting op grond van het artikel 180 WIB92, kunnen onderworpen worden aan de vennootschapsbelasting indien ze een onderneming exploiteren of een winstgevende bezigheid verrichten<sup>20</sup>.

## Af del i ng I V. Ver en i g i n g e n

- Bibliografie
- VAN DEN EECKHAUT, R., “Raakpunten vennootschapsbelasting-rechtspersonenbelasting”, in MAECKELBERGH, W. (ed.), *Fiscaal Praktijkboek – Directe Belastingen 1995-1996*, Diegem, Ced.Samsom, 1996, 277-303.
  - GAILLIE, E., *La fiscalité des ASBL*, Brussel, Licap, 1997, 370 p.
  - DESCHRIJVER, D., *VZW & Belastingen*, Biblio, Kalmthout, 2008, 785 p.
  - RENS, P. en DOORNAERT, M., “Overgang van rechtspersonen- naar vennootschapsbelasting: Overzicht van toepasselijke regels”, *AFT* 2011, afl. 5, 5-16.
  - DIEPVENS, N., “De groei van de economische activiteiten in een VZW: onduidelijkheid

<sup>19</sup> Naar aanleiding van de prejudiciële vraag van het hof van beroep te Gent heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld: “Artikel 180, 1° van het Wetboek van de Inkomstbelastingen 1992, in samenhang gelezen met artikel 220, 2° van hetzelfde wetboek, schendt de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet in zoverre het de autonome gemeentebedrijven die een identieke taak uitoefenen als een intercommunale of een intergemeentelijk samenwerkingsverband en die niet in concurrentie treden met ondernemingen in de privésector, niet eveneens als de intercommunales en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vrijstelt van de vennootschapsbelasting”, *TFR* 2013, afl. 440, nr. 2013/N23, *FJF*, No. 2013/103; Rb. Bergen 10 oktober 2011: een door een gemeente opgerichte PWA-dienst onder een vzw vorm moet worden gelijkgesteld met een intercommunale, *FJF*, No. 2012/279; *ComIB* 1992, nr. 179/30.

<sup>20</sup> M. VERVOORT, “Het autonoom gemeentebedrijf: een ware redder in nood?”, *AFT* 2004, 17.



Vzw's en andere rechtspersonen die geen winsttoogmerk nastreven, zijn niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen (art. 181 WB92):

1. wanneer de vereniging zich uitsluitend of hoofdzakelijk bezighoudt met het bestuderen, het beschermen en het bevorderen van de professionele of interprofessionele belangen van de leden;
2. wanneer ze, het verlengstuk zijnde van de onder 1. vermelde verenigingen, uitsluitend of hoofdzakelijk tot doel hebben het vervullen, in naam en voor rekening van hun aangeslotenen, van alle of een deel van de sociale of fiscale verplichtingen, of het helpen van hun aangeslotenen bij het vervullen daarvan;
3. wanneer de vereniging belast is, ter uitvoering van de sociale wetgeving, met het innen, centraliseren, kapitaliseren en verdelen van de fondsen bestemd voor de toekenning van de voordelen bepaald in die wetgeving<sup>21</sup>;
4. uitsluitend of hoofdzakelijk het verstrekken of het steunen van onderwijs tot doel heeft;
5. uitsluitend of hoofdzakelijk het organiseren van handelsbeurzen of tentoonstellingen tot doel heeft;
6. door de bevoegde gemeenschapsorganen erkend is als dienst voor gezins- en bejaardenhulp<sup>22</sup>;
7. wanneer ze erkend zijn voor de toepassing van artikel 145/33, § 1, lid 1, 1°, b, d, e, h tot 1, 2° en 3° WB92, of erkend zouden zijn indien ze daartoe een aanvraag indienden of omdat ze aan alle voorwaarden voldoen waaraan de erkenning is onderworpen behoudens die welke erin bestaat de bedrijvigheid op nationaal vlak te ontwikkelen of een invloedssfeer te hebben die één van de gemeenschappen of gewesten of het gehele land bestrijkt, naar het geval;
8. wanneer ze opgericht zijn met toepassing van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winsttoogmerk, de internationale verenigingen zonder winsttoogmerk en de stichtingen, voor zover hun activiteit louter bestaat in certificatie in de zin van de wet van 15 juli 1998 betreffende de certificatie van effecten uitgegeven door handelsvennootschappen en de door hen uitgegeven certificaten krachtens artikel 13, § 1, lid 1 van dezelfde wet voor de toepassing van het WB92 gelijkgesteld worden met de effecten waarop ze betrekking hebben (de zogenaamde 'stichtingen-administratiekantoor').

---

<sup>21</sup> Volgens de administratie geldt deze uitsluiting enkel voor 'sociale verzekeringskassen'. De rechtbank van eerste aanleg van Antwerpen oordeelde in haar vonnis van 27 april 2011 dat dit niet het geval is, en dat een vzw-tarifieringsdienst hier ook onder valt, zie C. BUYASSE, "VZW-tarifieringsdienst: rechtspersonenbelasting", *Fiscal oog* 2011, afl. 1265, 12.

<sup>22</sup> Gent 20 november 2012, *Fiscal oog* 2013, afl. 1330, 14.

- Casuïstiek
- de uitbating van een bejaardentehuis zonder medische verzorging<sup>23</sup>, of van een kliniekinstelling<sup>24</sup>. Bepalend in deze is een arrest van het Hof van Cassatie van 3 mei 1983<sup>25</sup>;
  - beroepsverenigingen<sup>26</sup>;
  - vereniging ter verkondiging van het geloof<sup>27</sup>;
  - vzw ter behartiging van de belangen van zelfstandigen<sup>28</sup>;
  - vereniging ter bevordering van de paardensport<sup>29</sup>;
  - vzw met fotokopiezaak, toegankelijk voor het publiek<sup>30</sup> of een vzw die zich bezighoudt met juridische, psychologische en medische consultaties<sup>31</sup>;
  - (disco-)vzw met als doel de ontwikkeling van de jeugd en bevordering van de sociale contacten van de jeugd<sup>32</sup>.

art. 182 WB92

Ten aanzien van verenigingen of rechtspersonen die niet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting, worden, ingevolge artikel 182 WIB92, bovendien niet als verrichtingen van winstgevend aard aangemerkt:

- a. de alleenstaande of uitzonderlijke verrichtingen. Dit betekent evenwel niet dat één enkele verrichting op zich automatisch aanleiding geeft tot een uitsluiting van de vennootschapsbelasting<sup>33</sup>;
- b. de verrichtingen die bestaan in het beleggen van fondsen ingezameld in het kader van de statutaire opdracht;
- c. de verrichtingen die bestaan in een bedrijvigheid die slechts bijkomstig op nijverheids-, handels- of landbouwverrichtingen betrekking heeft of niet volgens nijverheids- of handelsmethoden wordt uitgevoerd<sup>34</sup>. In de administratieve commentaar hanteert de fiscus twee criteria<sup>35</sup> om na te gaan of de bedrijvigheid al of niet bijkomstig is: het ‘verwantschaps criterium’ en het ‘kwantitatief criterium’<sup>36</sup>. De fiscus neemt aan dat, indien voldaan is aan het verwantschaps criterium, het kwantitatief criterium niet moet worden getoetst. Dit blijkt ook uit de rechtspraak<sup>37</sup>. Beoordeling van het kwantitatief criterium is een feitenkwestie waarbij de wijze

---

<sup>23</sup> Gent 24 februari 1984, *FJF*, Nb. 84/106, 167.

<sup>24</sup> Antwerpen 25 november 1991, *FJF*, Nb. 92/50; Antwerpen 27 september 1994, *FJF*, Nb. 95/65.

<sup>25</sup> Cass. 3 mei 1983, *RGF* 1984, 41, *R/W*1983-84, 1152, *AFT* 1983, 197, noot D. DESCHRIJVER, *Pas.* 1983, I, 988, *FJF*, Nb. 84/47.

<sup>26</sup> Gent 2 juni 1994, *FJF*, Nb. 94/162.

<sup>27</sup> Bergen 17 mei 1996, *FJF*, Nb. 96/200.

<sup>28</sup> Bergen 14 april 1995, *AFT* 1995, 309, noot W. PIOT.

<sup>29</sup> Gent 24 maart 2009, *Fiscal oog*, afl. 1178, 13; Antwerpen 9 januari 1995, *FJF*, Nb. 95/86.

<sup>30</sup> Lijk 20 september 2000, *Act. fisc.* 2000, afl. 39, 5, *FJF*, Nb. 2000/281.

<sup>31</sup> Brussel 23 november 2000, *FJF*, Nb. 2001/77.

<sup>32</sup> Rb. Antwerpen 22 december 2009, *Fisc. Act.* 2010, afl. 3, 5-11.

<sup>33</sup> Cass. 14 januari 2011, *Pas.* 2011, afl. 1, 180; Rb. Antwerpen 1 oktober 2010, *Fisc. Koer.* 2011, afl. 1240, 9.

<sup>34</sup> Lijk 13 maart 1996, *FJF*, Nb. 96/148; Rb. Leuven 28 november 2003, *TRV* 2004, 180, noot D. DESCHRIJVER; bevestigd door Brussel 21 juni 2006, *AFT* 2006, afl. 12, 33-35, noot D. DESCHRIJVER; Antwerpen 21 december 2010, besproken in S. VAN CROMBRUGGE, “VZW met economische hoofdactiviteit: vennootschapsbelasting”, *Fiscal oog* 2011, afl. 1240, 3-4.

<sup>35</sup> *Com IB* 1992, nr. 182/12, 13 en 14. De administratie stelt dat deze criteria niet exhaustief zijn.

<sup>36</sup> *Com IB* 1992, nr. 182/11; zie D. DESCHRIJVER, *VZW & Belastingen*, Kalmt hout, Biblio, 2000, 31-40.

<sup>37</sup> Rb. Bergen 30 juni 2005, *FJF*, Nb. 2006/190; Brussel 21 juni 2006, *Fisc. Koer.* 2006, 648, *AFT* 2006, afl. 12, 33-34, noot D. DESCHRIJVER; Gent 15 februari 2008, *TRV* 2008, afl. 1, 64-66.

waarop reclame wordt gevoerd, de aangewende verkoop- en distributiemethode, de aard van de verkregen inkomsten, de aard van de cliënteel, het ingezette personeel en de wijze waarop de verrichtingen worden gefinancierd, elementen ter beoordeling kunnen zijn<sup>38</sup>.

## Deel I I

# Grondslag van de belasting

### Hoofdstuk I

## Algemene beginselen

1470

Bibliografie – HUYSMAN, S., *Fiscale winst. Theorie en praktijk van het fiscaal winstbegrip in België*, Kalmthout, Biblo, 1994, 408 p.

1470, 50

De twee algemene beginselen die gelden voor het berekenen van de grondslag van de vennootschapsbelasting zijn de volgende:

1. alle inkomsten van de vennootschap zijn belastbaar, ongeacht hun oorsprong of hun aard<sup>39</sup>;
2. deze inkomsten worden alle beschouwd als beroepsinkomsten.

Zoals iedere bepaling in het fiscale recht, zijn er ook op deze twee algemene beginselen verschillende en belangrijke uitzonderingen.

### Afdeling I.

## Alle inkomsten zijn belastbaar

1471

De fysieke personen hebben belastbare inkomsten (van verschillende categorieën), maar ook onbelastbare inkomsten (o.a. deze die voortvloeien uit het normale beheer van een privaat vermogen). Voor de vennootschappen daarentegen zijn alle inkomsten belastbaar<sup>40</sup>, zelfs wanneer het elementen betreft die in hoofde van een fysieke persoon niet belastbaar zouden zijn.

In dit kader bestond jarenlang discussie over de boekwijze – en bijgevolg belastbaarheid – van gratis of beneden de marktwaarde verkregen activa. In 2002 oordeelde het Hof van Cassatie dat het feit dat elk actiefbestanddeel volgens het boekhoudrecht moet worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde niet belet dat bij een verkrijging om niet, de waarde van het gebouw deel uitmaakt van het exploitatieresultaat en als winst

---

<sup>38</sup> Rb. Bergen 30 juni 2005, *FJF*, No. 2006/190.

<sup>39</sup> Cass. 13 juni 1967, *Bull. Bel.* 1968, afl. 455, 1541.

<sup>40</sup> Over het begrip 'fiscaal dividend', en meer bepaald het belastbaar ontvangen dividend, zie l. VAN DE VOESTEYNE, "Fiscale invulling van het begrip 'dividend': economische verkrijging in hoofde van de aandeelhouder niet noodzakelijk" (noot onder Gent 17 mei 2011), *TFR* 2012, afl. 413, 26.

moet worden belast<sup>41</sup>. In het licht van deze cassatierechtspraak werd CBN-advies nr. 126/17 inzake de verkrijging om niet van vermogensbestanddelen door vennootschappen uitgebracht<sup>42</sup>. Dit advies impliceert dat de verkrijgende vennootschap op het ogenblik van de verkrijging een (uitzonderlijk) resultaat moet boeken. De rechtbank van eerste aanleg van Gent heeft in 2002 in de veel besproken zaak Artwork Systems Group gesteld dat in geval van de verwerving en de boeking van aandelen beneden de werkelijke waarde van deze aandelen, het verschil tussen de boekwaarde en de werkelijke waarde bij de belastbare winst moet worden gevoegd<sup>43</sup>. De waardering aan marktwaarde werd eveneens bevestigd door het hof van beroep van Antwerpen in 2006<sup>44</sup>. Het hof van beroep te Brussel wees evenwel de toepassing van het CBN-advies nr. 126/17 af in een arrest van 29 oktober 2008. Volgens het hof moest de waardering van om niet verkregen activa gebeuren tegen aanschaffingswaarde<sup>45</sup>. Het Hof van Justitie heeft principieel een einde gemaakt aan de discussie rond de boekhoudkundige verwerking van een verkrijging om niet met zijn arrest van 3 oktober 2013<sup>46</sup>. Het Hof heeft namelijk geoordeeld dat een verkrijging om niet steeds moet worden geboekt aan historische kostprijs. Het principe van het getrouw beeld laat op zich niet toe af te wijken van de wil van de wetgever om activa te waarderen op basis van hun aanschaffings- of vervaardigingsprijs.

#### 1473

Omgekeerd kan de fysieke persoon slechts de bij de wet voorziene uitgaven van het belastbare inkomen aftrekken, terwijl de vennootschap alle uitgaven – mits inherent aan de beroepsactiviteit (zie randnr. 1500 *in fine*) – in mindering mag brengen, behalve deze die door de wet uitgesloten zijn<sup>47</sup>.

Af del i n g 11.

## Al l e i n k o m s t e n z i j n b e r o e p s i n k o m s t e n

#### 1474

##### art. 183 WB92

Artikel 183 WIB92 zegt dat, wat hun aard betreft, de inkomsten welke onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting of daarvan vrijgesteld zijn, dezelfde zijn als deze die in de personenbelasting worden beoogd. Hun bedrag wordt vastgesteld volgens de regels die van toepassing zijn op de winsten bedoeld in artikel 23, § 1, 1<sup>o</sup> WIB92, nl. de beroepsinkomsten van de eerste categorie<sup>48</sup>.

---

<sup>41</sup> Cass. 18 mei 2001, *FJF*, No. 2001/219, *TFR* 2001, afl. 209, 969 en Antwerpen 5 oktober 1999, *TFR* 1999, afl. 182, 498.

<sup>42</sup> CBN-advies, nr. 126/17.

<sup>43</sup> Rb. Gent 14 november 2002, *Fiscalog* 2002, afl. 868, 1, *Fisc. Act.* 2002, afl. 41, 1, *TFR* 2003, afl. 236, 169.

<sup>44</sup> Antwerpen 27 juni 2006, *Fisc. Act.* 2006, afl. 27, 1.

<sup>45</sup> Brussel 29 oktober 2008, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. B 08/1139, besproken door R. M. N. J. A. U. W. en T. S. P. A. A. S., "Verkrijging om niet en boeking aan werkelijke waarde.", *Fisc. Act.* 2008, afl. 40, 5-11; C. B. U. Y. S. S. E., "Gratis verkregen activa: CBN-advies faalt naar recht", *Fiscalog* 2008, afl. 1137, 11.

<sup>46</sup> HvJ 3 oktober 2013, *Fiscalog* 2013, afl. 1356, 1, *Fisc. Act.* 2013, afl. 34, 1.

<sup>47</sup> Cass. 17 maart 1964, *RW*1963-1964, 2116 (de uitgaven zijn dus maar aftrekbaar voor zover zij een noodzakelijk verband hebben met de activiteit); Cass. 9 februari 1965, *JDF* 1965, 223.

<sup>48</sup> Brussel 22 juni 1995, *AFT* 1996, 43-47, noot J.-S. V. I. N. C. E. N. T.

Toch zijn er een aantal bijzondere bepalingen, met name wat betreft de definitie van 'gestort kapitaal'. Voor wat de omschrijving betreft in het kader van reorganisatieverrichtingen, verwijzen we naar randnr. 1521,35.

Verder geldt dat, wanneer een Belgische inrichting in een binnenlandse vennootschap wordt ingebracht onder de voorwaarden voor toepassing van artikel 231, § 3 WIB92, het door die inbreng gestorte kapitaal gelijk is aan de fiscale nettowaarde die, op het ogenblik van de inbreng, de inrichting had bij de inbrenger, na aftrek van:

- 1° de voorheen belaste reserves,
- 2° de vrijgestelde reserves andere dan a) de in artikel 44, § 1, 1° WIB92 vermelde meerwaarden die waren vrijgesteld en b) de in artikel 48 WIB92 vermelde vrijgestelde waardeverminderingen en voorzieningen.

Wordt daarentegen (onverminderd de toepassing van art. 214 § 1 WIB92) niet als gestort kapitaal aangemerkt, het nettoactief vermeld in artikel 26sexies van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de vzw's doel en aan de instellingen van openbaar nut, rechtspersoonlijkheid wordt verleend, dat het maatschappelijk kapitaal uitmaakt van een VSO of dat op een onbeschikbare reserverekening van die vennootschap wordt geboekt. Dat maatschappelijk kapitaal en die reserverekening worden slechts vrijgesteld voor zover is voldaan aan de voorwaarden vermeld in artikel 190 WIB92.

Wordt evenmin (onverminderd de toepassing van art. 210 § 1 3° WIB92) als gestort kapitaal aangemerkt, het nettoactief vermeld in hoofdstuk Vquinquies van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen, dat het maatschappelijk kapitaal van een handelsvennootschap uitmaakt of dat op een onbeschikbare reserverekening van die vennootschap wordt geboekt. Dat maatschappelijk kapitaal en die reserverekening worden slechts vrijgesteld voor zover voldaan is aan de voorwaarden van artikel 190 WIB92.

## Hoofdstuk II **Belastinggrondslag**

**1476**  
**art. 185 WB92**

Alle aan de Belgische vennootschapsbelasting onderworpen vennootschappen zijn belastbaar op het totale bedrag van de winst, uitgekeerde dividenden inbegrepen (art. 185 § 1 WIB92).

Volledigheidshalve stippen we aan dat tot de uitgekeerde dividenden ook kunnen behoren de interesten betaald op voorschotten verstrekt door een aandeelhouder-natuurlijk persoon, of door een bedrijfsleider-vennootschapsmandataris (en gelijkgestelden (art. 18 WIB92)). Deze gelijkstelling geldt echter slechts onder welbepaalde voorwaarden.

Afdeling I.

### **Niet-uitgekeerde winsten**

**1477**

Onder niet-uitgekeerde, d.w.z. 'gereserveerde winsten', moet worden verstaan de

globale verhoging gedurende het belastbaar tijdperk, van het geheel van de belastbare reserves (zichtbaar of verdoken, andere dan vrijgestelde provisies en meerwaarden), d.w.z. het positieve verschil tussen het totaal van de belastbare reserves op het einde van het belastbaar tijdperk en het totaal van de belastbare reserves op het einde van het onmiddellijk daaraan voorafgaande belastbaar tijdperk. Die totale aangroei kan, wel te verstaan, het verschil zijn tussen het totaal van de verhogingen van sommige reserves en het totaal van de verminderingen van andere reserves.

Om het bedrag van de gereserveerde winst te kunnen vaststellen, houden de taxatiediensten een gedetailleerde opgave van de reserves (nr. 328R) bij, waarin ze, voor elk belastbaar tijdperk, het bedrag van iedere belastbare reserve op het einde van dat tijdperk inschrijven (d.w.z. het bedrag op het einde van het onmiddellijk voorafgaand belastbaar tijdperk, verminderd met de opnemingen tijdens of op het einde van het belastbaar tijdperk en verhoogd met de toewijzingen tijdens dat belastbaar tijdperk of met de toewijzingen bij de verdeling van de winst van hetzelfde tijdperk), met dien verstande dat het over te brengen verlies in het rood (af te trekken) wordt ingeschreven<sup>49</sup>.

Bibliografie – COUTURIER, J.J., “De wettelijke reserve, het boekhoudrecht en het stelsel van de meerwaarden”, in *Liber Amicorum Albert Tiberghien*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1984, 87-100.

## Af deling II.

### Verkapte dividenden

#### 1478

Handelingen die niet de vorm hebben van dividenduitkeringen, kunnen toch als dividenden worden belast, wanneer zij in werkelijkheid verkapte dividenden zijn.

Een eerste geval van vermomde dividenduitkering kan bestaan uit een vervreemding van een deelneming die de effectieve controle van een vennootschap verzekert, waarbij een min of meer belangrijke quotiteit van de bekomen prijs moet worden beschouwd als een uitkering van verkapte dividenden.

In het inmiddels klassiek geworden arrest van 5 juni 1970 inzake de nv “Laiterie de la Wiltz” heeft het hof van beroep te Luik inderdaad gevonnis dat er sprake is van een vermomde dividenduitkering wanneer blijkt dat (i) de omvorming van een vennootschap, (ii) de uit die omvorming ontstane kapitaalverhoging van de vennootschap, (iii) de cessie door de aandeelhouders van hun effecten en (iv) de andere getroffen overeenkomsten geen ander doel hebben gehad dan, onder het mom van een verhoging van de prijs van de overgedragen effecten, de verdeling mogelijk te maken van de cessieopbrengst van de onstoffelijke bestanddelen van de vennootschap. Het verschil tussen de verkoopprijs van bovengenoemde effecten en de waarde van het maatschappelijk vermogen moet dan ook beschouwd worden als een verborgen en aan de aandeelhouders toegekend dividend<sup>50</sup>.

Een soortgelijke rechtspraak werd gevestigd door het hof van beroep te Gent in het arrest van 26 juni 1962 inzake nv “Chicorée F.C. Jacobs”<sup>51</sup>.

<sup>49</sup> *Com I B* 1992, nr. 185/2 t.e.m. 185/5.

<sup>50</sup> *Bul I. Bel.*, afl. 488, 1557.

<sup>51</sup> *Bul I. Bel.*, afl. 396, 911.

De rechtspraak vindt haar toepassing in de gevallen van cessie van (over het algemeen niet ter beurs genoteerde) aandelen waar uit de clausules zelf van de eventueel tussen partijen bedongen overeenkomst en/of uit de aan die cessie verbonden feitelijke gegevens kan worden afgeleid dat een persoon (of een in nauw verband handelende groep van personen), onder het mom van een afstand van aandelen van een handelsvennootschap, wederrechtelijk geheel of een deel vervreemd hebben van de tot het vermogen van die vennootschap behorende onlichamelijke bestanddelen zoals het handelsfonds, de cliëntèle, fabrieksmerken, enz. In die eventualiteit moet worden beschouwd dat de overlater of de overlaters gebruik hebben gemaakt van de machtspositie die zij bekleden in de vennootschap waarvan de aandelen werden overgelaten om de immateriële bestanddelen waarvan hoger sprake is, uit haar vermogen te doen verdwijnen met als gevolg dat die bestanddelen geen aanleiding meer kunnen geven tot het belasten van inkomsten, noch in de loop van de exploitatie, noch bij de vereffening van de vennootschap.

Dit zal, o.m. in de familiebedrijven, het geval zijn wanneer:

- de cessie van aandelen tot gevolg heeft dat de vennootschap waarvan de aandelen werden overgelaten, binnen een min of meer korte tijdsspanne haar activiteit geheel of gedeeltelijk stillegt of vermindert, of de aard van haar exploitatie fundamenteel wijzigt;
- de overlater of de overlaters zich persoonlijk ertoe verbonden hebben één of meer activiteiten te verzaken, zonder welke de vennootschap niet in staat is haar maatschappelijk voorwerp te verwezenlijken.

De bovenvermelde richtlijnen mogen enkel worden toegepast bij verrichtingen waarin de verkrijgers van de deelnemingen natuurlijke personen zijn, behoudens de gevallen als bedoeld in artikel 94 WIB92, waarin de bepalingen van artikel 90, 9<sup>o</sup> WIB92 van toepassing zijn. Wanneer de verkrijgers rechtspersonen zijn, moet enkel worden onderzocht of de bepalingen van artikel 90, 9<sup>o</sup> WIB92 toepassing vinden<sup>52</sup>.

Een tweede geval van vermomde dividenduitkering kan zich volgens de rechtspraak voordoen wanneer tijdens één en dezelfde algemene vergadering eerst overgegaan wordt tot een kapitaalvermindering door terugbetaling aan de aandeelhouders en onmiddellijk nadien het kapitaal wordt verhoogd met een zelfde bedrag door incorporatie van al belaste reserves<sup>53</sup>. Er is dan geen effectieve kapitaalvermindering gewild maar louter een herschikking van het maatschappelijk kapitaal samen met een uitkering van dividenden. Deze interpretatie wordt echter niet altijd gevolgd<sup>54</sup>. In een geval, waar het kapitaal werd verminderd tot beneden het minimumkapitaal, en waarbij de aandeelhouders werden ontslagen van verdere volstorting van het eventuele kapitaal, gevolgd door een kapitaalverhoging via incorporatie van reserves, besloot het hof van beroep van Brussel eveneens tot dividenduitkering<sup>55</sup>.

In geval van kapitaalvermindering in hoofde van een vennootschap, waarvan het

---

<sup>52</sup> *Com I B* 1992, nr. 185/50; G. BOLLEN, "Fiscale gevolgen van de cessie door fysieke personen van een belangrijke participatie in een vennootschap", *AFT* 1973, 75-79; J. MALHERBE, "Le traitement fiscal du changement de tous les associés d'une société", *RPS* 1972, 181.

<sup>53</sup> Bergen 16 februari 1990, *NFM* 1990, 123, noot I. BEHAEGHE.

<sup>54</sup> Anders: Brussel 5 februari 1991, *JT* 1991, 254, noot J. BOUERS, *Fi sc. Koer.* 1991, 217; Cass. 14 november 1991, *JDF* 1992, 107, noot.

<sup>55</sup> Brussel 25 juni 1993, *Fi sc. Koer.* 1993, 588.

kapitaal eerder was verhoogd als gevolg van een belastingvrije fusieverrichting, moet met de precieze samenstelling van het kapitaal worden rekening gehouden<sup>56</sup>.

### Af del i ng I I I .

#### **W n s t c o r r e c t i e s**

57

1479

#### **art . 185 § 2 W B 92**

Met artikel 185, § 2 WIB92 werd het, op artikel 9 OESO-modelverdrag geïnspireerde, 'arm's length'-principe in het Belgische fiscaal recht omgezet. Volgens dit principe moeten de bij verrichtingen tussen verbonden vennootschappen toegepaste prijzen worden vastgesteld in vergelijking met de prijzen die worden toegepast tussen onafhankelijke ondernemingen.

De bepaling is uitsluitend van toepassing op vennootschappen die deel uitmaken van een multinationale groep en met betrekking tot hun grensoverschrijdende relaties.

Artikel 185, § 2, lid 1, a) WIB92 laat een verhoging toe van de winst van de binnenlandse vennootschap die deel uitmaakt van een multinationale groep indien voorwaarden zijn overeengekomen die afwijken van deze die tussen onafhankelijke vennootschappen zouden zijn overeengekomen.

Anderzijds laat artikel 185, § 2, lid 1, b) WIB92 het toe een negatieve winstcorrectie door te voeren op een 'passende wijze'. Hiervoor kan men een ruling aanvragen bij de dienst voorafgaande beslissingen<sup>58</sup>.

### Af del i ng I V .

#### **B e l e g g i n g s v e n n o o t s c h a p p e n , p r i v a t e p r i v a k e n o r g a n i s m e n v o o r d e f i n a n c i e r i n g v a n p e n s i o e n e n**

1480

#### **art . 185 b i s W B 92**

Voor de bepaling van de belastbare grondslag van beleggingsvennootschappen, de private privak en de organismen voor de financiering van pensioenen verwijzen we naar randnr. 1544,50.

### Af del i ng V .

---

<sup>56</sup> L u i k 24 n o v e m b e r 1993, *FJF*, N o . 94/ 21.

<sup>57</sup> Z i e o o k : P. C A U M E N B E R G H e n A. G A U B L O M E , " F i n a n c i ë l e h u l p i n e e n m u l t i n a t i o n a l e g r o e p – w e l ' n o r m a a l ' m a a r n i e t a r m ' s l e n g t h ? O f t o c h . . ? " , *TFR* a f l . 384, 587.

<sup>58</sup> Z i e V o o r a f g . B e s l i s s . n r . 600.460, 30 j a n u a r i 2007, n r . 700.075, 10 j u l i 2007 e n n r . 2010.106, 20 a p r i l 2010.



## Meerwaarden met betrekking tot personenauto's en gelijkgestelde voertuigen

**1481**

**art. 185ter WB92**

Meerwaarden op in artikel 65 WIB92 bedoelde voertuigen, andere dan die vermeld in artikel 66, § 2 WIB92, worden slechts tot het overeenkomstig artikel 198bis, 2° WIB92 bepaalde tarief in aanmerking genomen.

Afdeling VI.

### Uitkering van vermogen bij verkrijging van eigen aandelen, en bij gehele of gedeeltelijke verdeling van het vermogen van een vennootschap

**1481, 50 art. 186-188 WB92**

De uitkering van vermogen door een vennootschap naar aanleiding van de verkrijging van eigen aandelen dan wel naar aanleiding van de gehele of gedeeltelijke verdeling van vermogen wordt als een uitkering van winsten aangezien.

Afdeling VII.

### Coöperatieve verbruikersverenigingen

**1482**

**art. 189 WB92**

Voor de 'coöperatieve verbruikersverenigingen', nl. zij die rechtstreeks aan de verbruiker verkopen, worden als winst aangemerkt de restorno's en voordelen die worden toegestaan aan de vennoten, voor zover die restorno's en voordelen voortkomen van door de belanghebbenden niet zelf gedane inkopen, of die worden toegestaan aan niet-vennoten.

De voordelen bestaan inzonderheid uit het verschil in min tussen de verkoopprijs en de inkoopprijs, verhoogd met het evenredige aandeel van de algemene kosten (art. 189 WIB92).

Vennoten zijn uitsluitend de leden die volledige maatschappelijke rechten hebben.

De volgende soorten coöperatieve vennootschappen zijn volgens de administratie niet als coöperatieve verbruikersverenigingen te beschouwen<sup>59</sup>:

- de *landbouwcoöperatie*: de coöperatie waarvan de meerderheid van de leden het beroep van landbouwer of tuinder uitoefent en die tot hoofddoel heeft een of meer economische belangen, in verband met landbouw, tuinbouw of veeteelt, te behartigen;
- de *productiecoöperatie*: de coöperatie die zelf door bemiddeling van derden, voor zichzelf of voor rekening van anderen, produceert of producten verwerkt, de verkoop ervan inbegrepen;
- de *distributiecoöperatie*: de coöperatie die tot doel heeft het geheel of gedeeltelijk leveren aan haar vennoten van producten bestemd voor de voortverkoop aan hun

---

<sup>59</sup> Com / B 1992, nr. 189/3 en 189/4.

- cliënteel, voor de uitrusting of de uitoefening van hun beroep;
- de *dienstencoöperatie*: de coöperatie waarvan het doel in hoofdzaak gericht is op het verlenen van dienstprestaties, in de economische zin van het woord, ten voordele van haar vennoten en derden<sup>60</sup>.

Tot uitvoering van de wet van 20 juli 1955, houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie<sup>61</sup>, werden verschillende koninklijke besluiten getroffen tot vaststelling van de voorwaarden tot erkenning van coöperatieve vennootschappen en van nationale groeperingen van coöperatieve vennootschappen.

In nr.189/4 van de *Com.IB* 1992 is een lijst opgenomen, van de hier bedoelde coöperatieve verbruiksverenigingen (voorafgegaan door hun erkenningsnummer) die zijn erkend in de Commissie van de Verbruicscoöperaties tot 31 mei 1990. De restorno's en voordelen worden ten name van de coöperatieve vereniging belast en worden bepaald zonder dat rekening wordt gehouden met de algemene uitslag van de onderneming.

## Af del i ng VI I I .

### **Organi smen voor de fi nanci ering van pensi oenen**

**1482, 50**  
**art. 185bis WB92**

De belastingheffing van OFP's wordt geregeld in artikel 185bis WIB92.

De belastbare grondslag van OFP's bestaat uitsluitend uit de abnormale of goedgunstige voordelen die ze ontvangen en de niet als beroepskosten aftrekbare uitgaven en kosten (andere dan de waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen).

OFP's kunnen niet genieten van de aftrekken voorzien in artikel 202 t.e.m. 205 WIB92 (dbi-aftrek), hebben geen recht op fbb (art. 285 t.e.m. 289 WIB92) en kunnen geen onroerende voorheffing, fictieve onroerende voorheffing, roerende voorheffing en fictieve roerende voorheffing verrekenen.

## Hoof dst uk I I I

### **Vrijgestelde inkomsten**

**1483**

Hierboven werd reeds vermeld (randnr. 1474) dat de winsten van vennootschappen in principe op dezelfde wijze berekend worden als de winsten die aan fysieke personen toebehoren.

Er zijn nochtans verschillende regels die eigen zijn aan vennootschappen onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

## Af del i ng I .

### **Meer waarden**

**1485**

- Bibliografie – MINNE, P. P., "De vrijstelling van meerwaarden verwezenlijkt tijdens en na de herstructurering van vennootschappen", *AFT* 1988, 67-73.
- D'HAESE, W., "De nieuwe regeling van de meerwaarden in de vennootschapsbelasting

---

<sup>60</sup> *Com I B* 1992, nr. 189/3.

<sup>61</sup> *BS* 10 augustus 1955.

- na de Wet van 22 december 1989”, *AFT* 1990, 143-152.  
– ELOY, M., “La réforme du régime fiscal des plus-values à l’I.P.P. et à l’I. Soc. dans la loi du 22 décembre 1989”, *RGF* 1990, 259-269 en 295-299.

**1485, 50**

In randnr. 1171 e.v. zagen wij in welke mate de meerwaarden belast worden. Al de regels die in dat nummer worden uiteengezet, zijn in de regel op de vennootschappen toepasselijk. Toch zijn er bijzondere regels die voor de vennootschappen gelden.

## **§ 1. VRIJGESTELDE OF VOORLOPIG NIET BELASTE MEERWAARDEN**

**1486**

**art. 190 WIB92**

Om de vrijstelling *c.q.* gespreide belastingheffing te verkrijgen en te behouden met betrekking tot de uitgedrukte meerwaarden (art. 44 § 1 en § 3 WIB92), de monetaire meerwaarden (art. 44 § 1 WIB92), de voorlopig vrijgestelde meerwaarden in het kader van reorganisatieverrichtingen (art. 45 en 46 § 1 2° WIB92), de verwezenlijkte meerwaarden op bedrijfsvoertuigen (art. 44bis WIB92), de verwezenlijkte meerwaarden op voor de commerciële vaart bestemde binnenschepen (art. 44ter WIB92) respectievelijk met betrekking tot de vrijwillig verwezenlijkte of gedwongen meerwaarden (art. 47 WIB92), is het noodzakelijk ze op één of meer afzonderlijke rekeningen van het passief te boeken (bv. ook door overdracht via de rubriek ‘inhouding op de vrijgestelde reserves’<sup>62</sup>), ze daar te behouden en ze niet te laten dienen tot grondslag voor de berekening van de jaarlijkse dotatie aan de wettelijke reserve of van enigerlei beloning of toekenning<sup>63</sup>. Indien en in de mate dat die laatste voorwaarden niet langer worden nageleefd tijdens enigerlei belastbaar tijdperk, worden de vroeger vrijgestelde of voorlopig niet belaste meerwaarden als winsten van dat belastbaar tijdperk beschouwd. Onder bepaalde omstandigheden leidt de annulering van een herwaarderingsmeerwaarde op aandelen niet tot belastingheffing<sup>64</sup>. Wanneer een bedrijfstak wordt ingebracht of een fusie door overneming plaatsvindt, kunnen problemen rijzen wat de toepassing van artikel 190 WIB92 betreft, wanneer de fiscale meerwaarde namelijk afwijkt van de boekhoudkundige meerwaarde<sup>65</sup>.

Het Hof van Cassatie<sup>66</sup> heeft geoordeeld dat, zelfs al wordt een meerwaarde aanvankelijk (en te goeder trouw) geboekt op een rekening ‘beschikbare reserve’, artikel 79 Venn.W. geenszins uitsluit dat een algemene vergadering achteraf deze toestand regulariseert door de meerwaarde grotendeels over te brengen naar een afzonderlijke passiefrekening, alvorens de ministeriële beslissing inzake de wederbeleggingsmodaliteiten getroffen wordt<sup>67</sup>.

<sup>62</sup> Vr. nr. 458 HATRY 22 juli 1993, *Vr. & Ant w.* Senaat 1992-1993, 14 september 1993, 3767.

<sup>63</sup> Brussel 27 november 1998, *TFR* afl. 366, noot F. MARCK.

<sup>64</sup> Vr. nr. 661 VAN KESSEL 6 december 1996, *Vr. & Ant w.* Kamer 1996-1997, nr. 70, 9393.

<sup>65</sup> Vr. nr. 920 DUPRE 18 februari 1994, *Vr. & Ant w.* Kamer 1993-1994, 13 juni 1994, 11340.

<sup>66</sup> Cass. 12 mei 1989, *AFT* 1989, 305, noot G. JORION.

<sup>67</sup> Brussel 10 maart 1992, *TRV* 1992, 251; Gent 31 maart 1992, *FJF*, No. 92/179. *Contra*: Cass. 17 december 1993, *FJF*, No. 94/61; Bergen 29 november 1996, *FJF*, No. 98/165 en Lijk 11 maart 1998, *FJF*, No. 98/166 (waaruit mag blijken dat de strengere houding van de administratie ter zake langzamerhand wordt gevolgd door de hoven van beroep).

## § 2. MEERWAARDEN OP ONGEBOUWDE ONROERENDE GOEDEREN VAN VENNOOTSCHAPPEN VOOR HUISVESTING

1486, 30

art. 191 WB92

De vennootschappen voor huisvesting, zoals opgesomd in artikel 216, 2°, b) WIB92, die aan een afzonderlijk aanslagstelsel zijn onderworpen, zijn van belasting vrijgesteld op de meerwaarden die zijn verwezenlijkt ter gelegenheid van een overdracht van in België gelegen ongebouwde onroerende goederen (art. 191 WIB92).

De beperking van de aftrek van interesten van beroepsmatige leningen (art. 55 WIB92) is eveneens van toepassing op vennootschappen voor huisvesting<sup>68</sup>.

## § 3. MEERWAARDEN OP AANDELEN

1486, 50

art. 192 WB92

Onverminderd de toepassing van artikel 217, 3° WIB92 (van toepassing vanaf aanslagjaar 2014), zijn conform artikel 192, § 1, lid 1 WIB92 de niet in artikel 45, § 1, lid 1 WIB92 bedoelde meerwaarden verwezenlijkt op aandelen<sup>69</sup> waarvan de eventuele inkomsten in aanmerking komen om, overeenkomstig de bepalingen van artikel 202, § 1 en 203 WIB92, van de winst te worden afgetrokken, volledig van belasting vrijgesteld.

art. 217 3° WB92

Met het nieuwe artikel 217, 3° WIB92, ingevoegd door de programmawet van 27 december 2012, zijn voormelde 'vrijgestelde' meerwaarden vanaf aanslagjaar 2014 onderworpen aan een tarief van 0,4 % voor vennootschappen die, voor het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbaar tijdperk waarin de meerwaarde werd verwezenlijkt of vastgesteld, op grond van artikel 15 W.Venn. niet als kleine vennootschappen worden aangemerkt. Artikel 207 WIB92 werd zodanig gewijzigd dat de fiscale aftrekken bedoeld in de artikelen 199 tot 206 WIB92 niet kunnen worden verricht op voormelde meerwaarden onderworpen aan de 0,4 % taxatie (randnr. 1512,30).

De aandelen moeten gedurende een ononderbroken periode van ten minste één jaar in volle eigendom worden behouden<sup>70</sup>. In het licht van deze permanentievoorwaarde, worden aandelen die verkregen zijn in het kader van fiscaal neutrale verrichtingen, geacht te zijn verkregen op het ogenblik dat de omgeruilde aandelen oorspronkelijk werden verkregen (het zgn. 'roll-over'- regime).

Wanneer niet voldaan is aan de permanentievoorwaarde van één jaar, wordt de

---

<sup>68</sup> Circ. nr. AFC/99-0390, 16 augustus 1999.

<sup>69</sup> De vrijstelling van meerwaarden op aandelen geldt niet alleen bij de vervreemding van de volle eigendom van de aandelen, maar ook bij het vervreemden van het vruchtgebruik van de aandelen. Zie Cass. 16 december 2011, nr. F.10.0053.F, *FJF*, Nb. 2012/203; J. VAN DYCK, "Meerwaarden op aandelen: ook bij vervreemding vruchtgebruik", *Fiscal oog* 2012, afl. 1285, 5.

<sup>70</sup> Er bestaat onduidelijkheid rond de berekening van de houdperiode inzake 'fungi bel'e' aandel en die ingeschreven zijn op een effectenrekening. Volgens sommige rechtsleer zou de vennootschap naar goeddunken kunnen bepalen welke aandelen geacht worden vervreemd te zijn bij afwezigheid van enige wettelijke regeling (bv. door toepassing van de LIFO of FIFO-methode), zie P. SMET en H. LALOCQ, "Belastingheffing 'korte termijn'- meerwaarden op aandelen", *Fiscal oog* 2012, afl. 1282, 1.

meerwaarde belast aan een afzonderlijk tarief van 25 % (art. 217, 2° WIB92)<sup>71</sup>. De meerwaarden op aandelen die niet onder de vrijstelling vallen omdat hun inkomsten niet in aanmerking komen voor de dbi-af trek<sup>72</sup> (zie randnr. 1503 e.v.), blijven belastbaar aan het algemeen tarief in de vennootschapsbelasting<sup>73</sup>.

De vrijstelling van de meerwaarden op aandelen geldt slechts voor zover het bedrag van de meerwaarden hoger is dan het totaal van de vroeger op de overgedragen aandelen aangenomen waardeverminderingen, verminderd met het totaal van de meerwaarden die overeenkomstig artikel 24, lid 1, 3° WIB92 werden belast (art. 192 § 1 lid 2 WIB92)<sup>74</sup>.

Voor de vrijstelling is niet vereist dat de vrijgestelde meerwaarde op een afzonderlijke rekening wordt geboekt en blijft. De vrijstelling is daarenboven niet afhankelijk van enige minimumparticipatie.

Voor de berekening van de vrij te stellen meerwaarde wordt verwezen naar de bespreking van artikel 43 WIB92 (zie randnr. 1173). Meerwaarden op deelbewijzen van een beleggingsfonds kunnen op grond van transparantie vrijgesteld worden krachtens artikel 192 WIB92<sup>75</sup>, alhoewel het in de praktijk vaak moeilijk is zich op de vrijstelling te beroepen.

Volgens bepaalde rechtsleer volstaat de naakte eigendom van aandelen om de meerwaardenvrijstelling op aandelen te kunnen inroepen<sup>76</sup>.

Merk op dat meerwaarden op aandelen, gerealiseerd n.a.v. bepaalde verrichtingen zoals swaps en cessie-retrocessies van aandelen, waarbij het financieel resultaat op voorhand vastligt, als belastbaar roerend inkomen worden gekwalificeerd<sup>77</sup>.

Artikel 192, § 1, lid 3-6 WIB92 voorziet een specifieke regeling voor tradingvennootschappen<sup>78</sup>. De gerealiseerde meerwaarde op aandelen van de handelsportefeuille wordt belast tegen het normale tarief in de vennootschapsbelasting, terwijl de minderwaarde fiscaal aftrekbaar is. De gerealiseerde meerwaarden op aandelen die niet behoren tot de handelsportefeuille vallen onder de gewone regels<sup>79</sup>.

Een interne overdracht tussen de handelsportefeuille en de beleggingsportefeuille wordt

---

<sup>71</sup> Het betreft slechts een ander tarief, en geen afzonderlijke aanslag.

<sup>72</sup> Een gedeeltelijke dbi-vrijstelling in handen van de belanghebbende vennootschap volstaat voor de meerwaardenvrijstelling in de zin van art. 192 WIB92 (meerwaarde op de participatie in de belanghebbende vennootschap): Rb. Brussel 29 juni 2007, *FJF*, No. 2008/11.

<sup>73</sup> Zie D. DESCHRIJVER en M. DOORNAERT, "Kroniek: Fiscaal recht voor vennootschappen 2011", *TRV* 2012, afl. 4, 294; S. JANSSENS, "Vennootschapsbelasting: meerwaarden op aandelen en groepsleningen aangepakt", *Fisc. Act.* 2012, afl. 4, 5; P. SMET en H. LALOO, "Belastingheffing 'korte termijn'-meerwaarden op aandelen", *Fisc. Oog* 2012, afl. 1282, 1; C. BUYSSE en J. VAN DYCK, "De overige fiscale bepalingen in de nieuwe Programmawet", *Fisc. Oog* 2012, afl. 1281, 6.

<sup>74</sup> Vr. nr. 1-41 HATRY 25 maart 1997, *Vr. & Antw.* Senaat 1996-1997, 2017, *Bull. Bel.*, afl. 773, 1542-1545.

<sup>75</sup> Gent 18 september 2007, *FJF*, No. 2008/41; Brussel 9 oktober 2008, *TFR* 2009, 505.

<sup>76</sup> W. HEYVAERT, "De behandeling in de vennootschapsbelasting van meerwaarden op de bloote eigendom van aandelen", *TRV* 2000, 496-499.

<sup>77</sup> Circ. nr. C.D.19/444.905, 29 augustus 1995, *Bull. Bel.* 1995, afl. 753, 2619 e.v.

<sup>78</sup> Deze regeling is beperkt tot vennootschappen waarop het KB van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen, de belanghebbende ondernemingen en de beheerdersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging van toepassing is.

<sup>79</sup> Bij het beoordelen van de houdertermijn van de aandelen in volle eigendom gedurende minstens 1 jaar (voor de aandelen die niet behoren tot de handelsportefeuille), worden de termijnen waarin de aandelen in de een of de andere portefeuille zitten niet opgeteld, zie S. JANSSENS, "Vennootschapsbelasting: meerwaarden op aandelen en groepsleningen aangepakt", *Fisc. Act.* 2012, afl. 4, 7.

als een vervreemding aangemerkt. Indien de aandelen van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille gaan, worden de uitgedrukte maar niet-verwezenlijkte en latente meerwaarden op aandelen beschouwd als vrijgestelde winst, mits ze minstens één jaar werden behouden. Indien ze niet gedurende minstens één jaar behouden zijn, zullen deze meerwaarden belast worden aan 25 %. Bij een overdracht van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille worden de uitgedrukte maar niet-verwezenlijkte en latente meerwaarden op de aandelen als winst belast aan het normale tarief in de vennootschapsbelasting.

Circulaire – Circ. nr. Ci.RH.421/439.105, 27 september 1993, *Bull.Bel.* 1993, afl. 732, 3103.  
– Circ. AAFisc 19/2013, Ci.RH.421/620.779, 21 mei 2013.

Bibliografie – VAN HEUVERSWYN, P., “De fiscale behandeling van meerwaarden, waardeverminderingen en minderwaarden op deelvermogen, en van kosten in verband met deelnemingen”, *TFR* 1994, 22.

Voormelde vrijstelling geldt eveneens ten aanzien van meerwaarden vastgesteld op aandelen van derden-vennootschappen in het bezit van een vennootschap die ingevolge een belastbare fusie of splitsing, als bedoeld in artikel 210, § 1, 1<sup>o</sup> WIB92 werd overgenomen of gesplitst<sup>80</sup>.

Voor meerwaarden op aandelen van private privak's bedoeld in artikel 119 van de wet van 20 juli 2004 betreffende bepaalde vormen van collectief beheer van beleggingsportefeuilles<sup>81</sup> (en gelijkgestelde Europese beleggingsvennootschappen) geldt de vrijstelling van belasting indien de betrokken private privak's het geheel van hun activa beleggen in:

art. 202 § 1 en 203 WB92

- aandelen waarvan de inkomsten integraal in aanmerking komen voor de dbi-aftrek (art. 202 § 1 en 203 WB92);
- aandelen van private privak's;

art. 192 § 3 en 4 WB92

- in bijkomende of tijdelijke termijnbeleggingen, van maximaal zes maanden, of liquiditeiten voor zover deze beleggingen per kalenderdag niet meer dan 10 % overschrijden van het balanstotaal op de eerste dag van het belastbaar tijdperk, vermeerderd of verminderd met de tot die kalenderdag geboekte toenames of afnames van gestort kapitaal, gerealiseerde meerwaarden of minderwaarden of uitgekeerde dividenden, en dit voor een periode die, per belastbaar tijdperk, ten minste gelijk is aan dat belastbaar tijdperk verminderd met zes maanden (art. 192 § 3 en § 4 WB92).

## § 4. ONGEBOUWDE ONROERENDE GOEDEREN

1487

art. 193 WB92

In tegenstelling tot hetgeen geldt inzake personenbelasting, zijn de meerwaarden verwezenlijkt op ongebouwde onroerende goederen van landbouw- en

<sup>80</sup> Vr. nr. 202 HATRY 7 maart 1997, *Vr. & Ant w.* Senaat 1996-1997, nr. 1-46, 2308.

<sup>81</sup> Bemerk dat de wet van 17 juli 2004 inmi ddels vervangen werd door de wet van 3 augustus 2012 betreffende bepaal de vormen van collectief beheer van bel eggingsportefeuilles, gepubliceerd in het *Bel gisch Staat sbi ad* en in werki ng get reden op 19 oktober 2012. De fi scal e wet werd nog ni et aangepast aan deze wet swi jzi gi ng.

tuinbouwondernemingen, niet van belasting vrijgesteld.

Afdeling II.

## Ander e vrij gest el de i nkom st en

### § 1. 120 % AFTREKBARE KOSTEN

1487, 10

art. 190bis WB92

Om 120 % van de kosten bedoeld in artikel 64ter WIB92 en artikel 198bis, lid 1, 1<sup>o</sup>, a) WIB92 (kosten voor gemeenschappelijk vervoer van personeelsleden<sup>82</sup>, kosten inzake beveiliging<sup>83</sup>, kosten verbonden aan het stimuleren van fietsgebruik voor personeelsleden en kosten in verband met voertuigen die een uitstoot hebben van 0 gram CO<sub>2</sub> per km – zie randnr. 1169,10) in aftrek te kunnen brengen, moet de 20 % die bovenop de werkelijke kost in aftrek wordt gebracht, geboekt worden conform de voorwaarden van artikel 190 WIB92 (zie randnr. 1486)<sup>84</sup>.

### § 2. VRIJGESTELDE GEWESTELIJKE STEUNMAATREGELEN

1487, 50

art. 193bis en 193ter WB92

Diverse gewestelijke steunmaatregelen genieten van een vrijstelling van vennootschapsbelasting in hoofde van de vennootschappen, genietters van de steunmaatregelen. Het betreft meer bepaald:

- gewestelijke tewerkstellingspremies en beroepsoverstappremies, die geen staatssteun uitmaken in de zin van verordening (EG) nr. 2204/2002 of die door de Europese Commissie worden of zijn aanvaard;
- gewestelijke kapitaal- en interestsubsidies, toegekend in het kader van de economische expansiewetgeving, om immateriële en materiële vaste activa aan te schaffen of tot stand te brengen<sup>85</sup>;
- gewestelijke premies en kapitaal- of interestsubsidies op immateriële en materiële vaste activa, die aan vennootschappen worden toegekend in het raam van de steun aan onderzoek en ontwikkeling, met inachtneming van de Europese reglementering inzake staatssteun.

Voor de twee laatst vermelde types van premies en subsidies zal evenwel belasting verschuldigd worden indien de betrokken vaste activa vervreemd worden gedurende de eerste drie jaar na de investering. In voorkomend geval wordt het bedrag van de eerder vrijgestelde winst geacht winst te zijn van het belastbaar tijdperk waarin de vervreemding plaatsvond. Deze belastingheffing blijft echter achterwege indien de vervreemding voortvloeit uit een schadegeval, onteigening, opeising in eigendom of een andere gelijkaardige gebeurtenis.

---

<sup>82</sup> Cir. nr. Ci.RH.243/559.035 (AQF 41/2010), 18 mei 2010.

<sup>83</sup> Cir. nr. Ci.RH.242/596.157 (AQF 26/2009), 12 mei 2009.

<sup>84</sup> Zie ook: S. VAN CROMBRUGGE, "Boekhoudkundige verwerking van kosten aftrekbaar a rato van 120%", *Fiscal oog* 2013, afl. 1356, 4.

<sup>85</sup> Cir. nr. Ci.RH.421/597.225 (AQF 40/2009), 4 augustus 2009.

Indien een vennootschap de premies of subsidies die ze vroeger heeft ontvangen, moet terugbetalen, komt het bedrag van deze terugbetaling niet in aanmerking voor aftrek als beroepskost<sup>86</sup>.

### **§ 3. I N V E S T E R I N G E N I N O N D E R N E M I N G E N D I E K O O L W A T E R S T O F F E N O N T G I N N E N**

**1488**

**art. 194 W B 92**

Artikel 194 WIB92 staat aan de ondernemingen die in België afzettingen van vloeibare of gasachtige koolwaterstoffen ontginnen, het aanleggen van een provisie toe voor toekomstige investeringen. Deze provisie mag niet meer bedragen dan 50 % van de belastbare winsten uit de verkoop van de producten gewonnen uit in België ontgonnen lagen en deze provisie moet belegd worden binnen vijf jaar in beroepsimmobiliën en -uitrusting of in deelnemingen in binnenlandse vennootschappen.

### **§ 4. T E C H N I S C H E V O O R Z I E N I N G E N V A N V E R Z E K E R I N G S O N D E R N E M I N G E N**

**1488, 10**

**art. 194bis W B 92**

De technische voorzieningen bedoeld in artikel 16, § 1 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen worden van belasting vrijgesteld binnen de grenzen en onder de voorwaarden bepaald door de Koning (art. 194bis WIB92).

### **§ 5. O N D E R N E M I N G E N D I E I N V E S T E R E N I N E E N R A A M O V E R E E N K O M S T V O O R D E P R O M O T I E V A N E E N A U D I O M I S J E E L W E R K**

**1488, 15**

- Circulaire – Circ. nr. Ci.RH.421/566.524 (AOIF 42/2004 – AFZ 18/2004), 23 december 2004, add. 26 oktober 2009.
- CBN-adviezen – CBN-advies nr. 2012/7 (boekhoudkundige verwerking van de Tax shelter in hoofde van de investeerder).  
– CBN-advies nr. 2016/6 (boekhoudkundige verwerking van de Tax shelter in hoofde van de productievennootschap).
- Bibliografie – HUGELIER, S., “De tax shelter voor de filmindustrie: een lucratieve toevlucht voor vennootschappen”, in *Fiscaal praktijkboek Directe Belastingen 2008-2009*, Mechelen, Kluwer, 2008, 365-416.  
– SPAAS, K. en ROELANDS, K., “Beleggen in de film-tax shelter”, *Tijdschrift Estate Planning* 2009, afl. 3, 179-190.  
– VERMOESEN, B. en VERSCHELDEN, P., “De boekhoudkundige verwerking van tax shelter in een nieuw daglicht”, *Acc.Act.* 2010, afl. 17, 1.  
– DECLERCK, R., “Addendum circulaire tax shelter: bevestiging van wat reeds was aanvaard?”, *Acc. & Fisc.* 2009, afl. 40.  
– BOONEN, N., “Addendum preciseerd enkele knelpunten tax shelter”, *Fiscoloog* 2009, afl. 1183, 3-4.

---

<sup>86</sup> *Parl. St.* Kamer 2005-2006, nr. 2128/012, 5.



Ondernemingen die investeren in de productie van audiovisuele werken, kunnen hun belastbare winst vrijstellen ten belope van 150 % van de effectief betaalde sommen. Deze fiscale maatregel moet bijdragen tot een verbetering van het investeringsklimaat in de Belgische audiovisuele sector (art. 194ter WIB92)<sup>87</sup>. In de vroegere regeling kon alleen een Belgische vennootschap optreden als kwalificerende productievennootschap, vanaf 1 januari 2010 werd deze regeling echter uitgebreid en kan iedere Belgische inrichting van een buitenlandse productievennootschap van dit regime genieten.

De vrijstelling is onder meer afhankelijk van het voldoen van volgende voorwaarden:

- de investering moet gebeuren door het verwerven van rechten verbonden aan de productie en de exploitatie of door het toestaan van leningen;
- er moet een raamovereenkomst afgesloten zijn voor de productie van een in aanmerking komend werk tussen een in aanmerking komende productievennootschap enerzijds en één of meerdere binnenlandse vennootschappen en/of meerder belastingplichtigen als bedoeld in artikel 227, 2° WIB92 anderzijds, voor de financiering van de productie;
- de vrijgestelde winst moet op een afzonderlijke rekening van het passief worden geboekt;
- de schuldvorderingen en de eigendomsrechten die werden verkregen, moeten in volle eigendom worden behouden gedurende een periode van 18 maanden;
- het totaal van de daadwerkelijk gestorte sommen mag niet meer bedragen dan 50 % (40 % in geval van leningen) van het totale budget.

Voor raamovereenkomsten getekend vanaf 1 juni 2013<sup>88</sup>, moet aan een aantal bijkomende voorwaarden worden voldaan, zoals:

- minstens 70 % van de productie- en exploitatiekosten moet worden besteed aan uitgaven die rechtstreeks verbonden zijn met de productie. De wet geeft voorbeelden van uitgaven die al dan niet onder deze omschrijving vallen (art. 194ter, lid 4 WIB92);
- het rendement tegen een vast gegarandeerd minimumtarief van de aanschaffingswaarde van eigendomsrechten die werden verkregen bij het afsluiten of de uitvoering van de raamovereenkomst, dat rechtstreeks of onrechtstreeks verbonden is met die rechten, al dan niet inbegrepen in die raamovereenkomst, eventueel in het kader van een terugkoopclausule, mag niet hoger zijn dan het gemiddelde van het interesttarief Euribor op twaalf maanden van de laatste werkdag van de maanden van januari tot december van het jaar dat voorafgaat aan de ondertekening van deze raamovereenkomst, verhoogd met driehonderd basispunten.

Per boekjaar wordt ten name van de vennootschap die de toepassing van de vrijstelling verzoekt, de vrijstelling verleend voor een bedrag dat 50 % van de winst van het belastbaar tijdperk niet overschrijdt of niet meer bedraagt dan 750 000,00 EUR.

Kosten, verliezen, waardeverminderingen, voorzieningen en afschrijvingen met betrekking tot de schuldvorderingen of de eigendoms- en exploitatierechten zijn niet aftrekbaar.

---

<sup>87</sup> Programmawet 2 augustus 2002, *BS* 29 augustus 2002; KB 3 mei 2003, *BS* 9 mei 2003, *Fisc. Act.* 2003, afl. 14, 2, *Fisc. Act.* 2003, afl. 891, 7.

<sup>88</sup> Art. 12 wet 17 juni 2013 houdende fiscale en financiële bepalingen en bepalingen betreffende de duurzame ontwikkeling, *BS* 28 juni 2013, ed. 1.

## § 6. INVESTERINGSRESERVE

1488, 20  
art. 194quater WB92

Vennootschappen, die als kleine vennootschap kwalificeren ingevolge artikel 15 W.Venn (zie randnr. 1547), kunnen, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan, met ingang van aanslagjaar 2004 een investeringsreserve aanleggen met vrijstelling van belasting<sup>89</sup>. In het verleden werd bepaald dat de vennootschappen in kwestie in aanmerking moesten komen voor het verlaagd tarief, teneinde zich op de investeringsreserve te kunnen beroepen. De wetgever heeft nu – na o.a. een veroordeling door het Grondwettelijk Hof<sup>90</sup> – deze vereiste aangepast.

Het bedrag is gelijk aan 50 % van het gereserveerde belastbare resultaat (begrensd op 37 500,00 EUR) van het belastbaar tijdperk, en verminderd met a) de vrijgestelde meerwaarden op aandelen (zie randnr. 1486,50); b) het gedeelte van de meerwaarde op in artikel 66 WIB92 vermelde voertuigen dat niet in aanmerking wordt genomen krachtens artikel 24, lid 3 WIB92; c) de vermindering van het gestorte kapitaal (berekend als gewogen gemiddelde van het belastbaar tijdperk tegenover het vorig belastbaar tijdperk, waarin laatst het voordeel van het aanleggen van een investeringsreserve werd genoten), en d) de vermeerdering van de vorderingen van de vennootschap, berekend zoals *sub c*), op bepaalde natuurlijke personen (zie art. 194quater § 2 lid 1 4° WIB92).

De aldus berekende investeringsreserve wordt slechts vrijgesteld indien en in zoverre de belaste reserves, voor aanleg van de investeringsreserve, op het einde van het belastbaar tijdperk hoger zijn dan de belaste reserves op het einde van het vorig belastbaar tijdperk, waarin laatst het voordeel van het aanleggen van een investeringsreserve werd genoten. Dit leidt ertoe dat verliezen die geleden zijn na een belastbaar tijdperk waarin de vrijgestelde investeringsreserve is aangelegd, eerst ingehaald moeten worden alvorens een nieuwe investeringsreserve vrijgesteld kan worden<sup>91</sup>.

De investeringsreserve wordt slechts vrijgesteld mits voldaan is aan de onaantastbaarheidsvoorwaarde van artikel 190 WIB92, en mits de vennootschap binnen een termijn van drie jaar een bedrag, gelijk aan de investeringsreserve, belegt in afschrijfbaar materiële of immateriële vaste activa die recht kunnen geven op de voordelen van de investeringsaftrek<sup>92</sup>. Zo niet wordt de investeringsreserve in het jaar

<sup>89</sup> Y. DEWAELE en R. ROSCOUX, "La réserve d'investissement: aspects pratiques", *C&FP* 2004, afl. 1, 1.

<sup>90</sup> Het Grondwettelijk Hof heeft beslist dat aldus ten onrechte van de vrijstelling worden uitgesloten de vennootschappen die beantwoorden aan de kenmerken van een kmo, maar een belastbare winst behalen die meer bedraagt dan hetgeen is toegelaten om van het verlaagd tarief te kunnen genieten: *GWH* 19 december 2007, nr. 163/2007, *Arr. GWH* 2007, afl. 5, 2141, *BS* 12 februari 2008, ed. 1, 9247 en *NJW* 2008, afl. 181, 355, noot S. DE RAEDT.

De minister van Financiën heeft de vraag of, in het geval van een vennootschap die haar hoedanigheid van kmo-vennootschap in een later belastbaar tijdperk verliest, de in het verleden aangegane investeringsreserve belastingvrij blijft, positief beantwoord; zie Vr. nr. 49 VAN DER MAELEN 17 september 2010, *Vr. & Antw. Kamer* 2010-2011, nr. 099, 8-10.

<sup>91</sup> *Contra*: P. SALENS, "Vrijgestelde investeringsreserve: nu ook voor KMO's fiscale spijstechnologie mogelijk", *Fisc. Act.* 2003, afl. 18, 1.

<sup>92</sup> De minister van Financiën heeft bevestigd dat indien de vennootschap investeert in activa die tijdens de beleggingstermijn voldoen aan deze voorwaarden, maar waarvan het gebruik later wordt afgestaan aan een derde natuurlijke persoon die de vaste activa in België gebruikt voor het behalen van winst of baten en die het recht van gebruik daarvan geheel noch gedeeltelijk aan een derde overdraagt (zoals bedoeld in art. 75 3° WB92), de investeringsreserve vrijgesteld blijft voor zover men verder aan de onaantastbaarheidsvoorwaarde blijft voldoen. Zie Vr. nr. 49 VAN DER MAELEN 17 september 2010, *Vr. & Antw. Kamer* 2010-2011, nr. 099, 8-10.

waarin de investeringstermijn verstrijkt, als winst aangemerkt.

Bij KB van 6 februari 2003 is vastgesteld hoe het stelsel van de investeringsreserve moet worden toegepast in geval van een belastingvrije inbreng, fusie of splitsing<sup>93</sup>.

Ingevolge artikel 205novies WIB92 is het niet mogelijk gelijktijdig te genieten van de vrijstelling van een investeringsreserve en de aftrek voor risicokapitaal (zie randnr. 1511,10 e.v.).

## Hoofdstuk IV

# Vaststelling van het nettobedrag van de belastbare inkomsten

## Afdeling I.

### Beroepskosten

1500

De beroepskosten van de vennootschappen zijn in principe deze opgesomd in randnr. 1192 voor de bepaling van het beroepinkomen van de natuurlijke personen. Voor vennootschappen gelden evenwel volgende speciale regels:

art. 195 WB92

- a. Voor de toepassing van de bepalingen over de beroepskosten worden *bedrijfsleiders* met werknemers gelijkgesteld. Hun bezoldigingen en de ermee verband houdende sociale lasten vormen dus aftrekbare bedrijfslasten.

Net zoals voor managementvergoedingen, moeten ook bij bestuurdersbezoldigingen de echtheid en het bedrag worden aangetoond teneinde ze als beroepskost te kunnen aftrekken<sup>94</sup>. Meer algemeen gesteld, moeten deze bestuurdersbezoldigingen aan de voorwaarden van artikel 49 WIB92 voldoen<sup>95</sup>.

Volgens het hof van beroep te Bergen volstaat de omstandigheid dat een voordeel van alle aard door de vennootschap werd toegekend aan haar bedrijfsleider (die het heeft aangegeven) in bepaalde omstandigheden niet om de aftrek als beroepskost in hoofde van de vennootschap van de gerelateerde kosten op basis van artikel 49 WIB92 toe te laten<sup>96</sup>.

Storting van sociale verzekering of voorzorg zijn slechts aftrekbaar in zover zij betrekking hebben op bezoldigingen die regelmatig en ten minste om de maand worden betaald of toegekend vóór het einde van het belastbaar tijdperk waarin de ertoe aanleiding gevende bezoldigde werkzaamheden zijn verricht, en mits zij op de resultaten van dat tijdperk worden aangerekend door de vennootschap.

---

<sup>93</sup> KB 6 februari 2003 tot uitvoering van artikel 194quater, § 6, lid 1 WB92 inzake de investeringsmodaliteiten in het kader van de investeringsreserve, in geval van inbreng van een tak van werkzaamheid of een bedrijfsafdeling of van een algemeenheid van goederen, of in geval van fusie of splitsing, BS 14 februari 2003; zie ook *Fisc. oog* 2003, afl. 879, 6, *Fisc. Act.* 2003, afl. 45, 1.

<sup>94</sup> De verantwoordiging kan gebeuren door middel van bewijsstukken, of indien dit onmogelijk is, door alle toegelaten bewijsmiddelen. Het ontbreken van een gedetailleerde factuur belast volgens het hof van beroep te Brussel niet de aftrekbaarheid van de toegekende vergoeding (Brussel 1 oktober 2008, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. B 08/1161).

<sup>95</sup> Gent 9 februari 2010, *FJF*, No. 2011/109.

<sup>96</sup> Bergen 29 juni 2011, *FJF*, No. 2012/135; S. VAN CROMBRUGGE, "Voordeel van alle aard en toch verwerping als beroepskost?", *Fisc. oog* 2011, afl. 1276, 8.

Behalve indien de overeenkomsten enkel voorzien in voordelen bij overlijden, worden premies van levensverzekeringen betreffende overeenkomsten die in het voordeel van de onderneming zijn gesloten, met werkgeversbijdragen, als bedoeld in artikel 52, 3°, b WIB92 gelijkgesteld en zijn zij, onder dezelfde voorwaarden en binnen dezelfde grens, slechts aftrekbaar indien deze overeenkomsten werden gesloten op het hoofd van een bedrijfsleider als bedoeld in artikel 32, lid 1, 1° WIB92, en tewerkgesteld buiten een arbeidsovereenkomst<sup>97</sup>.

Om het aftrekbaar deel van deze premies te beoordelen, komen uitsluitend de hoger vermelde bezoldigingen in aanmerking.

Parl.Vr. – Vr. nr. 674 CORTOIS 11 december 1990, *Vr. & Antw.* Kamer 1990-1991, 19 maart 1991, 12633 (premie betaald aan Nederlandse verzekeringsinstelling ten behoeve van een bestuurder).

Rechtspraak – Luik 20 januari 1999, *FJF*, No. 99/134.

Bibliografie – VAN DEN BERG, G., “De aftrek van de bezoldigingen van bestuurders en werkende vennoten na de Wet van 22 december 1989”, *Fiskofoon* 1991, 55-59.

art. 196 § 1 W B92

- b. Kosten betreffende *autovoertuigen* die ter beschikking van bedrijfsleiders en van leden van het directiepersoneel worden gesteld, kunnen worden aangemerkt als kosten die op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen. Criteria en normen kunnen daartoe worden vastgesteld bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit.

art. 196 § 2 W B92

- c. Voor vennootschappen die op grond van de in artikel 15 W.Venn. bepaalde criteria niet als kleine vennootschappen worden aangemerkt voor het aanslagjaar verbonden aan het belastbaar tijdperk<sup>98</sup>, waarin een immaterieel of materieel vast actief werd aangeschaft of tot stand gebracht, wordt de eerste afschrijvingsannuïteit ten aanzien van tijdens het boekjaar verkregen of tot stand gebrachte vaste activa slechts als beroepskosten aangemerkt in verhouding tot het gedeelte van het boekjaar waarin de vaste activa zijn verkregen of tot stand gebracht. Voorts wordt, in afwijking van artikel 62 WIB92, het totale bedrag van de bij de aankoop komende kosten op dezelfde wijze als de hoofdsom van de aanschaffings- of beleggingswaarde van de desbetreffende vaste activa afgeschreven.

art. 197 W B92

- d. *Niet-verantwoorde kosten en verdoken meerwinsten* (zie randnr. 1553) die ingevolge artikel 219 WIB92 aan de bijzondere afzonderlijke aanslag worden onderworpen, worden als beroepskosten aangemerkt.

Bij toepassing van artikel 219, lid 4 WIB92, worden vanaf aanslagjaar 2014, in afwijking van artikel 57 de niet-verantwoorde uitgaven beschouwd als beroepskosten.

art. 198 W B92

---

<sup>97</sup> In de gevallen waarin een begunstigde enkel recht heeft op zijn spaargeld maar niet op enig risicokapitaal, houdt dit contract geen risico in voor de verzekeraar. Dit is een vorm van belegging en de aftrek van premies van een dergelijke bedrijfsleidersverzekering moeten gewaagd worden (Gent 10 maart 2009, *Fi sc. Act.* 2009, afl. 37, 14). De fiscus heeft zijn standpunt gewijzigd (Cir. nr. Cl. RH.421/586.810 (ACF 20/2009), 22 april 2009), maar niet voor gevallen van vóór 2004 (in andere zin: Antwerpen 3 maart 2009, besproken in K. JANSSENS, “Groeps- en bedrijfsleidersverzekeringen niet langer geherkwalificeerd in belastingen”, *Fi sc. Act.* 2009, afl. 18, 9).

<sup>98</sup> De CBN heeft over de berekening van de criteria van art. 15 W.Venn. een advies gepubliceerd (advies 19 mei 2010, nr. 2010/5).

- e. Als beroepskosten worden echter *niet* aangemerkt:
- de vennootschapsbelasting (de vennootschaps**bijdrage** is wel aftrekbaar<sup>99</sup>), met uitzondering van de ingevolge artikel 219 WIB92 verschuldigde afzonderlijke aanslag, doch met inbegrip van:
    - de ingevolge artikel 219bis en 219ter WIB92 verschuldigde afzonderlijke aanslagen (zie randnr. 1487 en 1559),
    - de in mindering van de vennootschapsbelasting gestorte sommen,
    - de roerende voorheffing, die de schuldenaar van het inkomen met miskenning van artikel 261 WIB92 ter ontlasting van de verkrijger heeft gedragen,
    - de belasting die door een andere vennootschap, bijvoorbeeld de overnemende vennootschap, ten behoeve van een andere vennootschap, bijvoorbeeld de overgenomen vennootschap, betaald wordt<sup>100</sup>;
  - de belasting en de aanvullende belasting op de deelnames die ten laste van de schuldenaar van het inkomen vallen ter ontlasting van de verkrijger der inkomsten, bedoeld in artikel 113 WIGB;
  - de verhogingen, vermeerderingen, kosten en nalatigheidsinteressen met betrekking tot de vennootschapsbelasting en de voorheffingen (met uitzondering van de onroerende voorheffing);
  - de jaarlijkse taks van 9,25 % op de winstdeelnemingen vermeld in artikel 183bis WDRT<sup>101</sup>;
  - de gewestelijke belastingen, heffingen en retributies andere dan deze bedoeld in artikel 3 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten<sup>102</sup>, alsmede de verhogingen<sup>103</sup>, vermeerderingen, kosten en nalatigheidsinteressen met betrekking tot deze niet-aftrekbare belastingen, heffingen en retributies<sup>104</sup>;
  - de bijzondere taks op kasbons in het bezit van de financiële tussenpersonen bedoeld in artikel 201<sup>3</sup> tot 201<sup>9</sup> WDRT;
  - de uitzonderlijke taks op de stortingen bestemd voor het langetermijnsparen vermeld in artikel 183duodecies WDRT<sup>105</sup>;
  - de kosten van de in artikel 65 WIB92 bedoelde voertuigen ten belope van 17 % van het in artikel 36, § 2 WIB92 bedoelde voordeel van alle aard voor het persoonlijk gebruik van een kosteloos ter beschikking gesteld voertuig<sup>106</sup>;
  - onverminderd de toepassing van artikel 219 WIB92, de betalingen die

<sup>99</sup> Vr. nr. 465 ARENS 13 juli 2011, *Vr. & Ant w. Kamer* 2010-2011, nr. 37, 83.

<sup>100</sup> Cass. 18 september 1975, *JT* 1975, 731; Brussel 26 februari 1985, *FJF*, No. 86/29.

<sup>101</sup> Circ. nr. Ci.D.19/444.905 (2de afl.), 8 januari 1993, *Bull. Bel.*, afl. 724, 280.

<sup>102</sup> Het betreft vroegere federale belastingen die tot gewestelijke belastingen zijn omgevoerd.

<sup>103</sup> Het aftrekverbod viseert niet de gemeentelijke opcentiemen op deze gewestelijke belastingen, heffingen en retributies (Voorafg. Besliss. nr. 2011.189, 21 juni 2011).

<sup>104</sup> De Vlaamse grindheffing – die verschuldigd is door de houders van vergunningen voor de exploitatie van grind – heeft niet het karakter van een rechtstreekse en proportionele tegenprestatie voor een dienstverlening die uitsluitend wordt verricht voor de belastingplichtige en heeft zodoende het karakter van een niet-aftrekbare 'autonome gewestelijke milieuheffing' (Rb. Hasselt 2 september 2009, *Fiscal oog* 2010, afl. 1203, 12; bevestigd door Antwerpen 1 maart 2011, *FJF*, No. 2011/285).

<sup>105</sup> Circ. nr. Ci.RH.421/439.105, 27 september 1993, *Bull. Bel.* 1993, afl. 732, 3103.

<sup>106</sup> Wanneer het voordeel van alle aard wordt verminderd (tot desgevallend 0) via eigen bijdrages, wordt de berekeningsbasis en bijgevolg het bedrag van deze verworpen uitgave eveneens verminderd (tot desgevallend 0), zie Y. DEVAEL, "DNA sur les ATN voitures: polémique pour certains?", *LFB* 2013, afl. 185, 1.

rechtstreeks of onrechtstreeks zijn verricht naar staten die in artikel 307, § 1, lid 3 WIB92 zijn bedoeld, en die niet zijn aangegeven overeenkomstig genoemd artikel 307, § 1, lid 3 WIB92, of, als ze toch aangegeven zijn, waarvoor de belastingplichtige niet door alle rechtsmiddelen bewijst dat zij in het kader van werkelijke en oprechte verrichtingen en die met personen andere dan artificiële constructies zijn verricht;

- waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen, behoudens enerzijds minderwaarden op aandelen geleden naar aanleiding van de gehele verdeling van het maatschappelijk vermogen van een vennootschap<sup>107</sup> tot ten hoogste het verlies aan gestort kapitaal<sup>108</sup> dat door die aandelen wordt vertegenwoordigd<sup>109</sup> en anderzijds de waardeverminderingen en de minderwaarden op de aandelen die behoren tot de handelsportefeuille, zoals bedoeld in artikel 35ter, § 1, lid 2, a KB van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen, de beleggingsondernemingen en de beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging (*tradingvennootschappen*<sup>110</sup>).

In afwijking van artikel 184 WIB92, wordt toch als gestort kapitaal aangemerkt, de verminderingen van gestort kapitaal die voorheen zijn gedaan om geleden verliezen boekhoudkundig aan te zuiveren of om een reserve tot dekking van een voorzienbaar verlies te vormen waarmee het geleden verlies boekhoudkundig is aangezuiverd. Volgens de rechtspraak zijn ook waardeverminderingen en minderwaarden op het vruchtgebruik op aandelen niet aftrekbaar (aangezien de wettekst daar geen onderscheid in maakt)<sup>111</sup>.

Minderwaarden op aandelen (tot beloop van het verlies aan gestort kapitaal weliswaar) geleden naar aanleiding van de gehele verdeling van het maatschappelijk vermogen (dus ook in geval van faillissement) zijn aftrekbaar

<sup>107</sup> Vr. nr. 332 DE SENY 26 maart 1993, *Vr. & Antw.* Senaat 1992-1993, 4 mei 1993, 2656 (lot van liquidatieverlies na eerdere boekhoudkundige waardevermindering: teneinde toe te staan dat het verlies aan gestort kapitaal fiscaal effectief in mindering kan worden gebracht, mogen vroegere waardeverminderingen – in zover zij overeenstemmen met een verlies aan gestort kapitaal – afgetrokken worden van de verworpen uitgaven en mag het restant aan de begintoeestand van de belaste reserves van het desbetreffend belastingbaar tijdperk worden toegevoegd); Vr. nr. 573 BREYNE 21 mei 1993, *Vr. & Antw.* Kamer 1992-1993, 5 juli 1993, 6136 (onder de woorden 'de gehele verdeling van het maatschappelijk vermogen van een vennootschap' moet worden verstaan de gehele verdeling van het maatschappelijk vermogen van een vennootschap tengevolge van haar ontbinding).

<sup>108</sup> De aftrekbaarheid van dergelijke minderwaarde op aandelen is volgens het Grondwettelijk Hof in dezelfde mate beperkt voor aandeelhouders die niet initieel hebben ingeschreven op de aandelen, maar deze later verworven hebben. Daarin ligt geen discriminatie vervat (GWH 20 oktober 2009, nr. 161/2009, *FJF*, No. 2010/136, *TFR* 2010, afl. 375, 147, noot G. VAN NAMEN en T. LEEUWERCK).

<sup>109</sup> Grc. nr. C. RH.421/439.105, 27 september 1993, *Bull. Bel.* 1993, afl. 732, 3103.

<sup>110</sup> Voor de tradingvennootschappen wordt de interne transfer van aandelen van of naar de handel sportefeuille beschouwd als een vervreemding. De waardeverminderingen op deze aandelen worden beschouwd als aftrekbare uitgaven van het belastingbaar tijdperk tijdens het welk de aandelen de handel sportefeuille verlaten. Daarentegen worden de waardeverminderingen op deze aandelen beschouwd als niet-aftrekbare uitgaven van het belastingbaar tijdperk tijdens het welk de aandelen deel beginnen uit te maken van de handel sportefeuille.

Voor de berekening van de waardevermindering in toepassing van de paragraaf hiervoor, zal de waarde van de aandelen bepaald op 31 december 2011 beschouwd worden als de aanschaffings- of beleggingswaarde ervan verminderd met de voorheen aangenomen waardeverminderingen als de betreffende aandelen reeds in de boekhouding van de vennootschap staan op datum van 31 december 2011.

<sup>111</sup> Antwerpen 13 december 2011, *TFR* 2012, afl. 422, 488; Antwerpen 8 mei 2012, *Fi sc. Koer.* 2012, afl. 19-20, 644; Rb. Antwerpen 21 mei 2010, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. A1 10/0543; Rb. Brugge 4 mei 2012, *Fiscal oog* 2013, afl. 1338, 12 (*contra*: L. BROSENS en A. VAN DE VIJVER, "Waardeverminderingen op het vruchtgebruik op aandelen: een complex gegeven", *TFR* 2012, afl. 422, 473, waarin de auteurs stellen dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen waardeverminderingen met als oorzaak het tijdelijk karakter van het vruchtgebruik, dan wel de waardedaling van onderliggende aandelen).

van zodra ze gedaan of gedragen zijn, met name wanneer ze het karakter hebben van zekere en vaststaande verliezen en als dusdanig zijn geboekt. Volgens sommige rechtspraak moet de belastingplichtige aantonen dat er werd overgegaan tot een daadwerkelijke vereffening van de activa, zodat een volledige verdeling van het maatschappelijk vermogen plaatsvond<sup>112</sup>. Andere rechtspraak aanvaardt dat de aftrek kan gebeuren zodra het verlies vaststaat. Dat kan, al naargelang de omstandigheden, het geval zijn op het moment van de aanvang van de vereffening- of faillissementsprocedure, dan wel later in de loop van de procedure<sup>113</sup>. Het jaar waarin het uiteindelijke saldo van de vereffening definitief zou vaststaan of, *a fortiori*, de definitieve afsluiting van de vereffening hoeft dus niet afgewacht te worden.

Vermits aandelen op boekhoudkundig vlak in de regel niet-monetaire activa vormen<sup>114</sup>, moet elke waardevermindering op deze aandelen die het gevolg is van een wisselkoersverlies, als een waardevermindering worden geboekt. Een dergelijke waardevermindering is dan ook op fiscaal vlak niet aftrekbaar<sup>115</sup>.

Over de boekhoudkundige verwerking van optiepremies bij aandelenopties en van dekkingsverrichtingen en gedekte posities in aandelen, kan men nuttig de adviezen nrs. 167/1 en 167/2 van de CBN raadplegen<sup>116</sup>.

In geval van een met fusie gelijkgestelde verrichting die niet verloopt overeenkomstig de Belgische vennootschapswetgeving, is het regime van de belastingvrije fusie niet van toepassing. De minderwaarde op de aandelen ten belope van het kapitaal is bijgevolg een aftrekbare kost bij toepassing van artikel 198, lid 1, 7<sup>o</sup> WIB92. *In casu* kan de minderwaarde niet groter zijn dan de aanschaffingswaarde van de aandelen, zodat het overige deel van de kost van de verrichting aftrekbaar is binnen de voorwaarden van artikel 49 WIB92<sup>117</sup>.

In een bekritiseerbaar arrest heeft de rechtbank van eerste aanleg te Brussel beslist dat een doorrekening van de kostprijs van een aandelenoptieplan door een buitenlandse moedervernootschap aan haar Belgische dochtervernootschap, in België niet aftrekbaar is ten belope van de minderwaarde gerealiseerd op de aandelen die zij onder haar aandelenoptieplan levert aan de werknemers van haar Belgische dochtervernootschap. Tegen dit vonnis werd intussen hoger beroep aangetekend<sup>118</sup>;

- onverminderd de toepassing van de artikelen 54 en 55 WIB92, de betaalde of toegekende interesten van leningen indien, en in de mate van die overschrijding,

---

<sup>112</sup> Luitk 6 januari 2010, *Fiscal oog* 2010, afl. 1215, 9; Rb. Bergen 15 juli 2005, *FJF*, No. 2006/192; Rb. Gent 18 april 2007, *TFR* 2007, 328.

<sup>113</sup> Antwerpen 28 februari 2006, *TFR* 2007, afl. 313, 12; Gent 15 juni 2010, *Fiscal oog* 2010, 1215, 11; Gent 22 mei 2012, *Fiscal oog* 2012, afl. 1309, 10; Rb. Namen 23 april 2008, *Fisc. Koer.* 2008, 667.

<sup>114</sup> CBN-adviezen nr. 152/1 en nr. 152/4.

<sup>115</sup> Rb. Brussel 7 april 2006, *TFR* 2007, afl. 313, 16; Brussel 21 september 2006, *TFR* 2007, afl. 320, 308.

<sup>116</sup> *Bull. CBN* 1992, afl. 29; P. TERMOTE, "Le régime fiscal des options", *RGF* 1993, 37-49; Bergen 10 november 2010, *Fiscal oog* 2011, afl. 1260, 6 (omdat *in casu* de optiepremie forfaitair bepaald is aan de hand van de wet van 26 maart 1999 zodat er geen voordeel van aard ontstaat – dus niet beantwoordt aan de economische waarde – meent het hof dat de premie te beschouwen is als definitief verworven en losgekoppeld van het aan de optie verbonden risico en van de latere evolutie van dat risico, en bijgevolg meteen in resultaat moet worden genomen).

<sup>117</sup> Rb. Gent 2 december 2008, *FJF*, No. 2009/285.

<sup>118</sup> Rb. Brussel 16 april 2010, *TFR* 2010, afl. 387, 744, noot A. CLAES en P. RENIER.

het totale bedrag van deze leningen, andere dan obligaties of andere gelijksoortige effecten uitgegeven door een openbaar beroep op het spaarwezen en andere dan leningen toegekend door instellingen bedoeld in artikel 56, § 2, 2° WIB92 hoger is dan vijf maal de som van de belaste reserves<sup>119</sup> bij het begin van het belastbaar tijdperk en het gestort kapitaal<sup>120</sup> bij het einde van dit tijdperk hetzij, wanneer de werkelijke verkrijgers ervan niet onderworpen zijn aan een inkomstenbelasting of, voor die inkomsten, onderworpen zijn aan een aanzienlijk gunstigere aanslagregeling dan die welke voortvloeit uit de bepalingen van gemeen recht van toepassing in België; hetzij, wanneer de werkelijke verkrijgers ervan deel uitmaken van een groep<sup>121</sup> waartoe de schuldenaar behoort<sup>122</sup>;

In geval van leningen gewaarborgd door een derde of leningen waarbij een derde aan de schuldeiser de nodige middelen heeft verschafte met het oog op de financiering van de leningen, en geheel of gedeeltelijk de aan de leningen verbonden risico's draagt, wordt deze derde geacht de werkelijke verkrijger van de interesten van deze lening te zijn, indien deze waarborg of dit verschaffen van middelen als hoofddoel belastingontwijking heeft.

De aftrekbeperking voor interestbetalingen aan groepsentiteiten, is niet van toepassing op leningen aangegaan door:

- vennootschappen voor roerende leasing bedoeld in artikel 2 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur, en vennootschappen waarvan de voornaamste activiteit bestaat uit factoring of onroerende leasing en dit binnen de financiële sector en voor zover de ontleende kapitalen effectief dienen voor leasing- en factoringactiviteiten<sup>123</sup>;
- vennootschappen waarvan de voornaamste activiteit bestaat in het uitvoeren van een project van publiek-private samenwerking gegund na inmededingingstelling conform de reglementering inzake overheidsopdrachten.

Wat de financieringsverrichtingen die worden verricht in het kader van een raamovereenkomst<sup>124</sup> voor gecentraliseerd thesauriebeheer<sup>125</sup> binnen een groep

---

<sup>119</sup> Met belaste reserves moeten worden gelijkgesteld: de vrijgestelde reserves die werden aangelegd naar aanleiding van een verrichting bedoeld in artikel 184bis, § 4 WB92 of in artikel 211 WB92, door opneming op de belaste reserves of met correlatieve creatie van een negatieve belaste reserve, omwille van het feit dat de overnemende of verkrijgende vennootschap aandelen van de overgenomen of gesplitste vennootschap bezat op het ogenblik van de verrichting. Zie: Vr. nr. 273 VOUTERS 7 maart 2013, Vr. & Antw. Kamer 2012-2013, nr. 53-130, 525, *Fisc. olog* 2013, afl. 25, 5. Naast deze reserves moet geen rekening worden gehouden met negatieve belaste reserves, zie: Jaarverslag Dienst Voorafgaande Beslissingen, *Parl. St.* Kamer 2012-13, nr. 2849/1, 17; *Fisc. Act.* 2013, afl. 25, 5.

<sup>120</sup> Voor de belastingplichtigen die aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn, op wie de wet van 27 juni 1921 betreffende de vzw's, de internationale vzw's en de stichtingen, van toepassing is, wordt onder gestort kapitaal de fondsen van de vereniging verstaan zoals blijkt uit de balans die door deze belastingplichtigen is opgemaakt.

<sup>121</sup> De term 'groep' doelt op het geheel van verbonden vennootschappen in de zin van artikel 11 W Venn.

<sup>122</sup> N. BAMMENS, "Het nieuwe onderkapitalisatieregime van artikel 198, §1, 11° WB", *TFR* 2012, afl. 430, 914.

<sup>123</sup> Zie ook Voorafg. Besliss. nr. 2012.457, 11 december 2012: Hieronder valt een vennootschap die zich in het kader van een internationale groep inlaat met financiële diensten die voornamelijk bestaan uit roerende leasing, met bijkomend een aantal aanvullende diensten. Het feit dat de vennootschap niet onderworpen is aan het permanent prudentieel toezicht van de Nationale Bank en de FSMA, en zodoende niet actief is binnen de financiële sector in de zin van de wet, is irrelevant daar zij is erkend ingevolge KB nr. 55.

<sup>124</sup> Onder raamovereenkomst wordt verstaan: de overeenkomst waarin de vennootschappen die deel uitmaken van een groep, duidelijkheid scheppen over het gebruikte financieringsmodel



betreft, wordt, in hoofde van de vennootschap belast met dat gecentraliseerd beheer, onder de betaalde of toegekende interesten van leningen verstaan het positieve verschil tussen:

- enerzijds, de betaalde of toegekende interesten voor de sommen die haar ter beschikking worden gesteld door vennootschappen van de groep;
- en anderzijds, de ontvangen of verkregen interesten voor de sommen die effectief zijn ter beschikking gesteld aan vennootschappen van de groep in het kader van deze raamovereenkomst voor gecentraliseerd thesauriebeheer, met uitzondering van de in artikel 56, § 2, 2<sup>o</sup> WIB92 bedoelde instellingen, en van de hoger vermelde leasing- en factoringvennootschappen en PPS-vennootschappen, of vennootschappen die zijn gevestigd in een andere lidstaat van de EER en activiteiten van gelijke aard als deze laatste uitoefenen.

Voor de bepaling van het eerder genoemde positieve verschil wordt geen rekening gehouden met de ontvangen of verkregen interesten voor de sommen die de vennootschap belast met het gecentraliseerd thesauriebeheer ter beschikking stelt aan vennootschappen van de groep die niet aan de vennootschapsbelasting of aan een buitenlandse belasting van gelijke aard zijn onderworpen of die gevestigd zijn in een land waar de gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen aanzienlijk gunstiger<sup>126</sup> zijn dan in België.

De vennootschap moet aantonen dat zowel de betaalde of toegekende interesten als de ontvangen of verkregen interesten betrekking hebben op het gecentraliseerd thesauriebeheer en het gevolg zijn van de raamovereenkomst;

- de deelnames in het kapitaal of in de winst, evenals de deelnames toegekend aan werknemers in het kader van een investeringsspaarplan overeenkomstig de bepalingen van de wet van 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal en in de winst van vennootschappen;
- de vergoedingen voor ontbrekende coupon betaald of toegekend in uitvoering van zakelijke zekerheidsovereenkomsten of leningen met betrekking tot aandelen, tot een bedrag gelijk aan het verschil tussen enerzijds het totale bruto dividend betaald of toegekend voor de aandelen waar deze vergoedingen voor ontbrekende coupon betrekking op hebben en anderzijds het totale bruto bedrag als dividend ofwel daadwerkelijk verkregen ofwel met betrekking waartoe een vergoeding voor ontbrekende coupon werd verkregen met betrekking tot deze aandelen;
- het deel van de in de artikelen 193bis, § 1, lid 2, en 193ter, § 1 WIB92 vermelde premies, kapitaal- en interestsubsidies, dat voorheen definitief werd vrijgesteld en dat wordt terugbetaald ten gunste van het betrokken gewest;
- vanaf aanslagjaar 2014, het bedrag van de kosten ten belope van de voordelen

---

en de activiteiten binnen het gecentraliseerd thesauriebeheer. Deze overeenkomst moet onder andere bepalen: 1) de activiteiten die tot het dagelijkse thesauriebeheer behoren en die de vennootschap voor de leden van de groep uitvoert; 2) de wijze waarop uitstaande vorderingen en schulden worden verrekend tussen de vennootschappen die zijn aangesloten bij de bovenvermelde raamovereenkomst en 3) de modaliteiten voor de tussenkomst van de vennootschappen en de gehanteerde interestvoeten.

<sup>125</sup> Onder gecentraliseerd thesauriebeheer wordt verstaan: het beheer van dagelijkse thesaurieverrichtingen of het thesauriebeheer op korte termijn of uitzonderlijk op langere termijn om rekening te houden met specifieke omstandigheden binnen een normaal thesauriebeheer.

<sup>126</sup> De gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen die van toepassing zijn op vennootschappen gevestigd in een lidstaat van de EER worden geacht niet aanzienlijk gunstiger te zijn dan in België.

van alle aard bedoeld in artikel 31, lid 2, 2° en 32, lid 2, 2° WIB92, in de omstandigheden bedoeld in artikel 219, lid 5.

- Bibliografie – PEETERS, A., WILLOQUE, K., “De nieuwe thin-cap regeling: Het bos door de bomen”, *AFT* 2013, afl. 6-7, 23-49.  
– BAMMENS, N., “Het nieuwe onderkapitalisatieregime van artikel 198, § 1, 11° WIB”, *TFR* 2012, afl. 430, 914-924.

art. 198bis WB92

- f. Wat de aftrek van beroepskosten betreft met betrekking tot het gebruik van voertuigen alsmede van de op die voertuigen geleden minderwaarden, als bedoeld in artikel 66 WIB92, gelden volgende bijzondere regels<sup>127</sup>:
- het percentage van *de aftrekbaarheid van de beroepskosten* (in beginsel bepaald op 75 %) wordt, naargelang het geval, gebracht of verminderd tot:
    - a) voor de voertuigen met een dieselmotor:
      - 100 % indien ze een uitstoot hebben tot maximaal 60 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 90 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 60 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 105 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 80 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 105 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 115 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 75 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 115 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 145 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 70 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 145 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 170 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 60 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 170 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 195 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 50 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 195 gr. CO<sub>2</sub>/km, of indien geen gegevens met betrekking tot de CO<sub>2</sub>-uitstootgehalten beschikbaar zijn bij de dienst voor inschrijving van de voertuigen;
    - b) voor de voertuigen met een benzinemotor:
      - 100 % indien ze een uitstoot hebben tot maximaal 60 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 90 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 60 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 105 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 80 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 105 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 125 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 75 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 125 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 155 gram CO<sub>2</sub>/km;
      - 70 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 155 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 180 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 60 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 180 gr. CO<sub>2</sub>/km tot maximaal 205 gr. CO<sub>2</sub>/km;
      - 50 % indien ze een uitstoot hebben van meer dan 205 gr. CO<sub>2</sub>/km, of indien geen gegevens met betrekking tot de CO<sub>2</sub>-uitstootgehalten beschikbaar zijn bij de dienst voor inschrijving van de voertuigen;
  - er is ook een aftrek van 120 % voor voertuigen met een uitstoot van 0 gr. CO<sub>2</sub>/km (daarmee zijn elektrische auto's bedoeld);

---

<sup>127</sup> De kosten van een bedrijfswagen die in hoofde van de werkgever in principe aan de aftrekbeperking onderworpen zijn, mogen verminderd worden met de bijdrage die de werknemer in voorkomend geval voor het privégebruik betaalt aan zijn werkgever (Antwerpen 17 mei 2011). Zie J. VAN DYCK, “Toch geen aftrekbeperking voor teruggetaalde autokosten”, *Fiscalog* 2011, afl. 1258, 4: evenzeer toepasselijk bij bedrijfsleiders.

- wat *de minderwaarden* betreft, wordt het tarief bepaald op het percentage dat gelijk is aan het percentage dat de som van de voor de verkoop fiscaal aangenomen afschrijvingen vertegenwoordigt in de som van de geboekte afschrijvingen voor de overeenstemmende belastbare tijdperken.

De omstandigheid dat een handelsvennootschap een rechtspersoon is die voor een winstgevendende activiteit is opgericht, impliceert niet dat alle uitgaven van haar winst aftrekbaar zijn. Uitgaven van een handelsvennootschap vormen slechts aftrekbare beroepskosten wanneer zij inherent zijn aan de beroepsactiviteit. Dit betekent, volgens het Hof van Cassatie, dat ze noodzakelijk betrekking moeten hebben op de maatschappelijke activiteit<sup>128</sup>. Het feit dat de statutaire doelomschrijving preciseerd dat een vennootschap alle handelingen mag verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met haar maatschappelijk doel, wordt door bepaalde rechtspraak eerder als een stijlclausule afgedaan. Het Hof van Cassatie oordeelde echter dat, als een kost verband houdt met een in de statuten toegelaten verrichting, de belastingadministratie niet meer kan beweren dat de kost niet noodzakelijk verband houdt met de uitoefening van de maatschappelijke activiteit<sup>129</sup>. Voor de aftrek van beroepskosten is bovendien vereist dat er sprake is van een daadwerkelijke activiteit<sup>130</sup>. Als uit de feiten blijkt dat er geen daadwerkelijke activiteit is, maar dat verrichtingen enkel gedaan werden met de bedoeling de belastbare basis te neutraliseren, is de aftrek van beroepskosten niet mogelijk<sup>131</sup>. Een onvrijwillige uitgave is niet aftrekbaar aangezien zij niet werd gedaan om belastbare inkomsten te behouden of te verkrijgen en bijgevolg geen uitgave uitmaakt die inherent is aan de uitoefening van het maatschappelijk doel, zijnde een uitgave die noodzakelijk verbonden is met de activiteit<sup>132</sup> (zie randnr. 1192 e.v.).

## Af del i n g 11.

### Af t r e k v a n v r i j g e s t e l d e i n k o m s t e n

#### 1501

Van de belastbare winst worden verder afgetrokken de inkomsten die, hoewel in eerste instantie gerekend tot de belastbare winst, krachtens het WIB92 of bijzondere wettelijke bepalingen zijn vrijgesteld.

Wat meer in het bijzonder de aftrek van giften, de vrijgestelde roerende inkomsten en de investeringsaftrek betreft, gelden volgende bijzondere regels.

<sup>128</sup> Cass. 18 januari 2001, *Fisc. Koer.* 2001, 237; Cass. 3 mei 2001, *TFR* 2001, 893, noot R. DEBLAUWE, "Ook Cassatie verwerpt de stellingkosten"; Lui k 22 september 1999, *TFR* 2000, 91, noot R. DEBLAUWE, "Optie prijs is geen aftrekbare kost", *AFT* 2000, 194, *Act. fisc.* 1999, afl. 43, 1, *FJF*, No. 2000/50, *Fisc. Act.* 2000, afl. 2, 1, *Fisc. Koer.* 1999, 644; Gent 4 december 2002, *FJF*, No. 2003/157; Gent 22 september 2009 en 27 oktober 2009, *Fisc. Act.* 2009, afl. 42, 5; GwH 26 november 2009, *Fisc. Act.* 2009, afl. 42, 1 (geen *discriminatie* tussen vennootschappen onderling, ondanks het feit dat zij verschillend zouden worden behandeld op het vlak van de kostenaf trek naargelang de uitgaven al dan niet verband houden met hun activiteit of maatschappelijk doel terwijl in bei de gevallen de inkomsten als beroeps inkomst en belastbaar zijn); GwH 16 september 2010, *Fisc. Act.* 2010, afl. 1222, 10 (geen *discriminatie* tussen vennootschappen en natuurlijke personen, ondanks het feit dat deze laatste ook kosten in aftrek kunnen brengen die losstaan van hun beroepsactiviteit).

<sup>129</sup> Cass. 4 januari 2008, *Fisc. Act.* 2008, afl. 1104, 5.

<sup>130</sup> Cass. 10 december 2010, *Fisc. Act.* 2011, afl. 4, 1.

<sup>131</sup> Antwerpen 5 april 2011, *FJF*, No. 2012/99.

<sup>132</sup> Lui k 21 maart 2011, *FJF*, No. 2012/100 (schadevergoeding omwille van een verkeersongeval).

## § 1. VERMINDERING VOOR GIFTEN

1501, 20  
art. 145/33 en 199 WB92

Ingevolge artikel 199 WIB92 kunnen giften, die in de personenbelasting in aanmerking komen voor een belastingvermindering (art. 145/33 WIB92), in de vennootschapsbelasting van de belastbare winst worden afgetrokken. Giften in de vorm van kunstwerken, als bedoeld in artikel 145/33, § 1, lid 1, 4<sup>o</sup>, b WIB92 zijn voor vennootschappen evenwel uitgesloten. Het aftrekbaar bedrag van dergelijke giften is maximum gelijk aan 5 % van de winst van de vennootschap vóór aftrek van de giften, en met een (niet-indexeerbaar) maximum van 500 000,00 EUR (art. 200 WIB92).

## § 2. VRIJGESTELDE ROERENDE INKOMSTEN

1501, 40  
art. 21 en 199 WB92

De vennootschappen zijn uitgesloten van de vrijstelling die geldt voor de eerste schijf van 1 250,00 EUR (te indexeren)<sup>133</sup> van inkomsten uit spaardeposito's, voor de eerste schijf van 125,00 EUR (te indexeren)<sup>134</sup> van dividenden van door de Nationale Raad van de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen en voor de eerste schijf van 125,00 EUR (te indexeren)<sup>135</sup> van de interesten of dividenden betaald of toegekend door vennootschappen met een sociaal oogmerk.

## § 3. INVESTERINGSAFTREK

1501, 60  
art. 68-77 en 201 WB92

Het basispercentage van de investeringsaftrek bedraagt 0 %.

De eenmalige investeringsaftrek met betrekking tot *octrooien*, investeringen die worden gebruikt ter bevordering van het onderzoek en de ontwikkeling in verband met het *leefmilieu*, investeringen die dienen voor een rationeler *energieverbruik*, investeringen in een rookafzuigstelsel of een *verluchtingstelsel* in de rookkamer van een horeca-richting en wat de investeringen gedaan in de jaren 2010 tot 2012 betreft, de *oplaadstations* voor elektrische voertuigen, bedraagt 10 %.

De investeringsaftrek met betrekking tot materiële vaste activa die dienen voor de *beveiliging* van de beroepslokalen en de beveiliging van de in artikel 44bis, § 1, lid 3 WIB92 bedoelde bedrijfsvoertuigen bedraagt 20,5 % voor aj. 2013 en 21,5 % voor 2014, maar geldt enkel voor enerzijds die binnenlandse vennootschappen, waarvan de aandelen voor meer dan de helft toebehoren aan één of meer natuurlijke personen die de meerderheid van het stemrecht vertegenwoordigen<sup>136</sup>, en anderzijds voor de

<sup>133</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 1 830,00 EUR, en voor aj. 2014: 1 880,00 EUR.

<sup>134</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 180,00 EUR, en voor aj. 2014: 190,00 EUR.

<sup>135</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 180,00 EUR, en voor aj. 2014: 190,00 EUR.

<sup>136</sup> Het bewijs dat de aandelen van de vennootschap voor meer dan de helft toebehoren aan natuurlijke personen, moet door de belastingplichtige worden geleverd (Circ. nr. C.D. 19/444.905, 23 februari 1994, *Bull. Bel.*, afl. 737, 811; ook in deze zin Gent

binnenlandse vennootschappen, die op grond van de in artikel 15 W.Venn. bepaalde criteria, als kleine vennootschappen worden aangemerkt voor het aanslagjaar dat verbonden is aan het belastbaar tijdperk waarin de vaste activa zijn verkregen of tot stand gebracht.

De investeringsaftrek bedraagt eveneens 20,5 % voor aj. 2013 en 21,5 % voor 2014 wanneer de over de afschrijvingsperiode van de activa te spreiden aftrek betrekking heeft op vaste activa die worden gebruikt ter bevordering van het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe producten en *toekomstgerichte technologieën* die geen effect op het leefmilieu hebben of die het negatieve effect op het leefmilieu zoveel mogelijk proberen te beperken.

Vennootschappen die onherroepelijk hebben geopteerd voor het in artikel 289quater WIB92 vermelde belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling, kunnen niet meer genieten van de investeringsaftrek voor octrooien, noch van de investeringsaftrek voor vaste activa die worden gebruikt ter bevordering van het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe producten en toekomstgerichte technologieën die geen effect hebben op het leefmilieu of die beogen het negatieve effect op het leefmilieu zoveel mogelijk te beperken, en evenmin van de gespreide investeringsaftrek. Bovendien wordt de over te dragen investeringsaftrek voor deze vennootschappen beperkt tot 310 000,00 EUR (te indexeren)<sup>137</sup> per belastbaar tijdperk, of, wanneer het totale bedrag van de overgedragen aftrek op het einde van het vorige belastbaar tijdperk 1 240 000,00 EUR (te indexeren)<sup>138</sup> overtreft, 25 % van dat totale bedrag.

art. 207 WB92

Hogervermelde aftrekken worden ten slotte niet toegestaan op het gedeelte van het resultaat van de vennootschap dat voortkomt van abnormale of goedgeunstige voordelen (zoals vermeld in artikel 79 WIB92), noch op verkregen financiële voordelen of voordelen van alle aard vermeld in artikel 54, 23° WIB92, noch op de grondslag van de bijzondere afzonderlijke aanslag op niet-verantwoorde kosten of voordelen van alle aard, noch op het gedeelte van de winst dat bestemd is voor uitgaven bedoeld in artikel 198, § 1, 9°<sup>139</sup> en 12° WIB92, noch op het gedeelte van de winst uit de niet-naleving van artikel 194quater, § 2, lid 4 WIB92 en de toepassing van artikel 194quater, § 4 WIB92.

In geval van verwerving of van wijziging tijdens het belastbaar tijdperk van de controle van een vennootschap die niet beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften, is de niet-verleende investeringsaftrek wegens geen of onvoldoende winst van de voorafgaande belastbare tijdperken, noch aftrekbaar van de winst van dat tijdperk, noch van deze van enig ander later belastbaar tijdperk. Het voorgaande is slechts van toepassing op 'vrijwillige' overdrachten van aandelen. Een wijziging die het gevolg is van een erfenis wordt bijgevolg niet beoogd<sup>140</sup>. De investeringsaftrek betreffende kwalificerende investeringen tijdens het belastbaar tijdperk blijft behouden.

---

4 april 2006, *FJF*, No. 2007/137). Het toebehoren van aandelen in vruchtgebruik kan volstaan, eigendom is niet noodzakelijk (Bergen 9 januari 2008, *Fiscol oog* 2008, afl. 1100, 12).

<sup>137</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2012: 453 780,00 EUR, en voor aj. 2014: 466 670,00 EUR.

<sup>138</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2012: 1 815 110,00 EUR, en voor aj. 2014: 1 866 700,00 EUR.

<sup>139</sup> Van toepassing vanaf 1 juli 2012, en op de voordelen van alle aard toegekend vanaf 1 januari 2012.

<sup>140</sup> C.irc. nr. C. RH.421/521.807, 15 december 2000, *Bull. Bel.*, afl. 811, 121, punt 12.

Een voorafgaand schriftelijk akkoord kan worden verkregen over het feit of de verwerving of de wijziging van de controle beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften. Uit de beslissingen van de dienst voorafgaande beslissingen blijkt volgens de administratie dat het rechtmatig financiële of economische karakter “hoofdzakelijk moet vervuld zijn ten name van de vennootschap die de verwerving of de wijziging van de controle ondergaat”<sup>141</sup>.

Af del i n g I I I .

## Def i n i t i e f b e l a s t e i n k o m s t e n

### 1502

- Circulaires
- Circ. nr. Ci.RH.421/506.082, 4 september 2001, *Bull.Bel.*, afl. 829, 2274.
  - Circ. nr. AFZ/97.0060, 31 maart 2005, (AFZ 4/2005).
  - Circ. nr. Ci.RH.421/506.082 (AOIF 22/2001), 31 mei 2006 (*Add.* aan Circ. 4 september 2001, zelfde nummer).
  - Circ. nr. Ci.RH.421/506.082 (AOIF 22/2001), 2 juni 2009 (*Add.* 2 aan Circ. 4 september 2001, zelfde nummer).
  - Circ. nr. Ci.RH.421/597.150(AOIF 32/2009), 23 juni 2009.
  - Circ. nr. AFZ/INTERN.IB.2006/0549, 12 oktober 2009.
  - Circ. nr. Ci.RH.421/597.150 (AOIF 32/2009), 12 oktober 2009 (*Add.* bij Circ. nr. Ci.RH.421/597.150 (AOIF 32/2009), 23 juni 2009).
  - Circ. 19 mei 2010 (*Add.* bij Circ. nr. Ci.RH.421/597.150 (AOIF 32/2009), 23 juni 2009).
- Bibliografie
- BAX, A., DENYS, L.A., PEETERS, B., SPINCEMAILLE, L. en VERLINDEN, W., *Dividenden zonder grenzen, De moeder-dochterrichtlijn en haar uitvoering in België en de haar omringende landen*, Kalmthout, Biblo, 1991, 234 p.
  - PEETERS, B., “De Belgische deelnemingsvrijstelling na de belastinghervorming”, in PEETERS, B. (ed.), *Hervorming van de vennootschapsbelasting*, Gent, Larcier, 2003, 135-165.
  - CHERUY, C. en WILLEZ, O., “Les revenus définitivement taxés”, in KIRKPATRICK, J. (ed.), *Le droit fiscal des entreprises en 2003. Législation et jurisprudence*, Brussel, Editions du jeune barreau de Bruxelles, 2003, 41-116.
  - CHERUY, C. en LAURENT, C., “Le régime des revenus définitivement taxés” in CHERUY, C. (ed.), *Le régime fiscal des sociétés holdings en Belgique*, Brussel, Larcier, 2008, 305-607.
  - DOUENIAS, S. en VINCENT, J.-S., “De nieuwe regeling inzake definitief belaste inkomsten ingevolge het koninklijk besluit van 2 december 1996”, *AFT* 1997, 48-68.
  - KLEYNEN, G., “Les revenus définitivement taxés après l’arrêté royal du 20 décembre 1996”, *RGF* 1997, 76-100.
  - KLEYNEN, G., “La réforme des R.D.T.: une nouvelle attaque en règle contre le capital à risque”, *RGF* 2003, afl. 4, 3-10.
  - KRINGS, M., “R.D.T. – Les conditions qualitatives – Etat de la question après la réforme 2002”, *RGF* 2003, afl. 11, 2-11.
  - LION, Ph., DELATTRE, M. en DOUENIAS, S., “Het nieuwe D.B.I.-regime”, *AFT* 2003, 164-208.
  - VANHULLE, H., “De wijzigingen aan het stelsel van de D.B.I.-aftrek”, *AFT* 2003, Speciaal nummer: De langverwachte hervorming van de vennootschapsbelasting, 58-71.
  - DIERCKX, F., “De D.B.I.-aftrek door een EU-bril”, *AFT* 2004, 18-50.
  - DEWAELE, Y., “Les immobilisations financières, les assurances et les autres”, *Act.fisc.* 2009, afl. 24, 4.
  - DIERCKX, F., “The Belgian participation exemption and the ECJ decision in Cobelfret”, *ET* 2009, afl. 6, 301.
  - ISENBAERT, M. en BIELEN, P., “ECJ rules on Belgian participation exemption”,

<sup>141</sup> Circ. nr. Ci.RH.421/521.807, 15 december 2000, *Bull.Bel.*, afl. 811, 121, punt 17.

*Intertax* 2009, afl. 10, 593.

- ISENBAERT, M. en BIELEN, P., “Belgian circular issued on participation exemption”, *Intertax* 2009, afl. 10, 596.
- VAN DE WOESTEYNE, I., “Overdracht DBI-overschotten: schending Fusierichtlijn”, *Fisc.Act.* 2010, afl. 9, 3.
- GRAZIOSI, S., “Les RDT refaçonnés par le droit européen”, *C&FP* 2011, afl. 10, 16-23.
- COESSENS, J., “Toch DBI-overdracht voor fusiemeerwaarde”, *Fisc.Act.* 2012, afl. 38, 4-7.

Wanneer een vennootschap aandeelhouder is in een andere vennootschap kan zij een inkomen verkrijgen onder de vorm van dividenden. Ook kan een vennootschap-aandeelhouder een inkomen verkrijgen van de vennootschap waarin zij investeert naar aanleiding van de inkoop van eigen aandelen of de gehele of gedeeltelijke verdeling van het vermogen van de vennootschap waarin ze aandelen bezit. Dergelijk inkoopboni en liquidatieboni worden fiscaal gelijkgesteld met dividenden.

Deze dividendinkomsten zijn al belast in de vennootschapsbelasting in hoofde van de uitkerende vennootschap en, eventueel (bij uitkering), onderworpen aan de roerende voorheffing.

Om de dubbele belasting van deze inkomsten te vermijden telkens als zij in de winst van een andere vennootschap voorkomen, voorziet artikel 202 WIB92 dat zij aftrekbaar zijn van die winst die belastbaar is in hoofde van de vennootschap-aandeelhouder. Laatstgenoemde zal dus belastbaar zijn op haar winst, verminderd met de inkomsten van haar deelnemingen. Deze aftrek wordt dbi-aftrek (‘definitief belaste inkomsten’) genoemd.

België heeft geopteerd voor een vrijstellingsregeling, waarbij de dividenden ten belope van 95 % worden vrijgesteld. De definitief belaste inkomsten kunnen in principe slechts van de belastbare winst worden afgetrokken wanneer de desbetreffende dividenden in die belastbare winst voorkomen. Op dit punt, alsook op de mate van aftrek, wordt hierna uitgebreid ingegaan.

## § 1. INKOMSTEN DIE VOOR AFTREK IN AANMERKING KOMEN

### 1. Dividenden

#### 1503

##### art. 202 § 1 1° WIB92

De dbi-aftrek is vooreerst toegestaan voor de eigenlijke dividenden (de dividenden als bepaald in art. 18 WIB92)<sup>142</sup>. De inkomsten uit certificaten van aandelen komen ook in aanmerking voor dbi-aftrek.

Meegekochte dividenden zijn eveneens te beschouwen als dividenden<sup>143</sup>. Er is nog

---

<sup>142</sup> Inzake keuzedi dividenden, zie Brussel 24 februari 1995, *JDF* 1995, afl. 5-6, 287-291, noot G. KLEYNEN. In Circ. 4 april 2003 sloot de administratie zich aan bij het standpunt dat keuzedi dividenden steeds belastbaar zijn als dividend, ook indien deze afkomstig zijn van buitenlandse vennootschappen. Inzake een geval waarbij een vennootschap aandelen houdt terwijl een andere vennootschap het dividendrecht heeft, zie: Rb. Brussel 27 april 2007, *TFR* 2008, afl. 338, 300, noot P. OP DE BEECK.

<sup>143</sup> Gent 17 mei 2011, *Fisc.Act.* 2011, afl. 26, 13 en *F/JF*, Nb. 2012/196 (het hof oordeelt dat een meegekocht dividend fiscaal geacht wordt een dividend te blijven ook al leidt de uitkering niet tot een vermogenstoename in hoofde van de ontvangende vennootschap (afboeking van de aanschaffingswaarde van de deelnemingen ten belope van het deel van het

steeds sprake van een dividend in de zin van de fiscale wet wanneer de uitbetaalde winst gegenereerd werd door de uitkerende vennootschap op een ogenblik dat de belastingplichtige nog geen aandeelhouder was. De belastingplichtige wordt immers geacht in de rechten te zijn getreden van de vorige aandeelhouder bij de aanschaf van de aandelen.

## **2. Inkomsten verkregen n. a. v. de verkrijging door een vennootschap van haar eigen aandelen, n. a. v. de gehele of gedeeltelijke verdeling van het vermogen van een vennootschap of n. a. v. een moeder-dochterfusie**

**1504**

**art. 202 § 1 2° WIB92**

Voor zover de bepalingen van artikel 186, 187 of 209 WIB92 of gelijkaardige bepalingen naar buitenlands recht zijn toegepast, komt voor de aftrek eveneens in aanmerking een bedrag gelijk aan het verschil in meer tussen de sommen verkregen in de in die artikelen bedoelde gevallen of de waarde van de ontvangen bestanddelen en de aanschaffings- of beleggingsprijs van de aandelen die worden verkregen, terugbetaald of geruild door de vennootschap die ze had uitgegeven, eventueel verhoogd met desbetreffende, voorheen uitgedrukte en niet-vrijgestelde meerwaarden<sup>144</sup>.

Volgens de administratie moet het volledige bedrag van de 'meerwaarde' (verschil tussen de verkregen sommen en de aanschaffings- of beleggingsprijs van de aandelen) in aanmerking worden genomen voor dbi-aftrek en wordt het niet beperkt tot het bedrag dat in hoofde van de dochtervennootschap kwalificeert als dividend<sup>145</sup>.

Bij een inkoop van eigen aandelen wordt de dbi-aftrek toegepast voor het belastbaar tijdperk waarin de inkoop plaatsheeft. Het is niet vereist dat de inkoopbonus ook al in hoofde van de inkoopende vennootschap als dividend is belast<sup>146</sup>.

Als gevolg van een fusie waarbij een vennootschap fuseert met een andere vennootschap waarin zij reeds een deelneming bezit, kan de moedervennootschap een meerwaarde verwezenlijken op de onderlinge deelneming. Bij dergelijke fusie wordt in hoofde van de moedervennootschap de deelneming immers vervangen door het desbetreffend netto-actief van de overgenomen vennootschap. Indien dit netto-actief hoger is dan de fiscale waarde van de onderlinge deelneming, dan zal de moedervennootschap een fusiemeerwaarde verwezenlijken. Krachtens artikel 202, § 1, 2° WIB92 wordt dergelijke meerwaarde beschouwd als een uitgekeerd dividend dat van dbi-aftrek kan genieten.

---

ontvangen dividend conform CBN-advies nr. 151/ 2)); Cass. 18 januari 2013, *Fiscoloog* 2013, afl. 1329, 3 (Cassatie bevestigt voormeld arrest en stelt dat – in zoverre het boekhoudrecht een andere benadering toelaat – het fiscaal recht afwijkt van het boekhoudrecht).

<sup>144</sup>

Inzake het samenspel tussen de artikelen 209 en 202, §1, 2° WIB92, zie: J. VERSTRAELEN, "Het samenspel tussen de artikelen 209 en 202 § 1, 2° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992" (noot onder Rb. Nijvel 13 maart 2007), *TFR* 2007, afl. 332, 1044.

<sup>145</sup> Rb. Nijvel 13 maart 2007, *TFR* 2007, afl. 332, 1044, *F/J/F*, Nb. 2007/194.

<sup>146</sup> Vr. nr. 263 PIETERS 8 maart 2000, *Vr. & Antw. Kamer* 2000-2001, nr. 48, 5639-5640; Vr. nr. 497 EERDEKENS 7 november 2000, *Vr. & Antw. Kamer* 2000-2001, nr. 69, 7787- 7788.



### 3. Inkomsten uit preferente aandelen NMBS

1505  
art. 202 § 1 3° WB92

Van de winst worden eveneens afgetrokken de inkomsten uit preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

### 4. Inkomsten uit openbare fondsen

1506  
art. 202 § 1 4° WB92

Van de winst wordt ook afgetrokken de interest uit Belgische openbare fondsen of leningen van voormalig Belgisch Kongo, die werden uitgegeven onder vrijstelling van Belgische zakelijke en personele belastingen, of van iedere belasting.

### 5. Inkomsten uit herfinancieringen

1507  
art. 202 § 1 5° WB92

Ten slotte komen eveneens voor aftrek in aanmerking de inkomsten uit effecten van leningen tot herfinanciering van de leningen, gesloten door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en de Nationale Landmaatschappij of door het Amortisatiefonds van de leningen voor de sociale huisvesting.

## § 2. VOORWAARDEN VOOR DE AFTREK

1507, 50  
art. 202 § 2 lid 1 1° en 2° WB92

De inkomsten van de eerste twee categorieën, behoudens deze die worden gerealiseerd in het kader van fusies (splittingsen) met onderlinge deelneming<sup>147</sup>, komen slechts voor dbi-aftrek in aanmerking voor zover:

- de vennootschap-aandeelhouder een kwalificerende deelneming houdt op het ogenblik van de toekenning en betaalbaarstelling van het dividend (participatievoorwaarde);
- de inkomsten betrekking hebben op een deelneming die gedurende een ononderbroken periode van één jaar in volle eigendom wordt of werd behouden (dit is de zogenaamde ‘permanentievoorwaarde’).

Deze voorwaarden vormen samen de kwantitatieve voorwaarden.

art. 202 § 2 lid 4 WB92

Deze kwantitatieve voorwaarden gelden niet voor:

- inkomsten die worden verkregen door of worden verleend of toegekend door beleggingsvennootschappen (art. 202 § 2 lid 4 1° en 3° WIB92). Een

---

<sup>147</sup> Op vlak van dbi-aftrek geldt een bijzondere regeling voor de inkomsten die voortkomen uit de toepassing van art. 211 § 2 lid 3 WB92 of van bepalingen met een gelijkaardig effect in een andere lidstaat van de EER. Voor dergelijke ‘dividenden’ die het gevolg zijn van een moeder-dochterfusie moet niet worden voldaan aan de kwantitatieve voorwaarden voor de toepassing van de dbi-aftrek. Door de participatiedrempel voor zulke ‘dividenden’ te schrappen, is de Belgische wetgever verder gegaan dan noodzakelijk onder de fusierichtlijn.

- ‘beleggingsvennootschap’ is een vennootschap die het gemeenschappelijk beleggen van kapitaal tot doel heeft (art. 2 5° f WIB92)<sup>148</sup>;
- inkomsten die worden verleend of toegekend door intercommunales beheerst door de wet van 22 december 1986 (art. 202 § 2 lid 4 2° WIB92).

Inkomsten die worden verkregen door kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beursvennootschappen, moeten sinds 1 januari 2010 aan alle kwantitatieve voorwaarden voldoen.

Naast de kwantitatieve voorwaarden, moeten alle inkomsten van de eerste en tweede categorie voldoen aan een kwalitatieve voorwaarde; de zogenaamde ‘taxatievoorwaarde’. Deze voorwaarden worden hierna meer in detail besproken.

Voor zogenaamde ‘effectenleningen’ gelden overigens specifieke bepalingen.

---

<sup>148</sup> De Luxemburgse ‘Société d’Investissement en Capital   risque’ (SICAR) is een beleggingsvennootschap in de zin van art. 2 § 1 5° f) WIB92. Zie ook Voorafg. Besliss. nr. 900.307, 19 januari 2010 en nr. 2010.061, 7 juni 2011.

## 1. Minimumdeelname voorwaarde

1508

### art. 202 § 2 WB92

De verkrijgende vennootschap moet op de datum van toekenning of betaalbaarstelling van de dividenden in het kapitaal van de vennootschap die de inkomsten uitkeert, een deelneming bezitten van ten minste 10 % of met een aanschaffingswaarde (de oorspronkelijke aanschaffingsprijs, voor toepassing van enige waardevermindering of herwaardering<sup>149</sup>) van ten minste 2,5 miljoen EUR (vóór 1 januari 2010 volstond een aanschaffingswaarde van 1,2 miljoen EUR) (art. 202 § 2 lid 1 1° WIB92)<sup>150</sup>.

De wet van 15 december 2004 (de zogenaamde ‘collateral-wet’) heeft een algemene fiscale fictie van niet-eigendomsoverdracht ingevoegd voor de zakelijke zekerheidsovereenkomsten en leningen betreffende financiële instrumenten afgesloten vanaf 1 februari 2005. Deze fiscale fictieregeling geldt evenwel niet voor wat de inkomsten betreft die door de juridisch overgedragen effecten worden gerealiseerd. Bij deze transacties mag voor de berekening van de minimumdeelneming in hoofde van de overdrager geen rekening worden gehouden met de aandelen die het voorwerp van een dergelijke overeenkomst vormen (art. 202 § 2 lid 6 WIB92). De minister van Financiën heeft wel bevestigd dat voormelde fictieregeling en de uitzondering daarop enkel gelden met betrekking tot eigendomsoverdragende panden<sup>151</sup>. In hoofde van de overnemer is er nooit sprake van dbi-aftek (art. 202 § 2 lid 7 WIB92)<sup>152</sup>.

## 2. Permanente voorwaarde – Volle eigendom

1508, 50

Met het oog op dbi-aftek moeten de aandelen gedurende een ononderbroken periode van ten minste één jaar in volle eigendom worden behouden. Deze voorwaarde inzake minimumbezitsduur wordt eveneens geacht te zijn vervuld wanneer de bezitsduur van ten minste één jaar nog niet is bereikt op het ogenblik van de toekenning of betaalbaarstelling van de inkomsten in de mate dat de aandelen in volle eigendom worden gehouden, gedurende een periode van ten minste één jaar vanaf de datum waarop ze werden verworven.

Verder wordt vereist dat de aandelen, althans gedurende de referentieperiode van één jaar, in volle eigendom worden aangehouden<sup>153</sup>. Na de uitspraak van het Hof van

<sup>149</sup> Vr. nr. 551 DE CLIPPELE 3 mei 1993, *Vr. & Antw. Kamer* 1992-1993, 14 juni 1993, 5805.

<sup>150</sup> Wat deze voorwaarde bij een inkoop eigen aandelen betreft: zie Voorafg. Besliss. nr. 600.233, besproken door P. SMET, *Fiscalog* 2006, afl. 1045, 8.

<sup>151</sup> Vr. nr. 3-2395 STEVERLYNCK 30 september 2005, *Vr. & Antw. Senaat* 2005-06, nr. 3-65, 6321.

<sup>152</sup> Zie hieromtrent P. SMET, “Collateral wet impact op verpanding aandelen?”, *Fiscalog* 2005, afl. 974, 1. Zie inzake de roerende voorheffing eveneens Voorafg. Besliss. nr. 600.064, 2 maart 2006, nr. 600.160, 30 mei 2006; nr. 600.171, 13 juni 2006 en nr. 700.030, 3 april 2007.

<sup>153</sup> Sinds aanslagjaar 2004 is de vereiste van volle eigendom uitdrukkelijk in de wet ingeschreven. Voor voorgaande aanslagjaren rees dus de vraag of een vruchtgebruik volstaat om in aanmerking te komen voor dbi. Het Hof van Cassatie heeft geoordeeld dat het begrip “deelneming in het kapitaal van een vennootschap” niet het houden van aandelen in vruchtgebruik omvat. Zij leidt dit af uit de doelstelling van de wet die aan het begrip deelneming een identieke betekenis heeft willen geven als de moeder-dochterrelatie: Cass. 6 september 2012, *FJF*, No. 2012/283 en *Fiscalog* 2012, afl. 1312, 12. Eerder had de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen geoordeeld dat voor dividenden uitgekeerd voor aanslagjaar 2003 een vruchtgebruik volstaat: Rb. Antwerpen 4 mei 2005, [www.ronKEY.be](http://www.ronKEY.be),

Justitie inzake *Les Vergers du Vieux Tauves*<sup>154</sup> mag worden aangenomen dat deze vereiste van volle eigendom conform is met de moeder-dochterrichtlijn.

In de memorie van toelichting bij de wet van 24 december 2002<sup>155</sup> wordt gesteld dat aan de voorwaarde van de minimumhoudtermijn per afzonderlijk aandeel moet zijn voldaan<sup>156</sup>. In de rechtsleer wordt echter op grond van het Europese recht geargumenteed dat de permanentievoorwaarde enkel kan slaan op de minimumparticipatie van 10 %<sup>157</sup>. De administratie zou zich hebben neergelegd bij het standpunt van de rechtsleer.

Verder wordt de bezitsduur niet geacht onderbroken te zijn ingeval van omruiling van aandelen ingevolge verrichtingen als vermeld in artikel 45 WIB92 of de vervreemding of verkrijging van aandelen ingevolge belastingneutrale verrichtingen zoals vermeld in artikel 46, § 1, lid 1, 2°, 211, 214, § 1 en 231, § 2 en 3 WIB92.

### 3. Financiële vaste activa

1508, 55

Tot 1 januari 2011 moesten de aandelen, met het oog op de toepassing van de dbi-aftrek, de aard hebben van financiële vaste activa<sup>158</sup>. Deze voorwaarde werd in de rechtsleer bekritiseerd wegens strijdigheid met de moeder-dochterrichtlijn<sup>159</sup>. De Europese Commissie startte dan ook een inbreukprocedure op<sup>160</sup>. Sinds 1 januari 2011 is deze voorwaarde echter uit de wet geschrapt<sup>161</sup>. Met betrekking tot het verleden blijft de vraag naar de strijdigheid met de richtlijn evenwel bestaan.

### 4. Taxatievoorziening

1509

De inkomsten van de eerste twee categorieën (zie randnrs. 1503 en 1504) zijn niet aftrekbaar, wanneer ze worden verleend of toegekend door:

art. 203 § 1 lid 1° WB92

1. een vennootschap die niet aan de vennootschapsbelasting of aan een buitenlandse

---

Rechtspraak, nr. A1 05/7. Zie inzake roerende voorheffing: Antwerpen 30 november 2004, *Fisc. oog* 2005, afl. 967, 7.

<sup>154</sup> HvJ 22 december 2008, zaak C-48/7, *Les vergers du Vieux Tauves*, *FJF*, No. 2009/166. Voor een bespreking: T. SPAAS, "Hof van Justitie verwerpt ruime benadering deelningsbegrip", *Fisc. Act.* 2009, afl. 7, 3; M. ISENBAERT, "Aandelen in vruchtgebruik volstaan niet voor Moeder-dochterrichtlijn", *Fisc. oog* 2009, afl. 1143, 10; G. DI ERICKX, "Moeder-Dochterrichtlijn eist het aanhouden van aandelen in volle eigendom vruchtgebruik op aandeel en onvoldoende voor DBI-aftrek", *AFT* 2009, afl. 6-7, 53.

<sup>155</sup> BS 31 december 2002.

<sup>156</sup> *Parl. St.* Kamer 2001-02, nr. 1918/001, 46.

<sup>157</sup> B. PEETERS, "De Belgische deelningsvrijstelling na de belastinghervorming", in B. PEETERS (ed.), *Hervorming van de vennootschapsbelasting*, Gent, Larcier, 2003, 139.

<sup>158</sup> Voor een bespreking van Voorafg. Besliss. nr. 2010.050, 9 maart 2010, zie M. DHAENE, "Financiële vaste activa: blijvende bron van rechtsonzekerheid", *Fisc. oog* 2010, afl. 1220, 5.

<sup>159</sup> H. VANHULLE, "De wijzigingen aan het stelsel van de dbi-aftrek", *AFT* 2003, Speciaal nummer: De langverwachte hervorming van de vennootschapsbelasting, 63-64; PH. LIEN, M. DELATTRE en S. DOUENI AS, "Het nieuwe D.B.I.-regime", *AFT* 2003, 178. Voor een positieve beslissing in de rechtspraak, zie: Rb. Brussel 30 april 2010, besproken door Y. DEWAELE, "RDT et immobilisations financières", *Act. fisc.* 2010, afl. 20, 3.

<sup>160</sup> IP/09/1770 van 20 november 2009.

<sup>161</sup> Wet 14 april 2011, BS 6 mei 2011.

belasting van gelijke aard als die belasting is onderworpen (daartoe behoren ook vennootschappen, waarvan de winsten belast worden in hoofde van hun leden<sup>162</sup>) of die gevestigd is in een land waar de gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen aanzienlijk gunstiger zijn dan in België.

art. 203 § 2 lid 1 WB92

Een uitzondering hierop vormen echter de dividenden die worden verleend of toegekend door intercommunales beheerst door de wet van 22 december 1986. Deze uitzondering geldt weliswaar enkel voor 'gewone' dividenden, en niet voor inkoop- of liquidatieboni die afkomstig zijn van dergelijke intercommunales<sup>163</sup> (art. 203 § 2 lid 1 WIB92).

art. 203 § 1 lid 2 WB92

De gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen worden geacht aanzienlijk gunstiger te zijn dan in België wanneer in de gevallen bepaald door de Koning:

- hetzij, het gemeenrechtelijk nominaal tarief op de winsten van de vennootschap, lager is dan 15 %;
- hetzij, gemeenrechtelijk, het tarief dat met de werkelijke belastingdruk overeenstemt, lager is dan 15 %.

In het licht van deze criteria werd bij een in ministerraad overlegd KB een lijst opgesteld van landen waar de gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen geacht worden aanzienlijk gunstiger te zijn dan in België<sup>164</sup>. Het gaat om een *weerlegbaar vermoeden*: de belastingplichtige heeft in voorkomend geval het recht om te bewijzen dat een land dat op de lijst staat toch niet onder de uitsluitingscategorie van artikel 203, § 1, 1° WIB92 valt<sup>165</sup>.

Binnen de rechtsleer riep de draagwijdte van de lijst vragen op. Meer bepaald rees de vraag of de administratie de uitsluiting van de dbi-af trek ex artikel 203, § 1, 1° WIB92 (en meer bepaald op grond van de gemeenrechtelijke bepalingen van het betreffende land) kon inroepen voor dividenden afkomstig van landen die niet op de lijst voorkomen<sup>166</sup>. De minister van Financiën heeft gesteld dat vermelde lijst niet exhaustief is<sup>167</sup>.

In een circulaire over het dubbelbelastingverdrag België-Hongkong, bevestigde de administratie dat de gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen die van toepassing zijn op een vennootschap gevestigd in Hongkong niet aanzienlijk gunstiger zijn dan in België (de toepassing van het territorialiteitsbeginsel doet

---

<sup>162</sup> Vr. nr. 819 VERMEULEN 13 maart 1997, *Vr. & Antw. Kamer* 1996-1997, 22 juli 1997, 12495.

<sup>163</sup> Art. 36 wet 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten, *BS* 11 mei 1999.

<sup>164</sup> KB 13 februari 2003, *BS* 21 februari 2003, gewijzigd bij KB 11 mei 2004, *BS* 27 mei 2004; M. DHAENE, "Nieuwe lijst belastingparadijzen en actualisatie DBI-landenlijst", *Fiscal oog* 2010, afl. 1191, 1. De in 2010 beoefde actualisatie van de lijst werd echter niet doorgevoerd: Vr. nr. 613 WOUTERS 6 november 2012, *Vr. & Antw. Kamer* 2012-2013, nr. 53-103, 91.

<sup>165</sup> *Beknopt Verslag*, Commissie voor de Financiën en de Begroting, CCM 026, 21 oktober 2003, 21.

<sup>166</sup> *Pro*: B. PEETERS, "De Belgische deelnemingsvrijstelling na de belastinghervorming", in B. PEETERS (ed.) *Hervorming van de vennootschapsbelasting*, Gent, Larcier, 2003, 154; H. VANHULLE, "De wijzigingen aan het stelsel van de D.B.I.-af trek", *AFT* 2003, speciaal nummer, 67. *Contra*: S. VAN CROMBRUGGE, *De hervorming van de vennootschapsbelasting* in 2002, *Kalmt hout*, Biblio, 2003, 74; alsook: Ph. LION, M. DELATTRE EN S. DOUENIAS, "Het nieuwe D.B.I.-regime", *AFT* 2003, 186.

<sup>167</sup> Vr. nr. 1481 VAN DER MAELEN 22 november 2006, *Vr. & Antw. Kamer* 2006-2007, nr. 164, 32128- 32130.

hier geen afbreuk aan)<sup>168</sup>.

art. 203 § 1  
*in fine* WB92

De gemeenschappelijke bepalingen inzake belastingen die van toepassing zijn op vennootschappen gevestigd in een lidstaat van de EU worden ten slotte geacht niet aanzienlijk gunstiger te zijn dan in België (art. 203 § 1 *in fine* WB92);

art. 203 § 1 lid 1 2° WB92

2. financieringsvennootschappen<sup>169</sup>, thesaurievennootschappen of beleggingsvennootschappen die, alhoewel ze in het land van hun fiscale woonplaats onderworpen zijn aan een *sub* 1. vermelde belasting, in dat land een belastingregeling genieten die afwijkt van het gemeen recht.

Dividenden van erkende coördinatiecentra worden hier niet geïsoleerd; zij mogen hun financiële werkzaamheden immers enkel ten voordele van groepsleden uitoefenen, en voldoen dus niet aan de definitie van 'financieringsvennootschap'.

Een uitzondering op deze uitsluiting vormen de zogenaamde 'dbi-beleggingsvennootschappen'<sup>170</sup>, waarvan de statuten de jaarlijkse uitkering voorzien van ten minste 90 % van de inkomsten, na aftrek van kosten, voor zover en in de mate dat die inkomsten voortkomen van dividenden die zelf behoren tot een van de categorieën vermeld *sub* 1. en 2. *supra* en *sub* 3. en 4. *infra* ('goede' dividenden), of uit meerwaarden die ze hebben verwezenlijkt op aandelen die krachtens artikel 192 WB92 voor vrijstelling in aanmerking komen ('goede' meerwaarden). Uitgekeerde latente 'goede' meerwaarden komen eveneens in aanmerking voor de dbi-aftrek<sup>171</sup>. Als de inkomsten van de dbi-beleggingsvennootschap zowel uit 'goede' als uit 'slechte' inkomsten bestaat, dan moet er een ventilatie plaatsvinden<sup>172</sup>.

Een tweede uitzondering vormen de Private Privak en de ermee gelijkgestelde Europese beleggingsinstellingen in de mate dat de inkomsten voortkomen van kwalificerende meerwaarden op beleggingen of dividenden (art. 203 § 2 lid 2 WB92);

<sup>168</sup> Crc. nr. AFZ/97.0060 (AFZ 4/2005), 31 maart 2005; Rb. Brussel 23 april 2004, *TFR* 2004, afl. 268, 861, noot L. DE BROE; Rb. Brussel 29 juli 2005 (inzake de verkoop van een deelneming in een Franse vennootschap dewelke op haar beurt een deelneming in een Hongkong vennootschap aanhoudt). Zie P. HINNEKENS, "Hong Kong of Macau als fiscale toegangspoort naar en vanuit het Verre Oosten? Een kritische analyse van de bilaterale verdragen met Hong Kong en Macau", *TFR* 2007, 315, 91. Zie ook Voorafg. Besliss. nr. 600.411, 7 november 2006, nr. 700.264, 7 augustus 2007 en nr. 800.324, 18 november 2008. Zie eveneens in dit verband, al ook m.b.t. het begrip 'beneficial owner' of 'uiteindelijke gerechtigde', *Beknopt verslag*, Kamercommissie Financiën, nr. COM 906, 28 maart 2006, 8.

<sup>169</sup> Rb. Brussel 22 december 2009, *FJF*, No. 2011/46 (de rechtbank interpreteert de definitie van financieringsvennootschap in art. 2 WB92. De woorden "uitsluitend" en "hoofdzakelijk" slaan zowel op "diens verrichtingen van financiële aard" als op "vennootschappen die met de diens verrichtende vennootschap noch rechtstreeks noch onrechtstreeks een groep vormen").

<sup>170</sup> Inzake de berekening van het deel van de meerwaarde die voor dbi in aanmerking komt: Zie Crc. nr. C. RH.421/506.082, 31 mei 2006 en 2 juni 2009. Zie ook Voorafg. Besliss. nr. 600.315, 22 januari 2008 en nr. 900.307, 19 januari 2010. Voor dividenden van een Luxemburgse Si car, zie: Voorafg. Besliss. nr. 2010.061, 30 maart 2010, besproken in P. DELACROIX en O. HERMAND, "Dividenden Luxemburgse Si car: toepassing DBI-aftrek", *Fiscal oog* 2010, afl. 1221, 5; C. COUDRON, "Luxemburgse Si car met voldoende investeerders is belgingsvennootschap", *Fisc. Act.* 2010, afl. 39, 10-12 en P. DELACROIX en O. HERMAND, "Dividenden Luxemburgse Si CAR: toepassing DBI-aftrek", *Fiscal oog*, 2010, afl. 1221, 5.

<sup>171</sup> Voorafg. Besliss. nr. 900.307, 19 januari 2010, besproken in A. MONS DELLE ROCHE, "Uitkering 'latente' inkomsten door DBI-beveke: ook DBI-aftrek?", *Fiscal oog* 2010, afl. 1126, 6.

<sup>172</sup> Luidk 11 juni 2010, *FJF*, No. 2013/49 (de verdeling tussen 'goede' en 'slechte' inkomsten moet worden vastgesteld op het ogenblik van de inkoop rekening houdend met het geheel van de ontvangen inkomsten die nog niet zijn uitgekeerd door het compartiment en met de latente inkomsten op de activa die nog worden aangehouden door het compartiment) en Voorafg. Besliss. nr. 2010.061, 7 juni 2011, *TFR* 2012, afl. 414, 105.

3. een vennootschap voor zover de inkomsten die ze verkrijgt, niet zijnde dividenden, hun oorsprong vinden buiten het land van haar fiscale woonplaats en ze in het land van de fiscale woonplaats een afzonderlijke belastingregeling geniet die afwijkt van het gemeen recht<sup>173</sup>.

Het territoriale belastingstelsel zoals van toepassing in Hongkong vormt geen stelsel dat van het gemeen recht afwijkt in de zin van artikel 203, § 1, lid 1, 3° WIB92<sup>174</sup>;

art. 203 § 1 lid 1 4° WB92

4. een vennootschap, voor zover ze winsten verwezenlijkt door tussenkomst van één of meer buitenlandse inrichtingen die globaal genomen aan een aanslagregeling zijn onderworpen die aanzienlijk gunstiger is dan in België.

Een uitzondering hierop geldt wanneer de daadwerkelijk geheven belasting globaal genomen op de winsten die voortkomen uit de buitenlandse inrichting ten minste 15 % bedraagt of wanneer de vennootschap en haar buitenlandse inrichting gevestigd zijn in lidstaten van de EU (art. 203 § 2 lid 4 WIB92);

art. 203 § 1 lid 1 5° WB92

5. een vennootschap, andere dan een beleggingsvennootschap, die dividenden wederuitkeert die in toepassing van een van de vier hoger vermelde categorieën zelf niet zouden kunnen worden afgetrokken ten belope van ten minste 90 %.

Enkel wederuitgekeerde dividenden worden geviseerd, en niet de dividenden die voortkomen uit de exploitatie-inkomsten van de tussenvennootschap zelf. De 90 %-drempel moet enkel toegepast worden bij de eerste tussenvennootschap, d.w.z. de tussenvennootschap waarvan aandelen gehouden worden door de vennootschap die aanspraak maakt op de dbi-aftek.

Een uitzondering met betrekking tot categorie 2. en 5. geldt ten aanzien van de verkregen dividenden wegens een rechtstreekse of onrechtstreekse deelneming in een financieringsvennootschap, gelegen in een lidstaat van de EU die, voor de aandeelhouder, beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften, voor zover en in de mate dat de som van de belaste reserves bij het begin van het belastbaar tijdperk en het gestorte kapitaal bij het einde van dit tijdperk van de financieringsvennootschap niet hoger is dan 33 % van de schulden (art. 203 § 2 lid 3 WIB92)<sup>175</sup>. Een verhoudingsgewijze aftrek is enkel mogelijk zolang de kapitalisatiedrempel niet overschreden is<sup>176</sup>.

De vijfde categorie geldt niet wanneer de vennootschap, die wederuitkeert (art. 203 § 2 lid 5 WIB92):

- a. een binnenlandse vennootschap is of een buitenlandse vennootschap gevestigd in een land, waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft gesloten en die er onderworpen is aan een gelijksoortige belasting als de vennootschapsbelasting zonder een belastingstelsel te genieten dat afwijkt van het gemeen recht, en waarvan

---

<sup>173</sup> Vr. nr. 1387 DI DDEN 26 mei 1998, *Vr. & Antw. Kamer* 1997-1998, nr. 140, 19302-19304.

<sup>174</sup> Circ. nr. AFZ/97.0060 (AFZ 4/2005). Zie ook Rb. Brussel 23 april 2004, *TFR* 2004, afl. 268, 861, noot L. DEBROE.

<sup>175</sup> Bij het begin van het belastbaar tijdperk van de toekening van de dividenden: Vr. nr. 133 EERDEKENS 20 augustus 2002, *Vr. & Antw. Kamer* 2001-2002, 22 januari 2002, *Bull. Bel.* 2003, afl. 833, 226. Zie eveneens Rb. Brussel 7 februari 2007, *TFR* 2008, afl. 337, 226 inzake de visie van de fiscale administratie zoals uiteengezet in de circulaire van 4 september 2001 (toepassing op Ierse IFSC). Zie ook: L. DEBROE en N. BMMENS, "DBI-aftrek: wat betekent 'voor zover en in de mate dat'?", *Fiscal oog* 2010, afl. 1210, 3.

<sup>176</sup> Rb. Brussel 22 december 2009, *FJF*, Nb. 2011/46.

de aandelen genoteerd staan op een beurs van een lidstaat van de EU, of van een beurs van een derde staat waarvan de wetgeving minstens gelijkwaardige toelatingsvoorwaarden voorziet<sup>177</sup>;

- b. een vennootschap is waarvan de verkregen inkomsten uitgesloten werden van het recht op aftrek zoals dat in de Belgische fiscale wetgeving wordt geregeld of door een maatregel met gelijkwaardige uitwerking naar buitenlands recht.

De vergoeding voor de ontbrekende coupon die wordt gelijkgesteld met een dividend (effectenleningen afgesloten voor 1 februari 2005) is in beginsel niet aftrekbaar als definitief belast inkomen. Een uitzondering hierop vormen de situaties waarbij hetzij de uitgekeerde vergoeding als een uitgekeerd dividend belast is bij de schuldenaar van de ontbrekende coupon, hetzij de transactie wordt afgewikkeld via een speciaal daartoe erkend clearingsysteem.

Voor leningen van aandelen afgesloten na 1 februari 2005 is het bovenvermelde niet meer van toepassing<sup>178</sup>. De vergoeding voor ontbrekende coupon wordt immers niet langer als een dividend aangemerkt.

Met betrekking tot hoger vermelde vereisten kan vooraf met de administratie een schriftelijk akkoord worden gesloten.

Als voorbeeld kan worden verwezen naar:

- Besliss. nr. Ci.COM/082, 11 juli 1994, *Bull.Bel.* 1999, afl. 789, 93 (vraag of dividenden die door een in *Sri Lanka* gevestigde vennootschap aan een Belgische vennootschap worden uitgekeerd beantwoorden aan de voorwaarden van aftrek als vermeld in artikel 203 WIB92 (ontkennend));
- Besliss. nr. Ci.COM/288, 17 november 1997, *Bull.Bel.* 1999, afl. 789, 102 (waarin werd beslist dat vennootschappen, gevestigd in een *Franse 'zone d'entreprises'*, kunnen worden geacht een buitenlandse vennootschap te zijn die onderworpen is aan een belasting van gelijke aard als de vennootschapsbelasting);
- Besliss. nr. Ci.COM/444, 20 december 1999, *Bull.Bel.*, afl. 817, 1511 (met betrekking tot (1) het voldoen aan de taxatievoorwaarde bedoeld in artikel 203, § 1, lid 1, 1° WIB92 inzake dividenden van een *Nigeriaanse* vennootschap met het statuut van '*Pioneer Company*' (positieve ruling), (2) het voldoen aan de taxatievoorwaarde bedoeld in artikel 203, § 1, lid 1, 5° WIB92 inzake dividenden van een *Nigeriaanse* vennootschap die een participatie houdt in de *Nigeriaanse* vennootschap met het statuut van '*Pioneer Company*' (positieve ruling), en (3) het voldoen aan de taxatievoorwaarde bedoeld in artikel 203, § 1, lid 1, 5° WIB92 inzake dividenden van een *Ghanese* vennootschap die een participatie houdt in een andere *Ghanese* vennootschap, waarbij deze laatste vennootschap inkomsten verkrijgt uit een exportactiviteit, waarvan de inkomsten aan een voorkeurtarief worden belast (negatieve ruling));
- Voorafg.Besliss. nr. 700.025, 13 maart 2007 en nr. 900.349, 17 november 2009 (inzake *Chinese tax holiday*);
- Voorafg.Besliss. nr. 400.193, 17 april 2007 (inzake *Tunesische tax holiday*). Inzake Tunesië, zie eveneens evaluatierapport rulingcommissie over jaar 1998 (*Bull.Bel.*, afl. 809, 3024)<sup>179</sup> en evaluatierapport over het jaar 1999 (*Bull.Bel.*, afl. 810, 3472)<sup>180</sup>;
- Voorafg.Besliss. nr. 700.334, 12 februari 2008 (inzake voorkoming van belasting voor *Franse SCI* dividenden);
- Voorafg.Besliss. nr. 800.029, 26 februari 2008 (inzake *Thaise tax holiday*);
- Voorafg.Besliss. nr. 700.383, 13 november 2007 (positieve ruling *Panama*);
- Voorafg.Besliss. nr. 600.411, 7 november 2006; nr. 700.264, 7 augustus 2007; nr. 800.324, 18 november 2008; nr. 800.074, 17 april 2008 en nr. 2010.041, 16 maart 2010 (inzake *Hongkong* en *Singapore*);
- Voorafg.Besliss. nr. 700.099, 7 juli 2009 (een *Nederlands 'fonds voor gemene rekening'* kan als fiscaal

<sup>177</sup> De bewijslast om deze gelijkwaardigheid aan te tonen rust voortaan bij de belastingplichtige die de dbi-aftrek wenst te genieten (*Gedr. St. Kamer* 1998-99, nr. 1949/1, 8).

<sup>178</sup> Art. 45 2° wet 15 december 2004, *BS* 1 februari 2005 (ed. 2).

<sup>179</sup> Geen dbi-aftrek in het desbetreffende geval op basis van art. 203 § 1 3° WB92.

<sup>180</sup> Geen dbi-aftrek omdat onvoldoende bewezen is dat er een belasting is gelijkaardig aan de Belgische vennootschapsbelasting.



transparant worden aangemerkt voor Belgische fiscale doeleinden, de dbi-af trek kan van toepassing zijn op de inkomsten maar de regel van de absolute transparantie geldt);

- Voorafg.Besliss. nr. 900.424, 8 december 2009 (dividenden afkomstig van een Israëli sche dochtervennootschap die in *Israël* een vrijstelling geniet van vennootschapsbelasting als gevolg van een stimulansprogramma);
- Voorafg.Besliss. nr. 900.349, 19 november 2009 (dividenden van een *Hongkong*-vennootschap met dochtervennootschappen gelegen in achtergestelde geografische zones in China);
- Voorafg.Besliss. nr. 900.144, 14 juli 2009 (dividenden van een *Zuid-Koreaanse* vennootschap);
- Voorafg.Besliss. nr. 2010.041, 16 maart 2010 (dividenden toegekend door een vennootschap gevestigd in *Singapore* uit buitenlandse inkomsten die niet worden belast als gevolg van een tijdelijke economische maatsregel);
- Voorafg.Besliss. nr. 2011.276, 18 oktober 2011 (voor dbi is jaarlijkse ventilatie nodig met betrekking tot dividenden ontvangen door een volkomen transparante UK Limited Partnership);
- Voorafg.Besliss. nr. 2011.426, 22 november 2011 (dividenden uitgekeerd door een vennootschap uit Curaçao die daar van een tax holiday geniet);
- Voorafg.Besliss. nr. 2011.548, 13 december 2011 (dividenden uitgekeerd door een in normaal belaste vennootschap omgevormde Luxemburgse ' *Holding 1929*');
- Voorafg.Besliss. nr. 2011.543, 20 december 2011 (dividenden uitgekeerd door tussenholding gevestigd in Hongkong die zelf participatie aanhoudt in een Singaporese vennootschap die daar van een incentive regime geniet).

### § 3. MATE VAN AFTREK

#### 1510

De dbi-af trek op de kwalificerende inkomsten wordt ten belope van 95 % toegepast. De wetgever beschouwt dus dat, indien 100 % van het inkomen behoort tot het krediet van de resultatenrekening, er zich op het debet, onder de algemene onkosten, een bedrag bevindt gelijk aan 5 % van het inkomen dat uitgegeven werd voor het beheer van de deelneming. Het inkomen bevindt zich dus in de nettowinst voor een bedrag van slechts 95 %<sup>181</sup>. Bij een fiscaal neutrale moeder-dochterfusie geldt een 100 % dbi-af trek (art. 204 lid 2 *jo.* art. 211 § 2 lid 3 WIB92).

De dbi-af trek kan bovendien slechts plaatsvinden in de mate dat de inkomsten uit de participaties terug te vinden zijn in de nettowinst van de vennootschap-aandeelhouder. De af trek is m.a.w. beperkt tot het bedrag van de winst van het belastbaar tijdperk, zoals die zich voordoet na toepassing van artikel 199 WIB92, verminderd met<sup>182</sup>:

- de niet als beroepskosten aftrekbare giften, met uitzondering van de giften die in toepassing van de artikelen 199 en 200 WIB92 van de winst worden afgetrokken;
- de niet-aftrekbare beroepskosten zoals vermeld in artikel 53, 6° tot 11°, 14° en 21° tot 24° WIB92;
- de interesten, retributies en bezoldigingen als bedoeld in artikel 54 WIB92;
- de niet-aftrekbare interesten als bedoeld in artikel 55 WIB92;
- de werkgeversbijdragen voor aanvullende verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood en de ermee gelijkgestelde premies van bepaalde levensverzekeringen, in zoverre die bijdragen en premies niet voldoen aan de voorwaarden en de grens gesteld in de artikelen 59 en 195 WIB92, alsmede de pensioenen, renten of als zodanig geldende toelagen voor zover die sommen niet

<sup>181</sup> Zie ook J. VAN DYCK, "Beperking DBI-af trek tot 95% niet strijdig met Europese Richtlijn", *Fi scol oog* 2011, afl. 1237, 1.

<sup>182</sup> E. WARSON, "Was de mogelijkheid om DBI's af te trekken van de belastbare inkomsten ingevolge art. 26 WB92 een administratieve toevlucht?", *AFT* 1997, 307.

- voldoen aan de voorwaarden en de grens gesteld in artikel 60 WIB92;
- het niet-afrekbaar gedeelte<sup>183</sup> van de kosten en de minderwaarden met betrekking tot het gebruik van in artikel 66 WIB92 vermelde personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen;
- de als winst aan te merken restorno's zoals bedoeld in artikel 189, § 1 WIB92;
- de niet-afrekbare taksen als bedoeld in artikel 198, lid 1, 4°, 8° en 9° WIB92.

Kritiek van de Europese Commissie heeft ertoe geleid dat de bovenvermelde begrenzing met ingang van aj. 2005 werd opgeheven voor dividenden afkomstig van een dochteronderneming gevestigd in de EU<sup>184</sup>. Sinds 1 januari 2011 is de verwijzing naar de EU vervangen door 'Europese Economische Ruimte'<sup>185</sup>. Deze beperking werd echter enkel opgeheven voor 'gewone dividenden' afkomstig van dochterondernemingen zoals omschreven in de moeder-dochterrichtlijn en inkomsten uit preferente aandelen van de NMBS; de beperking geldt m.a.w. nog steeds voor inkoop- en liquidatieboni<sup>186</sup>.

art. 74 en 75 KB/WB92  
art. 205 § 1 WB92

Voorts vindt de voormelde aftrek geen toepassing wat betreft inkomsten uit activa die voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid worden gebruikt in inrichtingen waarover de belastingplichtige in het buitenland beschikt en waarvan de winst, krachtens internationale overeenkomsten tot het vermijden van dubbele belasting, al in een eerder stadium is vrijgesteld. Dit vloeit in beginsel voort uit het algemeen mechanisme van het bepalen van de belastbare grondslag (art. 74 en 75 KB/WIB92), doch werd eveneens specifiek in de wet voorzien (art. 205 § 1 WIB92)<sup>187</sup>.

De dbi-aftrek wordt daarenboven pas na de zogenaamde 'derde bewerking' toegestaan. Dit wil zeggen dat de dbi-aftrek in principe slechts kan worden benut voor zover er na de 'derde bewerking' nog een positief fiscaal resultaat overblijft.

art. 205 § 3 WB92

Als gevolg van Europese rechtspraak (zaken Cobelfret<sup>188</sup>, Beleggen, Risicokapitaal, Beheer nv en KBC Bank nv<sup>189</sup>), waarin werd bevestigd dat de Belgische dbi-regeling op

<sup>183</sup> Sinds aj. 2009 is er sprake van 'niet-afrekbaar gedeelte'.

<sup>184</sup> Wet 2 mei 2005, BS 31 mei 2005. Zie ook: Antwerpen 18 januari 2011, *FJF*, No. 2011/ 254; ook voor de aj. voorafgaandelijk aan aj. 2005 kan de beperking niet worden toegepast wegens strijdigheid met de moeder-dochterrichtlijn.

<sup>185</sup> In de praktijk aanvaardt de administratie een ruimer toepassingsgebied (cf. C. BUYSSE, "Aangifte vennootschapsbelasting voor aanslagjaar 2010", *Fiscal oog* 2010, afl. 1208, 10).

<sup>186</sup> Zie inzake de beperking tot de verworpen uitgaven bij 'gewone' dividenden in een puur Belgische situatie: Rb. Antwerpen 19 november 2004, *TFR* 2005, afl. 279, 352, noot P. OP DE BEECK en M. FRANCKEN. Zie eveneens: L. VAN DE WOESTEYNE, "Overdracht DBI-overschotten: schending Fuserichtlijn", *Fisc. Act.* 2010, afl. 9, 3.

<sup>187</sup> C. PEETERS, "Overdraagbare dbi-aftrek en aftrek van buitenlandse vrijgestelde inkomsten", *Intern. Fisc. Act.* 2011, afl. 10, 4-8.

<sup>188</sup> HvJ 12 februari 2009, zaak C-138/07, *Fiscal oog* 2009, afl. 1148, 12, *RGF* 2009, afl. 3, *AFT* 2009, afl. 11, 26, 1. Zie ook T. SPAAS en A. WEYN, "De cobelfret circulaire gewogen", *Fisc. Act.* 2009, afl. 25, 1 en Ph. VERSWEYVELD, "DBI-regeling strijdig met moeder-dochterrichtlijn", *Intern. Fisc. Act.* 2009, afl. 3, 1.

<sup>189</sup> Beslissing HvJ 4 juni 2009, gevoerde zaken C-432/07 en C-499/07, KBC Bank nv en Beleggen, Risicokapitaal, Beheer nv, *RW* 2011-2012, afl. 18, 842, *TFR* 2009, afl. 367, 736 en 751 (antwoord op prejudiciële vragen van Brussel 13 september 2007, zie: J. VAN DYCK, "Overdracht DBI-overschotten: ook voor niet-EU-dividenden?", *Fiscal oog* 2007, afl. 1083, 1), besproken in N. BAMBENS, "KBC: onduidelijkheid blijft over DBI-overschotten bij niet-EU dividenden", *Fiscal oog (l.)* 2009, afl. 307, 1. Zie ook: T. VUUSTENBERGHS, B. SCHIER, P. BI ELEN, "Nieuwe EU-beslissing DBI-overschot: weinig bijkomende verduidelijking", *Fiscal oog*

dit punt strijdig is met de moeder-dochterrichtlijn), werd het principe van de overdraagbaarheid van dbi-overschotten naar volgende belastbare tijdperken voor dividenden van Belgische en EER-oorsprong uitdrukkelijk in de wet ingeschreven (art. 205 § 3 WIB92)<sup>190</sup>. De administratie gaat in haar circulaire van 23 juni 2009 zelfs verder<sup>191</sup>: de dbi-overschotten voor dividenden afkomstig van sommige derde landen zijn ook overdraagbaar naar volgende belastbare tijdperken<sup>192</sup>.

Slechts dbi-overschotten met betrekking tot de in artikel 201, § 1, 1° en 3° WIB92 bedoelde inkomsten mogen worden overgedragen naar volgende belastbare tijdperken. De liquidatie- en inkoopboni bedoeld in artikel 201, § 2, 2° WIB92 worden dus uitgesloten van de overdracht. Het Hof van Justitie oordeelt dat de uitsluiting van de overdracht van dbi-overschotten bij fusie door overname in strijd is met de moeder-dochterrichtlijn<sup>193</sup>.

Er is geen expliciete regeling voor de overdracht van dbi-overschotten bij belastingneutrale reorganisaties. Volgens de dienst voorafgaande beslissingen heeft de belastingplichtige de mogelijkheid om zich al dan niet te beroepen op de rechtstreekse werking van artikel 4 moeder-dochterrichtlijn<sup>194</sup>. Hierover bestaat echter grote controverse in de rechtsleer<sup>195</sup>.

De dbi-af trek kan ten slotte niet worden toegepast in de mate dat de winst van de vennootschap haar oorsprong vindt in abnormale en goedgunstige voordelen die de vennootschap verkreeg van ondernemingen waarmee zij zich in een band van wederzijdse afhankelijkheid bevindt (art. 79 jo. 207 lid 2 WIB92) (randnr. 1512,30). De vraag rijst of deze beperking ook mag worden toegepast op dividenden afkomstig van dochterondernemingen gevestigd in de EU en dit rekening houdend met de moeder-

---

2009, afl. 1165, 1 en T. JANSEN, "Dbi-overschotten uit derde landen: Europees hof schuift concrete toetsing DBI-overdracht door naar Belgische rechtbanken", *Fisc. Act.* 2009, afl. 23, 1.

<sup>190</sup> J. VAN DYCK, "Overdraagbaarheid DBI-overschotten wettelijk bevestigd", *Fiscal oog* 2009, afl. 1186, 2.

<sup>191</sup> Grc. nr. CI.RH.421/597.150 (ACI F 32/2009), 23 juni 2009, besproken in *Fiscal oog* 2009, afl. 1163, 3, afl. 1166, 6, afl. 1167, 11. Zie ook T. SPAAS en A. WEYN, "De Cobelfret-circulaire gewogen", *Fisc. Act.* 2009, afl. 25, 1; J. VAN DYCK, "Ook gelijkbehandelingsclausule kan DBI-overschot overdraagbaar maken", *Fiscal oog* 2010, afl. 1181, 4.

<sup>192</sup> Grc. nr. AFZ/INTERN.IB.2006/0549, 12 oktober 2009 voor landen waarmee België een belastingverdrag heeft gesloten waarin een gelijkbehandelingsclausule werd opgenomen. De dbi-overschotten van niet-EER-dividenden zijn niet overdraagbaar, tenzij er kan worden bewezen dat het vrij verkeer van kapitaal geschonden is. Het Grondwettelijk Hof oordeelt dat deze regeling geen schending uitmaakt van artikel 10 en 11 Gw. (GwH 10 oktober 2012, nr. 118/2012, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Recht spraak, nr. GwH 12/0749). Zie ook: X, "DBI-overdracht in wet binnen EU, buiten EU in circulaire", *Fisc. Act.* 2009, afl. 43, 2; B. DEVROYE en K. DEWAGTERE, "DBI-overschotten inzake niet-EER-dividenden overdraagbaar?", *Fisc. Act.* 2011, afl. 9, 9 en P. RENIER, "Uitsluiting DBI-overschotten van derde landen niet discriminerend?", *Fiscal oog* 2011, afl. 1241, 6.

<sup>193</sup> I. VAN DE WOESTEYNE, "Overdracht DBI-overschotten: schending Fuserichtlijn", *Fisc. Act.* 2010, afl. 9, 9; Gent 28 juni 2011, *Fisc. Koer.* 2011, 440 (prejudiciële vraag); HvJ 18 oktober 2012, zaak C-371/11, Punch Graphics, *Fisc. Act.* 2012, afl. 38, 4 (een ontbinding (zonder vereffening) in het kader van een fusie door overname kan niet worden beschouwd als een liquidatie in de zin van artikel 4 lid 1 van de moeder-dochterrichtlijn).

<sup>194</sup> Voorafg. Besliss. nr. 2011.152, 10 mei 2011 (fusie) en Voorafg. Besliss. nr. 2011.283, 20 september 2011 (partiële splitsing).

<sup>195</sup> I. VAN DE WOESTEYNE, "Overdracht DBI-overschotten als secundair kenmerk van overgenomen vennootschap", *Fisc. Act.* 2010, afl. 12, 4; N. VAN GILS, "Het onzekere lot van het dbi-overschot bij reorganisaties", *AFT* 2011, afl. 3, 5 en N. VAN GILS, "DBI-overschot: Rulingdienst heeft eigen interpretatie", *Fisc. Act.* 2011, afl. 26, 1.

dochterrichtlijn<sup>196</sup>.

Af del i ng I V.

## Af t rek voor oct rooi - i nkom st en

1511

- Bibliografie
- SPAGNIOLI, K., “De belastingaftrek voor octrooi-inkomsten”, *Fiscaal Praktijkboek 2007- 2008 – Directe Belastingen*, Mechelen, Kluwer, 2007, 29-44.
  - VAN CROMBRUGGE, S. en HUYSMAN, S., “De aftrek voor octrooi-inkomsten”, in *Actuele fiscale thema's 2007*, Kalmthout, Biblo, 2008, 283 p.
  - SPRINGAEL, B., VAN ASBROEK, B. en VAN DE VELDEN, K., *Aftrek voor octrooi-inkomsten geanalyseerd en vergeleken*, Larcier, Gent, 2010, 264 p.
  - SPRINGAEL, B. en VANDERBEEKEN, P., “Intellectuele eigendomsrechten & royalty's in de biotechsector”, *TFR 2007*, afl. 330, 879-917, *err.* afl. 331, 950.
  - SPAGNOLI, K., “België op weg om fiscaal paradijs voor R&D-activiteiten te worden”, *Fisc.Act.* 2007, afl. 12, 8-11.
  - RENS, Ph., “Aftrek octrooiën: een Europese vergelijking”, *Intern.Fisc.Act.* 2007, afl. 8, 2.
  - RENS, P. en VAN DEN BERGHE, P., “De Belgische octrooiaftrek”, *AFT* 2008, afl. 11, 9-22.
  - WARSON, E. en FORIERS, M., “The Belgian patent income deduction”, *ET* 2008, afl. 2, 70-77
  - BUYSSE, C., “Aftrek voor octrooi-inkomsten, vermindering per octrooi toepassen”, *Fiscoloog* 2008, afl. 1117, 9 (bespreking van FAQ-lijst zoals gepubliceerd op <http://fiscus.fgov.be>).
  - WILLEMS, R., “Rulingdienst signaleert structurele pijnpunten aan wetgever”, *Fisc.Act.* 2008, afl. 27, 1-7.
  - VANWELKENHUYZEN, Th., “Toepassingsgebied aftrek voor octrooi-inkomsten verduidelijkt”, *Fisc.Act.* 2009, afl. 28, 6-9.
  - SPRINGAEL, B. en VAN DE VELDEN, K., “Aftrek voor Octrooi-inkomsten: nieuwe en verbeterde lijst van 'FAQ'”, *Fiscoloog* 2009, afl. 1170, 2.
  - DEWILDE, H., “De aftrek voor octrooi-inkomsten: een aanzet tot analyse en interpretatie”, *IRDI* 2009, afl. 2, 110-121.
  - ONKELINX, O. en RENS, Ph., “Eerste voorafgaande beslissingen inzake octrooiaftrek gepubliceerd”, *Fiscoloog* 2009, afl. 1180, 3
  - SPRINGAEL, B., “Aftrek voor octrooi-inkomsten: Rulingcommissie komt KMO's tegemoet”, *Fiscoloog* 2010, afl. 1198, 8.
  - SPRINGAEL, B., “Werkelijke octrooi-inkomsten: waar is octrooibeschermt vereist”, *Fiscoloog* 2010, afl. 1202, 6.
  - WARSON, E. en CLAES, R., “The Belgian patent income deduction”, *ET* 2010, afl. 7, 319-323.
  - HENDRICKX, P-P., “Dédution pour revenus de brevets: état des lieux critique”, *RGF* 2010, afl. 8, 14-24.
  - WILLEMART, P. en DAENEN T., “Aperçu du régime fiscal des revenus de brevets en droit belge et en droit luxembourgeois”, *ACE* 2011, afl. 10, 5-16.
  - SPRINGAEL, B., “Rulings bieden oplossing waar wet en FAQ tekort schieten”, *Fiscoloog* 2012, afl. 1321, 4.

1511, 01

Om ondernemingen in België aan te zetten tot technische innovatie en om buitenlandse octrooi- en R&D-centra naar België te lokken, werd met ingang van aanslagjaar 2008,

---

<sup>196</sup> Zie ook J. VAN DYCK, “DBI -aftrek: ook op verkregen abnormale en goedgunstige voordelen?”, *Fiscoloog* 2009, afl. 1160, 1 en J. VAN DYCK, “DBI -aftrek: toch niet op verkregen abnormale voordelen?”, *Fiscoloog* 2012, afl. 1287, 6.

de ‘aftrek voor octrooi-inkomsten’ ingevoerd.

## § 1. TOEPASSINGSGEBIED *RATI ONE PERSONAE*

1511, 02

De aftrek voor octrooi-inkomsten is in beginsel van toepassing op alle vennootschappen belastbaar in de vennootschapsbelasting en op in België gelegen vaste inrichtingen van buitenlandse vennootschappen. Natuurlijke personen hebben geen toegang tot de aftrekregeling; rechtspersonen onderworpen aan de rechtspersonenbelasting evenmin.

## § 2. TOEPASSINGSGEBIED *RATI ONE MATERI AE*

### 1. Kwalificerend octrooi

1511, 03

Voor de toepassing van vermelde aftrek wordt verstaan onder ‘octrooien’:

- zelf ontwikkelde octrooien: de octrooien of aanvullende beschermingscertificaten (ABC’s) waarvan de vennootschap octrooihouder of certificaathouder is en die geheel of gedeeltelijk door de vennootschap werden ontwikkeld in onderzoekscentra die een bedrijfsafdeling of een tak van werkzaamheid vormen;
- verworven octrooien: de door de vennootschap verworven octrooien, aanvullende beschermingscertificaten of licentierechten met betrekking tot octrooien of aanvullende beschermingscertificaten, op voorwaarde dat die geoctrooieerde producten of procedés geheel of gedeeltelijk door de vennootschap verder werden verbeterd<sup>197</sup> in onderzoekscentra die een bedrijfsafdeling of een tak van werkzaamheid<sup>198</sup> vormen ongeacht of deze verdere verbetering aanleiding heeft gegeven tot bijkomende octrooien.

Vanaf aanslagjaar 2014 wordt voormeld regime versoepeld voor kmo-vennootschappen (in de zin van art. 15 W. Venn)<sup>199</sup>: de ontwikkeling of verbetering moet voor kmo’s niet meer in een eigen onderzoekscentrum van de vennootschap gebeuren of gebeurd zijn.

In mei 2008 werd door de administratie een eerste commentaar over de aftrek gepubliceerd onder de vorm van een lijst ‘Frequently Asked Questions (FAQ)’<sup>200</sup>. Deze commentaar is ondertussen vervangen door een nieuwe lijst. Inzake het begrip ‘octrooi’ werd in de oorspronkelijke lijst verwezen naar de wet op de uitvindingsoctrooien van 28 maart 1984. In de vervangende lijst wordt nu (bijkomend) verwezen naar een definitie van het begrip ‘uitvinding’.

---

<sup>197</sup> Voor een precisering van het begrip, zie de FAQ

<sup>198</sup> Voor toepassingen zie Voorafg. Besliss. nr. 700.541, 4 november 2008; nr. 800.311, 12 mei 2009; nr. 900.360, 13 oktober 2009; nr. 900.296, 17 november 2009 en nr. 900.377, 1 december 2009.

<sup>199</sup> Art. 2 wet 17 juni 2013 houdende fiscale en financiële bepalingen en bepalingen betreffende de duurzame ontwikkeling, BS 28 juni 2013.

<sup>200</sup> Te consulteren op <http://fiscus.fgov.be>.

Met ‘aanvullende beschermingscertificaten’ worden bedoeld het aanvullend beschermingscertificaat voor geneesmiddelen ingevoerd bij verordening nr. 1768/92 van 18 juni 1992 en het aanvullend beschermingscertificaat voor gewasbeschermingsmiddelen ingevoerd bij verordening nr. 1610/96.

De aftrek geldt zowel voor nationale octrooien als voor ‘Europese of internationale octrooien’; voor zover het octrooi effectief is toegekend (aanvragen en inkomsten die betrekking hebben op de periode tussen het indienen van de aanvraag en de effectieve toekenning zijn uitgesloten).

Andere intellectuele eigendomsrechten, zoals bv. knowhow, fabrieks-of handelsmerken, ontwerpen etc. worden *niet* beoogd. Inkomsten uit de commercialisatie van knowhow die inherent is aan of onlosmakelijk verbonden is met een *geoctrooieerd product of procedé* (i.e. inkomsten uit de verbetering van een geoctrooieerd product of procedé) komen, met verwijzing naar de FAQ, *wel* in aanmerking.

## 2. Kwalificerende octrooi-inkomsten

### 1511, 04

Twee categorieën van inkomsten uit octrooien komen in aanmerking voor de aftrek:

- Werkelijke octrooi-inkomsten: de vergoedingen, van welke aard ook, voor licenties die door de vennootschap zijn verleend op octrooien, in zover deze vergoedingen in het in België belastbare resultaat van het belastbaar tijdperk voorkomen en indien er bijzondere verhoudingen zijn tussen de schuldenaar van de vergoedingen en de ontvangende vennootschap, enkel in zover deze vergoedingen niet hoger zijn dan de vergoedingen die tussen onafhankelijke ondernemingen zouden zijn overeengekomen.
- Hypothetische octrooi-inkomsten (of vergoedingen begrepen in de verkoopprijs): de vergoedingen die aan de vennootschap voor het belastbaar tijdperk zouden verschuldigd zijn indien de goederen die door of voor rekening van de vennootschap worden geproduceerd of de diensten die door of voor rekening van de vennootschap worden geleverd, zouden worden geproduceerd of geleverd door een derde op grond van een licentie verleend door de vennootschap op octrooien en indien tussen de vennootschap en de derde zodanige voorwaarden zouden zijn overeengekomen als tussen onafhankelijke ondernemingen en in zover deze vergoedingen in het in België belastbare resultaat van het belastbaar tijdperk zouden voorkomen<sup>201</sup>.

Inzake de vraag waar in voorkomend geval de licentie moet zijn verleend en/of het octrooi moet zijn toegekend, kan worden verwezen naar de FAQ. Ook de dienst voorafgaande beslissingen heeft reeds beslissingen genomen in dit verband. Deze lijken soms af te wijken van de FAQ<sup>202</sup>.

Ingeval de vergoedingen niet uitsluitend betrekking hebben op octrooien, komt in beginsel alleen het gedeelte dat betrekking heeft op de octrooien in aanmerking voor de aftrek voor octrooi-inkomsten. Een uitzondering vormt (zoals hoger gemeld) het

---

<sup>201</sup> Voorafg. Besliss. nr. 700.541, 4 november 2008 en nr. 900.377, 1 december 2009.

<sup>202</sup> B. SPRI NGAEL, “Werkelijke octrooi-inkomsten: waar is octrooi bescherming vereist?”, *Fiscal oog* 2010, afl. 1202, 6.

inkomen uit de commercialisatie van knowhow die inherent is aan of onlosmakelijk verbonden met een *geoctrooieerd product of procedé*. (Uit de FAQ kan worden afgeleid dat de administratie ook op deze inkomsten de aftrek aanvaardt).

De fiscaal kwalificerende octrooi-inkomsten (vergoedingen voor licenties en vergoedingen begrepen in verkoopprijs) omvatten niet de bijdragen in de werkelijke kosten van onderzoek en ontwikkeling die door de vennootschap worden gedragen.

### 3. Kwalificerend onderzoekscentrum

203

1511, 05

De aftrek vereist het bestaan van een onderzoekscentrum waar de ontwikkeling van de octrooien (of de verdere verbetering van de geoctrooieerde producten of procedés m.b.t. van derden verworven octrooien) geheel of gedeeltelijk moet plaatsvinden. Het onderzoekscentrum moet een bedrijfsafdeling of tak van werkzaamheid vormen in de zin van artikel 46, § 1, lid 1, 2° WIB92<sup>204</sup>. In de FAQ definieerde de vennootschap de notie ‘*bedrijfsafdeling*’ in de traditionele zin als “het geheel van de bestanddelen die in een afdeling van die onderneming belegd zijn en technisch een onafhankelijke onderneming vormen, d.w.z. een geheel dat bekwaam is om met eigen middelen te werken”. De dienst voorafgaande beslissingen lijkt zich met betrekking tot deze voorwaarde soepeler op te stellen<sup>205</sup>.

Vanaf aanslagjaar 2014 werd deze voorwaarde afgeschaft voor kmo-vennootschappen (in de zin van art. 15 W. Venn).

### § 3. BEREKENINGSGRONDSLAG

206

1511, 06

Als de octrooien in licentie werden gegeven is de berekeningsgrondslag voor de aftrek voor octrooi-inkomsten in beginsel gelijk aan het bedrag van de hoger vermelde licentie-inkomsten (royalty’s) voor een belastbaar tijdperk.

Om echter cascadeverrichtingen tegen te gaan moet, in geval van door de vennootschap of inrichting verworven octrooien, de basis voor de berekening van de octrooiaftrek worden verminderd:

- met de vergoedingen, van welke aard ook, die zijn verschuldigd aan derden voor

---

<sup>203</sup> Zie ook B. SPRI NGAEL, B. VAN ASBROECK en K. VAN DE VELDEN, *Aftrek voor octrooi-inkomsten geanalyseerd en vergeleken*, Brussel, Larci er, 2010, 61.

<sup>204</sup> R. W LLEMS, “Rul i ngdi enst si gna l eert st ruct u r e l e pi j npun t en aan wet geve r”, *Fisc. Act.* 2008, afl. 27, 4.

<sup>205</sup> B. SPRI NGAEL, “Rul i ngcommissi e kort KMO s tegemet”, *Fiscal oog* 2010, afl. 1198, 8.

<sup>206</sup> De di enst voor afgaande beslissingen heeft een advies gepubliceerd dat handelt over de aanvaarbare methoden voor het bepalen van octrooi-inkomsten en dat in diverse hypoteses ([www.ruling.be](http://www.ruling.be)).

deze octrooien, in zover deze vergoedingen ten laste worden gelegd van het in België belastbare resultaat van hetzelfde belastbaar tijdperk; en

- met tijdens het belastbaar tijdperk toegepaste afschrijvingen op de aanschaffings- of beleggingswaarde van deze octrooien in zover deze afschrijvingen ten laste worden gelegd van het in België belastbare resultaat van hetzelfde belastbaar tijdperk;
- ingeval de bedoelde vergoedingen en afschrijvingen niet uitsluitend betrekking hebben op octrooien, worden de in aanmerking te nemen octrooi-inkomsten alleen verminderd met het gedeelte dat betrekking heeft op octrooien.

Voor niet in licentie gegeven octrooien (of beter wanneer de Belgische vennootschap *c.q.* inrichting de octrooien bijvoorbeeld zelf gebruikt om te produceren of voor haar rekening te laten produceren), moet fictief worden vastgesteld wat een marktconforme vergoeding zou zijn indien zij een licentie zou hebben toegestaan<sup>207</sup>.

## § 4. BEREKENING

### 1511, 07

De aftrek voor octrooi-inkomsten bedraagt 80 % van de hoger vermelde octrooi-inkomsten (vergoedingen voor licenties of hypothetisch vastgestelde marktconforme vergoeding). Met een nominaal belastingtarief van 33,99 % betekent dit dat de reële belastingdruk op de desbetreffende inkomsten drastisch gereduceerd wordt, met name tot een belasting van maximaal 6,789 % (i.e.  $20\% \times 33,99\%$ ).

De regeling geldt enkel voor ‘nieuwe octrooi-inkomsten’, namelijk inkomsten uit octrooien die vóór 1 januari 2007 nog geen verkopen van geoctrooieerde producten of diensten aan onafhankelijke derden door de Belgische vennootschap (of inrichting), een licentienemer of een verbonden onderneming tot gevolg hebben gehad. De octrooiaftrek is met andere woorden van toepassing indien het octrooi zelf pas na 1 januari 2007 werd toegekend, ongeacht of de technologie reeds werd gecommercialiseerd tijdens de aanvraagprocedure.

Om het voordeel van de aftrek voor octrooi-inkomsten te rechtvaardigen, moet de belastingplichtige bij zijn aangifte een opgave voegen voor het aanslagjaar waarvoor de aftrek voor octrooi-inkomsten wordt genoten.

De octrooiaftrek vindt fiscaal technisch plaats na de dbi-aftrek en vóór de notionele interestaftrek, aftrek van vorige verliezen en de investeringsaftrek. De octrooiaftrek kan worden genoten in combinatie met vermelde aftrekken, doch niet benutte octrooiaftrek is niet overdraagbaar.

## Af deling V.

---

<sup>207</sup> Voorafg. Besl. nr. 2010.281, 13 juli 2010. Een juridisch vastgelegde doch *in concreto* niet betaalbare royalty dient niet te worden gebracht.



## Aftrek voor risicokapitaal

1511, 10

- Circulaires
- Circ. nr. Ci.RH.840/592.613 (AOIF 14/2008), 3 april 2008.
  - Circ. nr. Ci.RH.840/592.613 (AOIF 14/2008), 2 juni 2008.
  - Circ. nr. Ci.RH.421/574.945 (AOIF 36/2008), 9 oktober 2008.
  - Circ. nr. Ci.RH.840/592.613 (AOIF 14/2008), 20 juni 2011.
- Bibliografie
- MOREAU, P., *Belastingaftrek voor risicokapitaal, Notionele interestaftrek: een fiscale revolutie?*, in *Fiscale Dossiers Vandewinckele*, Mechelen, Kluwer, 2005, 139 p.
  - GOUBERT, J., VANLERBERGHE, P. en GRAZIOSI, S., *De wet tot invoering van een belastingaftrek voor risicokapitaal*, in *Fiscale praktijkstudies*, Mechelen, Kluwer, 2005, 195 p.
  - VANDAELE, M. en VAN LAERE, D., “De wet van 22 juni 2005: de notionele interestaftrek en compenserende maatregelen”, in *Fiscaal Praktijkboek Directe Belastingen 2005-2006*, Mechelen, Kluwer, 2005, 173-205.
  - COLMANT, B., MINNE, P., VANWEKENHUYZEN, T., *Les intérêts notionnels, aspects juridiques, fiscaux et financiers de la déduction pour capital à risque*, Brussel, Larcier, 2006, 108 p.
  - VANDENBERGHE, W., *De notionele interestaftrek, een denkbeeldige werkelijkheid*, Gent, Larcier, 2006, 113 p.
  - SOETAERT, J., BOERAEGE, C., DEWAELE, Y. en ROSOUX, R., *De notionele interesten, Praktische gids*, Kortenberg, EdiPro UHN, 2006, 107 p.
  - DASSESSE, M., “Les intérêts notionnels à l’épreuve du droit communautaire. Le législateur a la mémoire bien courte”, in *Liber amicorum Jacques Autenne. Promenades sous la portique de la fiscalité*, Brussel, Bruylant, 2010, 231-243.
  - HEYVAERT, W. en DESCHRIJVER, D., “Belgium stimulates equity financing”, *Intertax* 2005, 451-465.
  - HUYGHE, A. en BOMBEKE, G., “Het jaar van de notionele interest”, *TFR* 2005, afl. 292, 985-1013.
  - JADOT, M. en VANDERBORGHT, D., “Notional interests: a plus for the equity market in Belgium”, *Bank Fin.* 2005, 278.
  - COLMANT, B., “Intérêts notionnels et instruments financiers hybrides”, *Bank Fin.* 2005, afl. 5, 302
  - VERSTRAETE, H., “Teleurstellende regeling voor buitenlandse inrichtingen”, *Fiscoloog* 2005, afl. 998, 1-3.
  - DIERCKX, F., “Finance centres and other companies using the notional interest deduction and Home-country CFC legislation”, *Bank Fin.* 2005, afl. 5, 294.
  - WARSON, E. en VAN ENDE, K., “The notional interest deduction: risks and opportunities”, *Bank Fin.* 2005, 289.
  - HAELTERMAN, A. en VERSTRAETE, H., “De aftrek voor risicokapitaal. Een praktisch gerichte invalshoek – Eerste bedenkingen”, *AFT* 2005, afl. 12, 24-33.
  - SAELENS, P., “De aftrek voor risicokapitaal”, *AFT* 2006, afl. 2, 4-28.
  - DERYCKE, H., “De aftrek voor risicokapitaal of de notionele interestaftrek: een eerste analyse met bedenkingen op het vlak van estate planning”, *TEP* 2006, afl. 1, 6-33.
  - PARENT, X., “La déduction pour capital à risque”, *Rev.dr.Ulg* 2006, afl. 1, 293.
  - VAN KERCHOVE, W., “De notionele interestaftrek bekeken vanuit praktische invalshoek”, *AFT* 2006, afl. 2, 29-36.
  - BOMBEKE, G. en VON FRENCKELL, E., “Deduction allowed for notional interest: how the centre of Europe became an interesting tax location”, *DFI* 2006, 167.
  - LALEMAN, P. en VANECKHAUTE S., “De impact van een beleggingsportefeuille op de aftrek voor risicokapitaal”, *TEP* 2008, afl. 2, 140-173.
  - HAELTERMAN, A. en VERSTRAETE, H., “The Notional Interest Deduction in Belgium”, *Bull. IBFD* 2008, 362.
  - BELLEN, P., “La déduction pour capital à risque ou les intérêts notionnels”, *C&FP* 2011, afl. 7, 18-32.
  - VAN DE WOESTEYNE, I. en COESSENS, J., “De notionele interestaftrek bij belastingneutrale fusies: een zoektocht naar fiscale neutraliteit – Uittekenen van een conceptueel kader”, *TFR* 2012, afl. 414, 54-81.

- VAN DE WOESTEYNE, I. en COESSENS, J., “De notionele interestaftrek bij belastingneutrale fusies: een zoektocht naar fiscale neutraliteit – Toetsing van de theorie van het ‘gedeeld belastbaar tijdperk’”, *TFR* 2012, afl. 421, 425-446.
- SERE, SI. en VERSWEYVELD, P., “Notionele interestaftrek strijdig met EU-recht”, *Fisc.Act.* 2013, afl. 27, 5-7.

1511, 15

wet

22/06/2005

art. 205bis WB92

Om de ongelijke fiscale behandeling tussen financiering met vreemd en eigen vermogen weg te werken, – en aldus investeringen met eigen vermogen aan te moedigen – kunnen vennootschappen sinds aanslagjaar 2007 van een fictieve interestaftrek genieten, *i.e.* de ‘notionele interestaftrek’ (‘NIA’)<sup>208</sup>. Het toepassingsgebied, de berekeningsgrondslag, het tarief etc. worden door de administratie toegelicht in de circulaires van 9 oktober 2008<sup>209</sup> en 20 juni 2011<sup>210</sup>.

## § 1. TOEPASSINGSGEBIED

1511, 20

art. 236 en 205ter § 8 WB92

De notionele interestaftrek is van toepassing op alle binnenlandse vennootschappen en in België gelegen vaste inrichtingen<sup>211</sup> van buitenlandse vennootschappen. Verder komen buitenlandse vennootschappen met onroerend goed in België voor de maatregel in aanmerking. Ook vzw's en stichtingen die aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn, kunnen van de aftrek genieten.

art. 205novie s WB92

Kmo-vennootschappen (in de zin van art. 215 lid 2 en 3 WIB92) kunnen kiezen tussen ofwel de investeringsreserve, ofwel de aftrek voor risicokapitaal. Wie daarentegen kiest voor de investeringsreserve verliest voor het jaar zelf en voor de twee volgende belastbare tijdperken het recht om de notionele interestaftrek toe te passen<sup>212</sup>.

art. 205octie s WB92

De bestaande erkende coördinatiecentra<sup>213</sup>, reconversievennootschappen, beleggingsvennootschappen, coöperatieve participatievennootschappen en zeevaartvennootschappen zijn uitgesloten.

Om het voordeel van de aftrek voor risicokapitaal te rechtvaardigen, moet de

<sup>208</sup> Wet 22 juni 2005 tot invoering van een belastingaftrek voor risicokapitaal, BS 30 juni 2005.

<sup>209</sup> CIRC. nr. CIRC. RH.421/574.945 (AQF 36/2008), 9 oktober 2008.

<sup>210</sup> Add. 2 bij CIRC. nr. CIRC. RH.840/592.613 (AQF 14/2008), 20 juni 2011.

<sup>211</sup> Zie Voorafg. Besliss. nr. 700.036, 18 september 2006; Voorafg. Besliss. nr. 600.102/600.103, 16 oktober 2007 (inzake geplaatst kapitaal).

<sup>212</sup> Dit geldt pas sinds de notionele interestaftrek effectief in werking is getreden. De toepassing van de investeringsreserve voor aanslagjaar 2006 en vanaf aanslagjaar 2007 op de notionele interestaftrek werd door de minister bevestigd: Vr. nr. 1056 DEVELLES 10 januari 2006, *Vr. & Antw. Kamer* 2005-2006, nr. 114, 21929.

<sup>213</sup> Met dien verstande dat er geen uitsluiting is voor de vennootschappen die deel uitmaken van een groep waartoe een coördinatiecentrum behoort. Zie: *Integraal Verslag, Kamercommissie Financiën en Begroting*, 28 november 2007, nr. 52, COM 36, 4.

vennootschap bij haar aangifte in de vennootschapsbelasting een opgave voegen voor het aanslagjaar waarvoor de aftrek wordt genoten<sup>214</sup> (zie randnr. 1511,80).

## § 2. BEREKENINGSGRONDSLAG

1511, 30

art. 205ter WB92

Het in aanmerking te nemen risicokapitaal stemt overeen met het *boekhoudkundig* eigen vermogen<sup>215</sup> van de vennootschap *aan het eind van het voorgaande belastbaar tijdperk*, verminderd met:

- de fiscale nettowaarde<sup>216</sup> aan het eind van het vorige belastbaar tijdperk van de eigen aandelen, de financiële vaste activa<sup>217</sup> (bestaande uit deelnemingen<sup>218</sup>) en de fiscale nettowaarde van de aandelen<sup>219</sup> waarvan de dividenden in aanmerking komen voor de dbi-aftrek;
- het eigen vermogen dat toerekenbaar is aan een vaste inrichting in het buitenland<sup>220</sup>, waarvan de inkomsten zijn vrijgesteld o.b.v. een dubbelbelastingverdrag<sup>221</sup>. Het Hof van Justitie heeft echter geoordeeld dat deze uitsluiting in strijd is met de vrijheid van vestiging<sup>222</sup>. In het buitenland gelegen onroerende goederen (of rechten m.b.t. zulke onroerende goederen) worden op dezelfde wijze uitgesloten;
- de zogenaamde ‘onredelijke activa’. Dit zijn de activa die op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen;
- de bestanddelen die als belegging<sup>223</sup> worden gehouden en door de aard ervan niet

<sup>214</sup> Formulier 275 C-2007, te raadplegen op [www.finfinfo.gov.be](http://www.finfinfo.gov.be).

<sup>215</sup> Voor een toepassing op een vennootschap in vereffening, zie: Vr. nr. 57 VAN DER MAELEN 8 december 2009, *Vr. & Antw.* Kamer 2009-2010, nr. 52-91, 721, besproken in J. VAN DYCK, “Ook notionele interest voor vennootschappen in vereffening”, *Fiscalog* 2010, afl. 1192, 1.

<sup>216</sup> Waardevorminderingen op aandelen die als verworpen uitgaven zijn belast, behoren niet tot de nettowaarde van een vennootschap, zie W. VANDENBERGHE, *De notionele interest aftrek, een denkbeeldige werkelijkheid*, Gent, Larcier, 2006, 36, met verwijzing naar Antwerpen 20 september 2005 (ook becommentarieerd door J. VERSTRAELEN in *TFR* 2006, 523).

<sup>217</sup> Art. 205ter, § 7 WB92 omschrijft wat onder het begrip ‘financiële vaste activa’ moet worden begrepen in hoofde van kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beursvennootschappen.

<sup>218</sup> De vraag rijst of het risicokapitaal ook moet worden verminderd in geval van vruchtgebruik op deelnemingen, de rechtbank van eerste aanleg te Brugge oordeelde van wel (Rb. Brugge 5 december 2012, *Fisc. Koer.* 2013, afl. 6, 392). Het risicokapitaal moet niet met een belang in een Deense partnership worden verminderd omdat de deelname voor Belgische doeleinden als fiscaal transparant wordt behandeld en bijgevolg niet als financieel vast actief kan worden aangemerkt (Voorafg. Besliss. nr. 700.439, 27 mei 2008).

<sup>219</sup> Art. 4 programmawet 28 juni 2013, *BS* 1 juli 2013. Vanaf aanslagjaar 2014 is geen cumulerend mogelijk van dbi-aftrek op geldebelleggingen en N.A. De dbi-aftrek heeft voorrang op de N.A. Dit wil zeggen dat geldebelleggingen slechts in de basis voor de notionele interestaftrek kunnen worden opgenomen wanneer voor het betrokken aanslagjaar niet aan de voorwaarden voor dbi-aftrek is voldaan. Vóór aanslagjaar 2014 was zulk een cumulerend mogelijk en werden enkel geveerd: aandelen van belleggingsvennootschappen waarvan de dividenden in aanmerking kwamen voor de dbi-aftrek.

<sup>220</sup> C. PEETERS, “Buitenlandse vaste inrichting: impact omrekeningsverschillen”, *Intern. Fisc. Act.* 2011, afl. 6, 4-8.

<sup>221</sup> Art. 73<sup>4</sup>quiquies KB/WB92. Zie Voorafg. Besliss. nr. 900.049, 5 mei 2009 en nr. 800.195, 15 juli 2008 m.b.t. de winstverdeling tussen een Belgisch hoofdhuus en haar buitenlandse vaste inrichting.

<sup>222</sup> HvJ 4 juli 2013, zaak C-350/11, Argenta Spaarbank, *Fisc. Act.* 2013, afl. 27, 5-7; V. VERCAUTEREN, “Notionele interestaftrek. Game, set, match?”, *Intern. Fisc. Act.* 2013, afl. 7, 1-4. De wetgeving zou worden aangepast conform het arrest.

<sup>223</sup> Ontrent het standpunt van de dienst voorafgaande beslissingen inzake belleggingsportefeuilles: zie Voorafg. Besliss. nr. 600.023, 27 april 2006; nr. 700.063,

bestemd zijn om een belastbaar periodiek inkomen voort te brengen. Het betreft hier cumulatieve voorwaarden. Kapitalisatieaandelen waarvoor geen dividend wordt uitgegeven en aandelen in dbi-bevek's moeten, aldus de minister van Financiën, steeds in mindering worden gebracht<sup>224</sup>. In de rechtsleer werd daarentegen verdedigd dat een belang in een kapitalisatie-bevek uit zijn aard een belastbaar rendement oplevert en bijgevolg niet per definitie van de berekeningsgrondslag moet worden uitgesloten. Ondertussen heeft de dienst voorafgaande beslissingen bevestigd dat de posities die door een erkende beheersvennootschap van een ICB<sup>225</sup>, of centraal thesauriebeheer<sup>226</sup>, in kapitalisatiebeveks worden aangehouden, niet in mindering moeten worden gebracht van de berekeningsbasis aangezien het geen passieve beleggingen betreft<sup>227</sup>. Rechtspraak heeft geoordeeld dat kapitalisatiebeveks moeten worden uitgesloten van NIA-af trek bij een revisorenvennootschap die haar verkregen winsten had geïnvesteerd in zulke kapitalisatiebeveks<sup>228</sup>. Tak 26-producten dienen eveneens niet in mindering te worden gebracht van de berekeningsbasis<sup>229</sup>;

- onroerende goederen (of andere zakelijke rechten) voor privégebruik<sup>230</sup>. Gebruik volstaat<sup>231</sup>, betaling of geen betaling, maakt geen verschil aldus de dienst voorafgaande beslissingen. Wanneer een onroerend goed gemengd wordt gebruikt, zijnde deels professioneel en deels privé, wettigt een afzonderlijke boeking de aftrek voor risicokapitaal (art. 212 lid 3 WIB92)<sup>232</sup>;

---

8 mei 2007; nr. 700.355, 30 oktober 2007; nr. 700.515, 18 december 2007 en nr. 2010.124, 20 april 2010.

<sup>224</sup> Zie Vr. nr. 10565 DEVLIS 24 februari 2006, *Beknopt verslag*, Kamercommissie Financiën, COM 873, 7 maart 2006, 22-23; Vr. nr. 1059 DEVLIS 10 januari 2006, *Vr. & Antw.* Kamer 2005-2006, nr. 114, 21932-21933.

<sup>225</sup> Zie Voorafg. Besliss. nr. 800.098, 15 april 2008 en nr. 900.288, 20 oktober 2009.

<sup>226</sup> Zie Voorafg. Besliss. nr. 700.495, 15 april 2008 en nr. 2010.014, 9 februari 2010.

<sup>227</sup> Voorafg. Besliss. nr. 2010.24, 20 april 2010 (er moet sprake zijn van een actief beheer van de beleggingen, de loutere wijziging van het maatschappelijk doel volstaat niet).

<sup>228</sup> Luidk 26 september 2012, *TFR* 2013, afl. 437, 214 (het hof oordeelt dat de kapitalisatiebeveks een passieve belegging uitmaken in hoofdzaak van de revisorenvennootschap die zichzelf heeft over-gekapitaliseerd door niet-uitkering van winsten en dat de belegging niet bestemd is om een periodiek inkomen op te leveren).

<sup>229</sup> Vr. nr. 1428 DEVLIS 16 oktober 2006, *Vr. & Antw.* Kamer 2006-2007, nr. 150, 29107-29108.

<sup>230</sup> Zie Voorafg. Besliss. nr. 600.104, 4 mei 2006. Zie aangaande deze misbruikbepaling eveneens Voorafg. Besliss. nr. 600.245, 8 augustus 2006. Wanneer een onroerend goed gemengd wordt gebruikt, zijnde deels professioneel en deels privé, wettigt een afzonderlijke boeking de aftrek voor risicokapitaal.

<sup>231</sup> Rb. Gent, 31 oktober 2012, *Fiscoloog* 2013, afl. 1325, 13 (ook gebouw gebruikt door een onbezoldigd bedrijfsleider moet worden uitgesloten zelfs in geval van betaling van een marktconforme huurprijs).

<sup>232</sup> Mnd. Vr. nr. 13560 COMELEI 10 januari 2007, *Beknopt verslag*, Kamercommissie Financiën, COM 1152, 6-7. Inzake het geval waarbij enkel de bovenverdieping van een gebouw privé wordt gebruikt, zie: Mnd. Vr. nrs. 15064-15066 GUSTIN 17 april 2007, *Beknopt Verslag*, Kamercommissie Financiën, COM 1278, 17-18.

- uitgedrukte maar niet verwezenlijkte (herwaarderings)meerwaarden en kapitaalsubsidies<sup>233</sup>. Een fusiegoodwill telt eveneens niet mee voor notionele interestaftrek<sup>234</sup>.

Indien tijdens het lopende belastbaar tijdperk, de hierboven vermelde bestanddelen wijzigen, dient het ‘boekhoudkundig gecorrigeerde eigen vermogen’ naargelang het geval te worden vermeerderd of verminderd met het bedrag van deze wijzigingen berekend als gewogen gemiddelde<sup>235</sup> (waarbij de wijzigingen geacht worden te hebben plaatsgevonden de eerste dag van de kalendermaand volgend op die waarin ze zich hebben voorgedaan)<sup>236</sup>. Voor het eerste belastbaar tijdperk van een vennootschap wordt het in aanmerking te nemen risicokapitaal als beginwaarde van dit belastbaar tijdperk bepaald met inachtneming van de hoger vermelde bestanddelen, bij de oprichting van deze vennootschap (art. 73<sup>4</sup>sexies KB/WIB92). Uiteraard zal men in een tweede fase ook rekening moeten houden met schommelingen in die bestanddelen na de oprichting.

Bij vennootschappen in vereffening moet het ‘eigen vermogen’ voor de toepassing van de aftrek voor risicokapitaal volgens de fiscale administratie hoe dan ook verminderd worden met de ‘voorschotten op verdeling’, zelfs wanneer de vennootschap geopteerd heeft om de voorschotten te boeken op de actiefzijde van de balans<sup>237</sup>.

Een fusie-meerwaarde die ontstaat als gevolg van een moeder-dochterfusie moet voor de berekening van de NIA in hoofde van de overnemende vennootschap in aanmerking worden genomen vanaf het moment waarop de fusie boekhoudkundig en fiscaal uitwerking krijgt<sup>238</sup>.

### § 3. TARIEF

#### 1511,40

#### art. 205ter en 205quater WB92

De wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen<sup>239</sup> heeft bepaald dat het NIA-tarief vanaf aanslagjaar 2013 nooit meer kan bedragen dan 3 % (3,5 % voor kmo's).

Vanaf aanslagjaar 2014 wordt het NIA-tarief berekend op basis van het gemiddelde van de lineaire obligaties op tien jaar van het derde kwartaal (de maanden juli, augustus en

<sup>233</sup> Inzake kapitaalsubsidies: Vr. nr. 164 ROPPE 12 maart 2007, Vr. & Antw. Kamer 2006-2007, nr. 164, 32150- 32151; Circ. nr. Ci.RH.421/597.225 (ACIF 40/2009), 4 augustus 2009.

<sup>234</sup> De dienst voorafgaande beslissingen had vóór de wetswijziging ook reeds beslissingen genomen die de fusiegoodwill uitsloten van de NIA-berekening. De rechtpraak oordeelt eveneens dat fusiegoodwill gerealistiseerd vóór de inwerkingtreding van art. 212 lid 3 WB92 moet worden uitsloten voor de NIA-berekening (Rb. Luitk 11 mei 2011, LFB 2011, afl. 148, 8).

<sup>235</sup> Zie eveneens art. 74<sup>4</sup>quinquies KB/WB92 inzake buitelandse inrichtingen.

<sup>236</sup> Voor een toepassingsgeval m.b.t. een kapitaalverhoging in een verkort boekjaar, zie Voorafg. Besliss. nr. 700.039, 7 augustus 2007.

<sup>237</sup> Circ. nr. Ci.RH.421/609.850 (AAFisc. 30/ 2011), 1 juni 2011 en CBN-advies nr. 2010/22, *Fiscalog* 2010, afl. 1228, 7.

<sup>238</sup> Voorafg. Besliss. nr. 2011.455, 20 december 2011.

<sup>239</sup> Wet 28 december 2011, BS 30 december 2011. Elke wijziging die vanaf 28 november 2011 aan de datum van de afsluiting van de jaarrekening is aangebracht, blijft zonder uitwerking voor de toepassing van het nieuwe NIA-maximumtarief.

september) van het voorlaatste jaar voor het aanslagjaar<sup>240</sup>. Het NIA-tarief voor aj. 2014 bedraagt 2,742 % (3,242 % voor kmo's) en voor aj. 2015 bedraagt het 2,63 % (3,13 % voor kmo's).

art 73<sup>4</sup>sexi es KB/ WB92

Afhankelijk van de duurtijd van het boekjaar moet het tarief *prorata* worden vastgesteld (het tarief moet worden vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller gelijk is aan het totaal aantal dagen van het belastbaar tijdperk en de noemer gelijk is aan 365).

## § 4. OVERDRAAGBAARHEID

1511, 50

art. 536 WB92

De wet houdende fiscale en financiële bepalingen van 13 december 2012<sup>241</sup> schaft het systeem van de overdraagbaarheid van de NIA af met ingang van aanslagjaar 2013. Vanaf aanslagjaar 2013 wordt artikel 205quinquies<sup>242</sup> WIB92 opgeheven en zal de NIA nog enkel kunnen worden afgezet tegen de winst van het betrokken belastbaar tijdperk zelf. De wet voorziet wel in een overgangsregeling voor de bestaande NIA-voorraad.

De overgangsregeling betreft de NIA die is opgebouwd tot en met aanslagjaar 2012<sup>243</sup>. Het overgangsregime voor de aanwending van de voorraad bevat twee bijkomende beperkingen. De aanwending van de NIA-voorraad zal in de aangifte verhuizen naar de laatste (negende) bewerking<sup>244</sup>. Bovendien wordt de aanwending van de NIA-voorraad ook kwantitatief beperkt indien de overblijvende belastbare winst (dus na de voorgaande aftrekbewerkingen) hoger is dan 1 miljoen euro. In dat geval kan slechts 60 % van de restwinst boven 1 miljoen euro met de overgedragen NIA worden verminderd. De NIA-voorraad die wegens de beperking tot 60 % niet in mindering kan worden gebracht, is wel onbeperkt overdraagbaar in de tijd.

Indien een vennootschap vrijwillig verzaakt aan de notionele interestaftrek, is deze, aldus de minister van Financiën, niet overdraagbaar naar een volgend belastbaar

---

<sup>240</sup> Art. 16 van de wet van 17 juni 2013 houdende fiscale en financiële bepalingen en bepalingen betreffende de duurzame ontwikkeling, BS 28 juni 2013.

<sup>241</sup> BS 20/12/2012. Zie ook: H. VANHULLE en N. VAN ROBBROECK, "Notionele interestaftrek wordt ingeperkt", *Fisc. Act.* 2012, afl. 8, 1.

<sup>242</sup> Vóór aanslagjaar 2013 werd de bij gebrek aan voldoende winst niet-verleende NIA acht ereenvolgens overgedragen op de winst van de zeven volgende belastbare tijdperken. Inzake de toenmalige volgorde van aanrekening, zie: Y. VERDINGH, "Notionele interestaftrek: volgorde van aftrek is nadelig", *Fisc. Act.* 2009, afl. 13, 9; X, "FIFI-methode voor overgedragen notionele interestaftrek", *Fisc. Act.* 2009, afl. 35, 6. Zie ook Mnd. Vr. nr. 663 DE CLERCQ 8 oktober 2009, *Vr. & Antw. Kamer* 2009-2010, nr. 85, 184 (waarin de minister bevestigt dat de vennootschap de meest voordelige aanrekening mag toepassen).

<sup>243</sup> Boekjaar afgesloten op 31 december 2011 of in 2012 vóór 31 december 2012, met dien verstande dat elke wijziging die vanaf 28 november 2011 aan de datum van de afsluiting van de jaarrekening is aangebracht zonder uitwerking blijft voor de bepaling van het bedrag aan NIA-voorraad dat de overgangsregeling geniet.

<sup>244</sup> De overgedragen NIA-voorraad zal dus slechts in mindering kunnen worden gebracht van de belastbare winst die overblijft na toepassing van de NIA van het belastbaar tijdperk, de dbi-aftrek, de aftrek voor octrooi-inkomsten, de overgedragen verliezen en de investeringsaftrek.

tijdperk<sup>245</sup>.

art. 212 WB92

Volgens de minister houdt het neutraliteitsprincipe<sup>246</sup> van de belastingvrije reorganisatie in dat het saldo van de overgedragen notionele interestaftrek integraal overgaat naar de overnemende vennootschap<sup>247</sup>. In hoofde van de overnemende vennootschap blijft de overgedragen aftrek voor risicokapitaal wegens geen of onvoldoende winst behouden, tenzij de fusie aanleiding zou geven tot een controlewijziging in de zin van artikel 207, lid 3 WB92 en niet beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften.

## § 5. MISBRUIKBEPALINGEN

1511, 60

art. 207 WB92

Met haar circulaire van 3 april 2008<sup>248</sup> heeft de administratie de bestaande antimisbruikbepalingen in herinnering gebracht die kunnen worden aangewend om vooral zuiver artificiële structuren te doorprikken. Zo wordt in de circulaire herhaald dat de administratie zich bij belastingheffing op de werkelijk tussen partijen overeengekomen verrichtingen moet baseren en niet op gesimuleerde handelingen<sup>249</sup>. Daarnaast wordt gewezen op enkele specifieke bepalingen die via de wet van 22 juni 2005 m.b.t. de notionele interestaftrek werden ingevoerd. Ten slotte is er de algemene antimisbruikbepaling zoals opgenomen in artikel 344, § 1 WB92 en het verlies aan overgedragen notionele interestaftrek bij controleverwerving of wijziging en de uitsluiting van notionele interestaftrek ten belope van abnormale of goedgunstige voordelen (art. 207 WB92).

Een tweede *addendum* van 20 juni 2011<sup>250</sup> aan voormelde circulaire beschrijft twee geïdentificeerde misbruiken. De circulaire viseert de 'interne financiële stromen' waarbij een vennootschap een financieringsvennootschap kapitaliseert en onmiddellijk erna een belangrijk deel van de in het kapitaal ingebrachte fondsen terugleent van de financieringsvennootschap. Voorts viseert de circulaire ook de 'omzetting van aandelen met latente meerwaarden in vorderingen' waarbij een financieringsvennootschap aandelen verkoopt met aanzienlijke meerwaarden aan een groepsvennootschap terwijl

---

<sup>245</sup> Mnd. Vr. nr. 15065 GUSTIN 17 april 2007, *Integraal Verslag Kamercommissie Financiën*, 2006-2007, Criv 51, COM 1278, 28. Zie eveneens Voorafg. Besliss. nr. 700.306, 26 juli 2007; nr. 800.280, 7 oktober 2008 en nr. 800.202, 2 september 2008.

<sup>246</sup> I. VAN DE WOESTEYNE en J. COESENS, "De notionele interestaftrek bij belastingneutrale fusies: een zoektocht naar fiscale neutraliteit – Uittekenen van een conceptueel kader", *TFR* 2012, afl. 414, 54; I. VAN DE WOESTEYNE en J. COESENS, "De notionele interestaftrek bij belastingneutrale fusies: een zoektocht naar fiscale neutraliteit – Toetsing van de theorie van het 'gedeeld belastbaar tijdperk'", *TFR* 2012, afl. 421, 425 en Y. DEVAEL, "DCR et résultat de fusion", *LFB* 2012, afl. 161.

<sup>247</sup> Zie: I. VAN DE WOESTEYNE, "Overdracht secundaire belasting-kenmerken bij herstructureringen", *Fisc. Act.* 2009, afl. 10, 1; P. SMET, "Gaaf de overgedragen aftrek voor risicokapitaal ook over?", *Fiscal oog* 2009, afl. 1155, 8 en Vr. nr. 12355 VAN BIJSEN 1 april 2009, *Beknopt verslag Kamercommissie Financiën*, Criv 52, COM 518, 14. Voor een toepassing: Voorafg. Besliss. nr. 900.338, 24 november 2009.

<sup>248</sup> Circ. nr. C.RH.840/592.613 (ACI F 14/2008), 3 april 2008.

<sup>249</sup> Zie Circ. nr. C.RH.840/592.613 (ACI F 14/2008), 2 juni 2008 voor een inventarisinzake simulatie. Inzake 'double dip'-situatie en vrije keuze van de minst belaste weg, zie Vr. nr. 29 VAN DER MAELEN 14 januari 2009, *Vr. & Antw. Kamer 2008-2009*, nr. 52-46, 23.

<sup>250</sup> *Add.* 2 bij Circ. nr. C.RH.840/592.613 (ACI F 14/2008), 20 juni 2011.

de aankopende vennootschap duidelijk over onvoldoende financiële middelen beschikt om de aankoop te financieren of om de geleende verkoopprijs terug te betalen. Telkens stipuleert de administratie welke de bezwarende feitelijke elementen zijn om de antimisbruikbepalingen toe te passen en welke situaties niet worden bedoeld. De administratie bevestigt hierbij dat financieringsvennootschappen die geen louter kunstmatige constructie vormen met als enig doel de belasting in België te ontduiken, geen misbruik uitmaken<sup>251</sup>.

Inzake de toepassing van artikel 207 WIB92 (randnrs. 1512,10 e.v.) op inbrengverrichtingen kan worden verwezen naar de beslissingen van de dienst voorafgaande beslissingen, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be)<sup>252</sup>.

Verslaggeving van discussies<sup>253</sup> in het parlement rond de strijd tegen fraude met de notionele interestafrek en de controle van misbruiken met de notionele interestafrek kan worden geraadpleegd op de website van de Kamer en de Senaat.

## § 6. FORMALITEITEN

### 1511, 80

Om de aftrek voor risicokapitaal te kunnen genieten, is de vennootschap verplicht de opgave 275C<sup>254</sup> bij haar aangifte te voegen. Deze verplichting geldt volgens de administratie ook als de aftrek wegens onvoldoende winst niet kan worden verricht (en dus overgedragen wordt naar volgende jaren).

## Afdeling VI.

### Vorige verliezen

### 1512

- Circulaires – Circ. nr. Ci.D.19/416.334 (24e afl.), 6 maart 1992, *Bull.Bel.*, afl. 715, 1172.  
– Circ. nr. Ci.D.19/416.334 (31ste afl.), 7 september 1992, *Bull.Bel.*, afl. 720, 2638.
- Bibliografie – BEHAEGHE, I., “Verrekening overdraagbare beroepsverliezen na splitsing van de vennootschap”, in MAECKELBERGH, W. (ed.), *Fiscaal Praktijkboek Directe Belastingen 1995-1996*, Diegem, Ced.Samsom, 1996, 257-274.  
– IFA, “Tax treatment of corporate losses”, in *CDFI*, Deventer, Kluwer, 1998, LXXXIIIa.  
– DE BROE, L., “Belgische vennootschappen met vaste inrichtingen in verdragslanden: vermijding van dubbele belasting, compensatie van buitenlandse winsten met Belgische verliezen, dubbele verliescompensatie”, *TFR* 1987, 220-233.  
– GEMIS, G., “Wijzigingen inzake de verrekening van bedrijfsverliezen, Wet van 22 december 1989 houdende fiscale bepalingen”, *AFT* 1990, 193-207.  
– DILLEN, L. en JANSSENS, T., “De aftrek van vorige beroepsverliezen na belastingvrije

<sup>251</sup> Zie ook H. VANHULLE en N. VAN ROEBROECK, “Misbruik van notionele interestafrek: circulaire geeft twee voorbeelden”, *Fisc. Act.* 2011, afl. 26, 4; J. VAN DYCK, “Notionele interest: twee geïdentificeerde misbruiken”, *Fiscal oog* 2011, afl. 1257, 1.

<sup>252</sup> Zie bv. Voorafg. Beslissing nr. 2010.172, 1 juni 2010.

<sup>253</sup> Bv.: Mnd.Vr. nr. P1256 VAN DER STRAETEN, nr. P1257 VAN DER MAELEN, nr. P1258 BROTCORNE en nr. P1259 HENRY, 2 juli 2009, CRIV 52 PLEN 106; Mnd.Vr. nr. 1734 ARENA, *Integraal Verslag* plenaire vergadering 4 maart 2010; Mnd.Vr. nr. 20146 GIKINET, nr. 20156 VAN BESIEN en nr. 20248 VAN DER MAELEN, 10 maart 2010; Mnd.Vr. BROTCORNE, *voorlopig verslag* commissievergadering justitie 24 maart 2010; Mnd.Vr. nr. 21039 GIKINET en nr. 21141 VAN DER MAELEN, *voorlopig verslag* Commissievergadering Financiën en Begroting 31 maart 2010; Mnd.Vr. GOYVAERTS, *voorlopig verslag* Commissie voor Financiën en Begroting 10 november 2010.

<sup>254</sup> Te raadplegen op [www.finormf.gov.be](http://www.finormf.gov.be).



- fusies en splitsingen”, *TFR* 1994, 217-227.
- HUYSMAN, S., “De toepassing van artikel 79 W.I.B. 1992 op fusieverrichtingen”, *TRV* 1994, 14-26.
  - GARABEDIAN, D., “Développements récents à propos de la réduction des pertes antérieures des sociétés”, *RGF* 1995, 233-251.
  - COUGNON, I. M., “Recuperatie van verliezen van vorige boekjaren in geval van buitenlandse bedrijvigheid of vaste inrichting. Belgisch stelsel? Vergelijking met het Nederlandse stelsel”, *AFT* 1996, 108-116.
  - X, “Colloquium verliescompensatie in het Belgisch fiscaal recht”, *TFR* 1996, 211-248.
  - GEMIS, G., “De identiteitsvereiste inzake de verrekening van bedrijfsverliezen”, *AFT* 1997, 209-245.
  - DE WITTE, S. en GERARD, Ch., “Les pertes fiscales récupérables: état des lieux”, *C&FP* 1997, 29.
  - SCHOONVLIET, E., “Velasquez: Europees licht aan het einde van de lijdensweg?”, *TFR* 2001, 5-16.
  - RICHELLE, I., “Une nouvelle chance pour Velasquez?”, *RGF* 2001, 244-263.
  - PEETERS, B., “Velasquez-doctrine strijdig met Europees recht”, *TFR* 2001, 218-223 (noot onder HvJ 14 december 2000).
  - VANRYCKEGEM, P., “De Velasquez-doctrine in het licht van het OESO-modelverdrag en het EG-verdrag”, *TFR* 2000, 835-866.
  - VERSTRAELEN, J., “(Draconische) beperking van fiscaal overdraagbare verliezen bij belastingneutrale moeder-dochterfusie” (noot onder Rb. Brussel 20 maart 2003), *TFR* 2003, afl. 247, 791-794.
  - VERSTRAELEN, J., “Een wiskundige interpretatie van artikel 206 §2 W.I.B. die kant nog wal raakt”, *TFR* 2007, afl. 328, 790-793 (noot onder Antwerpen 7 november 2006).
  - CAERS, W., “Belgische regels inzake aftrekbaarheid van buitenlandse verliezen na de wet van 11 december 2008”, *AFT* 2009, afl. 8-9, 46-82.
  - DE CLERCK, T., “Valt het doek over de Velasquez-doctrine”, *TFR* 2010, afl. 389, 856-859 (noot onder Brussel 17 september 2009).

## § 1. ALGEMEEN

**1512, 10**

Bedrijfsverliezen kunnen – in beginsel zonder tijdsbeperking – van toekomstige winsten in aftrek worden gebracht<sup>255</sup>. Het bewijs van tijdens vorige jaren geleden verliezen vereist dat het bewijs wordt geleverd van verworven opbrengsten en gedane uitgaven<sup>256</sup>. Overgedragen verliezen zijn in de regel slechts recupereerbaar door de belastingplichtige die ze zelf heeft geleden.

---

<sup>255</sup> Inzake de afschaffing van de beperking van de aftrekbaarheid van vorige verliezen door de wet van 22 december 1989 en de werking in de tijd van deze wet, zie Antwerpen 19 december 2000, *Fi sc. Koer.* 2001, 43. T.e.m aanslagjaar 1997 gold een algemene aftrekbeperking. Over het niet-discriminerend karakter hiervan: Arbitragehof 3 april 2003, *Fiscal oog* 2003, afl. 908, 12.

<sup>256</sup> Cass. 18 oktober 2007, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. C 07/2.

De rechtspraak heeft al meermaals geoordeeld dat het feit dat de boekhouding van een belastingplichtige niet bewijskrachtig zou zijn, de fiscus nog niet de mogelijkheid geeft om de aangegeven verliezen gewoon op nul te zetten. De fiscus moet daarvoor aantonen dat er ook meerwinsten zijn geweest. Als de fiscus nalaat het bewijs te leveren van meerwinsten en toch het negatieve fiscale resultaat van een belastingplichtige negeert, is er sprake van willekeur<sup>257</sup>.

Het hof van beroep te Antwerpen besliste dat er geen sprake is van dezelfde belastingplichtige – en bijgevolg geen recuperatie van de overgedragen verliezen – indien de vennootschap haar naam verandert en haar activiteit als drukkerij wijzigt in een boekhoudactiviteit<sup>258</sup>.

art. 185 § 3 WB92

Met de wet van 11 december 2008 zijn verliezen geleden in een buitenlandse inrichting of met betrekking tot activa geleden in een *verdragsland* aftrekbaar onder de volgende voorwaarden: (i) de vennootschap moet aantonen dat de verliezen niet in aftrek zijn gekomen van de winsten van de buitenlandse inrichting; en (ii) dat de verliezen niet verrekend werden met in België vrijgestelde winsten van andere buitenlandse inrichtingen van de vennootschap (art. 185 § 3 WB92 van toepassing op verrichtingen of overbrengingen die plaatsvinden sinds 12 januari 2009). Een ‘recapture’ wordt toegepast wanneer niet langer bewezen is dat de verliezen niet in aftrek werden genomen in het buitenland of wanneer de desbetreffende buitenlandse inrichting wordt overgedragen in het kader van een inbreng, een fusie, een splitsing of gelijkgestelde verrichting<sup>259</sup>.

## § 2. REORGANISATIES

1512, 12

art. 206 § 2 WB92

Specifieke regels worden voorzien voor die gevallen, waar verlieslatende en winstgevendende ondernemingen of bedrijfsafdelingen onder een regime van vrijstelling van belasting worden samengevoegd.

De beroepsverliezen die de *overnemende of verkrijgende* (in geval van inbreng van een bedrijfsafdeling of een tak van werkzaamheid of van een algemeenheid van goederen, of bij fusie of splitsing) vennootschap voor die inbreng of die overneming heeft geleden, zijn slechts definitief aftrekbaar naar verhouding tot het evenredige aandeel van de fiscale nettowaarde van de overnemende of verkrijgende vennootschap voor de

---

<sup>257</sup> Antwerpen 24 april 2001, *FJF*, No. 2001/199 en Rb. Namen 19 maart 2008, *Fisc. Act.* 2008, afl. 27, 13. Er is echter ook rechtspraak van het hof van beroep te Luik dat oordeelt dat de administratie het verlies mag verwerpen louter om redenen dat de boekhouding niet bewijskrachtig is (Luik 19 januari 2011, *Fisc. Koer.* 2012, 423-424).

<sup>258</sup> Antwerpen 18 december 1995, *Fisc. Koer.* 1996, 188-190; Gent 1 juni 1999, *Fisc. Koer.* 1999, 525-530, noot I. BEHAEGE; Gent 1 juni 1999, *FJF*, No. 99/25, *AFT* 2000, 54, noot B. CARDOEN en S. LAES (inbreng van een vordering niet voor de nominale waarde maar voor een symbolische waarde). Voor een positieve uitspraak, zie: Rb. Hasselt 21 februari 2001, *Fisc. oog* 2001, afl. 803, 10; Rb. Luik 21 januari 2002, *Fisc. oog* 2002, afl. 842, 11; Rb. Gent 30 september 2004, *Fisc. oog* 2004, afl. 958, 10.

<sup>259</sup> Voor meer info, zie: W. CAERS, “Belgische regels inzake aftrekbaarheid van buitenlandse verliezen na de wet van 11 december 2008”, *AFT* 2009, afl. 8-9, 46-82.

verrichting in het totaal van de fiscale nettowaarden van die vennootschap en van de ingebrachte of overgenomen bestanddelen, eveneens voor de verrichting. De verkrijgende vennootschap wordt m.a.w. met een verliesbeperking geconfronteerd wanneer de verkrijging leidt tot een verhoging van de fiscale nettowaarde.

In geval van fusie met toepassing van artikel 211, § 1 WIB92 (zie randnr. 1531,50), zijn de beroepsverliezen die een *overgenomen vennootschap* vóór die fusie heeft geleden bij de overnemende vennootschap bij voortduur aftrekbaar naar verhouding tot het evenredige aandeel van de fiscale nettowaarde van de overgenomen bestanddelen van de eerstgenoemde vennootschap voor de fusie in het totaal van de fiscale nettowaarden, eveneens voor de fusie, van de overnemende vennootschap en van de overgenomen bestanddelen.

In geval van splitsing met toepassing van artikel 211, § 1 WIB92, geldt de voorstaande regel op het gedeelte van het beroepsverlies dat is bepaald naar verhouding van de fiscale nettowaarde van de overgenomen bestanddelen in de totale fiscale nettowaarde van de overgenomen vennootschap.

De bovenvermelde regels inzake verliezen gelden niet alleen voor Belgische verrichtingen maar ingevolge de wet van 11 december 2008 tot omzetting van de Europese fusierichtlijn ook voor grensoverschrijdende belastingneutrale fusies, splitsingen en inbrengen van bedrijfstak of algemeenheid van goederen, die plaatsvinden sinds 12 januari 2009, met dien verstande dat de regels enkel gelden voor Belgische verliezen (buitenlandse verliezen kunnen niet naar België worden overgedragen)<sup>260</sup>.

Het concept 'fiscale nettowaarde' werd lange tijd niet gedefinieerd in de wet. In de praktijk werd voor de invulling van het begrip daarom in de regel verwezen naar de administratieve interpretatie<sup>261</sup>. Bij wet van 11 december 2008 tot omzetting van de Europese fusierichtlijn werd deze administratieve zienswijze in de wet ingeschreven. Daarbij geldt dat een fiscale nettowaarde niet lager kan zijn dan nul en dat een negatieve fiscale nettowaarde wordt gelijkgesteld met 'nul' (art. 184ter *jo.* art. 206 § 2 WIB92). Er kan m.a.w. geen beroepsverlies worden verrekend indien de fiscale nettowaarde van de overnemende, overgenomen vennootschap of bij splitsing betrokken vennootschap, gelijk is aan 'nul' (art. 206 § 2 WIB92). Deze wetswijziging vormt een reactie op andersluidende rechtspraak<sup>262</sup> en geldt met terugwerkende kracht voor alle verliezen die nog niet werden gerecupereerd op het einde van het belastbaar tijdperk verbonden aan het aanslagjaar 2008<sup>263</sup>.

---

<sup>260</sup> Inzake fiscale verliezen bij een fiscaal neutrale 'filialisering', de overdracht van een Belgische inrichting in het kader van een belastingvrije verrichting tussen intra-Europese vennootschappen, zetelverplaatsing van een binnenlandse Europese vennootschap of een Europese coöperatieve vennootschap naar een andere EU-lidstaat, zie P. SMET, "Fusierichtlijn: nieuwe fiscale regeling inzake verliesverrekening", *Fiscal oag* 2009, afl. 1141, 7.

<sup>261</sup> *Com I B* 1992, nr. 211/36.

<sup>262</sup> Zie: Antwerpen 7 november 2006, besproken door J. VERSTRAELEN, "Een wiskundige interpretatie van artikel 206 §2 W.I.B. die kant nog wal raakt", *TFR* 2007, afl. 328, 790 en R. MESSIAEN, "Verliesverrekening na belastingvrije fusie: de dubbele negatieve fiscale nettowaarde legt de inconsistenties van de regelgeving bloot", *AFT* 2007, afl. 11, 15-38.

<sup>263</sup> *Parl. St.* Kamer 2007-2008, nr. 52-1398/001, 37.

**Gemeene bepalingen betreffende de in artikel  
199 tot 206 WB92 omschreven aftrekken**

1512, 20

- Circulaires – Circ. nr. Ci.RH.421/495.030, 12 juni 1997, *Bull.Bel.*, afl. 774, 1737.  
– Circ. nr. Ci.RH.421/521.807, 15 december 2000, *Bull.Bel.* 2001, afl. 811, 121.
- Bibliografie – DOCCLO, C., “Les pertes fiscales et le changement de contrôle en droit belge et en droit américain”, *RGF* 1997, 250-262.  
– MESSIAEN, R., “Een decennium verbod van verliesverrekening na controlewijziging. Een stand van zaken”, *AFT* 2007, afl. 11, 15-38.  
– VAN DE VIJVER, A., “Artikel 207, 2<sup>de</sup> lid WIB 1992 in een grensoverschrijdende context getoetst aan het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel”, *TFR* 2011, afl. 397, 187-198.  
– VETTERS, W. en BONNE, J., “Artikel 207, 2<sup>de</sup> lid WIB 1992 herbekeken”, *TFR* 2013, afl. 442, 419-436.

**§ 1. BEPERKING OP DE IN ARTIKEL 199 TOT 206 WB92 BEPAALDE  
AFTREKKEN**

1512, 30

**art. 207 WB92**

De aftrekken vervat in artikel 199 tot 206 WB92<sup>264</sup> worden niet toegestaan op het gedeelte van de winst dat voorkomt van abnormale of goedgunstige voordelen vermeld in artikel 79 WB92<sup>265</sup>, noch op verkregen financiële voordelen of voordelen van alle aard vermeld in artikel 53, 24<sup>o</sup> van WB92<sup>266</sup>, noch op de grondslag van de bijzondere afzonderlijke aanslag op niet-verantwoorde kosten ingevolge artikel 219 WB92<sup>267</sup>, noch op het gedeelte van de winst dat bestemd is voor uitgaven bedoeld in artikel 198, lid 1, 9<sup>o</sup><sup>268</sup> en 12<sup>o</sup><sup>269</sup> WB92, noch op het gedeelte van de winst uit de niet-naleving van de onaantastbaarheidsvoorwaarde bij de toepassing van de investeringsreserve<sup>270</sup>, noch op de meerwaarden bedoeld in artikel 217, 3<sup>o</sup><sup>271</sup> WB92, noch op de dividenden als

---

<sup>264</sup> Waar onder o.a. overgedragen verliezen en sinds 2002 eveneens de verliezen van het lopende boekjaar.

<sup>265</sup> Bij gebrek aan bewijs van wederzijdse afhankelijkheid is niet voldaan aan één van de constitutieve toepassingsvoorwaarden van art. 79 WB92. Zie: Brussel 6 december 2007, *Fisc. oog* 2008, afl. 1128, 11.

<sup>266</sup> N.l. de commissies, makelaarslonen, handels- of andere ristorno's, toevallige of niet-toevallige vacatiegeden of erelonen, gratificaties, vergoedingen of voordelen van alle aard die rechtstreeks of onrechtstreeks worden verleend aan een persoon.

<sup>267</sup> Zie o.m. Cass. 26 april 1966, *Bull. Bel.*, afl. 442, 1073 (na Luik 8 februari 1963, *RGF* 1964, 214); Luik 17 februari 1993, *FJF*, No. 93/141, 298; Brussel 28 april 1992, *FJF*, No. 93/142, 301. Zie ook: S. HUYSMAN, “De toepassing van art. 79 WB92 op fusieverrichtingen”, *TRV* 1994, 14; S. VAN CROMBRUGGE, “Overname bloeiende activiteit door verlieslatende vennootschap”, *Fisc. oog* 1999, afl. 720, 8; Brussel 18 januari 2001, *TFR* 2001, 477, noot C. CHEVALIER, *FJF*, No. 2001/105.

<sup>268</sup> Verworpen uitgaven ten belope van 17 % van het voordeel van alle aard voor het gebruik van een bedrijfswagen, ingevoerd door de wet van 28 december 2011 houdende diverse bepalingen, *BS* 30 december 2011.

<sup>269</sup> Uitgaven voor de deelname in het kapitaal door werknemers.

<sup>270</sup> Vr. nr. 340 VAN CAMPENHOUT 2 april 2004, *Vr. & Antw.* Kamer 2003-2004, nr. 40, 6204-6205, besproken in *Fisc. Act.* 2004, afl. 32, 1.

<sup>271</sup> Meerwaarden op aandelen gerealiseerd door niet-kro's worden onderworpen aan een belasting van 0,4 %

bedoeld in artikel 219ter WIB92<sup>272</sup>.

Volgens de minister van Financiën leidt artikel 207 WIB92 ertoe dat het bedrag van een tijdens het belastbaar tijdperk verkregen abnormaal of goedgunstig voordeel steeds het minimum is waaraan de belastbare grondslag van het belastbaar tijdperk gelijk moet zijn, en zulks ongeacht het resultaat van dat tijdperk<sup>273</sup>. In de rechtsleer is deze zienwijze bekritiseerd.<sup>274</sup> Het hof van beroep te Antwerpen verwerpt nu deze zienwijze en oordeelt dat artikel 207 WIB92 alleen de aftrekken regelt en dus geen nieuwe belastbaarheid kan instellen<sup>275</sup>.

Overigens werd door de minister van Financiën bevestigd dat een correlatieve aanpassing van artikel 185, § 2 WIB92 voorrang heeft op het aftrekverbod en het verbod van verliescompensatie van artikel 207, lid 2 WIB92<sup>276</sup>.

Het Hof van Cassatie heeft beslist dat een verlieslatende vennootschap die een winstgevendende vennootschap heeft opgeslorpt, haar vroegere verliezen niet kan aftrekken van de winsten die zij na deze operatie verwezenlijkt. Volgens het Hof leidt de fusie door overneming in dergelijke omstandigheden tot de overdracht van een abnormaal of goedgunstig voordeel, zodat toepassing moet worden gemaakt van artikel 79 en 207 WIB92<sup>277</sup>.

De inbreng van onroerende goederen in een verliesvennootschap naar aanleiding van een splitsing is in bepaalde omstandigheden een abnormaal en goedgunstig voordeel gelijk aan de huurgelden die door de verlieslatende vennootschap ontvangen worden uit deze onroerende goederen. De huurgelden kunnen dan ook niet gecompenseerd worden met vorige verliezen<sup>278</sup>.

In een arrest van 28 april 2009 bevestigde het hof van beroep te Antwerpen – met verwijzing naar het Cobelfret-arrest – dat EU-dividenden die onder het regime van de dbi-aftrek vallen toch in mindering kunnen worden gebracht van abnormale of goedgunstige voordelen en dit omwille van de directe werking van de moeder-

---

<sup>272</sup> Di v id end en uit ge ke erd door ni et-kr o' s wor den on der wor pen aan fair ness tax in de mate dat de ven noot schap ge not en heeft van N/A of over ge dra gen ver lie zen heeft be nut.

<sup>273</sup> Vr. nr. 340 VAN CAMPENHOUT 2 april 2004, *Vr. & Antw.* Kamer 2003-2004, nr. 40, 6204-6205; Vr. nr. 681 VAN CAMPENHOUT 7 maart 2005, *Vr. & Antw.* Kamer 2005-2006, nr. 121, 23471.

<sup>274</sup> R. HEMELAER en N. DEMEYERE, "Ont v an gen voor deel is mi ni mum bel ast ba re ba sis zeg t M ni ster", *Fi sc. Act.* 2004, afl. 32, 1; Ph. LI ON en L. MEEUS, "Het ni e uwe ar ti kel 207 lid 2: als de wet ge ver het no or den ver lie st", *Fi sc o o g* 2004, afl. 952, 2.

<sup>275</sup> Ant wer pen 6 no v em ber 2012, *FJF* 2013, No. 2013/129, bespro ken in W VETTERS, "Ar ti kel 207, t wee de lid WB1992 her be ke ken", *TFR* 2013, afl. 442, 419 en in N. DEMEYERE, "Ant wer ps hof van be roe p ver wer pt stand punt fi scus over mi ni mur bel ast ing", *Fi sc. Act.* 2013, afl. 2, 1.

<sup>276</sup> Vr. nr. 681 VAN CAMPENHOUT 7 maart 2005, *Vr. & Antw.* Kamer 2005-2006, nr. 121, 23471. In de recht sleer is de vraag gere zen naar de sa men hang tus sen het ant woor d op deze vraag en de be slis sing om de ad mi ni stra tie ve to le ran tie van *Com I B* 1992, nr. 79/12 niet meer te aan va ar den si nds aansl ag ja ar 2004. De ad mi ni stra tie ve to le ran tie stel de dat de ar ti kel en 79 en 207 WB92 niet kon den wor den in ge oep en wan nee de Bel gi sche be last ing plich ti ge een ab nor maal of goed gun stig voor deel ont vangt van een bui ten land se ven noot schap. Zie ook: Ant wer pen 4 ok to ber 2011, bespro ken in B. CAERS, "Af zet ten ver lie zen te gen ont vang en bui ten lands ab nor maal of goed gun stig voor deel niet mo ge lijk", *Acc. & Fi sc.* 2012, afl. 24.

<sup>277</sup> Cass. 23 fe bru ari 1995, *FJF*, No. 95/63; arrest *a quo*: Lui k 17 fe bru ari 1993, *FJF*, No. 93/14.

<sup>278</sup> Crc. nr. Ci.RH.421/495.030, 12 juni 1997, *Bull. Bel.*, afl. 774, 1737; Brussel 2 april 2003, *TFR* 2003, afl. 246, 747, (kritische) noot D. JACQUES; Cass. 29 april 2005, *Fi sc. Act.* 2005, afl. 20, 1.

dochterraichtlijn<sup>279</sup>. In een arrest van 21 februari 2012 stelde het hof van beroep te Antwerpen dan weer dat het aftrekverbod ten aanzien van abnormale en goedgunstige voordelen toch niet in strijd is met de moeder-dochterraichtlijn wanneer het gedeelte van de dbi-aftrek dat niet kan worden toegepast, overdraagbaar is naar volgende aanslagjaren<sup>280</sup>.

## § 2. WIJZIGING VAN CONTROLE

281

1512, 40

art. 207, lid 2 en 3 WB92

In geval van verwerving of wijziging – tijdens het belastbaar tijdperk – van de controle van een vennootschap die niet beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften<sup>282</sup>, zijn de vorige beroepsverliezen van deze vennootschap, de niet-verleende investeringsaftrek wegens geen of onvoldoende winst, alsook de niet-verleende aftrek voor risicokapitaal wegens geen of onvoldoende winst noch aftrekbaar van de winst van dat tijdperk, noch van deze van enig ander later belastbaar tijdperk (art. 207 lid 3 WIB92)<sup>283</sup>. Het behoort aan de administratie om te bewijzen dat de controlewijziging niet beantwoordt aan rechtmatige financiële of economische behoeften. De toepassing van artikel 207, lid 3 WIB92 mag door de administratie voor de eerste maal worden ingeroepen in belastbare tijdperken volgend op het belastbaar tijdperk waarin de controlewijziging zich heeft voorgedaan<sup>284</sup>. De belastingplichtige mag het tegenbewijs leveren.

Voor de invulling van het begrip ‘rechtmatige financiële of economische behoeften’ verwijst de administratie naar het Verslag van de Koning bij het volmachten-KB van 20 december 1996 waarin staat dat de voorwaarde inzake rechtmatige financiële of economische behoeften geacht wordt te zijn vervuld: “in geval van wijziging van de controle over een onderneming in moeilijkheden met behoud, zelfs gedeeltelijk, van de tewerkstelling en van de werkzaamheden uitgeoefend door deze onderneming vóór de verwerving of de wijziging van de controle”. De wet legt het behoud van de tewerkstelling of de activiteit echter niet op<sup>285</sup>. Het zijn wel elementen die in acht

---

<sup>279</sup> Antwerpen 28 april 2009, besproken in J. VAN DYCK, “DBI-aftrek: ook op verkregen abnormale of goedgunstige voordelen?”, *Fisc. oog* 2009, afl. 1160, 1.

<sup>280</sup> Antwerpen 21 februari 2012, besproken in P. BIELEN, “Aftrek van DBI van ontvangen abnormale of goedgunstige voordelen verworpen”, *TFR* 2012, afl. 423, 533. De oorzaak van de wijziging van standpunt is volgens het hof te wijten aan de beschikking van het Hof van Justitie van 4 juni 2009 in de gevoegde zaken C-439/07 en C-499/07 KBC Bank nv en Belleggen, Risicokapitaal, Beheer nv, die in tussentijd werden uitgesproken (zie randnr. 1510).

<sup>281</sup> Voor een overzicht van rechtspraak over artikel 207, lid 3 WB92, zie R. WILLEMS, “Wijziging controle slapende vennootschap: geen voortzetting activiteit”, *Fisc. Act.* 2011, afl. 12, 6.

<sup>282</sup> Voor positieve rulings, zie bv. Voorafg. Besliss. nr. 800.349, 25 november 2008; nr. 800.408, 16 december 2008 en nr. 900.079, 31 maart 2009.

<sup>283</sup> Zie ook Circ. nr. C.RH.421/521 807, 15 december 2000, *Bull. Bel.* 2001, afl. 811, 121.

<sup>284</sup> Gent 21 februari 2012, *Fisc. oog* 2012, afl. 1297, 6.

<sup>285</sup> Gent 9 september 2008, *Fisc. Act.* 2009, afl. 24, 4 en afl. 27, 7; Rb. Antwerpen 31 maart 2008, *Fisc. Act.* 2009, afl. 24, 6; Rb. Antwerpen 12 februari 2010, *Fisc. Act.* 2011, afl. 12, 8 en Antwerpen 26 oktober 2010, *Fisc. Koer.* 2011, 243. Voor andersluidende rechtspraak: Rb. Leuven 2 september 2011, *Fisc. Act.* 2011, afl. 41, 5. De rechtbank van eerste aanleg eist hier wel de voortzetting van de activiteit.

worden genomen bij de beoordeling van het al dan niet aanwezig zijn van rechtmatige economische of financiële behoeften.

Aan de vereiste van rechtmatige financiële of economische behoeften kan echter ook zijn voldaan wanneer de overnemers na de controlewijziging de bestaande (verlieslatende) activiteit aanvullen met een nieuwe (winstgevende) activiteit<sup>286</sup>. Het behoud van de maatschappelijke werking van de vennootschap kan ook volstaan om te besluiten dat er voor de controlewijziging een rechtmatig economisch belang voorhanden is<sup>287</sup>.

De vraag rijst in wiens hoofde de rechtmatige financiële of economische behoeften moeten worden beoordeeld. De administratieve zienswijze die traditioneel lijkt te stellen dat deze moet worden beoordeeld in hoofde van de vennootschap die het voorwerp uitmaakt van een controlewijziging wordt gevolgd door bepaalde rechtspraak<sup>288</sup>. Er is echter ook rechtspraak van de hoven van beroep te Gent en Antwerpen die zich soepeler opstelt en eveneens rekening houdt met rechtmatige behoeften in hoofde van de nieuwe aandeelhouders<sup>289</sup>.

Ingeval de binnenlandse vennootschap deel uitmaakt van een consolidatie die in het buitenland volgens richtlijn nr. 83/349/EG werd uitgevoerd, dan wordt de wijziging in de controle verondersteld te voldoen aan rechtmatige financiële of economische behoeften<sup>290</sup>.

Over de toepassing van artikel 207 WIB92 kan vooraf met de administratie een voorafgaand akkoord worden gesloten. In bepaalde voorafgaande beslissingen is er sprake van het opnemen van een specifiek engagement op vlak van het behoud van de activiteiten en het personeelsbestand<sup>291</sup>. Om een positieve voorafgaande beslissing te bekomen is niet per definitie vereist dat de onderneming in moeilijkheden is<sup>292</sup>. Hierbij kan worden verwezen naar de beslissingen van de dienst voorafgaande beslissingen: [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be).

## Af del i ng VI I I .

---

<sup>286</sup> Antwerpen 26 oktober 2010, *Fi sc. Koer.* 2011, 243.

<sup>287</sup> Antwerpen 27 maart 2012, *FJF*, No. 2013/16 en Rb. Leuven 1 oktober 2010, *Fi scol oog* 2011, afl. 1239, 9.

<sup>288</sup> Het volstaat niet dat de behoeften aanwezig zijn in hoofde van de nieuwe aandeelhouders, dit zowel rechtstreeks als onrechtstreeks: Rb. Brugge 28 februari 2006, *FJF*, No. 2007/13; Rb. Brugge 7 maart 2006, *FJF*, No. 2007/135. In een vrij specifieke casus lijkt ook het hof van beroep te Gent het relevant te vinden dat de vennootschap die de controlewijziging had ondergaan niet in moeilijkheden verkeerde: Gent 30 oktober 2012, *Fi sc. Act.* 2013, afl. 20, 2.

<sup>289</sup> Gent 9 september 2008, *Fi scol oog* 2009, afl. 1141, 19 en afl. 1145, 7, *Fi sc. Koer.* 2009, 644, *TFR* 2009, afl. 356, 168; Antwerpen 26 oktober 2010, *TFR* 2011, afl. 397, nr. 2011/N23; Antwerpen 27 maart 2012, *FJF*, No. 2013/16 en Antwerpen 18 december 2012, *Fi scol oog* 2013, afl. 1331, 1.

<sup>290</sup> Vr. nr. 1176 VAN HAESSENDONCK 5 januari 1998, *Vr. & Ant w. Kamer* 1997-1998, nr. 119, 16423.

<sup>291</sup> C. BUYSSE, "(I n t e r n e) aandel enoverdracht en: wat met de 'controlewijziging'", *Fi scol oog* 2011, afl. 1260, 1.

<sup>292</sup> Voorafg. Besliss. nrs. 2010.293, 25 januari 2011; 2010.334, 11 januari 2011 en 2010.331, 21 december 2010 (de aanvrager neemt in deze voorafgaande beslissingen engagement en op inzake wijziging van tewerkstelling of wijziging van activiteiten) en Voorafg. Besliss. nr. 2012.237, 27 november 2012 (controlewijziging om de nieuwe strategische doelstellingen van het bedrijf te kunnen ontwikkelen).

# Volgorde van berekening van de belastbare winsten

1513

art. 74-79

KB/W B92

Artikel 74 tot 79 KB/WIB92 regelt de methode van aanrekening van de vrijgestelde en aftrekbare inkomsten en van de vorige verliezen. Om tot de belastbare basis te komen moet men achtereenvolgens verschillende bewerkingen doorvoeren.

## § 1. EERSTE BEWERKING

1514

Zij bestaat erin de basiselementen samen te tellen:

- a. de gereserveerde winst;
- b. de verworpen uitgaven;
- c. de dividenden.

Men moet dus de belastbare vennootschapswinsten bepalen, in principe zonder rekening te houden met de vrijgestelde waardeverminderingen, provisies of meerwaarden die wegens hun aard of het specifiek gebruik ervan niet op de opgave der reserves (328 A) moeten worden vermeld samen met de andere reserves, maar afzonderlijk op een speciale opgave der reserves (328 S) moeten voorkomen.

## § 2. TWEEDE BEWERKING

1515

Wanneer de vennootschap over buitenlandse inkomsten beschikt, moet het totaalbedrag, bekomen in de eerste bewerking, gesplitst worden volgens de volgende indeling:

- a. Belgische winst;
- b. tegen een verminderd tarief belastbare winst (hoewel het verlaagd tarief voor in het buitenland behaalde en belaste winst met ingang van aanslagjaar 2004 is afgeschaft);
- c. winst vrijgesteld door een dubbelbelastingverdrag.

art. 75  
KB/W B92

Verliezen, geleden in een land, dienen overeenkomstig artikel 75, lid 2 KB/WIB92 volgens de volgende aanrekeningsregels in aftrek te worden gebracht<sup>293</sup>:

- verliezen geleden in een land waarvoor de winst bij *verdrag vrijgesteld is*: eerst op de bij verdrag vrijgestelde winst, daarna indien die winst ontoereikend is, op de tegen verlaagd tarief belastbare winst en ten slotte op de Belgische winst;
- verliezen geleden in een land waarvoor de winst *tegen verlaagd tarief belastbaar is*: eerst op de tegen verlaagd tarief belastbare<sup>294</sup> winst, daarna, indien die winst

<sup>293</sup> Inzake de Belgische regels inzake aftrekbaarheid van buitenlandse verliezen, zie: L. DE BROE, "Belgische vennootschappen met vaste inrichtingen in verdragslanden", *TFR* 1972-1973, 233; W. CAERS, "Belgische regels inzake aftrekbaarheid van buitenlandse verliezen na de wet van 11 december 2008", *AFT* 2009, afl. 8-9, 3.

<sup>294</sup> Hoewel zoals hoger vermeld de belasting tegen verlaagd tarief sinds aanslagjaar 2004 is afgeschaft.



ontoreikend is, op de bij verdrag vrijgestelde winst en, ten slotte, op de Belgische winst;

- in *België geleden verliezen*: eerst op de Belgische winst, daarna, indien die winst ontoreikend is, op de tegen verlaagd tarief belastbare winst, en ten slotte, op de bij verdrag vrijgestelde winst.

De verplichte aanrekening van Belgische verliezen op bij verdrag vrijgestelde inkomsten leidt ertoe dat vorige verliezen niet meer aftrekbaar zijn, als die verliezen volledig kunnen worden aangerekend op bij dubbelbelastingverdrag vrijgestelde winsten. Het Hof van Cassatie oordeelde in 1999 dat deze regel van verliesaanrekening niet in strijd is met het toepasselijke dubbelbelastingverdrag<sup>295</sup>. Dit is de zogenaamde ‘Velasquez-doctrine’. Het Hof van Justitie daarentegen beschouwde de aanrekeningsregels en de beperking van verliesverrekening als strijdig met de Europese regels inzake vrijheid van vestiging (artikel 43 – oud 52 –) van het EG-verdrag<sup>296</sup>.

De minister van Financiën heeft bevestigd dat de administratie in de praktijk rekening zal houden met het voornoemde arrest<sup>297</sup>. Ook oordeelde het hof van beroep te Brussel dat ook een Belgische vennootschap met een vaste inrichting in een verdragsland *buiten de EU* met succes de Velasquez-doctrine kan bestrijden. Het hof vindt de Velasquez-doctrine strijdig met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel<sup>298</sup>.

Zoals hoger aangegeven (randnr. 1512,10) zijn de regels inzake verliesaanrekening van buitenlandse inrichtingen ingevolge de wet van 11 december 2008 tot omzetting van de fusierichtlijn grondig gewijzigd. Zo is de aftrek van vaste inrichtingsverliezen aan ‘banden’ gelegd en werd een internrechtelijke ‘recapture-regel’ ingevoerd.

### § 3. DERDE BEWERKING

#### 1516

In dit stadium worden de volgende aftrekken verricht:

- a. aftrek van de winst die door dubbelbelastingverdrag vrijgesteld is; aftrek voor uitvoer, integrale kwaliteitszorg en stage in de onderneming;
- b. aftrek van de vrijgestelde giften en andere niet-belastbare bestanddelen.

### § 4. VI ERDE BEWERKING

#### 1517

In dit stadium worden de al belaste inkomsten afgetrokken (randnr. 1502 inzake dbi-

---

<sup>295</sup> Cass. 29 juni 1984, *FJF*, No. 84/164; Gent 13 april 1999, *FJF*, No. 2000/52.

<sup>296</sup> HvJ 14 december 2000, *TFR* 2001, 213, noot B. PEETERS, *RW*2001-2002, 394, 11, noot T. WUSTENBERGHS, *AFT* 2001, 139, noot J. VAN STEENWINKEL en J. VAN VAECK, *Fi sc. Act.* 2001, afl. 1, 1.

<sup>297</sup> Vr. nr. 141 EERDEKENS 22 oktober 2002, *Bull. Bel.* 2003, afl. 835, 643.

<sup>298</sup> Brussel 17 september 2009, besproken door T. SPAAS en H. BRANDS, “Velasquez doctrine is ongrondwettig, ook in niet-EU situaties”, *Fi sc. Act.* 2009, afl. 36, 1, *TFR* 2010, afl. 389, 856, noot T. DE CLERCK; Rb. Brussel 26 oktober 2007, besproken door L. DE BRCE en N. BAIMENS, *Fi scol oog (I.)* 2007, afl. 289, 1. Zie ook L. DE BRCE en N. BAIMENS, “Afwijzing Velasquez-doctrine in niet-EU situatie bevestigd in beroep”, *Fi scol oog (I.)* 2010, afl. 313, 4.

af trek)<sup>299</sup>.

De beperking van deze af trek tot de fiscale restwinst die overblijft na de derde bewerking is volgens het Hof van Justitie strijdig met de moeder-dochterrichtlijn<sup>300</sup> (zie randnr. 1510 e.v. in de zaken Cobelfret, KBC Bank nv (C- 439/07) en Beleggen, Risicokapitaal, Beheer nv (C-499/07).

## § 5. VIJFDE BEWERKI NG

### 1518

In een vijfde bewerking wordt de octrooiaf trek in mindering gebracht. De octrooiaf trek vindt m.a.w. plaats *na* de dbi-af trek en *vóór* de notionele interestaf trek.

## § 6. ZESDE BEWERKI NG

### 1518, 50

In dit stadium wordt de notionele interestaf trek van het jaar zelf afgetrokken (zie randnrs. 1511,10 e.v.). Ingevolge wetswijziging is de NIA-voorraad die is opgebouwd tot en met aanslagjaar 2012 verhuisd naar de laatste (negende) af trekbewerking.

## § 7. ZEVENDE BEWERKI NG

1519

In dit stadium worden de vorige verliezen afgetrokken (randnrs. 1512 e.v.).

## § 8. ACHTSTE BEWERKI NG

1519, 10

In dit stadium wordt de investeringsaf trek afgetrokken (randnr. 1501).

## § 9. NEGENDE BEWERKI NG

1519, 20

Een negende bewerking werd ingevoerd inzake de af trek van NIA-voorraad die werd opgebouwd tot en met aanslagjaar 2012 (randnr. 1511,50). Deze bijkomende bewerking staat niet opgenomen in het KB/WIB92.

---

<sup>299</sup> Luidk 20 juni 2002, TFR 2003, 44, noot C. CHEVALIER.

<sup>300</sup> HvJ 12 februari 2009, zaak C-138/07, Cobelfret, Jur. I-00731; Beschi kking HvJ 4 juni 2009, zaak C-439/07, KBC Bank nv en zaak C-499/07, Bel eggen, Ri si cokapitaal, Beheer nv.

## Hoofdstuk V Reorganisaties

1520

Het huidige fiscaal regime met betrekking tot de verkrijging door een vennootschap van haar eigen aandelen en de gehele of gedeeltelijke verdeling van het vermogen dat werd ingevoerd door de wet van 22 december 1989, werd onder meer gewijzigd door de wet van 6 augustus 1993<sup>301</sup>, de wet van 24 december 2002<sup>302</sup> en de wet van 11 december 2008<sup>303</sup>.

De volgende standaardwerken over reorganisaties in het algemeen kunnen nuttig worden geraadpleegd:

- ERNST, Ph. en VERSTRAELEN, J., *Reorganisatie van vennootschappen*, in *Fiscale praktijkstudies*, nr. 24, Diegem, Ced.Samsom, 2002, 767 p.
- DE MUYNCK, M., DE NEEF, G. en AMAND, C., *Overdracht van ondernemingen. Fiscaal-juridische aspecten*, Gent, De Boeck & Larcier, 2004, 560 p.
- VANDENBERGHE, W., *Van ontbinding tot fusie. Fiscale aspecten*, Mechelen, Kluwer, 2007, 849 p.
- VANDENBERGHE, W., VANDE VELDE, I., VERSTRAELEN, J., VANDE WOESTEYNE, I. en VYNCKE, K., *Handboek fiscale aspecten van vennootschapsherstructureringen*, Mechelen, Kluwer, 2010, 255 p.
- BLOCKERYE, Th., *Acquisitions, fusions et réorganisations de sociétés*, Limal, Anthemis, 2012, 498 p.

Door de wet van 11 december 2008 werd, in uitvoering van de (fiscale) fusierichtlijn<sup>304</sup>, het regime uitgewerkt voor grensoverschrijdende (in hoofdzaak ‘intra-Europese’) herstructureringen.

### Afdeling I.

#### Terugbetaling van gestort kapitaal

1521

- Circulaire – Circ. nr. Ci.RH.231/602.851 (AAFisc. 2/2012), 10 januari 2012 (terugbetaling kapitaal en/of agio buitenlandse vennootschap).
- Voorafg.Besliss. – Voorafg.Besliss. nr. 900.448, 26 januari 2010 (terugbetaling buitenlandse agio-reserve).  
– Voorafg.Besliss. nr. 2011.564, 24 januari 2012 en nr. 2012.097, 8 mei 2012 (terugbetaling buitenlandse agio-reserve).
- Bibliografie – DE BAENST, E., *Le remboursement de capital*, Brussel, Etablissements Emile Bruylant, 1976, 132 p.  
– VAN DE VIJVER, A., “Vennootschapsbelasting – De kapitaalvermindering door terugbetaling aan de aandeelhouders”, in *Fiscaal Praktijkboek Directe Belastingen 2001-2002*, Diegem, Ced.Samsom, 2001, 263-297.  
– KLEYNEN, G., “La notion de capital en droit fiscal”, *JDF* 1993, 65 (deel 1) en 340 (deel 2).  
– HUBAUX, B., “Le remboursement de capital social”, *RGF* 1994, 356.  
– VAN CROMBRUGGE, S., “C.B.N. over terugbetaling van kapitaal en uitkering van reserves”, *Fiscoloog* 1995, afl. 518, 7.  
– VAN CROMBRUGGE, S., “Fiscaal stelsel van terugbetalingen in kapitaal”, *Fiscoloog*

---

<sup>301</sup> BS 31 augustus 1993.

<sup>302</sup> BS 31 december 2002.

<sup>303</sup> BS 12 januari 2009.

<sup>304</sup> Richtl. 90/434/EEG, 23 juli 1990, gewijzigd door Richtl. 2005/19/EG, 17 februari 2005.

- 1999, afl. 689, 7.
- HUYSMAN, S., “Het fiscaal kapitaalbegrip na de Wet van 22 december 1998”, *TRV* 2000, 3- 25.
  - CULOT, H., “La prime d’émission”, *RPS* 2006, afl. 6960, 455.
  - PHILIPPE, D.-E., “Le régime d’une décision irrégulière de réduction du capital libéré par remboursement des actionnaires”, *JDF* 2006, 65-87.
  - DESCHRIJVER, D., “Gevolgen in de personen- en de vennootschapsbelasting van een onregelmatige beslissing tot vermindering van het maatschappelijk kapitaal”, *TRV* 2008, afl. 1, 17- 31.
  - HELSEN, Q., “Standpunt: de uitgiftepremie bij oprichting: een kwestie van evenwicht”, *TRV* 2009, afl. 7, 603-610.
  - JOURDAN, S., “La réduction de capital par remboursement aux actionnaires: un état des lieux”, *RGF* 2009, afl. 6, 3-12.

## 1521, 35

### art. 18 lid 1 2° WB92

Terugbetaling van gestort kapitaal wordt niet als een dividend aangemerkt indien de terugbetaling gebeurt ter uitvoering van een regelmatige beslissing tot vermindering van het maatschappelijk kapitaal overeenkomstig de voorschriften van het W.Venn. (art. 18 lid 1 2° WIB92).

Bij een kapitaalvermindering door een buitenlandse vennootschap, moet de vereiste van naleving van het vennootschapsrecht worden beoordeeld volgens de lokaal toepasselijke wetgeving<sup>305</sup>.

Een opneming op het gestort kapitaal om een boekverlies te dekken, wordt beschouwd als een definitief verlies van het gestorte kapitaal dat belastingvrij kan worden terugbetaald<sup>306</sup>. Een dergelijke formele kapitaalvermindering blijft enkel zonder gevolg voor het fiscaal gestorte kapitaal voor de toepassing van artikel 198, 7° WIB92 (aftrekbaarheid van een liquidatieverlies tot beloop van het ‘verlies aan gestort kapitaal’).

art. 184 WB92

Als gestort kapitaal wordt aangemerkt (art. 184 WIB92):

- het gedeelte van het kapitaal dat werkelijk is gestort, in zoverre geen verminderingen of terugbetalingen hebben plaatsgevonden;

<sup>305</sup> G. LOWAGIE, “Terugbetaling van kapitaal”, in *Vennootschap en belastingen*, deel XIV, Mechelen, Kluwer, losbl.; Vr. nr. 620 VERMEULEN, *Vr. & Antw. Kamer* 1996-1997, nr. 61, 8140 en *Bull. Bel.*, afl. 769, 499.

<sup>306</sup> *Com I B* 1992, nr. 184/21; Vr. nr. 903 LANGENDRIES 7 februari 1994, *Vr. & Antw. Kamer* 1993-1994, nr. 103, 10618, *Bull. Bel.*, afl. 743, 3081; Vr. nr. 1085 HATRY 15 mei 1998, *Vr. & Antw. Senaat* 1997-1998, 4046, *Bull. Bel.*, afl. 787, 2520; Vr. nr. 1615 DELCROIX 24 februari 1999, *Vr. & Antw. Senaat* 1998-1999, 5249, *Bull. Bel.* 1999, afl. 797, 3106. *Contra*: S. HUYSMAN, “Het fiscaal kapitaalbegrip na de wet van 22 december 1998”, *TRV* 2000, 6.

- de uitgiftepremies, op voorwaarde dat zij van in het begin<sup>307</sup> even onbeschikbaar zijn gemaakt als het kapitaal, d.w.z. geboekt zijn op het passief van de balans onder het eigen vermogen, op een rekening die zoals het maatschappelijk kapitaal, de waarborg van derden vormt en alleen kan worden verminderd ter uitvoering van een regelmatige beslissing van de algemene vergadering, getroffen met inachtneming van de bepalingen van het W.Venn. die van toepassing zijn op statutenwijzigingen;
- de bedragen waarop wordt ingeschreven ter gelegenheid van een uitgifte van winstbewijzen, onder dezelfde voorwaarden van ‘onbeschikbaarheid’.

art. 184bis § 1 lid 1 WB92

Bij een (binnenlandse) inbreng van een bedrijfsafdeling of een algemeenheid van goederen met vrijstelling van belasting (art. 46 § 1 2° WIB92) is het door de inbreng gestort kapitaal gelijk aan de fiscale nettowaarde die de inbreng vanuit fiscaal oogpunt had bij de inbrenger (art. 184bis § 1 lid 1 WB92).

art. 184bis § 1 lid 2 WB92

Bij een (binnenlandse) inbreng van een bedrijfsafdeling of een algemeenheid van goederen die niet belastingneutraal verloopt omdat de verrichting de antimisbruiktest van artikel 183bis WIB92 niet doorstaat (d.w.z. indien belastingfraude of belastingontwijking het hoofddoel of één van de hoofddoelen van de verrichting vormt), geeft de inbreng in hoofde van de verkrijgende vennootschap aanleiding tot de vorming van gestort kapitaal tot beloop van de werkelijke waarde van de verrichte inbreng (art. 184bis § 1 lid 2 WB92).

art. 184bis § 2 WB92

Wanneer een binnenlandse vennootschap de inbreng verkrijgt van een Belgische inrichting onder toepassing van artikel 231, § 2 of § 3 WIB92, is het door die inbreng gestorte kapitaal gelijk aan de fiscale nettowaarde van de ingebrachte inrichting, onder aftrek van haar belaste en vrijgestelde reserves (art. 184bis § 2 WB92).

art. 184bis § 3 WB92

Indien een binnenlandse vennootschap in het kader van een inbreng van één of meer bedrijfsafdelingen of van een algemeenheid van goederen vanwege een buitenlandse vennootschap de inbreng verkrijgt van een buitenlandse inrichting of van in het buitenland gelegen bestanddelen, dan wordt het gestorte kapitaal van de inbrengverrijgende vennootschap verhoogd tot beloop van de netto boekwaarde van de verkregen inrichting of bestanddelen (art. 184bis § 3 WB92).

art. 212 lid 1 en 213 lid 1 WB92

Bij een (binnenlandse) belastingneutrale fusie wordt het gestorte kapitaal van de overgenomen vennootschap bij de overnemende vennootschap in aanmerking genomen alsof de fusie niet had plaatsgevonden (art. 212 lid 1 WB92). In de hypothese van een (partiële) splitsing wordt het gestorte kapitaal van de gesplitste vennootschap evenredig met de fiscale nettowaarde van de verkregen bestanddelen toegewezen aan de verkrijgende vennootschappen (art. 213 lid 1 WB92).

art. 210 § 4 WB92

---

<sup>307</sup> *Com / B* 1992, nr. 184/ 31.

Bij een belaste (binnenlandse) fusie of (partiële) splitsing, uitgevoerd volgens het W.Venn. is het ingebrachte kapitaal gelijk aan de werkelijke waarde van het ingebrachte vermogen (art. 210 § 4 WIB92).

art. 184bis § 4 WB92

Indien een binnenlandse vennootschap een intra-Europese vennootschap door fusie overneemt, stemt het ten gevolge van die verrichting in hoofde van de binnenlandse vennootschap gestorte kapitaal overeen met het statutaire kapitaal van de overgenomen intra-Europese vennootschap, verhoogd met de uitgiftepremies en de bedragen waarop is ingeschreven ter gelegenheid van de uitgifte van winstbewijzen, voor zover deze bedragen voldoen aan de voorwaarden die artikel 184 WIB92 oplegt om als gestort kapitaal te kunnen worden aangemerkt ten name van een binnenlandse vennootschap. Bij (partiële) splitsing van een intra-Europese vennootschap wordt het aldus bepaalde gestorte kapitaal verdeeld in verhouding tot de totale fiscale nettowaarde van de verkregen bestanddelen.

art. 2 § 2 WB92

Wanneer het kapitaal geheel of gedeeltelijk vóór 1950 werd gestort, kan het gerevaloriseerd worden (art. 2 § 2 WIB92).

In het geval van een reële kapitaalvermindering met uitkering aan een vennootschap-aandeelhouder, verloopt de kapitaalvermindering in de visie van de administratie in hoofde van de vennootschap-aandeelhouder slechts neutraal op voorwaarde dat (i) de kapitaalvermindering integraal wordt aangerekend op het gestort kapitaal, (ii) het bedrag van de kapitaaluitkering lager is dan de fiscale waarde van de participatie ten name van de vennootschap-aandeelhouder, en (iii) de kapitaalvermindering integraal wordt aangerekend op de fiscale waarde van de participatie<sup>308</sup>.

## **1521, 40**

### **art. 537 WB92**

Belaste reserves die in toepassing van de overgangsbepaling van artikel 537 WIB92 in 2013 of 2014 werden uitgekeerd en – mits onmiddellijke weder-inbreng in het kapitaal – onderworpen werden aan de ('anticipatieve') roerende voorheffing van 10 %, worden bij latere kapitaalvermindering binnen acht jaar (vier jaar indien de vennootschap kwalificeert als een 'kleine vennootschap' in de zin van art. 15 W.Venn.) alsnog als 'uitgekeerd dividend' beschouwd, en onderworpen aan roerende voorheffing (15 %, 10 % of 5 % naargelang het tijdstip waarop de kapitaalvermindering plaatsvindt).

Latere kapitaalverminderingen worden steeds vermoed (in de eerste plaats) voort te komen uit het kapitaal dat met toepassing van het overgangsregime van artikel 537 WIB 92 werd ingebracht<sup>309</sup>.

## **Af del i ng I I .**

---

<sup>308</sup> Vr. nr. 859 DI EGENANT 27 september 1994, *Bull. Bel.*, afl. 747, 905.

<sup>309</sup> Zi e randnr. 1645 voor een meer uit gebrei d bespreki ng van deze overgangsregel i ng.

# Verkrijging door een vennootschap van haar eigen aandelen en gedeeltelijke verdeling van vermogen

1521, 50

- Circulaire – Circ. nr. D.19/416.334, 10 augustus 1992, *Bull.Bel.*, afl. 720, 2566.
- Voorafg.Besliss. – Voorafg.Besliss. nr. 600.223, 20 juni 2006 (verrekening van de roerende voorheffing).  
– Voorafg.Besliss. nr. 600.208, 27 juni 2006 (dbi – verrekening van de roerende voorheffing).
- Parl.Vr. – Vr. nr. 706 DE CLIPPELE 22 september 1993, *Vr. & Antw.* Kamer 1993-1994, 22 november 1993 (herkwalificatie in dividenden).  
– Vr. nr. 7 DESIMPEL 30 juli 1999, *Vr. & Antw.* Kamer 1999-2000, 25 oktober 1999 (herkwalificatie in dividenden).
- Rechtspraak – Cass. 4 november 2005, *TFR* 2006, afl. 304, 558 (disproportionele inkoop – geen herkwalificatie).  
– Gent 19 september 2006, *Fiscoloog* 2007, afl. 1062, 11 (kapitaalvermindering in een bvba tot nul, onder opschortende voorwaarde van kapitaalverhoging: gedeeltelijke verdeling?).  
– Luik 11 juni 2010, *FJF*, No. 2013/49 (grondslag vennootschapsbelasting).  
– Luik 19 september 2012, *Fiscoloog* 2012, afl. 1313, 1-4, noot VAN DYCK, J., “Combinatie kapitaalverhoging en -vermindering: misbruik?”.  
– Rb. Antwerpen 26 oktober 2001, *Fiscoloog* 2001, afl. 824, 1, *AFT* 2002, 37 en *Fisc.Koer.* 2002, 217 (herkwalificatie in dividenden).  
– Rb. Hasselt 9 januari 2002, *AFT* 2002, afl. 06-07, 283 en *Fisc.Koer.* 2002, 217 (herkwalificatie in dividenden).  
– Rb. Brugge 5 mei 2003, *AFT* 2003, afl. 248, 863, noot VANHEESWIJCK, L.  
– Rb. Bergen 8 mei 2003, *Fiscoloog* 2003, afl. 893, 1 en *TFR* 2003, afl. 85, noot VANHEESWIJCK, L.  
– Rb. Antwerpen 13 juni 2003, *Fiscoloog* 2003, afl. 899, 7.  
– Rb. Brugge 3 november 2003, *TFR* 2004, afl. 254, 77, noot VANHEESWIJCK, L.  
– Rb. Brugge 23 december 2003, *Fiscoloog* 2004, afl. 931, 10.  
– Rb. Namen 26 oktober 2005, *FJF*, No. 2006/102 (herkwalificatie in dividenden).  
– Rb. Leuven 26 januari 2007, *TRV* 2013, afl. 2, 198 (verschuldigheid roerende voorheffing).  
– Rb. Brugge 17 mei 2010, *FJF*, No. 2011/194 (grondslag vennootschapsbelasting).
- Bibliografie
1. Oud regime
    - VERBANCK, P., *Inkoop van eigen aandelen*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1988, 121 p.
    - GARABEDIAN, D., “L’acquisition de parts propres en droit des sociétés”, in *Le régime fiscal des sociétés en Belgique depuis les lois des 7 décembre 1988, 22 décembre 1989 et 22 février 1990*, Brussel, Ed. du Jeune Barreau, 1990, 269 p.
    - COUGNON, J., “Inkoop van aandelen”, *AFT* 1988, 74-79.
  2. Na de wetten van 22 december 1989, 6 augustus 1993 en 24 december 2002
    - VANDENBERGHE, W., “De roerende voorheffing op liquidatie- en inkoopboni”, in PEETERS, B. (ed.), *Hervorming van de vennootschapsbelasting*, Brussel, Larcier, 2003, 51-131.
    - DE BEULE, N., “Roerende voorheffing en herstructurering – praktische benadering van de 10 % heffing”, in *Fiscale Praktijkstudies*, nr. 27, Mechelen, Kluwer, 2003, 177 p.
    - MALHERBE, J. en DE LA SERNA, M., “Bonis de liquidation et de rachat d’actions propres”, in *Le droit fiscal des entreprises en 2003*, Brussel, Editions du jeune barreau, Bruylant, 2003, 117-139.
    - VANHULLE, H. m.m.v. LIPPENS, N., “Praktische beschouwingen n.a.v. de invoering van de 10 % heffing bij inkoop van eigen aandelen en liquidatie van vennootschappen”,

in *Liber Amicorum Jean-Pierre De Bandt*, Brussel, Bruylant, 2004, 657-696.

- VERBANCK, P., “De invloed van de Wet van 22 december 1989 op de verkrijging van eigen aandelen. Is de roerende voorheffing wel verschuldigd gezien de huidige wettekst?”, *Fiskofoon* 1991, 7-33.
- GHYSELS, R., “Régime fiscal des dissolutions, liquidation, partage partiel d’avoir social et rachat d’actions de sociétés belges, 1962-1990”, *Rev.D.Compt.* 1991, afl. 2, 3-19.
- STURTEVANT, P.J., “Les rachats d’actions en droit fiscal belge et en droit fiscal américain”, *RGF* 1992, 189-194.
- VERBANCK, P., “Verkrijging van eigen aandelen: interessant maar gevaarlijk fiscaal speelgoed”, *Fiskoloog* 1992, afl. 369, 9-16.
- POPPE, G., “De inkoop van eigen aandelen: een interessant instrument?”, *NFM* 1993, afl. 11, 229.
- PARAS, S., “L’acquisition d’actions propres par une société belge: aspects de droit des sociétés et régime fiscal”, *JDF* 1994, 65.
- SERVAIS, T., “Verkrijging van eigen aandelen”, *AFT* 1994, 308.
- LONAY, B. en ROME, N., “Les aspects comptables, fiscaux et juridiques du régime relatif au rachat d’actions propres”, *C&FP* 1995, afl. 28, 5-14.
- BLOCKERYE, Th., “Les implications fiscales apportées par la loi du 13 avril 1995 sur le rachat d’actions propres”, *RGF* 1996, 343.
- SMET, P., “Fiscale aspecten van de verkrijging van eigen aandelen na de Reparatielwet van 13 april 1995”, *V&F* 1997, 186.
- MERCIER, S., “Rachat d’actions propres”, *C&FP* 1998, 91.
- KLEYNEN, G., “Réflexions sur le rachat d’actions propres”, *L’Echo* 18 januari 2000.
- GRAZIOSI, S., “Rachats d’actions propres et disposition anti-abus: deux jugements récents”, *RGF* 2001, 221.
- VAN DE VIJVER, A., “DBI-aftrek en inkoop eigen aandelen: wanneer en voor welk bedrag?”, *Fiscoloog* 2001, afl. 799, 6.
- SMET, P., “Inkoop- en liquidatieboni: moeilijkheden en ongewilde effecten”, *Fiscoloog* 2002, afl. 856, 3.
- VAN DER HEYDEN, G. en DEMEYERE, N., “Overzicht van de rechtspraak over de algemene antimisbruikbepaling”, *Fisc.Act.* 2003, afl. 27, 9.
- SCHELLEKENS, K., “Fiscale transparantie en gemeenschappelijke beleggingsfondsen tussen droom en daad staat vaak een onoverkomelijk bewijsprobleem” (noot onder Rb. Brussel 12 september 2002), *TFR* 2003, afl. 241, 438-442.
- DE BEULE, N., WILLEMSE, K. en BISSCHOP, N., “Roerende voorheffing bij verdeling van het vermogen en bij inkoop van eigen aandelen – een grondige analyse”, *AFT* 2003, afl. 6, 283-306.
- SMET, P., “Verrekening RV en DBI bij inkoop eigen aandelen: onzekerheid blijft”, *Fiscoloog* 2006, afl. 1045, 7.
- SMET, P., “Inkoop zonder onmiddellijke vernietiging: geen inhouding RV?”, *Fiscoloog* 2007, afl. 1096, 7-9.
- LAURENT, C., “L’achat d’actions propres: status questionis”, *RGF* 2007, 3-19.
- DE BEULE, N., VANDEPOORTE, K. en VAN DE WOESTEYNE, I., “Roerende voorheffing bij verkrijging van eigen aandelen door een Belgische vennootschap: hindernissen en valkuilen”, *AFT* 2011, afl. 1, 14-28.

## 1522

Fiscaal wordt *de verkrijging van eigen aandelen* (zowel deze die plaatsvinden onder de voorwaarden gesteld in het W.Venn. als deze daarbuiten) ten dele gelijkgesteld met de toekenning van een dividend. Die gelijkstelling heeft betrekking op het verschil in meer tussen de verkrijgingsprijs of, bij ontstentenis daarvan, de waarde van de aandelen en het gedeelte van het gerevaloriseerde gestorte kapitaal dat door de verkregen aandelen wordt vertegenwoordigd.

Nochtans, wanneer de aandelen, voor de ontbinding of inverteffeningstelling van de vennootschap, worden verkregen onder de voorwaarden opgenomen in de



gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen<sup>310</sup>, is de gelijkstelling aan een dividend slechts van toepassing wanneer<sup>311</sup>:

- er op de verkregen aandelen waardeverminderingen worden geboekt<sup>312</sup>;
- de aandelen worden vervreemd;
- de aandelen worden vernietigd of van rechtswege nietig worden;
- de vennootschap wordt ontbonden of in vereffening wordt gesteld.

De inkoopbonus (m.n. het verschil tussen de verkrijgingsprijs en het gestorte kapitaal) is in principe onderworpen aan 25 % roerende voorheffing. In hoofde van de verkopende vennootschap komt de inkoopmeerwaarde voor dbi-aftrek in aanmerking. Het bedrag dat voor de dbi-aftrek in aanmerking komt, is niet noodzakelijk het ‘geassimileerd dividend’ bij de uitkerende vennootschap<sup>313</sup>.

### 1523

Wanneer het maatschappelijk vermogen van een vennootschap gedeeltelijk wordt verdeeld tengevolge van overlijden, uittreding of uitsluiting van een vennoot, wordt als een uitgekeerde winst aangemerkt het verschil in meer tussen de uitkeringen en toekenningen in geld, in effecten of in enige andere vorm aan de belanghebbende of zijn rechthebbenden en zijn aandeel in de gerevaloriseerde waarde van het gestorte kapitaal.

### 1523, 50

Zowel wanneer een vennootschap *eigen aandelen verwerft* als wanneer het *vermogen gedeeltelijk wordt verdeeld*, wordt het gestorte kapitaal verminderd met het deel daarvan dat door de verkregen aandelen wordt vertegenwoordigd of met het aandeel in het kapitaal van de overleden, uitgetreden of uitgesloten vennoot.

Wanneer de verkrijging van eigen aandelen of de gedeeltelijke verdeling van het vermogen zou hebben plaatsgevonden door opneming van winsten van het boekjaar of gereserveerde winsten, die al aan de vennootschapsbelasting werden onderworpen, dan blijft deze opneming zonder invloed op de vaststelling van de ten name van de vennootschap vastgestelde winst ten belope van de hiervoor bedoelde vermindering van het gestorte kapitaal, die geen aanleiding heeft gegeven tot een werkelijke vermindering van het kapitaal. De opneming leidt wel tot effectieve belastingheffing voor zover belastingvrije reserves worden aangewend.

## Af del i n g I I I .

---

<sup>310</sup> F. HELLEMANS en R. TAS, “Inkoop en in pandneming van eigen effecten – kruisparticipaties”, in Jan Ronse Instituut (ed.), *De nieuwe vennootschapswetten van 7 en 13 april 1995*, Kaltrout, Biolo, 1995, 125-174.

<sup>311</sup> Vr. nr. 399 EERDEKENS 20 juni 2000, *Vr. & Antw. Kamer 2000-2001*, 16 oktober 2000, 5701; Vr. nr. 497 EERDEKENS 7 november 2000, *Vr. & Antw. Kamer 2000-2001*, nr. 69, 26 maart 2001, 7787.

<sup>312</sup> Waarop het aftrekverbod van artikel 198, 7° WB92 inzake mindere waarden op aandeel evenwel niet van toepassing is: Vr. nr. 138 HATRY 18 september 1992, *Vr. & Antw. Senaat 1992-1993*, 27 oktober 1992, 1180.

<sup>313</sup> *Com/B* 1992, nr. 61; Zie ook Vr. nr. 399 EERDEKENS 20 juni 2000, *Vr. & Antw. Kamer 2000-2001*, nr. 48, 5701 en Vr. nr. 497 EERDEKENS 7 november 2000, *Vr. & Antw. Kamer 2000-2001*, nr. 69, 7787, zoals besproken door A. VAN DE VIJVER, “DBI-aftrek en inkoop eigen aandelen: wanneer en voor welk bedrag?”, *Fiscal oog* 2001, afl. 799, 6.

- Circulaire – Circ. nr. Ci.RH.233/439.182, 22 april 1993, *Bull.Bel.*, afl. 728, 1555.
- Voorafg.Besliss. – Voorafg.Besliss. nr. 2010.252, 21 september 2010 (deficitaire sluiting van een vereffening – geen belastbare winst op grond van art. 185 § 1 WIB92).  
 – Voorafg.Besliss. nr. 2010.463, 21 december 2010 (deficitaire vereffening – voorafgaande kwijtschelding van schuld – engagement om verliezen niet te gebruiken binnen een andere groepsvennootschap).  
 – Voorafg.Besliss. nr. 900.481, 21 december 2010 (deficitaire sluiting van een vereffening – geen belastbare winst op grond van art. 185 § 1 WIB92).
- CBN-advies – Advies nr. 2010/22, 10 november 2010, *Bull.CBN* 2011, afl. 57 (voorschot op de verdeling van het netto-actief).
- Rechtspraak – Brussel 31 januari 2001, *FJF*, No. 2002/131 (oud regime).  
 – Brussel 17 mei 2001, *FJF*, No. 2002/17 (werking in tijd wet 22 december 1989 – oud regime).  
 – Antwerpen 6 september 2005, *Fisc.Koer.* 2005, 547, *TFR* 2006, afl. 296, noot VERSTRAELEN, J., “Rechtmatige financiële of economische behoeften: richtlijn conforme interpretatie? Liquidatieregime: 15 jaar na de invoering ervan zijn er nog steeds interpretatieproblemen?” (belaste splitsing – aanrekening vrijgestelde reserves op overgedragen verliezen – onaantastbaarheidsvoorwaarde).  
 – Gent 17 oktober 2006, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. G 06/107, *TFR* 2007, nr. 2007/N64 (art. 209 WIB92 heeft enkel betrekking op de *gehele* verdeling van het maatschappelijk vermogen – prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof over een mogelijke schending van (opgeheven) art. 264 2° WIB92).  
 – Brussel 4 oktober 2007, *Fisc.Koer.* 2007, 671, *FJF*, No. 2008/165 (de naar aanleiding van de toebedeling in natura verwezenlijkte of vastgestelde meerwaarde in het kader van een vereffening, moet worden berekend op basis van de werkelijke waarde).  
 – Antwerpen 23 december 2008, *TFR* 2010, afl. 374, 73, noot VERSTRAELEN, J. en VAN DE WOESTEYNE, I., “Het Hof neemt een correcte beslissing aangaande de toepasbaarheid van de artikelen 208 en 209 WIB 1992, maar baseert deze beslissing op een verkeerd begrip van artikel 210, § 1, 2° WIB 1992” (ontbinding door vereniging van alle aandelen in één hand – fiscale behandeling van terugbetaalde (buitenlandse) vennootschapsbelasting).  
 – Rb. Gent 24 oktober 2002, *TFR* 2003, afl. 55 (aansprakelijkheid vereffenaar voor niet betaalde belastingschulden).  
 – Rb. Nijvel 13 maart 2007, *TFR* 2007, afl. 332, 1043, noot VERSTRAELEN, J. (behandeling liquidatiebonus in hoofde van de aandeelhouder/vennootschap – art. 202 2° c.q. art. 192 WIB92?).
- Bibliografie – JOUK, L. en DE MUNCK, M., “Liquidatie van een vennootschap: een fiscale en vennootschapsrechtelijke benadering”, in *Fiscaal Praktijkboek – Directe Belastingen 1993-1994*, Diegem, Kluwer Rechtswetenschappen, 1994, 183.  
 – DILLEN, L., “Vennootschapsontbinding met vereffening in het inkomstenbelastingrecht”, in *Liber Amicorum J.J. Couturier*, Brussel, De Boeck & Larcier, 1999, 161-196.  
 – VANDENBERGHE, W., “De roerende voorheffing op liquidatie- en inkoopboni”, in *Hervorming van de vennootschapsbelasting*, PEETERS, B. (ed.), Brussel, Larcier, 2003, 51-131.  
 – DE BEULE, N., *Roerende voorheffing en herstructurering – praktische benadering van de 10 % heffing*, *Fiscale Praktijkstudies*, nr. 27, Mechelen, Kluwer, 2003, 177 p.  
 – DE MAEYER, J., “Liquidatie van vennootschappen in het kader van de hervorming van de vennootschapsbelasting”, *NFM* 1991, 29-41.  
 – VERSTAPPEN, J., “Le nouveau régime de taxation des sociétés dissoutes. Ses incidences sur le partage de l’avoir social”, *Rev.Not.B.* 1991, 166-179.  
 – GHYSELS, R., “Le régime fiscal des dissolutions, liquidation, partage partiel d’avoir fiscal et rachats d’actions de sociétés belges, 1962-1990”, *Rev.b.Compt.* 1991, afl. 2, 3-19.  
 – PARAS, S., “La liquidation de sociétés belges: aspect de droit des sociétés et régime

fiscal”, *C&FP* 1994, 40.

- KONING, F., “Essai sur la déduction des moins-values sur actions en cas de partage total de l’avoir social (art. 198 7) CIR92)”, *RGF* 2001, 33-37.
- SMET, P., “Inkoop- en liquidatieboni: moeilijkheden en ongewilde effecten”, *Fiscoloog* 2002, afl. 856, 3.
- DEBLAUWE, R., “De nieuwe liquidatiebelasting”, *AFT* 2003, speciale uitgave, 72 e.v.
- LEEUWERCK, T., “Inkoop van aandelen en vereffening van vennootschap: de onmogelijke hervorming”, *TFR* 2003, afl. 240, 351-373.
- VERSTRAELEN, J., “Het samenspel tussen de artikelen 209 en 202 § 1, 2° van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992”, *TFR* 2007, afl. 33, 1044-1047.
- DILLEN, L., “Berekening van het fiscaal resultaat bij verdeling van het maatschappelijk vermogen van de ontbonden en vereffende vennootschap – Over het fiscale lot van de vrijgestelde en negatieve belaste reserves”, *AFT* 2010, afl. 8-9, 3.
- NEYT, R. en PEETERS, S., “Inkoop van eigen aandelen: op de fiscale grens tussen meerwaarde en dividend”, *TRV* 2013, afl. 2, 118-134.
- VAN CROMBRUGGE, S., “Inkoop eigen aandelen en oude antimisbruikbepaling: geen herkwalficatie”, *Fiscoloog* 2013, afl. 1351, 10-12.

Vennootschappen in vereffening blijven aan de vennootschapsbelasting<sup>314</sup> en aangifteplicht onderworpen.

Aanvankelijk moest een aangifte worden ingediend enerzijds voor het belastbaar tijdperk dat loopt vanaf de eerste dag na het vorige belastbaar tijdperk tot de datum van ontbinding, en anderzijds ook voor het tijdperk dat loopt vanaf de eerste dag na de ontbinding tot op de datum van afsluiting van de vereffening<sup>315</sup>. Onder druk van de rechtspraak<sup>316</sup> aanvaardt de administratie dat geen aangifte meer wordt ingediend voor de eerste dag na het vorige belastbaar tijdperk tot op de datum van ontbinding<sup>317</sup>.

art. 192 § 1 WB92

Het belastbare resultaat van een vennootschap in vereffening wordt bepaald volgens de gewone regels die gelden ter zake van de vennootschapsbelasting. De winst van een in vereffening gestelde vennootschap bevat bovendien de meerwaarden die worden verwezenlijkt of vastgesteld naar aanleiding van de verdeling van het vermogen. Meerwaarden die worden vastgesteld ten name van een vennootschap in vereffening bij een uitkering in natura van aandelen, vallen principieel onder de toepassing van de vrijstelling voor meerwaarden op aandelen. Dit werd voorheen reeds bevestigd in antwoord op een parlementaire vraag<sup>318</sup>, maar is nu expliciet ingeschreven in artikel 192, § 1 WIB92.

## 1525

### art. 20bis en 261 lid 5 WB92

Vindt er een verdeling van het vermogen plaats (ten gevolge van ontbinding of om enige andere reden), dan wordt als een uitgekeerd dividend aangemerkt, het verschil in meer tussen de uitkeringen in geld, in effecten of in enige andere vorm, en de

---

<sup>314</sup> Rb. Gent 15 november 2001, *Fiscoloog* 2002, afl. 831, 4 (voorzetting geliquideerde vennootschap en simulatie).

<sup>315</sup> Crc. nr. C.RH.233/439.182, 22 april 1993, *Bull. Bel.*, afl. 728, 1562 en *Com IB* 1992, nr. 208/9.

<sup>316</sup> Rb. Antwerpen 11 december 2002, *Fiscoloog* 2003, 6; Rb. Luik 22 oktober 2002, *TFR* 2003, afl. 238, 282, noot W VANDENBERGHE.

<sup>317</sup> Crc. nr. C.RH.81/557.698 (AOI F 32/2003), 10 december 2003, *Fiscoloog* 2004, afl. 924, 6.

<sup>318</sup> Vr. nr. 49 DUPRE 9 september 1995, *Vr. & Antw. Kamer* 1995, 2 oktober 1995, 309, *Bull. Bel.*, afl. 755, 3233.

gerevaloriseerde waarde van het gestorte kapitaal. Deze liquidatiebonus is tot en met 30 september 2014 onderworpen aan 10 % roerende voorheffing. Vanaf 1 oktober 2014 wordt het tarief van de roerende voorheffing voor liquidatieboni verhoogd tot 25 %. Indien de liquidatie-uitkering geheel of gedeeltelijk in natura gebeurt, moet het bedrag van de belastbare roerende inkomsten in hoofde van de aandeelhouder-natuurlijke persoon worden bepaald met inachtneming van de *verkoopwaarde* van de uitgekeerde goederen op de datum van de toekenning of betaalbaarstelling. Indien de vereffenaar, bij toekenning of betaalbaarstelling van goederen in natura, de roerende voorheffing niet kan inhouden, moet hij zich het bedrag van de verschuldigde roerende voorheffing doen overhandigen.

art. 18 lid 1 2<sup>o</sup>ter WB92

In hoofde van de aandeelhouder-natuurlijke persoon kwalificeert de liquidatiebonus als een dividend (art. 18 lid 1 2<sup>o</sup>ter WIB92).

In hoofde van de aandeelhouder-vennootschap komt het verschil tussen de verkregen sommen of de waarde van de ontvangen bestanddelen en de aanschaffings- of beleggingsprijs van de aandelen die worden terugbetaald door de vennootschap die ze had uitgeven (eventueel verhoogd met uitgedrukte en niet-vrijgestelde meerwaarden) in aanmerking voor dbi- aftrek<sup>319</sup>. Volgens sommige (lagere) rechtspraak moet de dbi-aftrek desgevallend worden beperkt tot het bedrag dat in hoofde van de geliquideerde vennootschap op grond van artikel 209 WIB92 als een uitgekeerd dividend wordt aangemerkt<sup>320</sup>.

Een liquidatieverlies in hoofde van een aandeelhouder-vennootschap naar aanleiding van de gehele verdeling van het maatschappelijke vermogen is aftrekbaar ten belope van het verlies aan gestort kapitaal (zie randnr. 1500).

**1529**

Uitkeringen worden achtereenvolgens geacht voort te komen:

1. eerst uit de gerevaloriseerde waarde van het gestorte kapitaal;
2. vervolgens uit voorheen gereserveerde winsten die al aan de vennootschapsbelasting werden onderworpen, inbegrepen de meerwaarden die worden verwezenlijkt of vastgesteld naar aanleiding van de verdeling van het vermogen;
3. en ten slotte uit de voorheen vrijgestelde winsten.

Wanneer, ingevolge overgedragen boekhoudkundige verliezen, de positieve vermogensbestanddelen het bedrag van de uitkeringen overtreft, moet het (niet-uitgekeerde) saldo van deze vermogensbestanddelen volgens het hof van beroep te Antwerpen worden geacht aangewend te zijn tot aanzuivering van de overgedragen verliezen. In de mate dat hierdoor vrijgestelde reserves aangewend worden tot aanzuivering van verliezen, zouden deze vrijgestelde reserves niet meer voldoen aan de

---

<sup>319</sup> Art. 202 2<sup>o</sup> WB92 voor de bepaling van het gedeelte van de liquidatiebonus dat in aanmerking komt voor de dbi- aftrek wordt de aanschaffings- of beleggingsprijs niet verminderd met vroeger op die effecten aangenomen waardeverminderingen. Circ. nr. C.D. 19/416.334 32e afl., 9 september 1992, *Bull. Bel.*, afl. 720, 2676 en *Bull. Bel.*, afl. 732, 3112.

<sup>320</sup> Rb. Nijvel 13 maart 2007, *TFR* 2007, afl. 332, 1043, noot J. VERSTRAELEN. In de hypothese dat de liquidatie-uitkering kleiner is dan het gestort kapitaal, betekent dit dat de liquidatiebonus in hoofde van de vennootschap-aandeelhouder niet voor de dbi-aftrek in aanmerking zou komen, maar integraal als een vrijgestelde meerwaarde op aandelen (art. 192 WB92) aangemerkt zou moeten worden.

onaantastbaarheidsvoorwaarde, en bijgevolg belastbaar worden<sup>321</sup>.

art. 209 lid 3 WB92

Wanneer de verdeling trapsgewijs plaatsvindt, wordt het voormelde slechts toegepast telkens wanneer een verdeling het verschil overtreft tussen enerzijds, het bedrag van het bij de ontbinding gestorte kapitaal, gerevalueerd volgens de coëfficiënten van toepassing op de datum van die verdeling, en, anderzijds, de vroegere verdelingen na revalorisatie daarvan volgens de coëfficiënten die op diezelfde datum van toepassing zijn voor de jaren waarin die verdelingen hebben plaatsgehad (art. 209 lid 3 WB92).

### 1530

De voormelde bepalingen met betrekking tot de ontbinding en vereffening zijn in beginsel ook van toepassing:

1. bij fusie door overneming of door oprichting van een nieuwe vennootschap of bij splitsing door overneming of oprichting van nieuwe vennootschappen. Deze verrichtingen kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor de toepassing van het belastingneutrale regime (zie randnr. 1531,50);
2. bij met fusie of splitsing gelijkgestelde verrichtingen ('partiële splitsing');
3. bij ontbinding zonder verdeling van het maatschappelijk vermogen, anders dan in gevallen als vermeld onder 1. (bv. door de vereniging van alle aandelen in handen van één natuurlijke persoon);
4. bij het aannemen van een andere rechtsvorm, behalve in gevallen als bedoeld in artikel 774 tot 787 W.Venn. Voorwaarde is wel dat de waardering van de activa- en passivabestanden, met inbegrip van het kapitaal en de reserves, geen wijziging ondergaat naar aanleiding van de omvorming, en de omvorming evenmin geschiedt in een landbouwvennootschap, die niet voor de heffing van de vennootschapsbelasting heeft gekozen;
5. bij het overbrengen van de maatschappelijke zetel, voornaamste inrichting of zetel van bestuur of beheer naar het buitenland (met dien verstande dat de fiscale liquidatieregels niet gelden in geval van zetelverplaatsing naar een andere EU-lidstaat, en dit voor wat betreft de bestanddelen die blijvend worden aangewend in een Belgische inrichting (art. 214bis WB92));
6. bij de erkenning door de FSMA als vennootschap met vast kapitaal voor belegging in onroerende goederen of in niet-genoteerde aandelen.

In deze gevallen wordt de werkelijke waarde van het maatschappelijk vermogen op de datum waarop de bedoelde verrichtingen plaatsvinden, gelijkgesteld met de in geval van verdeling van dat vermogen uitgekeerde som (met dien verstande dat bij partiële splitsing uitsluitend de werkelijke waarde van het afgesplitste vermogen geacht wordt te zijn uitgekeerd) (art. 210 § 2 lid 1 en § 3 lid 2 WB92).

## Af del i n g I V.

---

<sup>321</sup> Antwerpen 6 september 2005, *TFR* 2006, afl. 296, noot J. VERSTRAELEN, "Rechtmatige financiële of economische behoeften: richtlijnconform interpretatie? Lijkt dat ier egi me: 15 jaar na de invoering ervan zijn er nog steeds interpretatieproblemen?".

## Belastingenverrichtingen

### 1530, 10

- Rechtspraak
- Antwerpen 27 juni 2006, *TFR* 2007, afl. 328, 799, noot VANDENBERGHE, W.
  - Brussel 9 mei 2012, *Fisc.Act.* 2012, afl. 26, 3-8, noot VAN KEIRSBILCK, M., “Is belastingneutraliteit bij inbreng nog altijd keuze?”.
- CBN-advies
- Advies nr. 126/18, *Bull.CBN* 2002, afl. 4.
- Bibliografie
- VAN CROMBRUGGE, S., “Waarde bij inbreng in natura: belangrijk nieuw inzicht”, *Fiscoloog* 1995, afl. 697, 6.
  - MUYLDERMANS, J. en DE HAEN, K., “Wat bedoelt de CBN met ‘werkelijke waarde’ in haar advies 126/18 inzake de aanschaffingswaarde bij inbreng in natura?”, *AFT* 2002, afl. 3, 43.

### 1530, 20

#### art. 46 WB92

#### art. 81

#### KB/Venn.

Traditioneel namen de administratieve commentaren aan dat het neutraliteitsstelsel van artikel 46 WIB92 een facultatief karakter heeft<sup>322</sup>. Een verzaking aan de belastingneutraliteit staat echter op gespannen voet met de verplichte boekhoudkundige continuïteit van de verrichting, indien deze vennootschapsrechtelijk kwalificeert als een inbreng van een bedrijfsafdeling of een algemeenheid van goederen (art. 81 KB/Venn.) en lijkt door de fusiewet van 11 december 2008 impliciet te zijn afgeschaft (art. 184bis § 1 lid 2 WIB92)<sup>323</sup>. Ook het hof van beroep te Brussel lijkt aan te geven dat de mogelijkheid om te verzaken aan de belastingneutraliteit niet (langer) bestaat<sup>324</sup>.

art. 46 en 63 WB92

Indien de ingebrachte activa *niet* kwalificeren als een ‘algemeenheid van goederen’ of een ‘bedrijfstuk’, moeten de ingebrachte bestanddelen bij de verkrijgende vennootschap worden geboekt aan de conventionele waarde. Deze waarde komt integraal als gestort kapitaal in aanmerking bij de verkrijgende vennootschap. De eventuele goodwill waarmee de inbreng gepaard gaat, kan door de verkrijgende vennootschap worden afgeschreven (art. 63 WIB92). In tegenstelling tot bij een belastingvrije inbreng (art. 46 WIB92) is er bij een belaste inbreng in beginsel geen beperking op de fiscaal overgedragen verliezen. In uitzonderlijke gevallen wordt in de rechtspraak aangenomen dat de inbreng van een winstgevende activiteit in een vennootschap met fiscale verliezen als een abnormaal of goedgunstig voordeel kan worden aangemerkt, met alle gevolgen van dien op het vlak van de verliesrecuperatie. Inzake de fiscale verliezen, zie randnr. 1512.

---

<sup>322</sup> *Com/B* 1992, nr. 46/42.

<sup>323</sup> Over de vraag of het vrijstellingsregime vóór de fusiewet van 11 december 2008 nog een facultatief karakter had, zie P. SMET, “Nieuw uitvoeringsbesluit: verrassende fiscale gevolgen”, *Fiscal oag* 2001, afl. 790, 5; G. GEM S, “Is de optie nog die optie? Speelt de continuïteitsgedachte bij inbreng een rol? De codificatie van het vennootschapsrecht en het jaarrekeningenrecht gezien door een fiscale bril”, *AFT* 2002, 4; W. VANDENBERGHE, “Inbreng van bedrijfstuk of algemeenheid: het fiscaal wedervaren van de boekhoudkundige (dis)continuïteit”, *TFR* 2002, afl. 214, 55. Over het impact van de fusiewet van 11 december 2008, zie: W. VANDENBERGHE, “De omzetting van de fusierichtlijn. Duiding bij een labyrint van bepalingen inzake inbrengen van een bedrijfstuk of algemeenheid, fusies en splitsingen”, *AFT* 2009, afl. 4, (4) 27.

<sup>324</sup> Brussel 9 mei 2012, *Fisc.Act.* 2012, afl. 26, 3-8.

Ten name van de inbrengende vennootschap moeten de in ruil voor de inbreng verkregen aandelen worden geboekt aan de conventionele waarde van de ingebrachte activa of de hogere marktwaarde (art. 41 § 1 KB/Venn.). Volgens CBN-advies nr. 126/18 zou (behoudens in de hypothese van een ‘verdoken schenking’) zowel de aanschaffingswaarde van de ingebrachte goederen (in hoofde van de inbrengverkkrijgende vennootschap) als de aanschaffingswaarde van de in ruil verkregen aandelen (in hoofde van de inbrengende vennootschap) overeenstemmen met de waarde die tussen partijen overeengekomen is met het oog op de vaststelling van de ruilverhouding. Volgens het hof van beroep te Antwerpen is deze zienswijze strijdig met artikel 41, § 1 KB/Venn., en verwijst het begrip ‘hogere marktwaarde’ naar de objectieve marktwaarde, die niet noodzakelijk gelijk is aan de conventioneel bepaalde waarde die tot grondslag heeft gediend voor de vaststelling van de ruilverhouding. Aangezien de casus die aan het hof werd voorgelegd een inbreng betrof naar aanleiding van de oprichting van de inbrengverkkrijgende vennootschap, en de inbrengende vennootschap de quasi totaliteit van de aandelen van deze vennootschap verwierf, achtte het hof het niet nodig te verduidelijken of de ‘hogere marktwaarde’, bedoeld in artikel 41, § 1 KB/Venn., verwijst naar de werkelijke waarde van de ingebrachte bestanddelen, dan wel van de in ruil ontvangen aandelen<sup>325</sup>.

## Af del i ng V.

### **Bel ast i ngeut r al e i n b r e n g v e r r i c h t i n g e n**

**1530, 50**

CBN-advies – Advies nr. 2009/15, 16 december 2009, *Bull.CBN* 2010, afl. 53 (inbreng van bedrijfstak of algemeenheid van goederen).

De inbreng van één of meer bedrijfsafdelingen of takken van werkzaamheid of van een algemeenheid van goederen in een binnenlandse of intra-Europese vennootschap verloopt in beginsel belastingneutraal in toepassing van artikel 46 WIB92. Voor een bespreking van deze bepaling kan worden verwezen naar randnrs. 1182 e.v.

Specifiek voor de toepassing van artikel 46 WIB92 in de sfeer van de vennootschapsbelasting geldt dat de neutraliteit afhankelijk is van de voorwaarde dat de verrichting wordt verwezenlijkt overeenkomstig de bepalingen van het W.Venn. (en, indien de inbrengverkkrijgende vennootschap een intra-Europese vennootschap is, conform de vennootschapsrechtelijke bepalingen van gelijke aard in de lidstaat van de inbrengverkkrijgende vennootschap).

## Af del i ng VI .

---

<sup>325</sup> Antwerpen 27 juni 2006, *TFR* 2007, afl. 328, 799, noot W VANDENBERGHE.

# Fusies en splitsingen van vennootschappen

## § 1. ALGEMEEN

### 1531

- Circulaires – Circ. nr. Ci.D.19/416.334, 6 december 1993, *Bull.Bel.*, afl. 734, 34.  
– Circ. nr. Ci.RH.421/461.318, 19 januari 1995, *Bull.Bel.*, afl. 747, 764.
- CBN-advies – Advies nr. 2009/6, 1 april 2009, *Bull.CBN* 2010, afl. 53 (binnenlandse fusies).  
– Advies nr. 2009/7, 15 juli 2009, *Bull.CBN* 2010, afl. 53 (grensoverschrijdende fusies).  
– Advies nr. 2009/8, 15 juli 2009, *Bull.CBN* 2010, afl. 53 (splitsingen).  
– Advies nr. 2009/11, 16 september 2009, *Bull.CBN* 2010, afl. 53 (partiële splitsingen).  
– Advies nr. 2009/16, 16 december 2009, *Bull.CBN* 2010, afl. 53 (omrekening kapitaal bij grensoverschrijdende fusie).  
– Advies nr. 2011/10, 16 maart 2011, *Bull.CBN* 2011, afl. 59 (grensoverschrijdende splitsingen).  
– Advies nr. 2011/11, 16 maart 2011, *Bull.CBN* 2011, afl. 59 (grensoverschrijdende partiële splitsingen).  
– Advies nr. 2012/11, 5 september 2012, (overdracht eigen vermogen bij fusie en (partiële splitsing) in boekhoudkundige en fiscale continuïteit).
- Rechtspraak – HvJ 17 juli 1997, zaak C-28/95, Leur-Bloem, *Jur.* I-4161.  
– HvJ 5 juli 2007, zaak C-321/05, Kofoed, *Jur.* I-5795.  
– HvJ 11 december 2008, zaak C-285/07, A.T., *Jur.HvJ* 2008, I-09329.  
– HvJ 20 mei 2010, zaak C-352/08, Zwijnenburg, *FJF*, No. 2010/219.  
– HvJ 10 november 2011, zaak C-126/10, Foggia, *FJF*, No. 2012/70, *Fisc.Koer.* 2010, afl. 19-20, 539, noot VAN KEIRSBILCK, M.  
– HvJ 18 oktober 2012, zaak C-371/11, Punch Graphix, *TFR* 2013, afl. 437, 226-229, noot WILLOQUE, K. (overdraagbaarheid dbi-overschot resulterend uit een fusieeewaarde gerealiseerd n.a.v. een belastingneutrale moeder-dochterfusie).  
– Cass. 13 december 2007, *TFR* 2008, afl. 340, 404 en *FJF*, No. 2008/135 (rechtmatige economische behoeften – richtlijnconforme interpretatie).  
– Gent 27 januari 2009, *TFR* 2009, afl. 365, 617, noot VERSTRAELEN, J. (rechtmatige economische behoeften – richtlijnconforme interpretatie).  
– Rb. Antwerpen 12 oktober 2009, *TFR* 2010, afl. 386, 698, noot VAN BORTEL, D. (rechtstreekse werking van de fusierichtlijn).  
– Gent 21 september 2010, *TFR* 2011, afl. 393, 20 (rechtstreekse werking van de fusierichtlijn) (vonnis *a quo*: Rb. Brugge 16 februari 2009, *TFR* 2009, afl. 364, 563, noot VAN BORTEL, D.).  
– Gent 1 maart 2011 (verdeling van de vrijgestelde gespreid te belasten meerwaarden over de verkrijgende vennootschappen) (vonnis *a quo*: Rb. Brugge 17 juni 2009, *Fisc.Koer.* 2009, afl. 12, 564, noot VAN KEIRSBILCK, M.).  
– Antwerpen 15 mei 2012, *Fiscoloog* 2012, afl. 1306, 8-10, *Fisc.Act.* 2012, afl. 27, 7-10 (partiële splitsing – interpretatie antimisbruikbepaling van art. 183bis WIB92).  
– Antwerpen 26 juni 2012, 2010/AR/3104, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. A 12/1480 (relevant tijdstip bij bepaling fiscale nettowaarde).  
– Gent 25 juni 2013, *Fiscoloog* 2013, afl. 1351, 12 (activa verkregen in het kader van een belastingneutrale reorganisatie – herbelegging in het kader van art. 47 WIB92) (vonnis *a quo*: Rb. Gent 25 oktober 2011, *RAGB* 2012, afl. 10, 692-701, noot LIOEN, K. en SUIJS, E., “De gespreide taxatie van meerwaarden in het kader van een belastingvrije fusie”).
- Bibliografie 1. Algemene werken  
– TILQUIN, T., *Traité des fusions et scissions*, Brussel, Kluwer, 1993, 659 p.  
– ERNST, P. en VERSTRAELEN, J., *Reorganisatie van vennootschappen. Fusie, (partiële) splitsing, inbreng van bedrijfstak of algemeenheid*, in *Fiscale Praktijkstudies*, nr. 24, Diegem, Ced.Samsom, 2002, 767 p.  
– DE MUYNCK, M., DE NEEF, G. en AMAND, C., *Overdracht van ondernemingen*, Brussel, Larcier, 2004, 381 p.  
– VANDENBERGHE, W., *Van ontbinding tot fusie, Fiscale aspecten. 2007-2008*,



Mechelen, Kluwer, 2007, 849 p.

- VANDENBERGHE, W., VANDE VELDE, I., VAN DE WOESTYNE, I., VERSTRAELEN, J. en VYNCKE, K., *Handboek fiscale aspecten van vennootschapsherstructurerings*, Mechelen, Kluwer, 2010, 256 p.
- BLOCKERYE, Th., *Acquisitions, fusions et réorganisations de sociétés*, Limal, Anthemis, 2012, 498 p.

## 2. Inzake binnenlandse verrichtingen:

- LIEVENS, J., DE BROE, L. en MASELIS, P., *Fusies & splitsingen, Juridisch, fiscaal, draaiboeken en modellen*, Gent, Mys & Breesch, 1993, 200 p.
- VAN OMMESLAGHE, P., *Les fusions et scissions internes de sociétés en droit commercial et en droit fiscal*, Brussel, Éditions du jeune barreau de Bruxelles, 1993, 314 p.
- TAHON, M., “Het verdwenen vermogen bij een moeder-dochter fusie”, in *Recht zonder omwegen. Fiscale opstellen aangeboden aan Prof. dr. J.J. Couturier ter gelegenheid van zijn 75<sup>ste</sup> verjaardag*, Brussel, De Boeck & Larcier, 1999, 197-232.
- WYCKAERT, M., “De boekhoudkundige verwerking van vennootschapsrechtelijke herstructurerings: getrouw of ontrouw beeld?”, in Jan Ronse Instituut (ed.), *Knelpunten van 30 jaar vennootschapsrecht*, Kalmthout, Biblio, 1999, 73.
- VAN DE WOESTEYNE, I., *Fusie en splitsing van vennootschappen in de inkomstenbelasting*, Antwerpen, Intersentia, 2000, 565 p.
- VERSTRAELEN, J. en VAN DE WOESTEYNE, I., “Belastingneutrale fusies na de fusiewet van 11 december 2008: Een stand van zaken”, in DE CNIJF, H., MAES, L. en DE BROECK, L., *Fiscaal Praktijkboek 2009-2010 – Directe Belastingen*, Mechelen, Kluwer, 2009, 141-228.
- VERMOESEN, B. en VERSCHULDEN, P., *Geruisloze fusie*, Mechelen, Kluwer, 2013, 71 p.
- COUGNON, J., “Het nieuwe regime van fusies en opslorpingen van vennootschap – een ommekeer”, *AFT* 1990, 107-122.
- KLEYNEN, G., “Le nouveau régime fiscal des liquidation, fusions et scissions, ainsi que des rachats d’actions et partages partiels de l’avoir social”, *JDF* 1990, 65-96 en 129-151.
- KLEYNEN, G. en DASSESSE, M., “Le nouveau régime fiscal des fusions de sociétés à l’épreuve du droit communautaire”, *JT* 1990, 449-451.
- LYCOPS, J., “Interimverslag over de diverse reorganisatiemethoden van Belgische naamloze vennootschappen”, *AFT* 1990, afl. 12bis, 30 p.
- VANISTENDAEL, F., “De belasting van grensoverschrijdende fusies”, *AFT* 1991, 150-158.
- DILLEN, L. en JANSSENS, T., “De overdracht van vermogen bij een belastingvrije splitsing van een vennootschap – een fiscaal imbrogljo”, *TFR* 1993, 278.
- VAN CROMBRUGGE, S., “Fusies en splitsingen in het inkomstenbelastingenrecht anno 1993”, *TRV* 1993, 359.
- KLEYNEN, G., “Le droit fiscal belge au regard de la directive européenne sur les fusions et apports transfrontaliers: état des lieux au 1<sup>er</sup> janvier 1993”, *RGF* 1993, 50.
- KLEYNEN, G., “Les incidences comptables et fiscales des fusions et scissions sans liquidation”, *JDF* 1993, 275.
- DE VIRON, A. en DE STREEL, Y., “Le traitement fiscal des différences de consolidation”, *RGF* 1994, 208.
- DILLEN, L., en JANSSENS, T., “De aftrek van vorige beroepsverliezen na belastingvrije fusies en splitsingen”, *TFR* 1994, afl. 128, 217-227.
- KLEYNEN, G., “Le régime fiscal des fusions, scissions et apports de branches d’activité ou d’universalité de biens au regard des directives européennes ainsi que de l’article 10 de la constitution (1<sup>re</sup> partie)”, *JDF* 1996, afl. 5-6, 129-162.
- KLEYNEN, G., “Le régime fiscal des fusions, scissions et apports de branches d’activité ou d’universalité de biens au regard des directives européennes ainsi que de l’article 10 de la constitution (2<sup>e</sup> partie)”, *JDF* 1996, 258.
- TAHON, M., “Reorganisatieverrichtingen en verliesverrekening”, *TFR* 1996, afl. 144, 219-227.
- KLEYNEN, G., “Réflexions concernant la remise en question d’un principe

- fondamental en matière de fusion et de scission”, *JDF* 1998, 5.
- COLART, M. en DOUÉNIAS, S., “La loi du 22 décembre 1998: quelques modifications apportées en matière de liquidations, fusions, scissions et apports”, *JDF* 1999, 5-34.
  - VANDENBERGHE, W., “De moeder-dochterfusie na de fusie-reparatiewet”, *TRV* 1999, 53-81.
  - VERSTRAELEN, J., “De herstructureringsbepalingen in de wet van 22 december 1998”, *TFR* 2000, afl. 176, 151.
  - COUGNON, J.M., “Les réserves taxées négatives: une notion dangereuse?”, *C&FP* 2000, 77.
  - VAN DE WOESTEYNE, I., “De negatief belaste reserve in het kapitaal en de interferentie met de reserve ‘overgedragen verlies’”, *AFT* 2004, afl. 8-9, 12 (deel 1) en afl. 10, 8 (deel 2).
  - MESSIAEN, R., “Verliesverrekening na belastingvrije fusie: de dubbele negatieve fiscale nettowaarde legt de inconsistenties van de regelgeving bloot”, *TFR* 2008, afl. 4, 39.
  - VANDENBERGHE, W., “Aftrek voor risicokapitaal – de lijdensweg van de fusie-inbrengmeerwaarden ten einde?”, *AFT* 2008, afl. 4, 4.
  - VAN BORTEL, D., “Belastingneutrale Moeder-dochterfusie op grond van rechtstreekse werking van artikel 5 van de fusierichtlijn”, *TFR* 2009, afl. 364, 565 (noot bij Rb. Brugge 16 februari 2009).
  - VAN DE WOESTEYNE, I., “Het begrip ‘fiscale nettowaarde’ wettelijk gedefinieerd”, *Fisc.Act.* 2009, afl. 4, 3.
  - VAN DE WOESTEYNE, I., “Fusiewet regelt overdracht notionele interestaftrek”, *Fisc.Act.* 2009, afl. 10, 1.
  - VERSTRAELEN, J. en VAN DE WOESTEYNE, I., “Fiscaal-technische verwerking van belastingneutrale moeder-dochterfusies tussen binnenlandse vennootschappen na de fusiewet van 11 december 2008”, *TFR* 2009, afl. 365, 597.
  - VAN GILS, N., “Het onzekere lot van het dbi-overschot bij reorganisaties”, *AFT* 2011, afl. 3, 5-17.
  - X, “Hoe moeten gespreid belaste meerwaarden na een belastingneutrale splitsing over de verkrijgende vennootschappen worden verdeeld?”, *Fisc.Koer.* 2011, afl. 6, 223-225.
  - DEWAELE, Y., “Calcul des pertes reportées et rétroactivité comptable en cas de restructuration”, *Act.fisc.* 2011, afl. 14, 1-5.
  - DE BEULE, N. en JACOBFEUERBORN, F., “Geeft fusie meerwaarde recht op notionele interestaftrek, en vanaf wanneer?”, *Fisc.Act.* 2012, afl. 37, 3-6.
  - DELANOTE, M. en DILLEN, L., “Herbelegging door overdracht actiefbestanddeel bij belastingvrije fusie?”, *Fisc.Act.* 2012, afl. 3, 1-5.
  - VAN CROMBRUGGE, S., “Herbelegging in actief verkregen door belastingvrije fusie”, *Fiscoloog* 2012, afl. 1280, 12-14.
  - VAN DE WOESTEYNE, I. en COESSENS, J., “De notionele interestaftrek bij belastingneutrale fusies: een zoektocht naar fiscale neutraliteit. Uittekenen van een conceptueel kader”, *TFR* 2012, afl. 414, 54-81.
  - VAN DE WOESTEYNE, I. en COESSENS, J., “De notionele interestaftrek bij belastingneutrale fusies: een zoektocht naar fiscale neutraliteit – Toetsing van de theorie van het ‘gedeeld belastbaar tijdperk’”, *TFR* 2012, afl. 421, 425-446.
  - VAN GILS, N. en JONET, E., “Fiscaalvriendelijk activabestanden of divisies afsplitsen/ afstoten. Fiscaal neutrale inbreng of (partiële) splitsing, een veel voorkomend praktisch vraagstuk”, *AFT* 2013, afl. 10, 18-36.

### 3. Inzake grensoverschrijdende verrichtingen

- SASS, G., “Problèmes de la transposition de la C.E. directive fiscale ‘fusions’ en droit belge”, in *Liber Amicorum Willy Maeckelbergh*, Brussel, Fiscale Hogeschool, 1993, 367-372.
- HUYGE, A. en ISENBAERT, M., “De fusierichtlijn en bedrijfsreorganisaties naar Belgisch recht: leidt de Europese draad van Ariadne de belastingplichtige uit het Belgische labirint?”, in PEETERS, B. (ed.), *Europees belastingrecht*, Gent, Larcier, 2005, 415-497.
- VANHULLE, H., “Het nieuwe fiscaal regime inzake (grensoverschrijdende) fusies”, in *Grensoverschrijdende fusies zijn een feit*, Vormingsinstituut Nederlandse Orde

Advocaten Balie Brussel, 2009, 123-176.

- VERMEYLEN, J. en VANDE VELDE, I., *European Cross-Border Mergers and Reorganizations*, Oxford University Press 2012, 984 p.
- HUYGHE, A. en ISENBAERT, M., “De gewijzigde fusierichtlijn en de Belgische struisvogelpolitiek”, *AFT* 2005, afl. 12, 4.
- TAHON, M., “Belgische reorganisaties eindelijk op Europese leest”, *Intern.Fisc.Act.* 2008, afl. 8, 4.
- VANDE VELDE I., “Eindelijk fiscale neutraliteit voor grensoverschrijdende herstructureringen”, *Fisc.Act.* 2008, afl. 34, 1 (deel 1) en *Fisc.Act.* 2009, afl. 2, 3 (deel 2).
- CAERS, W. en TAHON, M., “The Belgian Implementation of the EC Merger Directive and Associated Tax Law Amendments”, *ET* 2009, 67.
- LAMON, H., SPANOGHE, G. en GILLET, D., “Réorganisations transfrontalières d’entreprises: Transposition de la Directive fusion en droit fiscal belge”, *C&FP* 2009, afl. 4, 99.
- VANDENBERGHE, W., “De omzetting van de fusierichtlijn. Duiding bij een labyrint van bepalingen inzake inbrengen van een bedrijfstak of algemeenheid, fusies en splitsingen”, *AFT* 2009, afl. 4, 4.
- VANDERMEERSCHE, C., “Intra-Europese fusies: uiteindelijk fiscale neutraliteit”, *NNK* 2009, afl. 4, 167.
- VAN GILS, N. en CLAES, S., “(Further) Implementation of the EU Merger Directive in Belgian domestic tax legislation opens new opportunities for tax neutral cross-border corporate reorganizations”, *Intertax*, vol. 37, afl. 10, 553.
- VANHULLE, H. en BOUVERET, N., “Le nouveau régime fiscal des fusions et scissions transfrontalières”, *RGF* 2009, afl. 1, 27.
- VERSWYVELD, Ph., “Zijn de Belgische fiscale regels betreffende grensoverschrijdende reorganisaties strijdig met het Europese recht?”, *AFT* 2009, afl. 10, 2.
- VANDE VELDE, I., “Grensoverschrijdende fusies en (partiële) splitsingen voortaan fiscaal neutraal binnen de Europese Unie – Een analyse van de wet van 11 december 2008 tot omzetting van de Fusierichtlijn”, *TRV* 2010, afl. 1, 3.

#### 4. Inzake de antimisbruikbepaling

- JOURDAN, S., “Fusions et acquisitions”, in BALLIEUX, A. (ed.), *Rulings. Etudes des décisions anticipées publiées par le Service des Décisions Anticipées de 2003 à 2010*, Brussel, Larcier, 2012, 608 p.
- VAN DE VIJVER, A., “Belastingfraude of -ontwijking volgens de fusierichtlijn” (noot onder Amsterdam 30 januari 2002), *TFR* 2003, afl. 235, 133.
- VAN KEIRSBILCK, M., noot bij Antwerpen 6 september 2005, *Fisc.Koer.* 2005, 547-566 (rechtmatige economische behoeften – richtlijnconforme interpretatie).
- GARABEDIAN, D., “Nieuwe ‘antimisbruikbepaling’: nauwelijks wijzigingen ten gronde”, *Fiscoloog* 2008, afl. 1132, 1.
- HAELTERMAN, A., “Fusies: fiscus moet afwezigheid rechtmatige behoeften aantonen”, *Fiscoloog* 2008, afl. 1101, 1.
- VAN KEIRSBILCK, M., noot bij Cassatie 13 december 2007, *Fisc.Koer.* 2008, 358-371 (rechtmatige economische behoeften – richtlijnconforme interpretatie).
- VERSTRAELEN, J., “Wie moet wat bewijzen met betrekking tot de specifieke antimisbruikbepalingen in de artikelen 46 §1 en 211 §1 WIB92: het Hof van Cassatie stelt terug orde op zaken”, *TFR* 2008, afl. 340, 412 (noot bij Cass. 13 december 2007).
- VAN KEIRSBILCK, M., “noot bij Gent 27 januari 2009”, *Fisc.Koer.* 2009, 343 (rechtmatige economische behoeften – richtlijnconforme interpretatie).
- VAN GILS, M., PUNCHER, E. en PEETERS, A., “(Partiële) splitsing: recente standpunten Rulingcommissie”, *Fiscoloog* 2011, afl. 1271, 4-7.
- CALICIS, A. en YAZDIAN, S., “L’évolution de la disposition anti-abus en matière de fusions et scissions de sociétés. Impact pour le SDA en matière fiscale”, *RGF* 2011, afl. 10, 4-17.
- VAN CROMBRUGGE, S., “Richtlijnconforme interpretatie vrijstellingsvoorwaarde splitsingen”, *Fiscoloog* 2012, afl. 1306, 8-10 (noot bij Antwerpen 15 mei 2012).

De fusie of de splitsing (door één, respectievelijk meerdere vennootschappen over te nemen of op te richten) en de met fusie gelijkgestelde verrichting maken in principe ontbindingen en vereffeningen uit die als dividend belastbaar zijn. Dergelijke fusie- of splitsingsverrichting geniet evenwel een fiscaal neutrale behandeling indien wordt voldaan aan de voorwaarden opgesomd in artikel 211 WB92. Het neutraliteitsregime is dus automatisch van toepassing (zonder mogelijkheid tot verzaking) indien:

- a. de overnemende of verkrijgende vennootschap een binnenlandse vennootschap of een intra-Europese vennootschap is;
- b. de verrichting wordt verwezenlijkt overeenkomstig de bepalingen van het W.Venn. en, desgevallend, conform de vennootschapsrechtelijke bepalingen van gelijke aard die van toepassing zijn op de overnemende of verkrijgende intra-Europese vennootschap;
- c. de verrichting niet als hoofddoel of één der hoofddoelen belastingfraude of -ontwijking heeft. Wanneer de verrichting niet plaatsvindt op grond van zakelijke overwegingen zoals herstructurering of rationalisering van de activiteiten van de bij de verrichting betrokken vennootschappen, kan dit doen vermoeden, behalve het bewijs van het tegendeel, dat die verrichting als hoofddoel of één van de hoofddoelen belastingfraude of belastingontwijking heeft (art. 183bis WB92) (antimisbruikbepaling).

De voorafgaande akkoorden en voorafgaande beslissingen (zowel deze onder de oude als onder de nieuwe rulingprocedure) over de 'oude' antimisbruikbepaling ('rechtmatige financiële of economische behoeften') en de nieuwe (richtlijnconforme) antimisbruikbepaling, ingevoerd door de fusiewet van 11 december 2008 ('belastingfraude of belastingontwijking – zakelijke overwegingen') kunnen geconsulteerd worden op <http://www.fisconet.fgov.be> en op [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be).

## § 2. BINNENLANDSE FUSIES EN SPLITSINGEN

### 1531, 60

Ingeval de fusie- of splitsingsverrichting wordt verwezenlijkt conform het W.Venn., maar de antimisbruiktoets (art. 183bis WB92) niet doorstaat, dan zal deze verrichting belast worden, ondanks de neutraliteit ervan vanuit boekhoudkundig perspectief.

art. 210 § 4 WB92

Vanuit fiscaal oogpunt wordt aldus afgeweken van de boekhoudkundige neutraliteit door enerzijds te voorzien dat het door de inbreng gestorte kapitaal geacht wordt overeen te stemmen met de werkelijke waarde van het maatschappelijke vermogen van de overgenomen vennootschap of (bij (partiële) splitsing) van het verkregen vermogen (art. 210 § 4 WB92). Het negatieve verschil tussen het boekhoudkundig kapitaal en het gestort kapitaal wordt rechtgezet door de opname van een negatief belaste reserve in kapitaal<sup>326</sup>. Bovendien wordt afgeweken van de boekhoudkundige neutraliteit door te stellen dat de aanschaffingswaarde van de ingebrachte bestanddelen geacht wordt

---

<sup>326</sup> Voor een uitgewerkt voorbeeld: J. VERSTRAELEN, "De herstructureringsbepalingen in de wet van 22 december 1998", *TRV* 2000, 167; J. VAN DE WOESTEYNE, "De negatief belaste reserve in het kapitaal en de interferentie met de reserve overgedragen verlies", *AFT* 2004, afl. 8-9, 12 (deel 1) en afl. 10, 8 (deel 2).

overeen te stemmen met de werkelijke waarde ervan bij de overgenomen of gesplitste vennootschap. Dit betekent dat fiscale afschrijvingen kunnen worden berekend, rekening houdende met een opgewaardeerde basis ('step-up'), die als zodanig niet in de boekhouding van de overnemende vennootschap tot uitdrukking is gebracht.

Inzake de gevolgen van een 'belaste' verrichting in hoofde van de overgenomen vennootschap en de aandeelhouders, zie randnr. 1525.

### 1531, 70

Het belastingneutrale karakter van de verrichtingen die voldoen aan de hoger vernoemde voorwaarden, blijkt uit de volgende regels:

1. De volgende bestanddelen van het eigen vermogen van de overgenomen (gesplitste) vennootschap worden steeds vrijgesteld:
  - de op het ogenblik van de verrichting vrijgestelde, uitgedrukte niet-verwezenlijkte meerwaarden, als bedoeld in artikel 44, § 1, 1° WIB92;
  - de op het ogenblik van de verrichting vrijgestelde, gespreid te belasten meerwaarde, als bedoeld in artikel 47 WIB92;
  - de kapitaalsubsidies zoals vermeld in artikel 362 WIB92 die op het ogenblik van de verrichting nog niet als winst werden aangemerkt;
  - de meerwaarden die naar aanleiding van de verrichting worden verwezenlijkt of vastgesteld.
2. Voor het overige blijft de gelijkstelling met een dividenduitkering afwezig in de mate dat de inbrengen worden vergoed door nieuwe aandelen die ter vergoeding van de inbreng worden uitgegeven of – in de hypothese dat de overnemende (verkrijgende) vennootschap vóór de verrichting aandelen houdt in de overgenomen (gesplitste) vennootschap – in de mate dat de overnemende (verkrijgende) vennootschap de (andere dan *sub* 1. bedoelde) vrijgestelde reserves overneemt. De inbreng naar aanleiding van een fusie of splitsing wordt niet volledig vergoed door nieuwe aandelen wanneer:
  - een opleg in geld wordt betaald;
  - de overgenomen vennootschap eigen aandelen bezit;
  - de overnemende vennootschap aandelen aanhoudt in de overgenomen of gesplitste vennootschap.

De overneming van de vrijgestelde reserves kan gebeuren *hetzij* door een zichtbare (boekhoudkundige) vrijgestelde reserve aan te leggen via het debet van de resultatenrekening, *hetzij* door de vrijgestelde reserve op te nemen in een aparte subrekening van het kapitaal (waarbij tot beloop van hetzelfde bedrag ook een negatieve reserve wordt opgenomen in het kapitaal)<sup>327</sup>.

Deze fiscale 'overneming' van de ('andere') (*sub* 2. vermelde) vrijgestelde reserves in de hypothese van een 'moeder-dochterfusie' is facultatief, waardoor er een optie bestaat om de betrokken reserves geheel of gedeeltelijk het (belaste) liquidatieregime te laten ondergaan.

Voormelde regels zijn niet van toepassing op verrichtingen waaraan een door de FSMA erkende vennootschap met vast kapitaal voor belegging in onroerende goederen of in

---

<sup>327</sup> M/T f usi ewet 11 december 2008, *Parl. St.* Kamer 2007-2008, Doc 52, 1398/001, 39-40.

niet- genoteerde aandelen deelneemt<sup>328</sup>.

**1532**  
**art. 212 WB92**

De bij de overnemende of verkrijgende vennootschappen in aanmerking te nemen afschrijvingen<sup>329</sup>, investeringsaftrekken<sup>330</sup>, belastingkredieten voor onderzoek en ontwikkeling, aftrekken voor risicokapitaal, kapitaalsubsidies, minderwaarden of meerwaarden op de bij hen ingebrachte bestanddelen, en het gestorte kapitaal, worden bepaald alsof de fusie of de splitsing niet had plaatsgevonden.

Verder blijven, na een belastingneutrale fusie of (partiële) splitsing, de bepalingen van het WB92 van toepassing met betrekking tot de waardeverminderingen, voorzieningen, onder- en overwaarderingen, subsidies, vorderingen, meerwaarden en reserves die bij de overgenomen/gesplitste vennootschappen bestonden, voor zover die bestanddelen worden teruggevonden in de activa van de overnemende/verkrijgende vennootschappen. De fusie/splitsing mag niet tot gevolg hebben dat de termijn die oorspronkelijk voor de wederbelegging van de aan die voorwaarden onderworpen meerwaarden was gesteld, wordt verlengd.

De hierboven bedoelde meerwaarden (zie randnr. 1531,70), die naar aanleiding van de verrichting worden verwezenlijkt of vastgesteld, worden geacht niet te zijn verwezenlijkt (art. 212 WB92). Voor zover deze meerwaarden in het kader van een moeder-dochterfusie worden uitgedrukt, worden zij aangemerkt als in artikel 44, § 1, 1<sup>o</sup> WB92 bedoelde uitgedrukte, niet-verwezenlijkte meerwaarden<sup>331</sup>.

Bij splitsing wordt het maatschappelijk kapitaal en de voorheen gereserveerde winst van de gesplitste vennootschap vastgesteld in de veronderstelling dat elk van de verkrijgende vennootschappen het gestorte kapitaal, de belaste reserves en de vrijgestelde reserves van de gesplitste vennootschap heeft overgenomen en dit evenredig met de fiscale nettowaarde van de respectievelijke inbrengen<sup>332</sup>. Volgens bepaalde rechtspraak kan de verdeling in evenredigheid met de fiscale nettowaarde plaatsvinden voor de (belaste en vrijgestelde) reserves *in globo*<sup>333</sup>.

**1533**

**art. 211 § 2 WB92**

Gezien het belastingvrije fusie- en splitsingsregime slechts geldt voor zover de verrichting wordt vergoed door uitgifte van nieuwe aandelen, gelden bijzondere

---

<sup>328</sup> Zie ook M. DE MUNTER, "Private privak op de valreep door het parlement goedgekeurd", *Fiscal oog* 2003, afl. 887, 3.

<sup>329</sup> Vr. nr. 152 HATRY 13 december 1996, *Vr. & Antw.* Senaat 1996-1997, 14 januari 1997, 1773.

<sup>330</sup> Vr. nr. 37 DECLERCK 4 juli 1988, *Vr. & Antw.* Senaat, 13 september 1988, 824.

<sup>331</sup> De kwalificatie van de fusie meerwaarde als een 'uitgedrukte, niet-geréaliseerde meerwaarde' in de zin van art. 44 §1 1<sup>o</sup> WB92 werd bevestigd door de fusiewet van 11 december 2008 (art. 212 lid 3 WB92). Hiermee werd het standpunt bevestigd dat de dienstvoorafgaande beslissingen al had ingenomen, met name dat deze meerwaarde – als 'uitgedrukte, niet-geréaliseerde meerwaarde' – in toepassing van artikel 205ter, § 5 WB92 in mindering moet worden gebracht van de berekeningsgrondslag voor de 'aftrek risicokapitaal' (standpunt gepubliceerd op <http://www.ruling.be>).

<sup>332</sup> Inzake de investeringsreserve bij inbreng, fusie of splitsing: *Fiscal oog* 2003, afl. 879, 6. Inzake gespreid belaste meerwaarden in toepassing van artikel 47 WB92: Voorafg. Besliss. nr. 700.513, 8 januari 2008 en Rb. Brugge 17 juni 2009, *Fisc. Koer.* 2009, 564.

<sup>333</sup> Rb. Brugge 17 juni 2009, *Fisc. Koer.* 2009, 564, noot M. VAN KEI RSBILCK, evenwel her vormd in hoger beroep: Gent 1 maart 2011, *Fisc. Koer.* 2011, afl. 6, 221.

aanrekeningregels in die gevallen waar de inbreng niet volledig vergoed wordt door daartoe uitgegeven nieuwe aandelen (art. 211 § 2 WIB92)<sup>334</sup>. Deze aanrekeningregels zijn ook van toepassing bij splitsingen.

art. 202 § 2 en 204 2° WB92

Indien in het kader van een moeder-dochterfusie een positief fusieresultaat ontstaat naar aanleiding van de intrekking van de aandelen in de overgenomen dochtervennootschap, komt dit resultaat ten name van de moedervernootschap in aanmerking voor een dbi-afrek *ad* 100 %. De dbi-participatievoorwaarden van artikel 202, § 2, lid 1 WIB92 (deelneming van ten minste 10 % of 2 500 000,00 EUR en behoud gedurende één jaar in volle eigendom) gelden in deze hypothese niet.

### § 3. BIJENWAARTE ('OUTBOUND') FUSIES EN SPLITSINGEN

#### 1533, 10

Het belastingneutrale regime werd door de fusiewet van 11 december 2008 uitgebreid tot fusies waarbij een binnenlandse vennootschap wordt overgenomen door een intra-Europese vennootschap (en tot splitsingen van een binnenlandse vennootschap waarbij bestanddelen worden verkregen door een intra-Europese vennootschap).

art. 2 § 2 5° b) bis WB92

Als 'intra-Europese vennootschap' wordt aangemerkt, een vennootschap die (i) geen binnenlandse vennootschap is, (ii) een rechtsvorm heeft die opgesomd is in de bijlage bij de fusierichtlijn, (iii) geacht wordt fiscaal inwoner te zijn van een lidstaat (andere dan België), zonder te worden geacht fiscaal buiten de Europese Unie te zijn gevestigd op grond van een met een derde Staat gesloten dubbelbelastingverdrag, en (iv) onderworpen is aan een belasting die gelijkaardig is aan de vennootschapsbelasting en opgenomen is in artikel 3, c) fusierichtlijn, en dit zonder keuzemogelijkheid en zonder vrijstelling.

Indien de overnemende of verkrijgende vennootschap (geen binnenlandse maar) een intra-Europese vennootschap is, moet de verrichting niet enkel worden verwezenlijkt overeenkomstig de bepalingen van het W.Venn., maar ook conform de vennootschapsrechtelijke bepalingen van gelijke aard in de lidstaat van de overnemende of verkrijgende vennootschap.

Indien de overnemende of verkrijgende vennootschap een intra-Europese vennootschap is, geldt de fiscaal neutrale behandeling in toepassing van artikel 211 WIB92 bovendien (enkel) met betrekking tot:

- de naar aanleiding van de verrichting verkregen bestanddelen die als gevolg van de verrichting worden aangewend (en behouden) binnen een Belgische inrichting (in de zin van art. 229 § 1 WIB92) waarover de overnemende of verkrijgende intra-Europese vennootschap (al dan niet ten gevolge van de verrichting) beschikt, en die bijdragen tot de resultaten van deze inrichting;
- de vrijgestelde reserves van de overgenomen of gesplitste vennootschap (andere dan die welke verbonden zijn aan een buitenlandse inrichting) die teruggevonden worden binnen het eigen vermogen van deze inrichting (art. 211 § 1 lid 5 WIB92).

<sup>334</sup> J. P. LAGAE, *Vennootschapsbelasting*, Dilegem Ced. Samsom 1998, 339-353; C. MATTELI N, "Wijzigingen inzake reorganisaties", *Fisc. Act.* 1999, afl. 3, 2.

De belastingneutraliteit in toepassing van artikel 211 WIB92 speelt dus niet volledig indien de in het kader van de verrichting overgenomen of verkregen bestanddelen niet volledig worden opgenomen in de Belgische inrichting. Een onvolledige overneming van het netto actief in de Belgische inrichting doet zich voor indien in het kader van de verrichting bepaalde bestanddelen worden overgebracht naar de buitenlandse hoofdzetel van de overnemende (verkrijgende) vennootschap, of nog indien de overgenomen of gesplitste binnenlandse vennootschap vóór de verrichting over een buitenlandse inrichting beschikt.

Zoals in het kader van een binnenlandse verrichting, kunnen de vrijgestelde reserves in het kader van een 'intra-Europese' moeder-dochterfusie fiscaal worden overgenomen. *In casu* gebeurt deze overname in het eigen vermogen van de Belgische inrichting<sup>335</sup>.

Op grond van artikel 240bis, § 1, 2° WIB92 worden de fiscale verliezen van de overgenomen (gesplitste) binnenlandse vennootschap in het kader van de verrichting (proportioneel) overgedragen naar de Belgische inrichting van de overnemende (verkrijgende) intra-Europese vennootschap.

#### § 4. BINNENWAARTSE ( ' I NBOUND ' ) FUSIES EN SPLITSINGEN

1533, 20

Inzake de bepaling van het fiscaal gestort kapitaal van een binnenlandse vennootschap na overneming van een intra-Europese vennootschap (of na verkrijging van bestanddelen in het kader van een (partiële) splitsing van een intra-Europese vennootschap), zie randnr. 1521,35.

art. 184bis § 4 lid 2 WB92

De andere bestanddelen van het eigen vermogen van de overgenomen (gesplitste) intra-Europese vennootschap verkrijgen bij de overnemende (verkrijgende) binnenlandse vennootschap in principe de kwalificatie 'belaste reserve'. Een uitzondering wordt echter gemaakt voor de vrijgestelde reserves die verbonden zijn aan een (vóór de verrichting bestaande) Belgische inrichting van de overgenomen (gesplitste) vennootschap (art. 184bis § 4 lid 2 WB92).

art. 184ter § 2 lid 1 WB92

Bij latere realisatie door de binnenlandse vennootschap van de bestanddelen die zij in het kader van de binnenwaartse fusie of splitsing heeft verkregen, worden de gerealiseerde meerwaarden of minderwaarden vastgesteld op basis van de boekwaarde van deze activa op het ogenblik van de fusie of splitsing, en dit ongeacht of de overgenomen (gesplitste) buitenlandse vennootschap een intra-Europese vennootschap is (art. 184ter § 2 lid 1 WB92).

art. 184ter § 2 lid 6 WB92

De afschrijvingen met betrekking tot de op het moment van de verrichting in het buitenland gelegen bestanddelen, worden slechts fiscaal aanvaard voor zover deze leiden tot een netto boekwaarde<sup>336</sup> die lager is dan de boekwaarde van de bestanddelen op het ogenblik van de verrichting, verminderd met de geboekte herwaarderingen, voor

<sup>335</sup> Het 'eigen vermogen' van een Belgische inrichting wordt omschreven in art. 229 § 4 WB92, en bestaat uit vrijgestelde reserves, belaste reserves en de kapitaaldotatie.

<sup>336</sup> Art. 184ter § 2 lid 6 WB92 verwijst (verwarrend) naar de 'fiscale nettowaarde'. In de memorie van toelichting (Doc 52, 1398/001, 33) wordt verwezen naar de 'boekwaarde'.



zover deze vóór de verrichting niet belast werden (art. 184ter § 2 lid 6 WIB92) (en dit ongeacht of de overgenomen (gesplitste) buitenlandse vennootschap een intra-Europese vennootschap is).

art. 204 lid 2 WB92

Het positieve fusieresultaat dat in het kader van een binnenwaartse moeder-dochterfusie ontstaat naar aanleiding van de intrekking van de aandelen in de overgenomen dochtervennootschap, wordt aangemerkt als een 100 % aftrekbare dbi (art. 204 lid 2 WIB92), op voorwaarde dat de overgenomen dochtervennootschap een intra-Europese vennootschap is, en dat de verrichting in de lidstaat van de overgenomen (gesplitste) vennootschap fiscale neutraliteit geniet in toepassing van een bepaling met gelijkaardig effect als artikel 211 WIB92. Deze 100 %-dbi is niet afhankelijk van de participatievoorwaarden van artikel 202, § 2, lid 1, 1° en 2° WIB92.

Het toepassingsgebied van artikel 204, lid 2 WIB92 is beperkt tot dochtervennootschappen van een lidstaat van de Europese Unie (geen uitbreiding tot de EER).

## § 5. BOEKHOUDKUNDIGE REGELING IN ZAKE FUSIES EN SPLITTINGEN

### 1533, 30

De boekhoudkundige regels ter zake zijn terug te vinden in een KB van 3 december 1993<sup>337</sup>, en werden van commentaar voorzien door de CBN (zie randnr. 1531).

Afdeling VI I.

### Partiële splitsing

### 1533, 50

- Rechtspraak – Rb. Brugge 17 juni 2009, *Fisc.Koer.* 2009, 564, noot VAN KEIRSBILCK, M.
- Bibliografie – DE BEULE, N., RAPOYE, C. en CALUWE, B., *Splitsingen en partiële splitsingen*, in *Bibliotheek Fiscaal Recht Larquier*, Gent, Larquier, 2013, 798 p.
- COUTURIER, J.J., “De partiële splitsing belastingvrij”, *AFT* 2001, 365-377.
  - LAMON, H. en CHALOT, M., “Spin-Offs: New Alternative for Corporate Restructuring Under Belgian Law”, *Tax Planning International Review* 2001, Vol. 28, afl. 10, 1.
  - BLOCKERYE, Th., VANGINDERTAEL, H. en MERTENS, L., “La scission partielle et la loi du 16 juillet 2001 instaurant le régime fiscal des opérations assimilées aux fusions et scissions: la dernière pierre à l’édifice?”, *C&FP* 2002, 171.
  - VANDENBERGHE, W., “Partiële splitsing. Waarom nog splitsen als men partieel kan splitsen?”, *TFR* 2002, afl. 217, 239-253.
  - VAN DE WOESTEYNE, I. en VERSTRAELEN, J., “De volledig belastingvrije partiële splitsing in de inkomstenbelastingen”, *TFR* 2002, afl. 220, 391-414.
  - WAUTERS, M., “Delen om te krijgen. Continuïteit bij de met splitsing gelijkgestelde verrichting”, *TRV* 2002, 277-305.
  - VAN DE WOESTEYNE, I. en VERSTRAELEN, J., “Over de boekhoudkundige verwerking van de partiële splitsing en de gedeeltelijk belaste partiële splitsing in de inkomstenbelastingen”, *TFR* 2004, afl. 264, 599-610.
  - VERSTRAELEN, J. en VAN DE WOESTEYNE, I., “De volledig belaste partiële splitsing in de inkomstenbelastingen”, *TFR* 2004, afl. 270, 951-972.

---

<sup>337</sup> BS 23 december 1993.

- VAN GILS, M., “Wat met gespreid te belasten meerwaarden na (partiële) splitsing?”, *Fiscoloog* 2008, afl. 1107, 7.
- VANDE VELDE, I., “Ruling over gespreide belasting van meerwaarden na (partiële) splitsing”, *Fisc.Act.* 2008, afl. 16, 8.
- VAN KEIRSBILCK, M., noot bij Rb. Brugge 17 juni 2009, *Fisc.Koer.* 2009, 564 (splitsing – verdeling van gespreid te belasten meerwaarden).

De wet van 16 juli 2001<sup>338</sup> regelt het fiscaal regime van de partiële splitsing. Deze verrichting wordt beschouwd als een variant op de klassieke splitsing, waarbij deze fiscale regimes zo veel als mogelijk analoog van toepassing werden gemaakt, zowel voor binnenlandse als voor grensoverschrijdende verrichtingen.

**1533, 60**

Volgens de CBN moet de partiële fusie of splitsing boekhoudkundig neutraal worden verwerkt zoals de traditionele fusie of splitsing<sup>339</sup>.

## Afdeling VIII.

### Omzetting van vennootschappen

**1534**

**art. 210 3° WB92**

De liquidatieaanslag is van toepassing op vennootschappen die een andere rechtsvorm aannemen, behalve indien de omzetting is gebeurd volgens de procedure uit het W.Venn. (art. 210 3° WIB92)<sup>340</sup>.

art. 214 WB92

Echter, zelfs indien de procedure van het W.Venn. niet wordt nageleefd, is de liquidatieaanslag (behoudens wanneer de vennootschap wordt omgezet in een landbouwvennootschap) niet van toepassing wanneer de omzetting enkel een verandering van rechtspersoon impliceert. De liquidatieaanslag blijft dus achterwege wanneer de waardering van de activa- en passivabestanddelen, met inbegrip van het kapitaal en de reserves, geen wijzigingen ondergaat naar aanleiding van de verrichting (art. 214 WIB92). Het is niet vereist dat het gestort kapitaal en de eventueel in het kapitaal geïncorporeerde reserves afzonderlijk in de balans van de ‘nieuwe vennootschap’ voorkomen<sup>341</sup>.

Op de aldus omgezette vennootschap blijven de afschrijvingen, investeringsaftrekken, enz. van toepassing alsof de omzetting niet had plaatsgevonden.

Overeenkomstig artikel 45 WIB92 zijn de meerwaarden op aandelen in binnenlandse vennootschappen of in vennootschappen die hun maatschappelijke zetel of werkelijke leiding in een andere lidstaat van de Europese Unie hebben, vrijgesteld wanneer die meerwaarden zijn verkregen naar aanleiding van het aannemen van een andere rechtsvorm in toepassing van hetzij artikel 211, § 1, 1° of 214, § 1 WIB92 voor zover de verrichting wordt vergoed met nieuwe aandelen, hetzij van de bepalingen van gelijke aard in de andere staat.

<sup>338</sup> BS 20 juli 2001, 24689.

<sup>339</sup> CBN-advies nr. 166/2, *Bull. CBN* 2002, afl. 47, 42; zie ook A. VAN DE VIJVER, “C.B.N. spreekt zich uit voor neutrale behandeling af splitsing”, *Fiscoloog* 2002, afl. 852, 3; CBN-advies nr. 2009/11, *Bull. CBN* 2010, afl. 53.

<sup>340</sup> *Com / B* 1992, nr. 210/19 en 211/133.

<sup>341</sup> *Com / B* 1992, nr. 211/131.

## Af deling IX. Zetelverplaatsingen

1536

- CBN-advies – Advies nr. 2011/2, *Bull.CBN* 2011, afl. 57 (zetelverplaatsing naar België).  
– Antwerpen 1 april 2008, *TFR* 2009, afl. 360, 359 (vóór de zetelverplaatsing uitgedrukte meerwaarden op aandelen – vrijstelling na zetelverplaatsing niet onderworpen aan de onaantastbaarheidsvoorwaarde).
- Rechtspraak – HvJ 29 november 2011, zaak C-371/10, National Grid Indus BV, *FJF*, No. 2012/158.  
– HvJ 6 september 2012, zaak C-38/10, Commissie t. Portugal, *FJF*, No. 2013/39.  
– HvJ 31 januari 2013, zaak C-301/11, Commissie t. Nederland, *TFR* 2013, afl. 439, 317.
- Bibliografie – LAGAE, J.-P., “De migratie van vennootschappen en de Belgische inkomstenbelastingen”, in *Liber Amicorum E. KRINGS*, Brussel, Story, 1991, 1031 p.  
– VAN DER BRUGGEN, E., “Het fiscaal regime van naar België verplaatste vennootschappen”, *TRV* 1994, 485.  
– PIOT, W., “Fiscale implicaties van zetelverplaatsing naar en vanuit België”, *AFT* 1997, 11.  
– LAMON, H., “Emigration ou immigration de sociétés sous l’angle juridique belge et communautaire: tout est-il permis?”, *RGF* 2005, afl. 5, 2 (deel 1), afl. 6-7, 2 (deel 2).  
– MESSIAEN, R., “Internationale zetelverplaatsing en de emigratiebelasting ex artikel 210 § 1, 4° WIB92: is de exit-tax verenigbaar met hogere normen?”, *TFR* 2005, afl. 287, 731-750.  
– BRONSELAER, K., “Landinwaartse zetelverplaatsing en voorheen uitgedrukte meerwaarden op aandelen: de fiscus vangt achter het net”, *TFR* 2009, afl. 360, 366-369 (noot bij Antwerpen 1 april 2008).  
– VAN GILS, M., “Zetelverplaatsing voor en na de Wet van 11 december 2008. Deel I. Immigratie”, *TFR* 2009, afl. 369, 823-836.  
– VAN GILS, M. en DE BIE, K., “Zetelverplaatsing voor en na de Wet van 11 december 2008. Deel II. Emigratie”, *TFR* 2010, afl. 389, 835-846.  
– PEETERS, S., “Standpunt: Exitheffingen op emigrerende vennootschappen: een moeilijk evenwicht na National Grid Indus”, *TRV* 2012, afl. 1, 5-20.  
– VAN GILS, M. en PEETERS, A., “Zetelverplaatsing naar België: boekhoudkundige gevolgen”, *Fiscoloog* 2012, afl. 1245, 7-10.  
– VAN ZANTBEEK, A. en DRAYE, J., “Aandeelhouders niet belast bij emigratie van Belgische vennootschappen”, *TFR* 2012, afl. 418, 291-295.  
– NAVEZ, E. en VAN DE VELDEN, K., “Emigratieheffingen van vennootschappen naar Europees recht: een noodzakelijke beperking om een evenwichtige verdeling van de heffingsbevoegdheid tussen de Lidstaten te waarborgen”, *TFR* 2012, afl. 419, 329-346.  
– DEBELVA, F. en PUNCHER, E., “Exit van de Europese exitheffingen? Nederland opnieuw veroordeeld”, *Intern.Fisc.Act.* 2013, afl. 3, 1-3.  
– VANGENECHTEN, M., “Belgische ‘exit tax’: kroniek van een aangekondigde dood”, *Intern.Fisc.Act.* 2013, afl. 7, 4-8.

### § 1. BUI TENWAARTSE ( ‘ OUTBOUND ’ ) ZETELVERPLAATSI NGEN

1538

art. 208-209, 214bis en 240bis WB92

Tot voor kort waren de liquidatieregels vervat in artikel 208 en 209 WIB92 in beginsel mede van toepassing naar aanleiding van een overbrenging van de maatschappelijke zetel, de voornaamste inrichting of de zetel van bestuur of beheer naar het buitenland. De emigratie werd bij fictie gelijkgesteld met een liquidatie. Een uitzondering was voorzien wanneer het de zetelverplaatsing van een Europese vennootschap of een Europese coöperatieve vennootschap naar een andere lidstaat van de Europese Unie

betrof.

Het toepassingsgebied van deze uitzonderingsbepaling werd uitgebreid tot “alle binnenlandse vennootschappen”<sup>342</sup>. Bijgevolg zijn, in het kader van elke zetelverplaatsing van een binnenlandse vennootschap naar een andere lidstaat van de Europese Unie, de fiscale liquidatieregels niet van toepassing:

- met betrekking tot de bestanddelen die blijvend aangewend worden binnen een Belgische inrichting (in de zin van art. 229 § 1 WIB92) waarover de vennootschap na de zetelverplaatsing beschikt, en die bijdragen tot de resultaten van deze inrichting;
- voor zover de vrijgestelde reserves van de binnenlandse vennootschap (die niet verbonden zijn aan een buitenlandse inrichting) teruggevonden worden binnen het eigen vermogen van deze inrichting (art. 214bis WIB92).

Ook de regels inzake verliesverrekening werden overeenkomstig aangepast, zodat in geval van intra-Europese zetelverplaatsing door een binnenlandse vennootschap met behoud van een Belgische inrichting, de vóór de zetelverplaatsing geleden fiscale verliezen aftrekbaar blijven binnen de inrichting (art. 240bis § 2 WIB92)<sup>343</sup>.

## § 2. BINNENWAARTSE (‘INBOUND’) ZETELVERPLAATSI NGEN

1540

art. 184bis § 4 en 5 en 184ter § 2 WB92

De hoger vermelde bepaling inzake de samenstelling van het eigen vermogen in het kader van een binnenwaartse (‘inbound’) fusie of (partiële) splitsing (art. 184bis § 4 WIB92) is *mutatis mutandis* van toepassing op binnenwaartse zetelverplaatsingen (art. 184bis § 5 WIB92), met dien verstande dat de bepaling inzake binnenwaartse zetelverplaatsingen niet beperkt is tot intra-Europese verplaatsingen. Er is echter een antimisbruikbepaling voorzien in de hypothese van verplaatsing van de zetel van een vennootschap die bedoeld is in artikel 203, § 1, lid 1, 1° WIB92 (vennootschap die niet onderworpen is aan een belasting van gelijke aard als de vennootschapsbelasting, of die gevestigd is in een land waar de gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen aanzienlijk gunstiger zijn dan in België). Deze antimisbruikbepaling geldt echter niet indien de vennootschap vóór de verplaatsing van haar zetel gevestigd was in een lidstaat van de Europese Unie en aldaar aan de gemeenrechtelijke bepalingen inzake belastingen onderworpen was. In de geviseerde gevallen wordt het gedeelte van het eigen vermogen dat het ‘gestorte kapitaal’ overtreft, aangemerkt als ‘vrijgestelde reserve’.

De principes inzake de fiscale waarde van de bestanddelen die worden overgenomen (verkregen) in het kader van een binnenwaartse fusie (art. 184ter § 2 WIB92) zijn *mutatis mutandis* van toepassing op binnenwaartse zetelverplaatsingen, met dien verstande dat ook hier (behoudens indien de vennootschap vóór de verplaatsing gevestigd was in een andere EU- lidstaat en aldaar onderworpen was aan het gemeenrechtelijke regime) een antimisbruikbepaling voorzien is in de hypothese van zetelverplaatsing door een vennootschap die bedoeld in artikel 203, § 1, lid 1, 1° WIB92).

---

<sup>342</sup> Art. 47 wet 14 april 2011 houdende diverse bepalingen, BS 6 mei 2011.

<sup>343</sup> Art. 49 wet 14 april 2011 houdende diverse bepalingen, BS 6 mei 2011.

## Hoofdstuk VI Bijzondere regimes

### Afdeling I. Coördinatiecentra

1542

- Wetgeving
- Art. 29 wet 11 april 1983 houdende fiscale en begrotingsbepalingen, *BS* 16 april 1983.
  - Art. 29 en 30 wet 24 december 2002 tot wijziging van de vennootschapsregeling inzake inkomstenbelastingen en tot instelling van een systeem van voorafgaande beslissingen in fiscale zaken, *BS* 31 december 2002, ed. 2, 58823-58825.
  - KB nr. 187 30 december 1982 betreffende de oprichting van coördinatiecentra, *BS* 13 januari 1983.
  - KB 3 november 1986 tot vaststelling van de criteria betreffende het multinationale karakter van de groep waarvan een coördinatiecentrum deel uitmaakt, *BS* 20 november 1986.
  - KB 5 augustus 1991 tot uitvoering van artikel 1, derde lid van het koninklijk besluit nr. 187 van 30 december 1982 betreffende de oprichting van coördinatiecentra, *BS* 7 september 1991.
- Circulaires
- Circ. nr. Ci.RH.421/368.883, 31 juli 1987, *Bull.Bel.*, afl. 664, 1778.
  - Circ. nr. Ci.RH.421/439.244, 29 november 1993, *Bull.Bel.*, afl. 733, 3350.
- Bibliografie
- CALLAERT, M., *T-zones en coördinatiecentra: Bakermat voor fiscale innovatie*, Brussel, Ced. Samsom, 1985, nr. 3, 93 p.
  - KEYMEULEN, G., *Belastingvrije coördinatiecentra*, Antwerpen, Kluwer Rechtswetenschappen, 1985, 90 p.
  - TULKENS, C., *Les centres de coordination. Groupes d'entreprises et avantages fiscaux*, Brussel, CRISP, 1998, 56 p.
  - CHEVALIER, C., "De hervorming van de vennootschapsbelasting anno. 2002", in PEETERS, B. (ed.), *Hervorming van de vennootschapsbelasting*, Brussel, De Boeck & Larcier, 2003, 35-43.
  - GHEYSEN, S., "De toepasselijkheid van de dubbelbelastingverdragen op de coördinatiecentra", *AFT* 1985, 103.
  - HINNEKENS, L., "De coördinatiecentra na de Wet van 4 augustus 1986", *AFT* 1987, 3-19.
  - JACQMAIN, B., "Les centres de coordination", *Documentatieblad* 1990, 1989.
  - HINNEKENS, L., "Pending tax issues raised by Belgian coordination centers", *Intertax* 1990, 358-365.
  - NELISSEN, G., "Coördinatiecentra: het neusje van de fiscale zalm", *De Gids* 1990, 999-1008.
  - CLAREBOUT, X. en VANHAUTE, P., "De coördinatiecentra en 'The US tax Reform Act'", *Fiskofoon* 1990, 241-261.
  - VAN HOOGENBEMPT, H., "La condition d'emploi dans les centres de coordination", *JT* 1991, 305-313.
  - X, "Hernieuwing modaliteiten erkenning", *Fiskoloog* 1993, afl. 432, 7.
  - LAGAE, J.-P. en DOCCLO, C., "Le régime fiscal des centres de coordination", *JDF* 1995, afl. 9-10, 257-283.
  - BRACEWELL – MILNESS, B., "Tax Competition: Harmful or Beneficial?", *Intertax* 1999, 86.
  - HUYGHE, A., "Nieuwe regeling coördinatiecentra komt Europa tegemoet", *Fiskoloog* 2002, afl. 858, 1-4.

1543

Het bijzonder regime voor coördinatiecentra eindigde op 31 december 2010<sup>344</sup>.  
Voor een bespreking, zie Handboek voor Fiscaal Recht 2012-2013, randnr. 1543.

Af del i n g I I .

## Bel e g g i n g s v e n n o o t s c h a p p e n e n o r g a n i s m e n v o o r d e f i n a n c i e r i n g v a n p e n s i o e n e n

1544, 50

- Wetgeving
- Wet 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten, *BS* 22 december 1990, o.m. gewijzigd door artikel 10 wet 16 april 1997 houdende diverse fiscale bepalingen, *BS* 23 mei 1997.
  - Wet 22 april 2003 inzake de private privak, *BS* 9 mei 2003, ed. 2.
  - Wet 20 juli 2004 betreffende bepaalde vormen van collectief beheer van beleggingsportefeuilles, *BS* 9 maart 2005.
  - Wet 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, *BS* 10 november 2006.
  - KB 14 oktober 1991 tot wijziging van het KB/WIB op het stuk van de roerende voorheffing, *BS* 23 oktober 1991.
  - KB 14 november 1991 tot wijziging van het KB/WIB, op het stuk van de roerende voorheffing, *BS* 26 november 1991.
  - KB 3 juni 1994, *BS* 12 juli 1994.
  - Artikelen 99 tot en met 106 wet 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, *BS* 23 december 1994.
  - KB 10 april 1995 met betrekking tot vastgoedbevak's, *BS* 23 mei 1995.
  - KB 18 april 1997 met betrekking tot de instellingen van belegging in niet-genoteerde vennootschappen en in groeibedrijven, *BS* 24 juni 1997.
  - KB 15 mei 2003 inzake de private privak, *BS* 22 mei 2003, en vervolgens opnieuw gepubliceerd in *BS* 12 juni 2003.
  - KB 23 mei 2007 met betrekking tot de private privak, *BS* 18 december 2007.
- Omzendbrieven
- Omzendbrief AOIF 28/2007, 7 september 2007 inzake organismen voor de financiering van pensioenen.
- Bibliografie
- LAENENS, F., "Fiscale aspecten van bevek's / (Vastgoed)bevak's", in MAECKELBERGH, W. (ed.), *Fiscaal Praktijkboek 1999-2000 – Directe Belastingen*, Diegem, Ced.Samsom, 1999, 453-482.
  - BLOCKERYE, T., BONNEFOY, P.H., GOOSSENS, N., e.a., "Vastgoedbevak's – Sicafs immobilières. Tien jaar K.B. 10 april 1995 – Dix ans d'application de l'A.R. du 10 avril 1995", in *Vastgoed Cahiers Immobilières*, Gent, Larcier, 2005, 394.
  - POPPE, G., "De fiscale aspecten van de beleggingsinstellingen na de hervorming van de financiële markten", *Fiskofoon* 1991, 184-201.
  - VALENDUC, C., "Het fiscaal stelsel van de bevek's. Hoe het concurrentievermogen verzoenen met een doeltreffende en billijke belastingregeling?", *AFT* 1991, 69-75.
  - KLEYNEN, G., "Le point sur le régime fiscal des sociétés d'investissement (sicav, sicaf, sicafi)", *RGF* 1995, 79-92.
  - DE VIRON, A. en MALVAUX, B., "La Sicafi. Un nouveau véhicule à l'usage des investisseurs immobiliers", *RGF* 1995, 252-261.
  - PARAMORE, J.E., "La Sicaf immobilière (SICAFI) – Aspects juridiques et fiscaux", *Bank. Fin.* 1996, afl. 2, 84-98.
  - GHERET, D., "La fiscalité des placements collectifs (Sicav, SIC, Sicafi, Pricav)", *RGF* 2000, afl. 5, 143-177.
  - LAMON, H. en CHALOT, M., "La pricaf privée: solution belge pour le capital à risque", *RGF* 2003, afl. 8, 12-20.
  - DE MUNTER, M., "Nu ook 'institutionele BEVAK' met aantrekkelijk fiscaal statuut",

<sup>344</sup> Art. 7bis KB nr. 187, 30 december 1982, ingevoegd door art. 297 wet 27 december 2006 houdende diverse bepalingen, *BS* 28 december 2006.

Beleggingsvennootschappen (als bedoeld in de artikelen 14, 19, 24, 99, 102, 106 en 119 van de wet van 20 juli 2004) en organismen voor de financiering van pensioenen (als bedoeld in artikel 8 van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen) zijn slechts belastbaar op het totaal van de ontvangen abnormale of goedgunstige voordelen (men spreekt ook over de ‘vrijwillige’ voordelen) en van de niet als bedrijfskosten aftrekbare uitgaven en kosten, andere dan waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen. In voorkomend geval is eveneens een aanslag geheime commissielonen verschuldigd.

Doordat bedoelde beleggingsvennootschappen en organismen eigenlijk niet echt belastbaar zijn op de door hen genoten inkomsten, gelden ook de regels inzake aftrek van definitief belaste inkomsten niet, noch inzake verrekening van een buitenlands belastingkrediet. Om te vermijden dat de bijzondere belastbare basis tot gevolg zou hebben dat sommige voorheffingen onverrekenbaar zouden worden, werd bepaald dat artikel 123 KB/WIB92 niet van toepassing is. Dit artikel bepaalt immers dat de roerende voorheffing enkel verrekend mag worden in de mate en voor zover zij betrekking heeft op inkomsten die in de belastbare grondslag van de vennootschapsbelasting zijn opgenomen.

Ten slotte kunnen de beleggingsvennootschappen en organismen niet genieten van het verlaagd tarief inzake vennootschapsbelasting.

Een bijzondere vorm van beleggingsinstellingen vormen het Prifonds en de (openbare) privak, zijnde het Belgische fonds respectievelijk de Belgische vennootschap voor belegging in niet-genoteerde vennootschappen en in groeibedrijven, die als uitsluitend doel heeft de collectieve belegging in toegelaten financiële instrumenten uitgegeven door niet-genoteerde vennootschappen en groei vennootschappen. Het reglementaire kader werd gecreëerd door het KB van 18 april 1997. De fiscale aspecten zijn terug te vinden in de wet van 16 april 1997 houdende diverse fiscale bepalingen. Een openbare privak moet door de FSMA worden erkend en is verplicht haar aandelen op de beurs te verhandelen.

Bij wet van 22 april 2003 werd de private privak in het leven geroepen; dit is een niet-beursgenoteerde (‘private’) vennootschap met als doel het aanmoedigen van beleggingen in risicodragend kapitaal door private beleggers. Een private privak moet bij de FOD Financiën haar inschrijving aanvragen en wordt opgericht voor maximum twaalf jaar.

Net zoals alle andere erkende collectieve beleggingsvennootschappen wordt de private privak op forfaitaire basis belast. Zij is enkel belastbaar op (i) de ontvangen abnormale of goedgunstige voordelen, (ii) de niet als bedrijfskosten aftrekbare uitgaven en kosten (andere dan waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen) en de vergoedingen voor ontbrekende coupon in zake aandelenleningen.

De bijzondere forfaitaire belastbare basis wordt buiten spel gezet voor het belastbaar tijdperk waarin een private privak bepaalde verplichtingen niet meer nakomt. Alsdan wordt de private privak onderworpen aan het gemeenrechtelijk regime vennootschapsbelasting. Reserves die voordien onder het specifieke regime werden gevormd, worden dan beschouwd (i) als belaste reserves in de mate dat ze voortkomen uit gerealiseerde meerwaarden of ontvangen dividenden, en (ii) als vrijgestelde reserves

indien het reserves zijn die op een afzonderlijke passiefrekening geboekt zijn en die geen grondslag vormen voor de winstberekening van het belastbaar tijdperk, indien en in zover deze voorwaarden niet langer nageleefd worden.

Hoewel de private privak onderworpen is aan de vennootschapsbelasting, is het fiscale regime toepasselijk op de private privak zodanig georganiseerd dat het vehikel in de praktijk de facto als fiscaal transparant kan worden beschouwd, meer bepaald door de toekenning of organisatie van een aantal bijzondere fiscale regels die voor de private privak resulteren in een passende fiscale behandeling<sup>345</sup>:

- het bijzonder regime van vennootschapsbelasting voor de beleggingsinstelling zelf;
- het feit dat er geen deelnemingsvereiste noch immobiliseringsvereiste is voor inkomsten die worden verkregen, verleend of toegekend door de private privak;
- vrijstelling van de gerealiseerde meerwaarden op aandelen voor investeringen door en in de private privak;
- voor de inkomsten die de private privak zelf uitkeert, wordt ongeacht de verkrijger afgezien van de inning van roerende voorheffing op het gedeelte van de uitgekeerde inkomsten dat afkomstig is van verwezenlijkte meerwaarden op aandelen;

art. 21 2° WB92

- uitsluiting van de heffing van roerende voorheffing op de liquidatieboni en inkoopboni (art. 21 2° WIB92).

Af del i n g I I I .

## **Fiscal e st eunmaat r ege l en v o o r d e zeescheepvaart**

### **1544, 53**

- Wetgeving
- Programmawet 2 augustus 2002, *BS* 29 augustus 2002.
  - Programmawet 27 december 2004, *BS* 31 december 2004, ed. 2.
  - KB 7 mei 2003, *BS* 9 mei 2003, ed. 2.
  - Mededeling Commissie C (2004) 43 – Communautaire richtsnoeren betreffende staatssteun voor het zeevervoer, *Pb.C.*, afl. 13, 17 januari 2004.
- Bibliografie
- VAN ROMPAEY, P., “Fiscale behandeling van de winsten uit zeescheepvaartactiviteiten: een aantrekkelijk stelsel?”, *AFT* 2007, afl. 10, 19-42.

### **1544, 54**

De programmawet van 2 augustus 2002 voerde een ‘tonnagebelasting’ in voor winst uit zeescheepvaart. De tonnagebelasting is een forfaitaire vaststelling van de belastbare grondslag aan de hand van de tonnage van de zeeschepen.

Met het oog op de toepassing van de regeling inzake tonnagebelasting, wordt ‘winst uit zeescheepvaart’ als volgt omschreven:

- de winst uit de exploitatie van een zeeschip varend onder de vlag van een lidstaat van de Europese Unie voor het vervoer van goederen of personen alsmede alle activiteiten die direct samenhangen met deze exploitatie op internationale zeeroutes, op routes van en naar installaties op zee bestemd voor de exploratie of exploitatie van natuurlijke rijkdommen. Van de voorwaarde te varen onder de vlag van een lidstaat van de Europese Unie wordt echter afgezien mits aan de voorwaarden van de

---

<sup>345</sup> M. TAEYMANS en C. DOUTREMONT, “De private privak”, *TRV* 2004, afl. 3, 194-218, *err.* *TRV* 2004, afl. 4, 264.



communautaire richtsnoeren betreffende de staatssteun voor het zeevervoer is voldaan;

- de winst uit de exploitatie van een zeeschip varend onder Belgische vlag voor het vervoer van opgebaggerd materiaal over volle zee uit de exploratie of exploitatie van natuurlijke rijkdommen op zee wanneer de werkzaamheden van dat zeeschip voor meer dan 50 % van de bedrijfstijd tijdens het belastbaar tijdperk bestaat uit het vervoer van zulk opgebaggerd materiaal over volle zee;
- de winst uit de exploitatie van een zeeschip varend onder Belgische vlag wanneer meer dan 50 % van de door dat zeeschip werkelijk verrichte activiteit tijdens het belastbaar tijdperk bestaat uit het verrichten van sleepvaart op volle zee die als zeevervoer kan worden aangemerkt.

Er is exploitatie van een zeeschip indien:

- de belastingplichtige eigenaar is, mede-eigenaar of rompbvrachter van een zeeschip dat in belangrijke mate in België wordt beheerd, en dat hij zelf niet in rompbvrachting heeft gegeven; of
- de belastingplichtige in België hoofdzakelijk het commerciële beheer van een zeeschip verricht voor een andere belastingplichtige, mits het jaartotaal van de netto dagtonnages van de zeeschepen waarvoor hij dit commerciële beheer verricht niet meer bedraagt dan driemaal het jaartotaal van de netto dagtonnages van de zeeschepen die hij beheert op een wijze als bedoeld in lid a, waarbij zeeschepen in mede-eigendom voor hun volledige tonnenmaat meetellen indien die mede-eigendom minstens 5 % belooft; of
- de belastingplichtige in België een zeeschip in tijd- of reischarter houdt, mits het jaartotaal van de netto dagtonnages van de zeeschepen die hij in tijd- of reischarter houdt niet meer bedraagt dan driemaal het jaartotaal van de netto dagtonnages van de zeeschepen die hij beheert op een wijze als bedoeld in lid a, waarbij zeeschepen in mede-eigendom voor hun volledige tonnenmaat meetellen indien die mede-eigendom minstens 5 % belooft.

Alleen Belgische vennootschappen of Belgische vaste inrichtingen van buitenlandse vennootschappen kunnen de toepassing van deze tonnagebelasting vragen, zelfs voor een apart gecreëerde divisie zeescheepvaart<sup>346</sup>. Zij moeten daartoe een verzoek indienen bij de administratie, die hierover een beslissing neemt binnen een termijn van drie maanden. Bij inwilliging zal het forfaitair stelsel gelden voor een periode van tien jaar die volgt op het jaar waarin het verzoek is ingediend. Deze periode kan verlengd worden met telkens tien jaar.

Per schip, per dag en per 100 nettoton wordt de winst van het belastbaar tijdperk uit de zeescheepvaart als volgt vastgesteld:

- 1,00 EUR voor de schijf tot 1 000 nettoton;
- 0,60 EUR voor de schijf van 1 000 tot 10 000 nettoton;
- 0,40 EUR voor de schijf van 10 000 tot 20 000 nettoton;
- 0,20 EUR voor de schijf van 20 000 tot 40 000 nettoton;
- 0,05 EUR voor de schijf boven 40 000 nettoton.

Het tarief van 0,05 % per 100 ton boven de 40 000 nettoton is slechts van toepassing:

- ofwel op zeeschepen die in nieuwe staat zijn verkregen;

---

<sup>346</sup> Voor een voorbeeld: Voorafg. Beslissing nr. 500.278, 27 april 2006.

- ofwel op zeeschepen met een ouderdom van minder dan vijf jaar die vanaf de oplevering gedurende de gehele periode die onmiddellijk voorafgaat aan het belastbaar tijdperk waarin voor het eerst de in België belastbare winst overeenkomstig het eerste lid op forfaitaire wijze wordt vastgesteld, onder de vlag van een land dat geen lidstaat is van de Europese Unie zijn geregistreerd;
- ofwel op zeeschepen met een ouderdom van tenminste vijf jaar die gedurende de vijf jaar die onmiddellijk voorafgaan aan het belastbaar tijdperk waarin voor het eerst de in België belastbare winst overeenkomstig het eerste lid op forfaitaire wijze wordt vastgesteld, onder de vlag van een land dat geen lidstaat is van de Europese Unie zijn geregistreerd.

De tonnagebelasting geldt ook (op verzoek) voor de belastbare winst die men verkrijgt uit het beheer van zeeschepen voor rekening van derden, op voorwaarde dat de belastingplichtige het volledige bemannings- en technisch beheer van het zeeschip voor rekening van derden verzekert, en de volle verantwoordelijkheid van de eigenaar overneemt voor de exploitatie van het zeeschip en alle aan de eigenaar opgelegde verplichtingen inzake veiligheid en voorkoming van verontreiniging.

Meerwaarden en minderwaarden op zeeschepen die onderworpen zijn aan de regeling zoals omschreven in deze afdeling worden geacht begrepen te zijn in de forfaitair vastgestelde winst.

Voor de toepassing van artikel 47 WIB92 op een vóór de inwerkingtreding van het tonnagebelastingstelsel verwezenlijkte meerwaarde, wordt het jaarlijks te belasten gedeelte geacht begrepen te zijn in de forfaitair vastgestelde winst bepaald onder het tonnagebelastingstelsel wanneer de herbelegging gebeurt in een activum dat gebruikt wordt voor de zeescheepvaartactiviteiten<sup>347</sup>.

Verliezen en investeringaftrekken van de zeescheepvaartdivisie van vorige belastbare tijdperken (d.w.z. van vóór de periode van de forfaitaire tonnagebelasting) kunnen niet worden afgetrokken van de winst die in de daaropvolgende jaren onder toepassing van de tonnagebelasting wordt vastgesteld. Wel kunnen deze aftrekken worden aangewend om eventuele winsten die buiten het tonnagebelastingstelsel vallen te neutraliseren<sup>348</sup>. Als dergelijke winsten er niet zijn, kunnen de nog niet gebruikte vorige verliezen en investeringsaftrekken pas na afloop van de periode van de forfaitaire belasting met latere winsten verrekend worden.

De dividenden die de vennootschap (die valt onder het tonnagebelastingstelsel) uitkeert aan haar Belgische aandeelhouder(s), kunnen in aanmerking komen voor de dbi-aftrek voorzien in artikel 202, § 1, 1<sup>o</sup> WIB92, op voorwaarde dat aan de voorwaarden zoals vermeld in artikel 202, § 2, 1<sup>o</sup> en 2<sup>o</sup> voldaan is. Eventuele meerwaarden, die worden verwezenlijkt op de aandelen van deze vennootschap, kunnen worden vrijgesteld op grond van artikel 192 WIB92<sup>349</sup>.

Artikel 26, 79, 185, § 2, a) en 207, lid 2 WIB92 kunnen niet worden toegepast in hoofde

<sup>347</sup> Voorafg. Besl i ss. nr. 500.011, 16 juni 2005, besproken in R. WILLEMS, "De 124 nieuwste r u l i n g s i n v o g e l v l u c h t", *Fisc. Act.* 2005, afl. 44, 17.

<sup>348</sup> Voorafg. Besl i ss. nr. 500.011, 16 juni 2005.

<sup>349</sup> Voorafg. Besl i ss. nr. 500.011, 16 juni 2005.

van een vennootschap die valt onder het tonnagebelastingstelsel<sup>350</sup>.

Voor wie *niet opteert* voor de tonnagebelasting gelden de volgende bijzondere fiscale maatregelen:

- bijzondere afschrijvingsregels voor investeringen in nieuwe zeeschepen, delen in mede-eigendom van nieuwe zeeschepen en zogenaamde scheepsaandelen in nieuwe zeeschepen (20 % voor het boekjaar van ingebruikneming, 15 % voor ieder van de volgende twee boekjaren en 10 % per boekjaar tot volledige afschrijving); dezelfde afschrijvingsregels kunnen worden toegepast voor zeeschepen die niet in nieuwe staat zijn verkregen wanneer deze schepen voor het eerst in het bezit van een Belgische belastingplichtige komen; het stelsel van de bijzondere afschrijvingsregels geldt enkel voor schepen die uitsluitend gebruikt worden voor zeescheepvaart-activiteiten;
- de meer- en minderwaarden op zeeschepen die aan de tonnagebelasting onderworpen zijn, worden geacht begrepen te zijn in de forfaitaire winst. Om andere belastingplichtigen niet te discrimineren voorziet de wet onder de volgende voorwaarden dat de meerwaarden op zeeschepen vrijgesteld zijn: (1) de vervreemde zeeschepen moeten sedert meer dan vijf jaar de aard van vaste activa hebben; (2) de verkoopwaarde moet worden herbelegd in zeeschepen, delen in mede-eigendom in zeeschepen, in scheepsaandelen of in aandelen van een vennootschap/scheepsexploitant met zetel in de Europese Unie; (3) de herbelegging moet gebeuren uiterlijk bij de stopzetting van de beroepswerkzaamheid en binnen vijf jaar te rekenen vanaf de eerste dag van het belastbaar tijdperk waarin de meerwaarde is verwezenlijkt of vanaf de eerste dag van het voorlaatste belastbaar tijdperk dat de verwezenlijking van de meerwaarde voorafgaat; (4) de onaantastbaarheidsvoorwaarde moet worden nageleefd; (5) bij de belastingaangifte moet een speciale opgave worden gevoegd;
- een investeringsaftrek van 30 % van de aanschaffingsprijs bij de aanschaf van nieuwe zeeschepen of tweedehandse zeeschepen die voor het eerste in het bezit komen van een Belgische belastingplichtige.

## Deel III

### Berekening van de belasting

#### Hoofdstuk I

#### Gewoon stelsel

**1545**

**art. 215-218 WB92**

Het gewoon stelsel van aanslag wordt geregeld door artikel 215 tot 218 WIB92.

Met de vennootschapsbelasting berekend overeenkomstig de hierna vermelde regels, worden een aantal voorheffingen verrekend (roerende voorheffing, forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting, ...).

---

<sup>350</sup> Voorafg. Besl. nr. 600.017, 16 mei 2006 en nr. 700.546, 24 juni 2008.

## Af deling I.

### Basis tarief

**1546**

**art. 215 WB92**

Bibliografie – VERBANCK, P., “De nieuwe tariefstructuur”, in *De langverwachte hervorming van de vennootschapsbelasting*, AFT 2003, Speciale uitgave, 4-38.

Het tarief van de vennootschapsbelasting bedraagt 33 % (exclusief aanvullende crisisbijdrage).

**1547**

**art. 215 WB92**

Wanneer het belastbaar inkomen niet meer bedraagt dan 322 500,00 EUR, wordt de belasting als volgt vastgesteld:

- op de schijf van 0,00 EUR tot 25 000,00 EUR: 24,25 % (exclusief aanvullende crisisbijdrage);
- op de schijf van 25 000,00 EUR tot 90 000,00 EUR: 31 % (idem);
- op de schijf van 90 000,00 EUR tot 322 500,00 EUR: 34,50 % (idem).

Dit verminderd tarief geldt echter niet:

- voor vennootschappen waarvan de aandelen ten minste voor de helft in het bezit zijn van één of meer andere vennootschappen (deze uitzondering geldt niet voor de coöperatieve vennootschappen die door de Nationale Raad van de Coöperatie erkend werden); het is de administratie die moet bewijzen dat de vennootschap zich in die toestand bevindt.

Het bezit van minstens de helft van de aandelen wil zeggen dat het om de helft van het aantal moet gaan<sup>351</sup>.

Indien echter geen zekerheid kan worden bekomen over het feit of de bewijzen van deelgerechtigdheid van een vennootschap ten minste voor de helft in het bezit van andere vennootschappen zijn, mag om die reden het verminderde tarief inzake Ven.B. niet zonder meer worden geweigerd.

De taxatieambtenaren moeten echter de toepassing van het verminderde aanslagtarief bondig verantwoorden. Dit kan door middel van een in het aanslagdossier te rangschikken nota waarin wordt aangetoond dat de hier boven voorgeschreven navorsingen met de nodige ernst werden verricht.

Een ‘Familienstiftung’ die onder het Liechtensteins recht valt, is geen vennootschap en de aandelen die zij in een Belgische vennootschap bezit, maken bijgevolg geen deel uit van de aandelen die in het bezit zijn “van één of meer andere vennootschappen”<sup>352</sup>. Indien de aandelen werden gecertificeerd, d.w.z. dat de aandeelhouder de eigendom van zijn aandelen heeft overgedragen aan een rechtspersoon – een administratiekantoor – in ruil voor certificaten, dan moet, aldus de minister van Financiën, rekening worden gehouden met de hoedanigheid van de certificaathouders en niet met die van de houders van de onderliggende aandelen

---

<sup>351</sup> Vr. nr. 320 DALEM *Vr. & Ant w.* Senaat 1984-1985, 25 juni 1985, 1809.

<sup>352</sup> Brussel 28 februari 1985, *FJF*, No. 85/181, 299, *AFT* 1985, 166, noot P. VANHAUTE, *JDF* 1985, 177.

(het administratiekantoor)<sup>353</sup>.

Een VSO waarvan de aandelen voor meer dan 50 % gehouden worden door een aan de rechtspersonenbelasting onderworpen vzw kan ook genieten van het stelsel van de verlaagde opklimmende tarieven<sup>354</sup>;

- voor zgn. ‘financiële vennootschappen’, andere dan door de Nationale Raad van de coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen, die aandelen<sup>355</sup> bezitten waarvan de beleggingswaarde<sup>356</sup> meer bedraagt dan 50 %, hetzij van de gerevalueerde waarde van het gestorte kapitaal, hetzij van het gestorte kapitaal verhoogd met de belaste reserves en de geboekte meerwaarden. Waar deze regel vroeger over de waarde van ‘deelnemingen’ sprak en er aldus een inhoudelijke onzekerheid bestond<sup>357</sup> bracht de wetgever met ingang van aanslagjaar 1999 duidelijkheid door louter te verwijzen naar de indicatieve waarden van de ‘aandelen’, waardoor zowel de financiële vaste activa als de geldbeleggingen in aanmerking moeten worden genomen<sup>358</sup>. De waarde van de aandelen en het bedrag van het gestorte kapitaal, de reserves en de meerwaarden moeten worden genomen de dag waarop de vennootschap, die de aandelen bezit, haar jaarrekening heeft opgesteld. Om te bepalen of de grens van 50 % overschreden is, worden de aandelen, die minstens 75 % vertegenwoordigen van het gestorte kapitaal van de emitterende vennootschap, niet in aanmerking genomen;
- voor vennootschappen waarvan de dividenduitkering meer dan 13 % van het gestorte kapitaal bedragen bij het begin van het belastbaar tijdperk<sup>359</sup>. Daar waar de geherkwalificeerde interesten van rentegevende voorschotten als dividenden bij de uitgekeerde winst worden meegerekend, blijven de kwalificerende rentegevende voorschotten zelf buiten de basis waarop de 13 %-grens wordt berekend<sup>360</sup>;

art. 215 lid 3 4° WB92

- voor vennootschappen, andere dan door de Nationale Raad voor de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen, die ten laste van het resultaat van het belastbaar tijdperk niet aan ten minste één van hun bedrijfsleiders een bezoldiging hebben toegekend die gelijk is aan of hoger dan het belastbaar inkomen van de vennootschap, wanneer die bezoldiging minder bedraagt dan 36 000,00 EUR. Er

---

<sup>353</sup> Beknopt Verslag Kamercommissie Financiën en Begroting 12 maart 2003, COM 1012, 9.

<sup>354</sup> Vr. nr. 1179 VI SEUR 7 januari 1998, *Vr. & Antw. Kamer* 1997-1998, nr. 123, 16994, *Bull. Bel.*, afl. 784, 1592.

<sup>355</sup> Daartoe behoren ook de aandelen van gemeenschappelijke beleggingsfondsen: Vr. nr. 683 DE CLI PPELE 13 september 1993, *Vr. & Antw. Kamer* 1993-1994, 7635.

<sup>356</sup> Rb. Gent 7 februari 2012, *Fi sc. Koer.* 2012, afl. 4, 271 (interpretatie van het begrip ‘beleggingswaarde’).

<sup>357</sup> Antwerpen 12 juni 1995, *FJF*, No. 95/184 (verwijzing ter zake naar de boekhoudwetgeving); Antwerpen 21 oktober 1997, *FJF*, No. 98/48 (verwijzing naar de aandelen die werden geboekt onder de rubriek ‘financiële vaste activa’); Rb. Antwerpen 9 mei 2008, *TFR* 2009, afl. 361.

<sup>358</sup> Circ. nr. AFZ/99-0390, 16 augustus 1999, nr. 40; X, “Verlaagd tarief en deelnemingen: uitsstel”, *Fiscal oog* 1999, afl. 693, 3.

<sup>359</sup> Vát onder gestorte kapitaal dient te worden verstaan in geval van kapitaalvermindering na een belastingvrije reorganisatie, blijkt uit Brussel 24 december 1991, *AFT* 1992, 184, noot G. JORON, *FJF*, No. 92/139, 262. Zie ook: Brussel 14 mei 1991, *Bull. Bel.*, afl. 721, 2986. Het arrest van het hof van beroep te Brussel van 24 december 1991 werd vernietigd door Cass. 10 december 1992, *JDF* 1993, 33, *AFT* 1993, 217, noot R. BELTJENS.

<sup>360</sup> Deze werkwijze houdt volgens het Grondwettelijk Hof geen schending van het gelijkheidsbeginsel in: Arbitragehof 29 maart 2000, *FJF*, No. 2000/165.

bestaat controversie in de rechtspraak met betrekking tot de vraag of deze bepaling enkel kan gelden t.a.v. natuurlijke personen, dan wel ook voor bestuurdersvennootschappen<sup>361</sup>. Voor de kwalificatie als bedrijfsleider als bedoeld in artikel 32 WIB92 komen niettemin alleen natuurlijke personen in aanmerking. In geval van statuutwisseling (bv. van werknemer naar bedrijfsleider) binnen hetzelfde jaar, worden voorts enkel de bezoldigingen die worden toegekend aan bedrijfsleiders in aanmerking genomen berekening van de grens van 36 000,00 EUR<sup>362</sup>.

art. 31 en 32 WB92

Maar onder de 'bezoldiging' van een bedrijfsleider moeten niet enkel de eigenlijke bedrijfsleidersbezoldigingen (art. 32 WIB92) worden begrepen. Ook de werknemersbezoldigingen (art. 31 WIB92) vallen er onder, die een persoon ontvangt, die in de vennootschap tegelijkertijd een onbezoldigd mandaat als bestuurder bekleedt<sup>363</sup>. En zelfs de baten, die een persoon ontvangt van de vennootschap, waarin hij ook bestuurder is, ressorteren daaronder<sup>364</sup>. Daarentegen komen de betalingen die de bedrijfsleider ontvangt van zijn vennootschap en die in zijn hoofdte winsten uitmaken volgens de rechtbank van eerste aanleg te Gent niet in aanmerking<sup>365</sup>. Dat standpunt lijkt evenwel niet volledig in overeenstemming met de visie van het Grondwettelijk Hof<sup>366</sup>.

Ten slotte wordt soms de vraag gesteld of men rekening mag houden met een bezoldiging die de algemene vergadering heeft beslist toe te kennen, doch waarvan het daadwerkelijke tijdstip van betaling door de algemene vergadering nog niet werd vastgesteld. De rechtbank van eerste aanleg te Hasselt beantwoordde de vraag positief<sup>367</sup>;

- voor vennootschappen die deel uitmaken van een groep waartoe een coördinatiecentrum behoort;
- voor de beleggingsvennootschappen bedoeld in artikel 6 van de wet van 20 juli 2004 betreffende bepaalde vormen van collectief beheer van beleggingsportefeuilles, alsmede voor de organismen voor de financiering van pensioenen, bedoeld in artikel 8 van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening, in de mate dat artikel 185bis § 1 WIB92 toepassing vindt.

## Af del i n g I I .

---

<sup>361</sup> Gent 28 september 2000, *TFR* 2001, afl. 193, 34, noot W DEFOOR; Brussel 20 juni 2003, *Fisc. oog* 2003, afl. 908, 11; Gent 18 december 2007, *AFT* 2008, afl. 4, 9. *Contra*: Antwerpen 13 april 1999, *FJF*, No. 99/69; Antwerpen 11 februari 2003, *Fisc. Act.* 2003, afl. 14, 5-6, *Fisc. oog* 2003, afl. 886, 9 (het hof van beroep van Antwerpen maakt geen onderscheid tussen bestuurders- natuurlijke personen en bestuurders- vennootschappen).

<sup>362</sup> Vr. nr. 16 VAN DE CASTEELE 1 september 1999, *Vr. & Antw. Kamer* 1999-2000, nr. 4, 25 oktober 1999, 362, *Bull. Bel.*, afl. 799, 3946; X, "Statuutwisselen de 1 miljoen F-regel: welke inkomsten?", *Fisc. oog* 1999, afl. 729, 8.

<sup>363</sup> Arbitragehof 16 februari 2005 (prejudiciële vraag), *AA* 2005, afl. 1, 411, *BS* 8 april 2005, 14793, *FJF*, No. 2005/166.

<sup>364</sup> Arbitragehof 22 november 2006, *TFR* 2007, afl. 321, 362.

<sup>365</sup> Rb. Gent 27 november 2008, *Fisc. Act.* 2009, afl. 2, 13.

<sup>366</sup> J. VAN DYCK, "Mnimumbezoldiging bedrijfsleider: tellen 'winsten' niet mee?", *Fisc. oog* 2009, afl. 1151, 6-7.

<sup>367</sup> Rb. Hasselt 23 november 2005, *FJF*, No. 2006/193, *TFR* 2006, afl. 305, 614, noot I. VAN DE WCESTEYNE; Brussel 26 oktober 2005, *TFR* 2006, afl. 305, 617.

## **Gunsttarief voor opnem ing van vrijgest el de reserves**

**1547, 40**  
**art. 519ter WB92**

Voor aanslagjaar 2008 tot 2010 werd het tarief van de vennootschapsbelasting verlaagd tot 16,5 % (aanslagjaar 2008), 20,75 % (2009) of 25 % (2010).

Dit gunsttarief was van toepassing op alle belastbare opnemingen van vrijgestelde reserves die betrekking hebben op vrijgestelde verwezenlijkte meerwaarden waarvoor de onaantastbaarheidsvoorwaarde is nageleefd en die niet hoger zijn dan het totale bedrag van die meerwaarden die bestonden op het einde van het belastbaar tijdperk dat aan het aanslagjaar 2004 is verbonden. Het verlaagd tarief gold ook voor de belastbare opnem ing van de investeringsreserve, die voor het aanslagjaar 1982 is aangelegd.

Er was bovendien een verdere verlaging van het tarief vennootschapsbelasting tot 10 % (2008), 12 % (2009) of 14 % (2010), indien en in de mate dat de vennootschap tijdens één van de betrokken aanslagjaren bepaalde investeringen deed.

### **Af del i ng I I I .**

#### **Bel ast i ngk red i et voor onder zoek en ont w i kkel i ng**

**1547, 50**  
**art. 289quater, 289novies, 292bis en 530 WB92**  
**art. 81, 81bis en 82 KB/WB92**

Circulaire – Circ. nr. Ci.RH.421/579.072 (AOIF 60/2010), 10 september 2010 (over de boekhoudkundige en fiscale verwerking van het belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling).

Sinds aanslagjaar 2007 kan een belastingkrediet worden genoten voor milieuvriendelijke investeringen in onderzoek en ontwikkeling en voor octrooien (art. 289quater WIB92). De activa die ook recht geven op de verhoogde investeringsaftrek, komen daarvoor in aanmerking (zie randnrs. 1274 e.v.).

De vennootschap moet evenwel kiezen voor hetzij het belastingkrediet, hetzij de verhoogde investeringsaftrek. Die keuze is onherroepelijk vanaf het belastbaar tijdperk waarin ze gemaakt wordt. De keuze voor het belastingkrediet heeft volgens artikel 201, lid 6 WIB92 tot gevolg dat de gebruikelijke grensbedragen voor de overdraagbaarheid van de nog niet genoten investeringsaftrek, met name 620 000,00 EUR<sup>368</sup> en 2 480 000,00 EUR<sup>369</sup> (art. 72 lid 2 WIB92) verlaagd worden tot respectievelijk 310 000,00 EUR<sup>370</sup> en 1 240 000,00 EUR<sup>371</sup> (art. 201 laatste lid WIB92). Daarnaast moet men rekening houden met de overgangsbepalingen van artikel 530 WIB92, die

<sup>368</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 907 560,00 EUR en voor aj. 2014: 933 350,00 EUR.

<sup>369</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 3 630 220,00 EUR en voor aj. 2014: 3 733 390,00 EUR.

<sup>370</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 453 780,00 EUR en voor aj. 2014: 466 670,00 EUR.

<sup>371</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 1 815 110,00 EUR en voor aj. 2014: 1 866 700 EUR.

desgevallend voorzien in de omzetting van de investeringsaftrek in een belastingkrediet.

Een *eenmalig* belastingkrediet kan met de vennootschapsbelasting worden verrekend voor milieuvriendelijke investeringen in onderzoek en ontwikkeling en octrooien. Dit eenmalig belastingkrediet beloopt 33,99 % van een deel<sup>372</sup> van de aanschaffings- of beleggingswaarde van de materiële vaste activa die in nieuwe staat zijn verkregen of tot stand gebracht en van de nieuwe immateriële vaste activa, indien die vaste activa in België voor het uitoefenen van de beroepswerkzaamheid worden gebruikt.

Een *gespreid* belastingkrediet kan worden genoten voor milieuvriendelijke investeringen in onderzoek en ontwikkeling (doch niet voor octrooien). Dat houdt in dat gedurende de afschrijvingsduur van die activa, een belastingkrediet wordt verrekend met de vennootschapsbelasting gelijk aan 33,99 % van de aanvaarde afschrijving, vermenigvuldigd met een bepaald percentage<sup>373</sup>.

Als bij de overdracht of buitengebruikstelling van een vast actief het totaal van de verrekende gespreide belastingkredieten voor onderzoek en ontwikkeling lager is dan het eenmalig belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling dat had kunnen worden verrekend, wordt voor het verschil een aanvullend belastingkrediet verleend.

Het belastingkrediet komt niet in aanmerking voor het bepalen van de latere meerwaarden of minderwaarden op de vaste activa waarvoor het is verleend. Uit die bepaling volgt inzonderheid dat, ten name van belastingplichtigen die het eenmalig belastingkrediet hebben verkregen, dit belastingkrediet niet moet worden herzien bij overdracht of buitengebruikstelling van de vaste activa waarop het belastingkrediet betrekking had<sup>374</sup>.

Materiële vaste activa en van derden verkregen immateriële vaste activa (andere dan octrooien) die worden gebruikt om het onderzoek en de ontwikkeling van nieuwe producten en van toekomstgerichte technologieën te bevorderen en waarvoor op grond van dat gebruik het belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling is verkregen, moeten gedurende de gehele afschrijvingsduur van die activa voor dat gebruik aangewend blijven door de vennootschap die het belastingkrediet heeft verkregen of door de vennootschap die deze activa verworven heeft ingevolge een belastingvrije herstructurering. Gebeurt dat niet, dan moet een gedeelte van het verleende belastingkrediet terugbetaald worden (art. 82 KB/WIB92).

Indien een bepaald aanslagjaar geen of onvoldoende belasting oplevert om het belastingkrediet volledig te verrekenen, wordt het overschot overgedragen naar de vier volgende aanslagjaren. Wel mag de verrekening van het overgedragen belastingkrediet per aanslagjaar niet meer bedragen dan 105 400,00 EUR (te indexeren)<sup>375</sup> of, wanneer het totale bedrag van het overgedragen belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling op het einde van het vorig aanslagjaar 421 600,00 EUR (te indexeren)<sup>376</sup> overtreft, 25 % van het totaal. Het saldo van overgedragen belastingkrediet voor onderzoek en

---

<sup>372</sup> Het deel is gelijk aan het in artikel 69, § 1, lid 1, 2° WB92 voorziene percentage.

<sup>373</sup> Het percentage is het in artikel 70 lid 2 WB92 voorziene percentage.

<sup>374</sup> *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 51-2128/3, 21.

<sup>375</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 154 280,00 EUR en voor aj. 2014: 158 670,00 EUR.

<sup>376</sup> Geïndexeerd bedrag voor aj. 2013: 617 140,00 EUR en voor aj. 2014: 634 680,00 EUR.



ontwikkeling van het oudste aanslagjaar wordt het eerst verrekend (art. 292bis § 1 1 lid 3 WIB92).

Indien er voor een bepaald aanslagjaar, na verrekening met de belasting van vijf achtereenvolgende aanslagjaren, een gedeelte van het belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling dat verband houdt met dat aanslagjaar niet kan worden verrekend, wordt dit gedeelte terugbetaald.

Bijzondere bepalingen zijn van toepassing als de controle van een vennootschap, die beschikt over een overgedragen belastingkrediet, wordt verworven of overgedragen. Hetzelfde geldt in gevallen van bedrijfsreorganisatie (inbreng bedrijfsafdeling of tak van werkzaamheid of algemeenheid van goederen, fusie of splitsing) (art. 292bis § 2 en 3 WIB92).

Om recht te hebben op het belastingkrediet, moeten een aantal formaliteiten worden nageleefd (art. 81 en 81bis KB/WIB92).

In een recente voorafgaande beslissing wordt aanvaard dat kosten die door een vennootschap worden geactiveerd (zowel als materiële en als immateriële vaste activa) voor onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten, voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor het 'belastingkrediet voor onderzoek en ontwikkeling' (art. 289sexies WIB92). Het feit dat de eventuele uit dat onderzoek voortvloeiende intellectuele eigendomsrechten misschien bij de moedermaatschappij zouden worden gecentraliseerd, doet daaraan geen afbreuk<sup>377</sup>.

Af del i ng I V.

## **Bijzondere tarieven**

**1548**

**art. 216 WB92**

Circulaire – Circ. nr. Ci.RH.421/608.199 (AAFisc. nr. 12/2011), 25 februari 2011 (overname immobiëliënvennootschap door vastgoedbevak).

De belastingvoet is vastgesteld op:

- 21,5 % (exclusief crisisbijdrage) voor de Belgische dienst voor bedrijfsleven en landbouw;  
art. 210 § 1 5° en 211 § 1 lid 3 WB92
- 16,5 % (idem) voor wat de belastbare bedragen betreft bij een in de artikel 210, § 1, 5° en 211, § 1, lid 3 WIB92 bedoelde verrichting, te weten a) de erkenning van een vennootschap als vastgoedbeleggingsvennootschap met vast kapitaal door de Commissie voor het Bank- en Financiewezen (art. 210 § 1 5° WIB92); en b) een fusie, een splitsing of een met fusie gelijkgestelde verrichting, waaraan een erkende vastgoedbeleggingsvennootschap met vast kapitaal deelneemt (art. 211 § 1 lid 3 WIB92).
- 5 % (idem) voor:
  - de plaatselijke handelsvennootschappen en de gewestelijke of beroepsverenigingen van die vennootschappen die tot uitvoering van het statuut

---

<sup>377</sup> Voor afg. Besl i ss. nr. 2012.223, 28 augustus 2012, besproken in *Fiscal oog* 2013, afl. 1331, 14.

- van de nv Beroepskrediet krediet voor ambachtsoutillage mogen verstrekken;
- de vennootschappen voor huisvesting als vermeld in artikel 216, 2°, b) WIB92;
- 5 % (zonder bijkomende crisisbijdrage) onder voorwaarden voor gewestelijke kapitaal- en interestsubsidies in de landbouw die toegekend worden tijdens de jaren 2008 tot 2010, voor zover ze ten vroegste op 1 januari 2008 betekend zijn<sup>378</sup>.

Af del i ng V.

### **Vermeerdering in geval geen of ontoereikende voorafbetalingen gedaan zijn**

**1550**

**art. 218 § 1 WIB92**

De belasting die berekend werd volgens de hoger vermelde regels, wordt vermeerderd op dezelfde wijze als de personenbelasting wanneer er geen of ontoereikende voorafbetalingen zijn gedaan (art. 218 § 1 WIB92). Evenwel wordt de herleiding van de debet- en creditinteressen naar 90 % van hun bedrag i.v.m. niet-verantwoorde kosten hier niet toegepast.

Evenmin wordt de belasting naar 106 % verhoogd. Door invoering van een aanvullende crisisbijdrage wordt de berekeningsgrondslag evenwel verhoogd tot 103 % van de rijksbelasting. Op de belasting, verschuldigd m.b.t. vergoedingen, ontvangen tot volledig of gedeeltelijk herstel van een tijdelijke derving van winst, wordt geen vermeerdering toegepast<sup>379</sup>.

art. 218 § 2 WIB92

Met ingang van aanslagjaar 2011 is ten name van vennootschappen die op grond van artikel 15 W.Venn. als kleine vennootschappen worden aangemerkt geen vermeerdering verschuldigd op de belasting die betrekking heeft op de eerste drie boekjaren vanaf de oprichting (art. 218 § 2 WIB92). Voordien (vanaf het eerste boekjaar verbonden aan het aanslagjaar 2004) gold deze regel voor vennootschappen die in aanmerking kwamen voor het verlaagd opklimmend tarief van artikel 215, lid 2 WIB92.

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat artikel 218, § 2 WIB92 de artikelen 10, 11 en 172 Gw. schendt, doordat vennootschappen die beantwoorden aan de kenmerken van een kmo, maar die een belastbare winst behalen die meer bedraagt dan het grensbedrag bepaald in artikel 215, lid 2 WIB92, niet zijn vrijgesteld van de vermeerdering die verschuldigd is wegens geen of ontoereikende voorafbetalingen tijdens de eerste drie boekjaren na de oprichting<sup>380</sup>.

## Hoofdstuk II

### **Afzonderlijke aanslag geheime commissielonen**

**1551**

Circulaires – Circ. nr. Ci.RH.421/466.455, 30 januari 1995, *Bull. Bel.*, afl. 748, 995.

<sup>378</sup> X, "Ook steunmaatregelen voor landbouw in programmawet", *Fi sc. Act.* 2009, afl. 43, 6.

<sup>379</sup> Brussel 6 januari 1997, *FJF*, Nb. 97/286 en *Fi sc. Koer.* 1997, 257, noot I. BEHAEGHE.

<sup>380</sup> GwH 13 oktober 2011, *TFR* 2012, afl. 421, 468.

- Circ. nr. Ci.RH.421/605.074 (AOIF 71/2010), 1 december 2010 en *add.* 23 december 2011 en 20 juli 2012.
- Circ. nr. Ci.RH.421/628.803 (AAFisc. nr. 30/2013), 22 juli 2013.

- Bibliografie
- SMEYERS, P., “De aanslag geheime commissielonen: milde toepassing door de administratie, ook door de rechter?”, in MAES, L., DECNIJF, H., DE BROECK, L. (ed.), *Fiscaal Praktijkboek 2013-2014 – Directe Belastingen*, Mechelen, Kluwer, 2013, 103-133.
  - VAN GOMPEL, J., “De afzonderlijke aanslag op de geheime commissielonen anno 2000”, *TFR* 2000, 543-563.
  - JANSSENS, K., “Geheime commissielonen: commentaar aangepast aan nieuwe tolerantie en wettekst”, *Fisc.Act.* 2010, afl. 44, 4-6.
  - JANSEN, T., “Verstrenge aanpak geheime commissielonen terug naar af, aldus minister. Is bijzondere aanslag dan toch straf?”, *Fisc.Act.* 2011, afl. 40, 4-9.
  - ZDRAVKOV, B., “Cotisation distincte sur ‘commissions secrètes’: état des lieux”, *C&FP* 2012, afl. 2012, 4.
  - VAN CROMBRUGGE, S., “Bijzondere aanslag: hof te Gent haalt administratieve toleranties onderuit”, *Fiscoloog* 2013, afl. 1358, 5.
  - BUYSSE, C., “Fiscus mag 309%-heffing enkel nog als ‘ultiem’ wapen gebruiken”, *Fiscoloog* 2013, afl. 1348, 1.

Zie ook i.v.m. personenbelasting: randnr. 1269.

## 1553

**art. 198 lid 1 1° en art. 219**

**W B92**

**art. 206**

**KB/ W B92**

Een afzonderlijke aanslag wordt gevestigd op kosten zoals bedoeld in artikel 57 WIB92 en voordelen van alle aard zoals bedoeld in artikel 31, lid 2, 2° WIB92 en 32, lid 2, 2° WIB92, die niet worden verantwoord door individuele fiches en een samenvattende opgave. Een afzonderlijke aanslag wordt daarenboven gevestigd op de verdoken meerwinsten die niet onder de bestanddelen van het vermogen van de vennootschap worden teruggevonden (met uitzondering van de meerwaarden en overwaarderingen zoals bedoeld in art. 24 lid 1 2° tot 4° WIB92) en op de in artikel 53, 24° WIB92 bedoelde financiële voordelen of voordelen van alle aard (kosten in verband met omkoping<sup>381</sup>). Het tarief van deze afzonderlijke aanslag is vastgesteld op 300 % (te verhogen met de crisisbijdrage). Met uitzondering van de kosten in verband met omkoping, blijven deze kosten wel aftrekbaar in de vennootschapsbelasting (art. 197 WIB92). Ook de afzonderlijke aanslag zelf is steeds aftrekbaar. Het aanslagjaar waarvoor de bijzondere aanslag moet worden gevestigd, is het aanslagjaar waarin de niet verantwoorde kost als beroepskost wordt aangenomen (art. 206 KB/WIB92)<sup>382</sup>.

Met deze afzonderlijke aanslag worden geen voorheffingen verrekend.

art. 444 W B92

Op deze afzonderlijke aanslag kan geen belastingverhoging worden opgelegd. Artikel 444 WIB92 bepaalt dat het totaal van de op het niet-aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen en belastingverhogingen niet hoger mag zijn dan het bedrag van de niet-aangegeven inkomsten. Vermits de verschuldigde belastingen reeds 300 %

<sup>381</sup> J. VAN DYCK, “Harde aanpak op komst voor sommen besteed aan omkoping”, *Fiscoloog* 2006, afl. 1042, 1.

<sup>382</sup> Rb. Antwerpen 16 juni 2006, *Fiscoloog* 2007, afl. 1056, 12.

(te verhogen met de crisisbijdrage) uitmaken van de inkomsten, zou een belastingverhoging in elk geval niet meer kunnen worden toegepast, zelfs indien de geheime commissielonen als niet-aangegeven inkomsten beschouwd zouden kunnen worden<sup>383</sup>.

Uit de wettekst blijkt duidelijk dat de aanslag geheime commissielonen veronderstelt dat de betreffende commissielonen, erelonen, enz. in hoofde van de genietter als beroepsinkomen belastbaar zijn. Voor de vanaf 1 januari 2006 betaalde of toegekende commissies en makelaarslonen is het van geen belang of deze beroepsinkomsten in België dan wel in het buitenland belastbaar zijn. Deze wetwijziging kwam naar aanleiding van de beslissing van het Hof van Cassatie<sup>384</sup> dat de aanslag geheime commissielonen veronderstelt dat de verkrijgers van de betreffende beroepsinkomsten aan de Belgische belasting onderworpen zijn.

Wat de voordelen van alle aard betreft, aanvaardt de administratie dat de verstrekker van het voordeel de kostprijs van het voordeel (btw inbegrepen) op de fiche vermeldt. In het verleden bestond er controverse<sup>385</sup> over het feit of een voordeel van alle aard aan de afzonderlijke aanslag kon worden onderworpen als zij geen daadwerkelijke uitgave of last betekent voor de toekennende vennootschap. Door een wetwijziging van 2006<sup>386</sup> wordt in artikel 219 WIB92 nu ook expliciet verwezen naar voordelen van alle aard. Zo bevestigde het hof van beroep van Antwerpen<sup>387</sup> de toepassing van de aanslag geheime commissielonen op de niet-aangerekende interest op het debetsaldo van de rekeningcourant van een bedrijfsleider.

Wat betreft de kosten, vermeld in artikel 57 WIB92 of de voordelen van alle aard, vermeld in de artikelen 31, lid 2, 2<sup>o</sup>, en 32, lid 2, 2<sup>o</sup> WIB92, is de bijzondere aanslag niet van toepassing indien de vennootschap aantoont dat het bedrag van de kosten of de voordelen van alle aard begrepen zijn in een door de genietter regelmatig ingediende aangifte<sup>388</sup>. Volgens de staatssecretaris voor Financiën is de regeling 'ingevolge administratieve soepelheid' ook van toepassing in de rechtspersonenbelasting<sup>389</sup>.

In de *Com.IB* 1992 staat de administratie toe dat geen individuele fiches en samenvattende opgaven moeten worden opgemaakt in een aantal gevallen<sup>390</sup>:

– wanneer de genietter van de betaling onderworpen is aan de Belgische<sup>391</sup> boekhoudwet (wet 17 juli 1975) en hij krachtens de btw-wetgeving verplicht is

---

<sup>383</sup> J. VAN GOMPEL, "De aanslag geheime commissielonen anno 2000", *TFR* 2000, afl. 183, 560.

<sup>384</sup> Cass. 12 september 2003, F.02.0030.F/1, *FJF*, No. 2003/288, *Pas.* 2003, afl. 9-10, 1398, *TFR* 2004, afl. 255, 121, noot J. VAN GOMPEL.

<sup>385</sup> Antwerpen 10 november 1998, *FJF*, No. 99/76; Rb. Antwerpen 30 mei 2003, *TFR* 2004, 123; Gent 16 maart 2004, *FJF*, No. 2005/165; Rb. Antwerpen 21 oktober 2005, *Fiscal oog*, afl. 1013, 12; Rb. Antwerpen 4 november 2005, *FJF*, No. 2006/224; Rb. Brussel 16 september 2005, *Fisc. Koer.* 2006, 413.

<sup>386</sup> Art. 19 en 20 programmawet 1 27 december 2006, *BS* 28 december 2006.

<sup>387</sup> Antwerpen 24 mei 2011, besproken in *Fiscal oog* 2011, afl. 1262, 7.

<sup>388</sup> Voor een geval waarin de fiscus meende dat hi eraan niet was voldaan ingevolge verkeerde wijze van aangifte van een inkomen, zie: Rb. Bergen 18 februari 2010, *Act. fisc.* 2010, afl. 16, 5.

<sup>389</sup> Beknopt Verslag Kamercommissie Financiën 13 juni 2006, *CCM* 996, 2.

<sup>390</sup> *Com.IB* 1992, nr. 57/62, e.v.

<sup>391</sup> Voor buitenlandse verkrijgers dient steeds een fiche te worden opgesteld (Circ. nr. C.RH.243/581.810, 19 februari 2009). Zie ook: J. VAN DYCK, "Betaling aan niet-inwoners: altijd fiche, ook in geval factuur", *Fiscal oog* 2011, afl. 1266, 5.

- (regelmatige<sup>392</sup>) facturen uit te reiken;
- bedragen of voordelen waarvan het totaalbedrag per jaar en per verkrijger niet meer bedraagt dan 125,00 EUR;
  - handelsristorno's die rechtstreeks in mindering worden gebracht op de facturen betreffende de leveringen waarop de ristorno's betrekking hebben wanneer die facturen, met deze verminderingen, in de boeken worden ingeschreven. In dit verband moet worden aangestipt dat het hof van beroep te Brussel bij arrest van 13 juni 2001<sup>393</sup> oordeelde dat de formaliteiten van artikel 57 WIB92 moeten worden vervuld door een groothandelaar in geneesmiddelen die handelsristorno's toekent in de vorm van gratis producten. De tolerantie voorzien door *Com.IB* 1992, nrs. 57/62 e.v. is, aldus het hof, enkel relevant voor handelsristorno's in geld en niet voor handelsristorno's onder de vorm van gratis producten;
  - bepaalde vergoedingen die betaald of toegekend worden aan niet-inwoners en bovendien niet worden verkregen door een inrichting waarover deze personen in België beschikken (hier is dan individuele fiche 281.30 en samenvattende opgave 325.30 vereist).

Dat de aanslag geheime commissielonen geen onderscheid maakt al naar gelang de bijzondere verantwoordingsplicht al dan niet opzettelijk niet wordt nageleefd, is volgens het Grondwettelijk Hof niet in strijd met het grondwettelijk gewaarborgd gelijkheidsbeginsel<sup>394</sup>. Toch besliste de rechtbank van eerste aanleg van Brussel op 19 april 2006 dat aan een belastingplichtige die het slachtoffer geworden is van een verduistering van kasgelden door leden van zijn personeel, geen bijzondere aanslag kan worden opgelegd aangezien de bedragen niet vrijwillig waren betaald of toegekend<sup>395</sup>.

## 1553, 50

De bijzondere aanvullende aanslag is bij de wet van 4 mei 1999 ook van toepassing verklaard op de 'verdoken meerwinsten'. De administratie definieert verdoken meerwinsten als "de door de administratie vastgestelde winsten die niet zijn begrepen in het boekhoudkundig resultaat van de vennootschap en daarom evenmin onder de bestanddelen van het vermogen van de vennootschap worden teruggevonden"<sup>396</sup>. De toepassing van de bijzondere aanslag op de verdoken meerwinsten neutraliseert een belangrijke rechtspraak waar steeds werd geoordeeld dat de aanslag op geheime commissielonen niet van toepassing was, wanneer de administratie niet kan bewijzen dat de inkomsten het vermogen van de vennootschap hebben verlaten of het voorwerp zijn geweest van uitgaven, als bedoeld in artikel 57 WIB92<sup>397</sup>. De bijzondere aanvullende aanslag wordt evenwel niet toegepast indien de vennootschap kan aantonen dat die winsten werkelijk in haar vermogen zijn gebleven en zij zo nodig haar boekhouding dienovereenkomstig aanpast<sup>398</sup>. Dit veronderstelt dat de aanpassing van de

<sup>392</sup> Gent 12 juni 2007, *Fiscal oog* 2007, afl. 1089, 12.

<sup>393</sup> Brussel 13 juni 2001, *FJF*, No. 2001/195.

<sup>394</sup> Arbitragehof 19 februari 2003, nr. 28/2003, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. ARB 03/10.

<sup>395</sup> Rb. Brussel 19 april 2006, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Rechtspraak, nr. B1 06/1944.

<sup>396</sup> Vr. nr. 15 VAN DE CASTEELE 1 september 1999, *Vr. & Ant w. Kamer* 1999-2000, nr. 16, 1772-1775.

<sup>397</sup> Antwerpen 7 december 1999, *TFR* 2000, afl. 179, 350, noot S. BULS.

<sup>398</sup> Vr. nr. 15 VAN DE CASTEELE 1 september 1999, *Vr. & Ant w. Kamer* 1999-2000, nr. 16, 1772-1775.

jaarrekening mogelijk is op grond van het boekhoudrecht, i.e. in geval van materiële vergissing<sup>399</sup>. Evenmin wordt de bijzondere aanslag toegepast als de meerwinst met het akkoord van de betrokken bedrijfsleiders als beroepsinkomsten in hun hoofde wordt belast<sup>400</sup>. Indien de belastingplichtige wil opteren voor één van deze uitwegen is het aangewezen dat te doen vooraleer een rechter hierover wordt gevat. Volgens het hof van beroep van Antwerpen is dergelijke correctie tijdens de gerechtelijke fase immers niet mogelijk<sup>401</sup>. De bijzondere aanslag is niet zonder meer van toepassing in geval van een aanslag van ambtswege wegens niet-aangifte; de administratie dient aan te tonen dat de meerwinst het patrimonium van de vennootschap heeft verlaten<sup>402</sup>. Valse facturen die worden opgenomen in de boekhouding en die effectief werden betaald zonder dat er werkelijk gepresteerde diensten tegenover stonden, kunnen aanleiding geven tot de bijzondere aanslag op verdoken meerwinsten<sup>403</sup>.

In de rechtspraak bestaat onduidelijkheid of verworpen uitgaven kunnen worden gelijkgesteld met verdoken meerwinsten. Het hof van beroep te Antwerpen meent alvast van wel<sup>404</sup>. De hoven van beroep te Gent en van Bergen daarentegen hebben geoordeeld dat verdoken meerwinsten louter betrekking hebben op een verdoken omzet en niet op kosten. Bijgevolg kunnen verworpen uitgaven niet gelijkgesteld worden met een verdoken meerwinst<sup>405</sup>.

Op grond van de vernietiging van de bepalingen over de retroactieve inwerkingtreding van deze wet<sup>406</sup> kon worden verwacht dat de toepassing van de bijzondere aanslag op verdoken meerwinsten enkel voor de toekomst zou gelden en niet voor het verleden. In het arrest van 16 oktober 2003<sup>407</sup> oordeelde het Hof van Cassatie echter dat verdoken meerwinsten ook voor het verleden onder de toepassing van de aanslag geheime commissielonen vallen, op voorwaarde dat het dubbele bewijs wordt geleverd van (1) het bestaan van de verdoken meerwinsten en (2) dat de verdoken meerwinsten de vennootschap onder de vorm van bezoldigingen of beloningen verlaten hebben. Volgens bepaalde rechtspraak<sup>408</sup> is het onmogelijk om het bewijs van beide toepassingsvoorwaarden te leveren aan de hand van vermoedens. Bij gebreke aan afwijkende fiscale bepalingen moeten de vermoedens aan de vereisten van het burgerlijk recht voldoen<sup>409</sup>. Een vermoeden moet met name steunen op een bekend feit. Het feit dat wordt aangetoond met een vermoeden is zelf geen bekend feit. Een opeenstapeling van vermoedens is op die manier onmogelijk. Met andere woorden,

---

<sup>399</sup> Ci r.c. nr. Ci.RH.421/605.074, 1 december 2010 en Vr. nr. 427 MARGHEM 21 juni 2011, *Vr. & Ant w Kamer* 2010-2011, nr. 043, 3-9.

<sup>400</sup> *Com I B* 1992, nr. 219/3.

<sup>401</sup> Antwerpen 26 september 2000, *Fi scol oog* 2000, afl. 771, 7.

<sup>402</sup> Gent 29 maart 2011, *Fi sc. Koer.* 2011, 307-312.

<sup>403</sup> Antwerpen 6 december 2011, *Fi scol oog* 2012, afl. 1283, 1; Antwerpen 11 oktober 2011, *Fi scol oog* 2011, afl. 1272, 4.

<sup>404</sup> Antwerpen 11 oktober 2011, *Fi scol oog* 2011, afl. 1272, 4; Antwerpen 21 mei 2013, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), *Recht spraak*, nr. A 13/0257.

<sup>405</sup> Gent 11 september 2012, *Fi scol oog* 2012, afl. 1310, 1; Bergen 26 april 2013, *Fi scol oog* 2013, afl. 1353, 5.

<sup>406</sup> Arbitragehof 18 april 2001, nr. 45/2001, *BS* 4 mei 2001.

<sup>407</sup> Cass. 16 oktober 2003, *Fi scol oog* 2003, afl. 913, 6.

<sup>408</sup> Rb. Luitik 8 augustus 2006, *Fi scol oog* 2006, afl. 1049, 13-14; Rb. Hasselt 27 juni 2007, *Fi sc. Koer.* 2007, afl. 14, 587-591.

<sup>409</sup> *Com I B* 1992, nr. 340/55.

hoewel de taxatiediensten de belastbare winst correct kunnen bepalen aan de hand van vermoedens, kunnen ze deze niet onderwerpen aan de aanslag geheime commissielonen als er geen bekend feit voorhanden is dat toelaat te vermoeden dat deze winst de vennootschap heeft verlaten. Afleiden dat de totale winst van een vennootschap was verdeeld, louter en alleen uit het feit dat een vennootschap haar jaarrekening niet had neergelegd, is volgens de rechtbank van eerste aanleg te Brussel willekeurig<sup>410</sup>.

Door het hof van beroep te Brussel werd aan het Grondwettelijk Hof de vraag voorgelegd of artikel 219 WIB92 artikel 10 en 11 Gw. schendt in de uitlegging dat een bijzondere afzonderlijke aanslag van 300 % op de kosten vermeld in artikel 57 WIB92, die niet worden verantwoord door individuele fiches en een samenvattende opgave, ongemilderd moeten worden gevestigd, zonder dat de rechter kan nagaan of door de belastingplichtige onweerlegbaar wordt aangetoond dat zowel de belastingplichtige als de genietter van de inkomsten deze erelonen regelmatig in hun respectieve boekhouding hebben opgenomen en niet wordt betwist dat de belasting werd betaald door de genietter van de inkomsten, zodat vaststaat dat de Schatkist geen enkel nadeel heeft geleden van deze nalatigheid. Deze vraag werd gesteld in het kader van een rechtszaak met betrekking tot aanslagjaar 1995. Het antwoord van het Hof<sup>411</sup> is ontkennend. Het lijkt bijgevolg mogelijk, ook na de wetwijziging van 27 november 2002 (die erin voorziet dat vennootschappen de afzonderlijke aanslag kunnen ontlopen, wanneer kan worden aangetoond dat de niet verantwoorde uitgaven door de genietters zijn aangegeven), dat de desbetreffende bedragen zowel bij de vennootschap als bij de verkrijger worden belast, namelijk indien de verkrijger het bedrag niet in zijn aangifte heeft opgenomen, maar de administratie zijn identiteit toch achterhaalt en het bedrag binnen de aanslagtermijn kan belasten. De rechtbank van eerste aanleg te Luik oordeelde in 2009 evenwel anders: zij stelde dat de afzonderlijke aanslag niet kan worden verantwoord als de genietter binnen de wettelijke termijn belast is<sup>412</sup>.

Het Grondwettelijk Hof besliste dat er geen discriminatie bestaat tussen belastingplichtigen in de personenbelasting en belastingplichtigen onderworpen aan de vennootschapsbelasting, hoewel enkel deze laatste groep de bijzondere aanslag geheime commissielonen kan verschuldigd zijn<sup>413</sup>.

Het Grondwettelijk Hof<sup>414</sup> besliste dat de niet-weerlegbaarheid van de aanslag geheime commissielonen inzake eigen kosten van de werkgever (omdat deze bedragen niet worden opgenomen in een aangifte van de verkrijger) niet strijdig is met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel.

## 1554

De rechtbank van eerste aanleg te Namen vonniste dat deze afzonderlijke aanslag als een administratieve boete te beschouwen is. De rechtbank koppelde daaraan dat zij het recht heeft deze aanslag te beoordelen op zijn wettelijkheid, opportuniteit en

---

<sup>410</sup> Rb. Brussel 31 augustus 2006, *RGC* 2006, afl. 6, 364.

<sup>411</sup> Arbitragehof 5 mei 2004, nr. 72/2004, *AA* 2004, afl. 2, 815, *BS* 30 augustus 2004, 63685, *RGC* 2004, afl. 5, 39.

<sup>412</sup> Rb. Luik 18 mei 2009, *Fisc. Koer.* 2009, 539- 542.

<sup>413</sup> GwH 11 juni 2007, *AFT* 2007, afl. 10, 12.

<sup>414</sup> GwH 25 november 2010, nr. 132/2010, *FJF*, No. 2011/140.

evenredigheid. *In casu* oordeelde de rechtbank dat het tarief van 300 % niet in verhouding stond tot het relatief beperkte bedrag waarop de aanslag werd toegepast<sup>415</sup>. Het hof van beroep te Brussel oordeelde dan weer dat de rechter geen beoordelingsbevoegdheid heeft om de afzonderlijke aanslag te verminderen of kwijt te schelden<sup>416</sup>. Volgens het Hof van Cassatie kan de rechter louter op grond van opportuniteit en tegen wettelijke regels in geen administratieve boete verminderen of kwijtschelden. De rechter mag wel nagaan of de straf niet onevenredig is met de inbreuk<sup>417</sup>.

Begin 2006 oordeelde het hof van beroep te Luik<sup>418</sup> dat de aanslag geen strafrechtelijk karakter had (weliswaar sprak het hof zich uit over de aanslag aan het vroegere tarief van 200 %) aangezien zij enkel de bedoeling heeft de gedeerde belasting te compenseren. De bepalingen van het EVRM en het BUPO-verdrag met betrekking tot het recht op een dubbele aanleg en de redelijke termijn werden dan ook niet van toepassing geacht. Het is niet uit te sluiten dat het hof nu, gezien het huidige tarief, anders zou oordelen.

Het Hof van Cassatie<sup>419</sup> oordeelde dat, in zoverre de bijzondere aanslag op geheime commissielonen ertoe strekt het verlies van de belasting en van de sociale bijdrage te vergoeden, deze aanslag geen strafrechtelijk karakter heeft en artikel 6 EVRM niet van toepassing is. Ook de hoven en rechtbanken passen deze rechtspraak van het Hof van Cassatie toe en oordelen dat de afzonderlijke aanslag slechts kwalificeert als een strafsancie in de mate dat de afzonderlijke aanslag geen vergoedend karakter heeft<sup>420</sup>.

Indien de afzonderlijke aanslag een strafrechtelijk karakter heeft, hebben de rechtbanken en hoven de mogelijkheid om deze ('straf'-)sancie te matigen.

**1554, 50**

De bijzondere aanvullende aanslag is niet van toepassing op:

- de sociale voordelen die ten name van de verkrijgers zijn vrijgesteld;
- de in artikel 53, 9° WIB92, bedoelde kosten met betwistbaar bedrijfskarakter (jacht, visvangst, enz.) wanneer het niet mogelijk is de werkelijke genietters van die uitgaven te identificeren;
- de geringe giften, bestaande uit foaien<sup>421</sup>, geschenken, enz., verleend aan personen die geen deel uitmaken van het personeel van de onderneming;
- de toekenningen (met inbegrip van de voordelen van alle aard) waaromtrent de

---

<sup>415</sup> Rb. Namen 7 februari 2007, *FJF*, No. 2008/1, *Fisc. Act.* 2007, afl. 17, 1; zie ook Rb. Namen 24 februari 2010, *Fisc. Act.* 2010, afl. 1203, 13 en J. KRAM "Le juge peut-il réduire le taux de la cotisation spéciale sur commissions secrètes ou ne pas appliquer celle-ci?", *Act. fisc.* 2010, afl. 23, 1.

<sup>416</sup> Brussel 20 september 2007, AR 1998/FR/246, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Recht spraak, nr. B 07/0748.

<sup>417</sup> Cass. 16 februari 2007, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Recht spraak, nr. C 07/1.

<sup>418</sup> Luik 13 januari 2006, *FJF*, No. 2007/112.

<sup>419</sup> Cass. 10 september 2010, *FJF*, No. 2011/74, *TFR* 2011, afl. 393, 25, noot B. COOPMAN en A. CLARA.

<sup>420</sup> Gent 27 maart 2012, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Recht spraak, nr. G 12/ 0275; Antwerpen 14 februari 2012, [www.monKEY.be](http://www.monKEY.be), Recht spraak, nr. A 12/0835; Brussel 19 januari 2011, *RCCF* 2011, afl. 2, 144; Gent 4 oktober 2011, *TFR* 2012, afl. 418, 301.

<sup>421</sup> Het 'extra' dat klanten van een horecabedrijf betalen middels kredietkaart is drinkgeld, ontvangen door de werkgever met als last deze te betalen aan de betrokken werknemers waarvan de identificatie mogelijk is. Het drinkgeld verhoogt de vergoeding van de betrokken werknemer en moet bijgevolg opgenomen worden in de fiches 281.10 en samenvattende opgaven 325.10. Bij gebreke daarvan kan een aanslag geheime commissielonen gevestigd worden (Rb. Brussel 8 oktober 2008, *FJF*, No. 2010/105).



vennootschap de identiteit van de verkrijger en het bedrag per verkrijger aan de administratie heeft medegegeeld doch welke de vennootschap weigert op de vereiste wijze te verantwoorden omdat die toekenningen volgens haar ten name van de verkrijger geen beroepsinkomsten zijn;

- de kosten waarvan de echtheid en het bedrag verantwoord (zie commentaar op art. 49 WIB92) zijn, maar die, bijvoorbeeld wegens hun overdreven karakter, in een bepaalde mate niet als beroepskost worden aanvaard en evenmin aanleiding geven tot het belasten van een voordeel van alle aard ten name van de verkrijgers<sup>422</sup>;
- onderwaarderingen van de goederenvoorraad en ten onrechte als vrijgesteld geboekte en in het huidige of een vroeger belastbaar tijdperk niet belaste voorzieningen<sup>423</sup>;
- niet-fictieve leveringen van goederen<sup>424</sup>.

1555

De afzonderlijke aanslag is principe van toepassing als de verplichtingen inzake het indienen van individuele fiches en samenvattende opgaven niet tijdig worden nageleefd. Toch werd door de administratie een zekere soepelheid aan de dag gelegd wanneer ze in staat is de verkrijgers van de inkomsten tijdig te belasten<sup>425</sup>.

In een interne instructie van 27 juli 2011 werden de fiscale controlediensten echter opgedragen om artikel 219 WIB92 strikt toe te passen.

Naar aanleiding van de consternatie<sup>426</sup> die in de nasleep van deze interne instructie ontstond, werd op 23 december 2011 door de administratie een ‘addendum’ gepubliceerd bij Circ. nr. Ci.RH.421/605.074 (AOIF nr. 71/2010) van 1 december 2010. Dit addendum voorziet een overgangperiode tot 30 juni 2012, waarin de administratieve tolerantie nog kan worden toegepast. Na deze overgangperiode moesten de bepalingen inzake de afzonderlijke aanslag zoals bedoeld in artikel 219 WIB92 worden nageleefd.

De rechtspraak past de wet al lange tijd strikter toe.

Bij wet van 17 juni 2013<sup>427</sup> heeft de wetgever het regime van de afzonderlijke aanslag gewijzigd en voorzien in een bijkomende ‘ontsnappingsroute’, naast de toepassing van artikel 219, lid 4 WIB92. Vanaf aanslagjaar 2014 zal geen afzonderlijke aanslag worden gevestigd indien de niet op fiche aangegeven kosten of voordelen van alle aard alsnog begrepen worden in een aanslag die met het akkoord van de genietter wordt gevestigd in zijn hoofde binnen de driejarige aanslagtermijn van artikel 354 WIB92 (art. 219 lid 5 WIB92). Het bedrag van de kosten of voordelen van alle aard zal in dit geval moeten worden opgenomen in de verworpen uitgaven van de verstrekker van de kosten of het voordeel van alle aard ( art. 198 § 1 15° WIB92).

---

<sup>422</sup> *Com I B* 1992, nr. 219/ 3.

<sup>423</sup> *Vr. nr.* 296 VAN DE CASTEELE 29 maart 2000, *Vr. & Ant w. Kamer* 2000-2001, 16 oktober 2000, 5645.

<sup>424</sup> *Rb.* Brugge 5 oktober 2009, *Fi sc. Koer.* 2009, 651; *Gent* 24 januari 2012, *Fi sc. Koer.* 2012, 411.

<sup>425</sup> *Com I B* 1992, nrs. 57/11 en 57/69.

<sup>426</sup> Zie o.m.: B. COOPMAN en K. BOLLEN, “Vat is houdbaarheidsdatum van verstrengd standpunt fiscus over geheime commissielonen?”, *Fi sc. Act.* 2011, afl. 35, 1-4.

<sup>427</sup> Wet 17 juni 2013 houdende fiscale en financiële bepalingen en bepalingen betreffende de duurzame ontwikkeling, *BS* 28 juni 2013.

Naar aanleiding van deze wetswijziging heeft de administratie een nieuwe circulaire uitgevaardigd<sup>428</sup>. In de voorafgaande opmerkingen wordt opgemerkt dat de toepassing van de afzonderlijke aanslag voortaan slechts als uitzonderingsmaatregel te beschouwen is en dat steeds getracht moet worden om de kosten of het voordeel van alle aard te belasten in hoofde van de genier. Bovendien wordt opgemerkt dat de afzonderlijke aanslag niet zal toegepast worden indien de kosten of voordelen van alle aard in hoofde van de genier worden belast, zelfs zonder zijn akkoord. Deze aanslag moet definitief zijn, zijnde niet meer vatbaar voor bezwaar. Zoniet zal de afzonderlijke aanslag alsnog gevestigd worden en later ontheven. De aanslag in hoofde van de genier kan bovendien gevestigd worden in toepassing van de andere aanslagtermijnen dan bepaald in artikel 354, lid 1 WIB92. Daarenboven wordt het bedrag van de kosten en voordelen van alle aard niet toegevoegd aan de verworpen uitgaven van de verstrekker, indien deze te goeder trouw heeft gehandeld<sup>429</sup>. Tot slot wordt gesteld dat de vernieuwde regeling inzake de afzonderlijke aanslag reeds kan worden toegepast op hangende geschillen en lopende dossiers.

Deze administratieve toleranties lijken evenwel geen steun vinden in de tekst van de wet, zodat de toepassing ervan mogelijk betwistbaar is. Zo heeft het hof van beroep te Gent reeds geoordeeld dat de administratieve toleranties niet kunnen worden toegepast, aangezien hiervoor geen grondslag voorligt in de wet<sup>430</sup>.

## 1557

### art. 54 WB92

De aanslag geheime commissielonen is niet van toepassing als de betreffende uitgaven verworpen worden op grond van artikel 54 WIB92<sup>431</sup>.

---

<sup>428</sup> Cir. nr. C. RH 421/628.803, 22 juli 2013.

<sup>429</sup> Mond. Vr. nr. 18.589 DEVLIES 25 juni 2013, Commissie voor de financiën en de begroting, CRV 53 COM nr. 783, 12.

<sup>430</sup> Gent 8 oktober 2013, *Fiscoloog* 2013, afl. 1358, 5.

<sup>431</sup> Antwerpen 29 december 1981, *FJF*, No. 82/51 en Antwerpen 24 december 1984, *FJF*, No. 85/157.

## Hoofdstuk III Fairness tax

### Afdeling I. Algemeen

1558

- Bibliografie
- LIPPENS, N., “De Fairness Tax”, in MAES, L., DECNIJF, H. en DE BROECK, L., *Fiscaal Praktijkboek 2013-2014 – Directe Belastingen*, Mechelen, Kluwer, 2013, 135-166.
  - VERDINGH Y., *Fiscaal Compendium Vennootschapsbelasting*, Mechelen, Kluwer, 2013, 647- 651.
  - LIPPENS, N., “‘Fairness tax’ voor wie meer dividend uitkeert dan belasting betaalt”, *Fisc.Act.* 2013, afl. 27, 1-5.
  - LIPPENS, N., “Brengt fairness tax nieuwe minimumbelasting met zich mee?”, *Fisc.Act.* 2013, afl. 27, 13-14.
  - LIPPENS, N., “Is fairness tax conform Europese regels?”, *Fisc.Act.* 2013, afl. 27, 14-15.
  - MAES, L., “Wanneer is de nieuwe ‘fairness tax’ op uitgekeerde dividenden verschuldigd?”, *Fiscoloog* 2013, afl. 1349, 7.
  - VANMARCCKE, S., “De fairness tax: minimumbelasting voor grote vennootschappen?”, *Fiscale Wenken* 2013, afl. 29, 1-4.
  - X, “De fairness tax: voorbeelden”, *Fisc.Act.* 2013, afl. 27, 12-13.
  - MARISCAL, B. en ICKX, F., “Fairness Tax: mesure contestée et contestable”, *Act.fisc.* 2013, afl. 32, 1-5.

art. 219ter WB92

In 2013 werd in België de ‘fairness tax’ ingevoerd<sup>432</sup>. Zij is van toepassing vanaf aanslagjaar 2014 (boekjaar eindigend op 31 december 2013 of later). Elke wijziging die vanaf 28 juni 2013 is aangebracht aan de afsluitdatum van het boekjaar, blijft zonder uitwerking voor de toepassing voor deze regeling<sup>433</sup>.

De nieuwe maatregel werd ingevoerd om winst te belasten die wordt uitgekeerd als dividend, indien deze winst geen belastingheffing in de vennootschapsbelasting heeft ondergaan als gevolg van de toepassing van de notionele interestaftrek en/of de verrekening van overgedragen fiscale verliezen<sup>434</sup>.

### Afdeling II. Toepassingsgebied

1559

De fairness tax is van toepassing op Belgische vennootschappen die niet kwalificeren als ‘kleine vennootschap’ op grond van artikel 15 W.Venn. (op geconsolideerde basis te bekijken volgens de criteria voorzien in art. 15 W.Venn.), en op Belgische vaste inrichtingen van buitenlandse vennootschappen. De Raad van State heeft zich in haar advies<sup>435</sup> vragen gesteld over de conformiteit van dit onderscheid met het

---

<sup>432</sup> Wet 30 juli 2013, BS 1 augustus 2013.

<sup>433</sup> Art. 46 wet 30 juli 2013, BS 1 augustus 2013.

<sup>434</sup> *Parl. St.* Kamer 2013-2013, nr. 53-2891/004, 13.

<sup>435</sup> Advies RvSt. nr. 53 666/1/3, 10 juli 2013, *Parl. St.* Kamer 2013-2013, nr. 53-2891/009, 7.

gelijkheidsbeginsel. De wetgever heeft het advies op dit punt naast zich neergelegd.

Enkel de dividenden bedoeld in artikel 18, lid 1, 1° tot 2°bis WIB92 worden geïsviseerd door de fairness tax (art. 219ter § 1 lid 1 WIB92).

Het gaat dan ook om de ‘gewone’ dividenden (art. 18 lid 1 1° WIB92) en terugbetalingen van kapitaal of van uitgiftepremies en bedragen waarop ter gelegenheid van de uitgifte van winstbewijzen is ingeschreven (telkens met uitzondering van terugbetalingen van fiscaal gestort kapitaal) (art. 18 lid 1 2° en 2°bis WIB92). Liquidatieboni (art. 18 lid 1 2°ter WIB92) en in dividenden geherkwalificeerde interesten van rentegevende voorschotten (art. 18 lid 1 4° WIB92) worden dus niet onderworpen aan deze afzonderlijke heffing<sup>436</sup>.

Dividenden die overeenkomstig artikel 537 WIB92 daadwerkelijk het daar bedoelde tarief van 10 % hebben genoten, komen volgens de voorbereidende werken<sup>437</sup> niet in aanmerking voor de toepassing van de fairness tax<sup>438</sup>. Deze uitsluiting werd echter niet opgenomen in de wet zelf.

Initieel nam de minister van Financiën het standpunt in dat inkoopboni wél in aanmerking zouden worden genomen voor het berekenen van de heffing<sup>439</sup>, hoewel dit geen steun leek te vinden in de tekst van de wet zelf. Een recent antwoord heeft evenwel bevestigd dat inkoopboni niet behoren tot ‘dividenden’ in de zin van artikel 18, lid 1, 1° tot 2°bis WIB92 maar wel tot artikel 18, lid 1, 2°ter WIB92. Zodoende werd bevestigd dat de uitkering van inkoopboni op zich geen aanleiding kan geven tot de toepassing van de fairness tax<sup>440</sup>.

Af del i ng I I I .

## Berekeni ng bel ast bar e basi s

### 1560

Om de belastbare basis van de fairness tax te bepalen, moeten verschillende fases worden doorlopen. Deze fases moeten worden doorlopen om de verschillende elementen van de uiteindelijke formule te bekomen die samen de belastbare grondslag van de fairness tax bepalen:

$$(A - B) \times C \% = \text{belastbare basis fairness tax}$$

## § 1. EERSTE FASE: BEPALEN ELEMENT A

### 1561

In een *eerste fase* moet het positieve verschil worden berekend tussen, enerzijds, de voor het belastbaar tijdperk bruto uitgekeerde dividenden en, anderzijds, het

<sup>436</sup> Y. VERDI NGH, *Fi scaal Compendi um Vennoot schapsbel ast i ng*, Mechelen, Kl uwer, 2013, 647-651.

<sup>437</sup> *Parl. St. Kamer* 2012- 2013, nr. 53-2891/007, 32.

<sup>438</sup> *Parl. St. Kamer* 2013-2013, nr. 53-2891/004, 13.

<sup>439</sup> *Parl. St. Kamer* 2013-2013, nr. 53- 2891/007, 38

<sup>440</sup> Vr. nr. 19541 DEVLIES 6 november 2013, *Beknopt Versl ag*, Kamercommissie Financiën en Begroting, COM 845, 16.

uiteindelijke fiscale resultaat dat, na toepassing van alle aftrekbewerkingen, effectief onderworpen werd aan het tarief van de vennootschapsbelasting zoals bepaald in artikel 215 en 216 WIB92.

Enkel indien dit verschil positief is, kan er sprake zijn van een verschuldigde fairness tax. Hierdoor wordt het gedeelte van de (uitgekeerde) winst dat aan het normale regime van de vennootschapsbelasting onderworpen wordt, niet ook onderworpen aan de fairness tax.

## § 2. TWEDE FASE: BEPALEN ELEMENT B

1562

In een *tweede* fase wordt de in de *eerste fase* berekende grondslag verminderd met het gedeelte van het uitgekeerde dividend dat afkomstig is van vroeger (uiterlijk vóór aanslagjaar 2014) aangelegde en belaste reserves.

Hierdoor wordt vermeden dat ‘oude’ winsten bij latere uitkering ervan aan de fairness tax zouden worden onderworpen. De opname van voorheen belaste reserves wordt voor de toepassing van deze vermindering bij voorrang aangerekend op de laatst aangelegde reserves, zodat het ‘LIFO’-principe (*‘last in first out’*) geldt.

Er werd een overgangsbepaling ingevoerd in die zin dat artikel 219ter, § 3, lid 2 WIB92 voorziet dat de uitgekeerde dividenden voor aanslagjaar 2014 nooit kunnen worden geacht afkomstig te zijn van de voor dat aanslagjaar belaste reserves. Merk op dat over de draagwijdte van deze overgangsmaatregel nog veel onduidelijkheid bestaat<sup>441</sup>.

## § 3. DERDE FASE: BEPALEN ELEMENT C

1563

Het bedrag verkregen na toepassing van de *tweede fase* wordt nadien beperkt in overeenstemming met volgend percentage:

- in de teller wordt er rekening gehouden met de voor het belastbaar tijdperk werkelijk toegepaste aftrek van overgedragen verliezen, en de voor hetzelfde belastbaar tijdperk werkelijk toegepaste aftrek voor risicokapitaal;
- in de noemer moet het fiscaal resultaat van het belastbaar tijdperk, exclusief de vrijgestelde waardeverminderingen, voorzieningen en meerwaarden worden gehanteerd. Dit is het fiscaal resultaat na de ‘eerste bewerking’ in de zin van artikel 74 KB/ WIB92<sup>442</sup>.

Merk op dat over de huidige wettelijke beschrijving van de bepaling van de noemer, de

---

<sup>441</sup> N. LI PPENS, “‘Fairness Tax’ voor wie meer dividend uitkeert dan belastingen betaald”, *Fisc. Act.* 2013, afl. 27, 2; maar ook L. MAES, “Wanneer is de nieuwe ‘Fairness tax’ op uitgekeerde dividenden verschuldigd?”, *Fiscal oog* 2013, afl. 1349, 7-9 en N. LI PPENS, “De fairness tax”, in *Fiscaal Praktijkboek 2013-2014 – Directe Belastingen*, Mechelen, Kl uwer, 2013, 155.

<sup>442</sup> *Parl. St.* Kamer 2012-2013, 53-2891/004, 14; *Parl. St.* Senaat 2012-2013, 5-114, 56.

inkt nog rijkelijk vloeit<sup>443</sup>. Na het bepalen van deze afzonderlijke elementen kan de formule worden toegepast voor het bepalen van de belastbare basis:

$$(A - B) \times C \% = \text{belastbare basis fairness tax}$$

De aldus berekende belastbare basis voor de fairness tax kan op geen enkele andere manier worden beperkt of verminderd (art. 219ter § 5 WIB92)<sup>444</sup>.

Af del i ng I V.

## Tar i ef

**1564**

Het tarief van de tax bedraagt 5,15 % (5 %, verhoogd met 3 % aanvullende crisisbijdrage).

De fairness tax staat los van (en komt desgevallend bovenop) de gewone en bestaande afzonderlijke aanslagen dewelke in de vennootschapsbelasting verschuldigd zouden zijn (art. 219ter § 1 lid 2 WIB92).

Deze afzonderlijke aanslag is niet als beroepskost aftrekbaar (art. 198 § 1, 1° WIB92).

De fairness tax is eveneens onderworpen aan de vermeerdering bij gebrek of tekort aan voorafbetalingen (463bis WIB92).

Af del i ng V.

## Gevol gen

**1565**

Gezien de fairness tax enkel verschuldigd is indien voor het betrokken boekjaar dividenden uitgekeerd worden, zal de nodige aandacht moeten worden besteed aan de timing van dividenduitkering.

Deze nieuw ingevoerde bepaling laat nog veel onduidelijkheden, zodat het onontbeerlijk is dat bepaalde punten nog door de wetgever worden verduidelijkt. Het laatste woord is hier nog niet over gezegd en geschreven<sup>445</sup>.

Ten slotte is het belangrijk te noteren dat er vragen kunnen worden gesteld bij de conformiteit van deze nieuwe belasting met de Europese moeder-dochter richtlijn. De regering heeft de nieuwe maatregel genotificeerd aan de Europese Commissie.

---

<sup>443</sup> *Parl. St.* Senaat 2012-2013, 5-114, 56 en N. LI PPENS, "De fairness tax" in MAES, L., DEONI JF, H en DE BROECK, L., *Fiscaal Praktijkboek 2013-2014 - Directe Belastingen*, Mechelen, Kluwer, 2013, 161-163 en M. DHAENE, "De fairness tax: een laatste bittere pil of ...?", *TFR* 2013, afl. 447, 691-692.

<sup>444</sup> Merk op dat sommige auteurs stellen dat de verrekenbare voorheffingen en het fbb wél verrekend zouden kunnen worden met deze afzonderlijke aanslag (bv. N. LI PPENS, "'Fairness tax' voor wie meer dividend uitkeert dan belasting betaalt", *Fisc. Act.* 2013, afl. 27, 4).

<sup>445</sup> Zoals eerder aangehaald o.m. de onduidelijkheden in de overgangsbepalingen van artikel 219ter, § 3, lid 2 WB92, de beschrijving van de noemer in artikel 219ter, § 4 WB92, ...